

EKONOMIN VÄXER NÄR MÄNNISKOR VÄXER

Innehållsförteckning

EKONOMIN VÄXER NÄR MÄNNISKOR VÄXER.....	3
UA1 Utlåtande Ekonomisk politik.....	3
UA2 Utlåtande skatter.....	87
UA3 Utlåtande fördelningspolitik	162

EKONOMIN VÄXER NÄR MÄNNISKOR VÄXER

Partistyrelsens utlåtande över motionerna A1:1, A1:2, A1:3, A1:4, A1:5, A2:1, A3:1, A3:2, A4:1, A4:2, A4:3, A4:5, A4:6, A4:7, A5:1, A6:1, A6:2, A6:3, A6:4, A6:5, A7:1, A7:2, A7:3, A7:4, A7:5, A8:1, A8:2, A8:3, A9:1, A9:2, A9:3, A9:4, A9:5, A10:1, A11:1, A11:2, A11:3, A11:6, A12:1, A13:1, A14:1, A14:2, A14:3, A14:4, A14:5, A14:6, A14:7, A14:8, A14:9, A15:1, A15:2, A16:1, A17:1, A18:1, A19:1, A19:2, A19:3, A20:1, A20:2, A20:3, A21:1, A21:2, A21:3, A21:4, A22:1, A22:2, A23:1, A23:4, A24:1, A24:2, A24:3, A24:7, A24:8, A25:1, A25:2, A26:1, A27:1, A27:2, A27:3, A28:1, A29:1, A29:2, A30:1, A30:2, A31:1, A32:1, A33:1, A33:2, A34:1, A35:3, A35:4, A36:3, A36:4, A37:1, A37:2, A38:1, A39:1, A40:1, A41:1, A42:1, A42:2, B19:3, C103:2, C141:6, H55:2, H99:2, K60:2

UA1 Utlåtande Ekonomisk politik

Fler jobb för Sverige

Full sysselsättning är målet för Socialdemokraternas ekonomiska politik. Arbete skapar delaktighet och ger möjligheter till frihet och utveckling. Att jobba och ha en egen inkomst är en hörnsten i människors frihet och oberoende. Det är centralt med en politik som fokuserar på hållbar utveckling; det skapar bättre förutsättningar för människor, utveckling av produkter och tjänster och är avgörande för att nå målet om full sysselsättning.

Högre sysselsättning stärker finansieringen av välfärden. Strävan efter full sysselsättning är avgörande för att vi ska kunna finansiera välfärden när vi möter den åldrande befolkningens demografiska utmaning. Olika vägar måste utnyttjas; Ökad sysselsättningsgrad, heltidsanställningar och ett hållbart arbetsliv som gör att fler klarar av att arbeta längre.

Full sysselsättning råder när alla som vill och kan arbeta hittar ett jobb inom rimlig tid. Flera motionärer efterlyser olika mål och delmål för arbetslösheten, långtidsarbetslösheten och sysselsättningen.

Partistyrelsen anser att den ekonomiska politiken ska sätta fokus på att nå full sysselsättning. Därför behövs ett sysselsättningspolitiskt ramverk. Ett övergripande sysselsättningsmål ska därför tas fram och kontinuerligt kompletteras av tidsatta delmål. Ökad delaktighet på arbetsmarknaden är av största vikt. Därför bör sysselsättningsgraden vara det övergripande måttet. Detta ska kompletteras med återkommande uppföljning av antalet arbetade timmar och arbetslösheten. Operativa delmål ska formuleras som bidrar till att nå det övergripande sysselsättningsmålet. Ett operativt delmål kan vara att

öka sysselsättningen bland kvinnor. Partistyrelsen instämmer i att nivåerna för ett sysselsättningspolitiskt ramverk bör konkretiseras och avser att behandla frågan vidare.

Offentliga investeringar

Hållbara investeringar är en förutsättning för konkurrenskraft, tillväxt och jobb. Så byggs Sverige starkt för framtiden. Partistyrelsen ser, precis som flera motionärer, behovet av väsentliga samhällsinvesteringar inom flera områden. Partiet har lagt åtskilliga förslag till riksdagen om att öka de offentliga investeringarna.

Det finns starka skäl att förbättra uppföljningen av hur de offentliga investeringarna utvecklas. Det finns också skäl att parallellt med utgiftstaken fastställa investeringsplaner i statsbudgeten. Ett mål för de offentliga investeringarna är ingen lämplig lösning för att säkerställa en effektiv investeringsnivå. Ett sådant mål ger vissa utgifter prioritet framför andra. Att genom ett mål låsa sig för att exempelvis infrastrukturinvesteringar ska gå före utgifter för omsorg och sjukvård i varje givet läge vore olyckligt.

För att bedriva en väl avvägd ekonomisk politik måste man även beakta hur de statliga reala tillgångarna, det vill säga värdet på vägar, järnvägar och annat fysiskt kapital i statlig ägo, utvecklas. Värdet på den offentliga kapitalstocken beror av investeringsbeslut som tagits under en betydande tidsrymd. För att analysera behovet av ökade investeringar behöver man därför studera utvecklingen i ett längre historiskt perspektiv.

Investeringar så som infrastrukturinvesteringar ska huvudsakligen finansieras via anslag i statsbudgeten och när så är lämpligt i kombination med trängselavgifter och/eller andra brukaravgifter. Partistyrelsen ställer sig positiv till att pröva lånefinansiering för vissa strategiska större projekt. Detta har skett tidigare i samband med exempelvis Öresundsbron, och möjligheten till lånefinansiering av höghastighetsbanor borde ses över. En noggrann bedömning måste alltid göras om staten långsiktigt tål de utgifter som räntor och amorteringar för lånen för med sig. Samhällets investeringar behöver också i högre grad fokuseras på de projekt som – på olika tidshorisonter – leder till innovation och utveckling.

Gröna obligationer

Världsbankens lansering av gröna obligationer 2008 har bidragit till att lånefinansiera olika klimatrelaterade projekt i utvecklingsländer. Det är positivt att det skapas kapitalmarknadslösningar som bidrar till att möta klimatmålen. Världsbankens gröna obligationer har bland annat varit föremål för investeringar i två av de svenska AP-fonderna. Även om partistyrelsen inte ställer sig bakom kravet på att emittera profilerade statsobligationer är det av intresse att utreda möjligheterna med gröna obligationer närmare.

Penningpolitik

Riksbanksreformen har tjänat Sverige väl. Den låga inflationen har lagt grunden för reallöneökningar. Penningpolitiken ska upprätthålla ett fast penningvärde – hålla priser på en stabil nivå – samt också stödja hållbar tillväxt och hög sysselsättning. Riksbanken har själv definierat ett fast penningvärde till en inflation om i genomsnitt två procent. Problemet har varit att riksbanken under långa perioder inte nått

inflationmålet. Det är olyckligt om detta, som nya forskningsrön tyder på, har bidragit till att arbetslösheten varit högre och produktionen lägre än vad den annars skulle ha varit. Det är angeläget att Riksbanken lever upp till sina egna målsättningar. Partistyrelsen menar därför att målen för penningpolitiken inte behöver ändras och att en översyn inte behöver göras i detta syfte.

Att som en motionär föreslår inrätta ett rakt igenom statligt penningkapande via Riksbanken och full kapitaltäckning i bankerna är enligt partistyrelsen inte realistiskt eller önskvärt. Däremot bör kapitaltäckningskraven vara föremål för en återkommande utvärdering i syfte att åstadkomma finansiell stabilitet.

Partistyrelsen delar inte uppfattningen om att det bör inrättas fler offentligt helägda banker för att finansiera den offentliga sektorns verksamhet, eller att nivån för ränte- och transaktionskostnader sker genom parlamentarisk styrd penningpolitik. Vi har redan det helstatliga SBAB, och dess uppgifter är väl avvägda.

Det finanspolitiska ramverket

Ordning och reda i statens finanser är och har varit en av Sveriges viktigaste konkurrensfördelar under den ekonomiska krisen. Socialdemokraterna lade fast det finanspolitiska ramverket – med överskottsmål, utgiftstak, balanskrav på kommunerna och en sammanhållen budgetprocess – efter den svenska 1990-talskrisen. Det var viktigt för att ta Sverige ur krisen då och det har varit viktigt för att klara Sverige igenom den ekonomiska turbulens som vi befinner oss i nu. Partistyrelsen anser att det inom ramen för det finanspolitiska ramverket finns goda möjligheter att bedriva en framgångsrik keynesiansk stabiliseringspolitik där efterfrågan stimuleras i lågkonjunktur och stramas åt i bättre tider.

Finanspakten

Att euroländerna har stabila statsfinanser ligger i Sveriges intresse. Det är grundläggande för vår handel, våra jobb och vår välfärd. En god ekonomisk utveckling i Europa bidrar till en god ekonomisk utveckling i Sverige. Överenskommelsen om stabilitet, samordning och styrning inom ekonomiska och monetära unionen - den så kallade finanspakten – är ett initiativ av euroländerna för att säkerställa stabila statsfinanser och återupprätta förtroendet för euroområdet.

Partistyrelsen ställer sig positiv till att stödja euroländernas arbete med att stärka det ekonomisk-politiska regelverket i euroområdet. Godkännandet har skett under förutsättning att pakten inte innebär några bindande förpliktelser för Sveriges del och att ingen beslutanderätt överförs från riksdagen till finanspakten. Sverige ska dessutom garanteras inflytande genom deltagande vid åtminstone ett eurotoppmöte per år.

Finansmarknadens regleringar

Oacceptabla brister i det finansiella systemet blev uppenbara i och med finanskrisen, som ledde till ökad arbetslöshet och till lägre tillväxt. Avsaknaden av regleringar inom finanssektorn fick långtgående

återverkningar i alla sektorer av samhället runt om i världen. Arbetet med att genomföra nödvändiga regelförändringar har sedan dess varit av stor betydelse internationellt och kommer att fortgå under längre tid för att säkerställa att liknande kriser inte ska uppstå. Finanssektorn måste därför vara föremål för grundlig genomlysning. För Sveriges del är det viktigt att nationellt såväl som inom ramen för EU-samarbetet verka för en utveckling som ökar transparensen och tillsynen av finansmarknaden, säkerställer en robust kapitaltäckning inom bankerna samt tillser att en ansvarsfull riskvärdering görs.

En motion föreslår att Socialdemokraterna verkar för att Volcker-regeln införs vilket bland annat innebär att finansinstitut förbjuds att ägna sig åt spekulativ verksamhet för sina kunders räkning. Partistyrelsen menar att bankstrukturer och möjligheten att separera olika risker inom bankerna samt vilka konsekvenser det får för utlåningsverksamheten bör analyseras närmare mot bakgrund av de finansiella kriser världen genomgått.

Partistyrelsen menar att det finns betydligt mer effektiva sätt att få företag att ta större hänsyn till ekologiska och sociala värden, samt att följa upp efterlevnaden av olika regler, än att ändra de grundläggande delarna av aktiebolagsstiftningen. Det finns till exempel fler delar av lagstiftningen som behöver skärpas, och den bör gälla för fler företagsformer.

Arbetet med att fördela och tydliggöra kostnaderna för koldioxidutsläppen är viktigt. Partistyrelsen tror på en bättre styreffekt om kostnaderna kopplas till den aktivitet som ger upphov till utsläppet snarare än att ta ut en skuggpris redan i ett utlåningsskede för verksamheten i sin helhet.

Bristande insyn i handeln med Over the counter-derivat anses ha bidragit till att förstärka finanskrisen och dess förlopp under hösten 2008. Partistyrelsen stödjer en mer adekvat reglering på området, och avser att följa frågan vidare.

EMU

Resultatet av folkomröstningen om ett svenskt medlemskap i EMU ska respekteras. Partistyrelsen anser inte att det finns skäl till en ny omröstning under överskådlig tid. Eurosamarbetet förändras nu i snabb takt. Därför behöver vi fortsatt följa och analysera samarbetet noga, både utifrån hur väl den gemensamma valutan fungerar i sig, och utifrån hur formerna för Eurosamarbetet utvecklas. Partistyrelsen ser dock ingen anledning att i dagsläget behandla frågan om medlemskapet eller behovet av folkomröstning på nytt.

Kommunal ekonomi

Oavsett var människor väljer att bo ska de erbjudas goda villkor för arbete och företagande, utbildning, grundläggande samhällsservice och välfärd. Situationen för landets kommuner varierar stort och det är genom statsbidrag till kommuner och landsting tillsammans med skatteutjämningen som vi säkerställer en jämlik välfärd i hela landet.

Det kommunala utjämningsystemet är i stort behov av förändring. Beräkningsgrunderna har varit föråldrade och lett till en försämrad och skev fördelning. Med anledning av bristerna tillsattes en skatteutjämningskommitté som under 2011 presenterade ett enhälligt betänkande som i flera avseenden förbättrade systemet. Olyckligtvis fördröjdes kommitténs förslag av regeringen under lång tid, vilket inneburit att situationen försämrats i åtskilliga kommuner under en onödigt lång period.

Skatteutjämningsystemet är komplext och innefattar många parametrar. Det är viktigt att följa utvecklingen av utjämningsystemet så att målet om en rimlig utjämning och likvärdiga villkor nås över tid. Förslaget som skatteutjämningskommittén lagt fram 2011 bör dock träda i kraft och utvärderas innan en ny utredning med nya hänsynstaganden blir aktuell. Utöver statsbidragen och ett förbättrat skatteutjämningsystem anser partistyrelsen inte att ett grundbidrag för befolkningssvaga kommuner är nödvändigt.

Statsbidragen ska som huvudregel vara generella men för att säkerställa likvärdigheten för alla kan det av politiska eller ekonomiska skäl finnas anledning att rikta resurser till något särskilt ändamål i kommunerna. Partistyrelsen är enig med motionären om att den kommunala finansieringsprincipen ska tillämpas. Partistyrelsen ställer sig dock inte bakom kravet på en automatisk indexering av statsbidragen till kommunerna. Ett system med automatiska kostnadsökningar i statens budget riskerar att urholka statsfinanserna på sikt och minska utrymmet för politiska prioriteringar.

I en deflationskris skulle indexering leda till en automatisk nedjustering av statsbidragen - trots att kommunsektorn skulle kunna behöva ökade resurser. Partistyrelsen menar att statens utgifter och inkomster bör beslutas efter en politisk beredning där demokratiskt valda politiker årligen gör avvägningar mellan olika områden och att statsbidragen till kommunerna prövas utifrån de behov som kommunerna har.

Partistyrelsen vill inte helt avfärda tankarna på en äldreförsäkring eller äldrefond, men menar att förslagen behöver studeras vidare.

Partistyrelsen anser att Sverige måste ta tillvara potentialen hos de kooperativa och sociala företagen. Kooperationen och andra aktörer inom den sociala ekonomin har en viktig roll, inte minst för den regionala tillväxten, och ska stödjas.

Partikongressen föreslås besluta:

att bifalla motionerna A3:2, A6:5, A7:1, A7:2, A9:5, A11:1, A24:1, A24:2, A24:7, A25:1, A27:1

A3:2 (Malmö arbetarekommun) att partistyrelsen samtidigt tar initiativ till att hela kredit- och finansmarknaden får en grundlig översyn

A6:5 (Jämtlands läns partidistrikt) att den kommunala kostnadsprincipen ska följas, dvs att de kostnader som beslutats av staten ska också betalas av staten

A7:1 (Landskrona arbetarekommun) att mer än idag prioritera kampen mot arbetslösheten och sysselsättningen genom tydliga mål för arbetslösheten och sysselsättningen

A7:2 (Landskrona arbetarekommun) att använda finanspolitiken mer aktivt för att utjämna efterfrågan mellan hög- och lågkonjunkturer så att efterfrågan stimuleras i lågkonjunkturer medan den stramas åt vid högkonjunkturer och när det finns risk för överhettning med dess negativa effekter på inflation och företagens kostnadsutveckling

A9:5 (Skånes partidistrikt) att uttala att finanspolitiken generellt måste bli mer aktiv och återuppta rollen både som konjunkturpolitiskt instrument och som instrument för ökad sysselsättning

A11:1 (Skånes partidistrikt) att full sysselsättning ska vara den ekonomiska politikens huvudmål

A24:1 (Norrköpings arbetarekommun) att utveckla en strategi för ökad satsning på långsiktigt hållbara tillväxt- och jobbskapande investeringar, offentliga och privata, såväl nationellt som gemensamt i EU

A24:2 (Norrköpings arbetarekommun) att slå fast att en sådan strategi inte får genomföras på bekostnad av ett strikt ansvar för den statsfinansiella stabiliteten. Vägen tillbaka till balans måste vi hålla orubbligt fast vid, men tempot och metoderna bör diskuteras, särskilt i utsatta krisländer

A24:7 (Norrköpings arbetarekommun) att offensivt driva frågan om en utvecklad europeisk lagstiftning för en mer stabil finanssektor, liksom skärpt tillsyn av företagen i denna sektor

A25:1 (Jönköpings arbetarekommun) att full sysselsättning ska vara det övergripande målet för den ekonomiska politiken

A27:1 (Falu arbetarekommun) att partikongressen föreslås uppdrar åt partistyrelsen ta initiativ till ingående analyser av orsak och bakgrund till finanskris, eurokris och klimatkris och utifrån dessa formulera en socialdemokratisk ekonomisk politik som tydligt tar ställning och som på bred front diskuteras och förankras i partiet

Partikongressen föreslås besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A1:1, A1:2, A1:3, A1:4, A1:5, A2:1, A3:1, A4:1, A4:2, A4:3, A4:7, A5:1, A6:1, A6:2, A6:3, A7:3, A7:4, A7:5, A8:1, A8:2, A8:3, A9:1, A9:2, A9:3, A9:4, A10:1, A11:2, A11:3, A11:6, A15:1, A15:2, A16:1, A18:1, A19:1, A19:2, A19:3, A20:1, A20:2, A20:3, A21:1, A21:2, A21:3, A21:4, A22:2, A24:3, A24:8, A25:2, A26:1, A27:2, A27:3, A28:1, A29:1, A29:2, A32:1, A35:3, A35:4, A36:3, A36:4, A37:1, A37:2, A38:1, A39:1, A40:1, A41:1, A42:1, A42:2, B19:3, C103:2, C141:6, H55:2, H99:2

A1:1 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen ställer sig bakom motionen och uppdrar åt partistyrelsen att verka för att arbete åt alla blir ett av de viktigaste huvudmålen för den socialdemokratiska politiken

A1:2 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen ställer sig bakom motionen och uppdrar åt partistyrelsen att verka för att som ett tydligt delmål kräva att arbetslösheten halveras inom 4 år

A1:3 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen ställer sig bakom motionen och uppdrar åt partistyrelsen att verka för att vid behov ändra det finansiella ramverket för att kunna nå sysselsättningsmålen

- A1:4 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen ställer sig bakom motionen och uppdrar åt partistyrelsen att verka för att kostnaderna för arbetslöshet, ökad ojämlikhet och social utslagning redovisas
- A1:5 (Lunds arbetarekommun) att löner, arvoden, bonusar m.m. och alla förändringar inom den offentliga sektorn alltid också redovisas i reella tal och inte bara i procent för att göra att tydliggöra skillnaden mellan olika grupper i samhället
- A2:1 (Höganäs arbetarekommun - enskild) att det uttalas ett krav på att i varje fall det svenska om utländska bankväsendet inte kan räkna med något stöd från de svenska skattebetalarna om de får ekonomiska problem på grund av ett besinningslöst utlånande av kapital till nationer som misskött sin ekonomi
- A3:1 (Malmö arbetarekommun) att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att verka i enlighet med motionens anda
- A4:1 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att införa en variant av Volckerlagstiftning, inklusive det ursprungliga förslaget om att ha en maxstorlek för kapital så att inga privata banker blir ”systemavgörande”
- A4:2 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att höja kraven på bankernas eget kapital
- A4:3 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att alla förhandlingar mellan banker sker över öppna marknaden
- A4:7 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att inrätta ett institut som granskar nya instrument på finansmarknaden
- A5:1 (Ystads arbetarekommun) att Sverige inte bör övergå till euron utan i stället behålla sin egen valuta, den svenska kronan
- A6:1 (Jämtlands läns partidistrikt) att Socialdemokraterna arbetar för en återhållsamhet med att inrätta och utnyttja styrmedlet verksamhetsanknutna statsbidrag till kommuner och landsting
- A6:2 (Jämtlands läns partidistrikt) att det särskilt gäller inom områden där de kommunala huvudmännen har huvudansvaret
- A6:3 (Jämtlands läns partidistrikt) att de verksamhetsanknutna bidragen inordnas i det generella statsbidraget till kommuner och landsting
- A7:3 (Landskrona arbetarekommun) att som huvudregel tillåta lånefinansiering av statliga investeringar i infrastruktur under förutsättning att de är samhällsekonomiskt lönsamma (ger samhällsnytta)
- A7:4 (Landskrona arbetarekommun) att i närtid presentera ett uthålligt investeringsprogram på olika områden för att både höja investeringarnas andel av BNP och för att få igång sysselsättningen och pressa tillbaka arbetslösheten
- A7:5 (Landskrona arbetarekommun) att under en period avskaffa överskottsmålet och ersätta detta med ett mål om budgetbalans över en konjunkturcykel
- A8:1 (Malmö arbetarekommun) att gå till val 2014 med ett nytt och tydligt sysselsättningsmål i vår strävan att nå full sysselsättning
- A8:2 (Malmö arbetarekommun) att fastställa ett mål för de offentliga investeringarna vars syfte är att öka de offentliga investeringarnas andel av BNP
- A8:3 (Malmö arbetarekommun) att tydligt prioritera investeringar i offentlig sektor

- A9:1 (Skånes partidistrikt) att uppdraga åt partistyrelsen att låta utarbeta ett investeringsprogram för förnyelse och utbyggnad av infrastruktur som el- och järnvägsnät, ökat bostadsbyggande och åtgärder för energieffektivisering
- A9:2 (Skånes partidistrikt) att sådana investeringar i grundläggande produktionskapacitet ska kunna lånefinansieras via statsbudgeten inom en fastställd investeringsram
- A9:3 (Skånes partidistrikt) att omdefiniera gällande budgetnormer för att möjliggöra sådan lånefinansiering på samhällligt ansvarsfulla villkor
- A9:4 (Skånes partidistrikt) att uppdraga åt partistyrelsen att låta analysera erfarenheterna av gällande inflationsmål och vilka krav som dagens ekonomiska läge kan ställa på förändring eller vidareutveckling av målet
- A10:1 (Södra Ölands arbetarekommun) att Sverige inte bör övergå till euron utan i stället behålla sin egen valuta, den svenska kronan
- A11:2 (Skånes partidistrikt) att en översyn av de budgettekniska reglerna görs, så att omfattande offentliga investeringar kan göras i extrema lägen för att häva en allvarlig konjunkturedgång
- A11:3 (Skånes partidistrikt) att en översyn av penningpolitiken görs, så att penningpolitiken görs mer flexibel och kan inriktas mot ökad tillväxt och fler jobb
- A11:6 (Skånes partidistrikt) att omfattande offentliga investeringsprogram inom områdena utbildning, forskning, infrastruktur, bostäder, energi och klimat genomförs för att stärka Sveriges konkurrenskraft, öka antalet arbetstillfällen och förverkliga visionerna om det Gröna folkhemmet
- A15:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokratiska Arbetarepartiet verkar för att gröna obligationer införs
- A15:2 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokratiska Arbetarepartiets kongress 2013 antar motionen som sin egen och uppdragar åt riksdagsgruppen och partistyrelsen att verka för att dess intentioner uppfylls
- A16:1 (Österåkers arbetarekommun) att riksbankens inflationsmål höjs till en nivå som möjliggör att effektivt bekämpa arbetslösheten och en större omfördelning inom löneökningstrycket
- A18:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna tar ställning för att behålla den svenska kronan för överskådlig framtid och inte övergå till euron som valuta
- A19:1 (Malmö arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna definierar Full Sysselsättning som 2% arbetslöshet
- A19:2 (Malmö arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna vid en valseger 2014 under mandatperioden 2014-2018 sätter som mål att pressa ner arbetslösheten till 4% och avskaffa långtidsarbetslösheten
- A19:3 (Malmö arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna sätter som mål att Full Sysselsättning, dvs 2% arbetslöshet, ska råda senast 2022
- A20:1 (Ronneby arbetarekommun) att Socialdemokraterna definierar Full Sysselsättning som 2% arbetslöshet
- A20:2 (Ronneby arbetarekommun) att Socialdemokraterna vid en valseger 2014 under mandatperioden 2014-2018 sätter som mål att pressa ner arbetslösheten till 4% och avskaffa långtidsarbetslösheten
- A20:3 (Ronneby arbetarekommun) att Socialdemokraterna sätter som mål att Full Sysselsättning, dvs 2% arbetslöshet, ska råda senast 2022
- A21:1 (Ronneby arbetarekommun) att Socialdemokraterna säger nej till ett svenskt deltagande i EMU

A21:2 (Ronneby arbetarekommun) att Socialdemokraterna inte ska verka för en ny folkomröstning om svensk anslutning till EMU

A21:3 (Ronneby arbetarekommun) att Socialdemokraterna accepterar en ny folkomröstning om svensk anslutning till EMU om en kraftig opinion kräver det

A21:4 (Ronneby arbetarekommun) att Socialdemokraterna som parti, i denna eventuella omröstning, ej tar ställning i sakfrågan, men förbinder sig att följa resultatet

A22:2 (Lunds arbetarekommun) att motionen sänds till den socialdemokratiska riksdagsgruppen

A24:3 (Norrköpings arbetarekommun) att utveckla nya finansieringslösningar för investeringar av gemensam europeisk betydelse, t ex europeiska projektobligationer

A24:8 (Norrköpings arbetarekommun) att ställa sig bekom ett gemensamt ansvarstagande för ökad finansiell stabilitet i Europa genom ett gemensamt system för insättargarantier och ett solidariskt stöd för att undvika krascher i systemviktiga banker. Systemen bör huvudsakligen finansieras av bankerna och de finansiella företagen själva

A25:2 (Jönköpings arbetarekommun) att samhällliga investeringar och resurser till det gemensamma måste avpassas i syfte att nå detta mål

A26:1 (Dalarnas partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att en lämplig form av statlig grundgaranti för befolkningssvaga kommuner utarbetas

A27:2 (Falun arbetarekommun) att partikongressen föreslås uppdraga åt partistyrelsen utforma ett ekonomiskt system som leder till välfärd för alla och samtidigt klarar den nödvändiga samhällsomställning som fordras för att avhända följderna av en hotande klimatförändring

A27:3 (Falun arbetarekommun) att partikongressen beslutar sätta sociala villkor, sysselsättning och arbetsvillkor, som jämställda, inte underordnade kapitalintressena

A28:1 (Gullspångs arbetarekommun) att nationella satsningar i infrastruktur som vägar, järnvägar, hamnar och it ökar och att staten tar sitt fulla ansvar

A29:1 (Eskilstuna arbetarekommun) att garantin för det stöd som staten ger till bankernas in och utlåningsränta skiljs från bankernas spekulationsverksamhet

A29:2 (Eskilstuna arbetarekommun) att banker som bedriver spekulation ska kunna förlora rätten till den statliga bankstödsgarantin

A32:1 (Bjurholms arbetarekommun) att se över möjligheterna att reglera bankväsendet på ett sätt som gör att övrvinster begränsas och att ekonomiska medel överförs till det samhälle där företaget verkar

A35:3 (Värmdö arbetarekommun) att uttala stöd för den s.k. föreningsprincipen, samt att kommunerna, landstingen och staten bör främja människors organisering i självständiga former

A35:4 (Värmdö arbetarekommun) att värna den lokala förankring och småskalighet som kännetecknar stora delar av den sociala ekonomin genom att motverka uppköp och maktkoncentration till privata kapitaldrivna koncerner, om nödvändigt genom lagstiftning

A36:3 (Härnösand arbetarekommun) att uttala stöd för den s.k. föreningsprincipen, samt att kommunerna, landstingen och staten bör främja människors organisering i självständiga former

A36:4 (Härnösand arbetarekommun) att värna den lokala förankring och småskalighet som kännetecknar stora delar av den sociala ekonomin genom att motverka uppköp och maktkoncentration till privata kapitaldrivna koncerner, om nödvändigt genom lagstiftning

A37:1 (Skutskär arbetarekommun) att partiets riksdagsledamöter verkar för att den kommunala redovisningslagen ändras för att möjliggöra för kommunerna att använda sig av immateriella investeringar för social hälsa

A37:2 (Skutskär arbetarekommun) att partiets riksdagsledamöter verkar för att det i lagstiftningen skrivs in att aktörer som rättsväsendet, landsting, kommun, arbetsförmedling och försäkringskassa investerar i gemensamma lokala investeringsfonder för social hälsa

A38:1 (Gävleborgs partidistrikt, Västmanlands partidistrikt, Örebro läns partidistrikt) att svensk hälso- och sjukvård säkras en stabilare finansiering över tid för att ge landstingen bättre förutsättningar att bedriva och utveckla sjukvården långsiktigt

A39:1 (Uppsala läns partidistrikt, Örebro läns partidistrikt) att det ska tillsättas en arbetsgrupp som ska se över hälso- och sjukvårdens långsiktiga finansiering

A40:1 (Södermanlands partidistrikt) att svensk hälso- och sjukvård säkras en stabilare finansiering över tid för att ge landstingen bättre förutsättningar att bedriva och utveckla sjukvården långsiktigt

A41:1 (Göteborgs partidistrikt) att i ett samlat grepp skapa förutsättningar för långsiktiga investeringar även i välfärden enligt modellen: Jobb skapar välfärd, välfärd skapar jobb

A42:1 (Landskrona arbetarekommun) att vi socialdemokrater verkar för att det införs sysselsättningsmål i riksbankens mål

A42:2 (Landskrona arbetarekommun) att vi socialdemokrater verkar för att sysselsättningsmål jämte inflationsmål ska vara lika viktiga mål att uppnå för riksbanken

B19:3 (Jönköpings läns partidistrikt) att ändra regelverket så att konstaterat lönsamma järnvägsinvesteringar kan lånefinansieras

C103:2 (Norsjö arbetarekommun) att stärka och utveckla den kommunala skatteutjämningen

H55:2 (Örebro arbetarekommun) att utreda möjligheterna kring en äldreförsäkring/äldrefond

H99:2 (Härjedalens arbetarekommun) att verka för regelverk som främjar ett övergripande samhällsekonomiskt beslutstänkande t.ex. genom nationella, regionala och kommunala sociala investeringsfonder som med rätta insatser i tid kan minska de övergripande samhällskostnaderna för social utslagning och onödig ohälsa

C141:6 (Vetlanda arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna ska verka för att hitta ett hållbart grönt privatekonomiskt system som kan mota marknadskrafternas aggressiva förhållningssätt för att vi ska överkonsumera, för att ge våra barn en trygg och sund framtid

Partikongressen föreslås besluta:

att avslå motionerna A4:5, A4:6, A6:4, A12:1, A13:1, A14:1, A14:2, A14:3, A14:4, A14:5, A14:6, A14:7, A14:8, A14:9, A17:1, A22:1, A23:1, A23:4, A30:1, A30:2, A31:1, A33:1, A33:2, A34:1, K60:2

A4:5 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att se över aktielagstiftningen med syfte att bredda målparagrafen från ”share-holder value”-regimer till bredare regimer som tar hänsyn till ekologiska eller sociala värden

A4:6 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att i Europa inrätta ett skuggpris per ton CO2 för bankernas och finansinstitutens utlåning till industriell verksamhet

A6:4 (Jämtlands läns partidistrikt) att de generella statsbidragen räknas upp årligen

A12:1 (Uddevalla arbetarekommun - enskild) att Sveriges socialdemokratiska arbetareparti verkar för ett svenskt utträde ur Europeiska unionens finanspolitiska pakt

A13:1 (Kungälv's arbetarekommun) att Sveriges socialdemokratiska arbetareparti verkar för ett svenskt utträde ur Europeiska unionens finanspolitiska pakt

A14:1 (Hässleholms arbetarekommun - enskild) att endast sedlar, mynt och elektronisk valuta skapad av Riksbanken ska vara officiell svensk valuta, få kallas svenska kronor, samt få användas som allmänt betalningsmedel

A14:2 (Hässleholms arbetarekommun - enskild) att Riksbanken ges i uppdrag att ansvara för beräkning av penningbehovet i samhället

A14:3 (Hässleholms arbetarekommun - enskild) att Riksbanken ges i uppdrag att ge ut en viss del skuldfriga pengar för statens, landstingens och kommunernas behov i första hand, därefter för hela samhällets behov

A14:4 (Hässleholms arbetarekommun - enskild) att utlånade medel som sätts in på låntagarens konto i utlåning privatbank inte får räknas som inlånade medel vid beräkning av bankens utrymme för samma lån

A14:5 (Hässleholms arbetarekommun - enskild) att privata banker tillåts förmedla medel som utökar den totala mängden pengar från riksbanken till låntagare, men att all vidare institutionaliserad privat kreditgivning - där penningmängden ökas med sk fordringar på privatbanken - blir olaglig och beivras som falskmyntning. Undantag: Lokala valutor av bytesringskaraktär

A14:6 (Hässleholms arbetarekommun - enskild) att ränta på utlånade medel som överstiger inlånade medel i summa eller löptid oavkortad tillfaller Riksbanken och därmed staten, i syfte att åstadkomma en effektiv återcirkulation av inbetalda räntor tillbaka till realekonomin

A14:7 (Hässleholms arbetarekommun - enskild) att offentlig helägda banker inrättas för i första hand finansiering av den offentliga sektorn. De nya bankerna skall använda våra skatteinbetalningar som inlåningsbas. Bankerna kan vara statliga, regionala, kommunala eller filialer till Riksbanken

A14:8 (Hässleholms arbetarekommun - enskild) att sjukvård, skola, omsorg, infrastruktursatsningar samt övriga offentliga verksamheter endast får finansieras utan privata banker som mellanhand

A14:9 (Hässleholms arbetarekommun - enskild) att offentliga banker också ges i uppdrag att tillhandahålla lån och transaktionstjänster till företag och allmänhet med målet att styra ränte- och transaktionskostnader till nivåer som bestäms genom parlamentariskt beslutad penningpolitik

A17:1 (Söderhamns arbetarekommun) att arbeta för att ändra budgetlagen och införa en statlig investeringsbudget

A22:1 (Lunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna tar principiell ställning mot ett svenskt medlemskap i EMU

A23:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna tar principiell ställning mot ett svenskt medlemskap i EMU

A23:4 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokratiska Arbetarepartiets kongress 2013 antar motionen som sin egen

A30:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokratiska Arbetarepartiet driver ett svenskt utträde från finanspakten

A30:2 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokratiska Arbetarepartiets kongress 2013 antar motionen som sin egen

A31:1 (Lunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för ett svenskt avståndstagande från finanspakten

A33:1 (Umeå arbetarekommun - enskild) att en omfattande utredning genomförs i syfte att komma fram till hur utformning och funktionen för ett nytt ekonomiskt system ska se ut med tonvikt vid hållbart resursproducerande, rättvis fördelning, upprätthållandet av en omfattande välfärd, ett fungerande tjänstesystem och så vidare

A33:2 (Umeå arbetarekommun - enskild) att Sverige efter utredningen om möjligt försöker införa systemet samt driver frågan internationellt för ett genomförande globalt eller mellan vissa länder

A34:1 (Värgårda arbetarekommun - enskild) att Sveriges socialdemokratiska arbetareparti verkar för ett svenskt utträde ur Europeiska unionens finanspolitiska pakt

K60:2 (Askersunds arbetarekommun) att man utreder om man kan göra en utjämning skattemässigt i med avseende på närhet till större utbildningsort, sommarboende, pendling, etc

MOTION A1

LUNDS ARBETAREKOMMUN

Arbete åt alla är en viktig del i ett långsiktigt hållbart samhälle

Arbete åt alla har varit ett av socialdemokraternas viktigaste mål ända sedan partiet bildades.

I partiprogrammet kan man under rubriken ”Arbete och tillväxt” läsa följande:

All tillväxtpolitik måste därför handla om att skapa goda förutsättningar för människors arbete, kreativitet och företagande, över hela landet. Tillväxt är det samlade resultatet av många insatser, inom alla delar av arbetslivet, inom alla regioner. Det kräver arbete åt alla och ett arbetsliv, som tar tillvara kunskaper och kompetensen hos alla som vill arbeta.

Trots målsättningarna i partiprogrammet kan man konstatera att vi under de två senaste decennierna inte har nått målet om arbete åt alla. Långt ifrån. Eftersom målet självklart ligger fast måste vi seriöst diskutera och analysera vilka förändringar som behöver göras i den ekonomiska politiken.

Det första och viktigaste är, att den ekonomiska politik som förts de senaste decennierna har lett till att arbetslösheten tycks ha stabiliserat sig på oacceptabelt höga nivåer. För de drabbade innebär det ofta en social katastrof. För samhället innebär det samtidigt ett gigantiskt slöseri med resurser, något som vi inte har råd med. Den höga arbetslösheten har också bidragit till att ojämlikheten har ökat i Sverige

Det s.k. regelverket, i form av inflationsmål och överskottsmål har blivit något av ett axiom, som inte får ifrågasättas. Men det är allt fler ekonomer och andra såväl inom som utan för arbetarrörelsen som ifrågasätter detta.

Professor Lars Calmfors, som till nyligen var ordförande i regeringens finanspolitiska råd, är en av dem som efterfrågat en sådan debatt i Sverige. Internationellt har åtskilliga kända ekonomer uttalat sig för höjt inflationsmål för att bl.a. uppnå en snabbare konjunkturuppgång. Till dem hör bland andra ekonomen och

nobelpristagaren Paul Krugman och chefekonomen vid IMF, Oliver Blanchard. Det förefaller dock vara svårt för dessa idéer att få fotfäste i svensk debatt. I en ledare i LO-tidningen 2011-07-08 anför bl.a. följande: ”Att politiker (åtminstone utanför Vänsterpartiet) ska stödja överskottsmålet är i dag mer eller mindre en politisk dogm, likt rabblandet av Fader vår eller bekännelsen att man stöder demokratin”

Faktum är att en av de tongivande ekonomerna som en gång i tiden var med att arbeta fram dagens finanspolitiska ramverk, professor Assar Lindbeck, själv nu säger att han aldrig kunnat drömma om att dagen politiker skulle försvara hans konstruktion så hårdnackat.

Ann-Marie Lindgren, Arbetarrörelsens tankesmedja, skriver:

Ekonomisk politik är egentligen ett ständigt flyttande av vikter och motvikter; problemen skiftar hela tiden, och kräver olika kombinationer av åtgärder. I dag, med de åtstramningar som skuldkrisen i sig själv driver fram och med det hoten om en nedåtgående spiral av ökande arbetslöshet och sjunkande investeringar, är det inte så klokt att spä på det med en stram räntepolitik. Snarare lättar en viss ökning av inflationen på skuldbördan. (2011-09-05)

Sanningen är den att vi har misslyckats med att behålla konjunkturuppgångar. Det beror bland annat på Riksbankens vilja att snabbt slå till med höjd ränta och därmed inte låta ekonomin nå de höjder som varit möjliga. Denna ekonomiska politik har resulterat i att utslagningen från arbetsmarknaden har ökat till följd av att de som en gång slagits ut, alltför lätt blivit permanent arbetslösa.

Många kunniga hävdar att pengarna gör större nytta om de satsas på infrastruktur, bostäder och miljö istället för att användas som avbetalning på en redan låg statsskuld – något som ligger till grund för dagens eftersträlvade överskottsmål.

Handels förbundsekonom Stefan Carlén har presenterat liknade idéer. Han har dessutom renodlat dem till konkreta förslag som skulle kunna omvandla överskottsmålet till en effektiv bekämpning av arbetslösheten.

Här kan nämnas att socialdemokraternas budgetförslag i Region Skåne, med en skatthöjning på 60 öre, hade gett utrymme för ca 1 600 fler arbetstillfällen än majoritetens budgetförslag. Förutom fler jobb hade det dessutom skapat bättre sjukvård. Även om vi håller kostnaderna för Region Skånes verksamhet nere, så är frågan om inte de samhällsekonomiska kostnaderna blir högre sett till de totala kostnaderna för den ökade arbetslösheten?

Arbete åt alla är en viktig del i ett långsiktigt hållbart samhälle. Det medverkar till ökad jämlikhet, bättre social och ekonomisk hållbarhet. För att uppnå målsättningen om ett arbete åt alla behöver vi bl.a. satsa på ombyggnad av bostäder byggda på 60- och 70-talet, bygga nya bostäder och bygga ut infrastruktur i form av järnvägar m.m. Därutöver behövs kraftfulla åtgärder för minska miljöbelastningen och en strikt hushållning av viktiga naturresurser. Sammantaget bidrar allt detta till ett långsiktigt hållbart samhälle.

Den borgerliga regeringen skryter med att Sveriges ekonomi är bra. Men Sverige förlorar mycket på den förda politiken, som yttrar sig i form av hög arbetslöshet, ökad ojämlikhet och en tilltagande social utslagning. En del av den ökade ojämlikheten och klasskillnaderna beror på, förutom förändringarna i sjukförsäkringar och A-kassan, de enorma höjningar av löner, bonusar, optionsavtal m.m. som har förekommit under lång tid i näringslivet. För att dölja ökningarna redovisas de nästan alltid i procent i stället för reella tal. Vi socialdemokrater bör ta fram underlag som öppet redovisar och belyser konsekvenserna av den förda politiken.

Ett socialdemokratiskt helhetsperspektiv på samhälle och individ kan kombinera social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet.

Partikongressen föreslår besluta:

- A1:1 att partikongressen ställer sig bakom motionen och uppdrar åt partistyrelsen att verka för att arbete åt alla blir ett av de viktigaste huvudmålen för den socialdemokratiska politiken
- A1:2 att partikongressen ställer sig bakom motionen och uppdrar åt partistyrelsen att verka för att som ett tydligt delmål kräva att arbetslösheten halveras inom 4 år
- A1:3 att partikongressen ställer sig bakom motionen och uppdrar åt partistyrelsen att verka för att vid behov ändra det finansiella ramverket för att kunna nå sysselsättningsmålen
- A1:4 att partikongressen ställer sig bakom motionen och uppdrar åt partistyrelsen att verka för att kostnaderna för arbetslöshet, ökad ojämlikhet och social utslagning redovisas
- A1:5 att löner, arvoden, bonusar m.m. och alla förändringar inom den offentliga sektorn alltid också redovisas i reella tal och inte bara i procent för att göra att tydliggöra skillnaden mellan olika grupper i samhället

Gunnar Jönsson, Jon Helgason och Claes-Göran Jönsson
Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A2

HÖGANÄS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Bankernas ansvar

Ekonomisk kris skapas av ohejdade lån av Regeringars missbruk och slöseri av landets skatte- eller övriga intäkter. Denna kris i sin tur skapar vad det gäller EU-s medlemmar misstron mot Euron. Det finns ingen nation som är större eller kraftiga än skatteintäkterna från ett betalande befolkningskollektiv, naturtillgångar som olja och malm från gruvdrift. När dessa ekonomiska tillgångar övertrasseras genom stora sociala utgifter eller annan konsumtion eller ekonomi. Detta gör att många regeringar börjar låna pengar för att inte tappa sitt grepp över befolkningen som de mindre lottade och den ekonomiska överklassen

Bankerna oavsett om det är nationella eller olika internationella bankinrättningarna så är troligen mycket medvetna om att någon återbetalning blir det sällan tal om. Nationens ekonomi blir inte starkare för att ett lån beviljats, skatte- och produktionsintäkter och de nationella utgifterna är fortfarande som tidigare. De kan inte räddas genom lån. De som egentligen skapade hela krisen och katastrofen är de banker som trots bättre vetande beviljade de första lånen trots att de mycket väl var medvetna att behovet skapats av en onödig överkonsumtion. När det gått så långt att lånen måste avskrivas så är det bankerna som ensamma skall stå för förlusten. Det finns ingen anledning att låta det svenska skattekollektiv lösa bankerna självförvållade problem.

Partikongressen föreslår besluta:

A2:1 att det uttalas ett krav på att i varje fall det svenska om utländska bankväsendet inte kan räkna med något stöd från de svenska skattebetalarna om de får ekonomiska problem på grund av ett besinningslöst utlånande av kapital till nationer som misskött sin ekonomi

Arne Lundh

Höganäs arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A3

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Bankmotion

Avregleringen av kredit- och finansmarknaden har inte utfallit till belåtenhet. Exempelen är många. Det behövs en grundlig översyn.

Gång på gång gör bankerna miljardvinster på svenskarnas bostadslån. Och gång på gång drabbas låntagarna av bankernas räntemarginal. Bostadsrättsägare och villaägare och tillsammans är förtvivlade och ilska över att bostadsmarknaden och en svensk bankmarknad överlämnats till de fyra storbankerna, och domineras av dem.

Bara om de fyras gängs oligopol bryts upp kommer räntemarginalen att minska. En steg i denna riktning är att underlätta för de små bankerna att växa. Att ge småbankerna rätt att ge ut bostadsobligationer och få bättre tillgång till Riksbanken.

En annan sällan nämnd väg att gå vore att uppmuntra andra bolagsformer än vinstmaximerande aktiebolag. Så har gjorts i Kanada.

När amerikanska och sedan europeiska banker krisade 2008 var ett land förskonat. Kanada. Kanada är också landet med högst andel av befolkningen anslutna till sparkassor ägda av kunderna själva. Kooperativa banker som ofta bidrar till investeringar i lokalsamhället. 10 miljoner, eller en tredjedel av kanadensarna är anslutna till sparkassor.

År 2011 gav kanadensarna också sparkassorna bättre betyg än de privata bankerna för sjunde året i rad. Medan amerikanska kommersiella banker tilläts snurra iväg värdepapper baserade på lån till fattiga amerikaners husdrömmar, tycktes kanadensisk banksektor fastare förankrad i den reala ekonomin. Det är dags att inte bara uppmuntra små banker utan även bildandet av nya banker med andra ägarformer. Möbelvaruhus och livsmedelsbutiker har gjort det.

Kanske är det också dags för bostadsbolagen att göra nya försök att starta bank. Eller varför inte en svensk "arbetarnas bank" eller "tjänstemännens bank" driven av fackföreningar? Det är ett stort behov av

större demokratiskt ägande och fler lokala sparbanker. Vad som behövs är fler banker som sätter kunderna – inte ägarna – i centrum.

Partikongressen föreslår besluta:

A3:1 att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att verka i enlighet med motionens anda

A3:2 att partistyrelsen samtidigt tar initiativ till att hela kredit- och finansmarknaden får en grundlig översyn

Jan Svärd och Emil Svensson

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A4

LULEÅ ARBETAREKOMMUN

Bankverksamhet

Det europeiska bankväsendet och valuta skakas i grunden. Sverige är inte med i EMU men krisen berör i högsta grad Sverige och dessutom bör vi ha en uppfattning om hur bankväsendet ska se ut också efter krisen. Dessutom – det spelar stor roll för svensk socialdemokrati om de grekiska/italienska lönerna, efterfrågan och arbetarrörelsen trycks tillbaka för decennier framöver – det kommer göra vårt arbete på hemmaplan långt mycket svårare. Därför är Greklands sak faktiskt också vår.

Hittills har de ”lösningar” på Greklands problem som förhandlats fram mellan regeringscheferna skett med bankföreträdare i rummet (inte fackliga eller andra organisationers företrädare), att de presenterade ”lösningarna” snarare handlar om att lugna marknaderna och låtsas att politikerna har läget under kontroll när det egentligen är bankerna som sitter med trumfen. EU:s väldokumenterade demokratiska underskott har väl aldrig varit större än i dessa tider av ekonomisk kris?

Helt uppenbart är en valutaunion utan gemensam finanspolitik omöjlig (vilket ju påpekats av kritiker och ekonomer under många år), att straffa underskottsländer men acceptera överskottsländer är att fördela skuldbördan skevt (överskott som skapas bland annat för att löneökningarna är för låga i länder med hög produktivitet), och frågan blir då ska vi ha gemensam finanspolitik inom Europa, med ECB som lender of last resort, ett Eurozone Ministry of Finance och/eller Euro-bonds med massa inbyggda moral hazard-problem, eller vill vi ha ett mer mellanstatligt samarbete med valda delar av inre marknad och fri rörlighet?

Reglering av bankerna – vad är de till för?

Man ska komma ihåg att skuldkrisen till stor del är ett resultat av växande strukturella svagheter i finanssektorn sedan lång tid tillbaka, till följd av avregleringar som givit billiga lån, växande skuggbankingssystem, svåröverskådliga finansiella produkter, vinst- och bonuskulturer, växande vinstandelar och statliga övertaganden av privata förluster vid den första krisen 2008.

När Lehman Brothers föll hösten 2008 användes ibland argumentet ”too big to fail” om bankerna och därför var staterna tvungna att se till att de överlevde på ett eller annat sätt. Resultatet av (av staterna uppmuntrade) uppköp och samgåenden blev att somliga banker blev ännu större än de redan var, och idag är dessa ännu mer systemviktiga än tidigare. Detta är orimligt, inte bara för att vi inte vet om det är sant (en stor del av bankernas verksamhet redovisas aldrig i öppna böcker, och är därför omöjlig för politiker att uppskatta värdet/risken av), utan också för att det gisslar politiken till en enda vägens politik – att bevara dessa systemviktiga banker så som de är och lita på deras ägare och chefer.

Banksystemets funktion är inte att enskilda individer ska kunna göra sig megalomaniska privata förmögenheter innan de fyllt trettio genom att flytta siffror på en skärm och ringa sina kompisar. Bankerna är till för att låna ut pengar till individer och företag som behöver pengar för att investera i produktion som på ett eller annat sätt är bra för ekonomin (och/eller individen). Deras ansvar borde egentligen också vara att granska kreditvärdigheten hos dem som lånar deras pengar. En separation av bankernas verksamhet så att den spekulativa handeln skiljs från den ordinära in- och utlåningen vore det minsta man kan begära.

Jag föreslår nedan en rad regleringar av bankväsendet. Till alla dessa förslag finns naturligtvis dem som säger att nej, nej, så kan man inte göra för då flyr kapitalet och då får inte fattiga familjer några lån att köpa hus för. Men det är ett goddag-yxskaftsargument. För det första är Europa ett så stort område att kapital inte ”flyr” bara för att regleringarna hårdnarhär. För det andra – om fattiga familjer inte har råd att ta lån för att ha någonstans att bo får man antingen bygga fler billiga hus, se till att de får jobb, höja lönerna eller på andra sätt hjälpa dem att integreras i den reala ekonomin, snarare än få dem att trassla in sig i ett geggigt banksystems systemförvirrande irrgångar, där de ändå löper stor risk att bli de stora förlorarna till slut.

Det gör hemskt ont i hjärtat att som röd-grön tvingas åse hur sossar i Europa (och USA), håller passionerade anföranden för att tvinga på sitt eget folk sparpaket från helvetet, snarare än tar strid mot det finansiella system som systematiskt omfördelar förmögenheter från arbete till kapital. Det verkar inte spela någon roll vad som händer med arbetarna, löntagarna, det socialdemokratiska partiet eller ens dem själva i dessa lägen – deras situation är så trängd av finanskapitalismen att de mot bättre vetande går i bräsch för nyliberala ”räddningsaktioner” och man kan bara hoppas att väljarna ändå någonstans långt, långt inne, förstår att sossarna gör detta trots att de inte vill. Det är inte socialdemokratin som bedriver denna politik i socialdemokratins namn, det är nyliberalismens absoluta triumf att den på toppen av sin framgång lyckas förklä sig i socialdemokratisk dräkt.

Det man önskar sig i stället är en röd-grön rörelse som snarare går i bräsch för löneökningar hellre än vinstökningar och en finans- och penningpolitik byggd snarare på Keynes än på Friedman. ett nytt europeiskt projekt, vid sidan av en bättre reglerad och genomlyst banksektor och mer gemensamma gröna infrastrukturinvesteringar, byggas på att främja löneökningar minst i samma nivå som BNP-ökningen, öka möjligheterna för medborgarna att ta ut produktivitetsökningar i ekonomin i fritid snarare än lön, stärka den offentliga konsumtionen och investeringarna på bekostnad av den privata, satsa på gemensamma investeringar i främst energi- och transportinfrastruktur (och återta grundbulten i EU-samarbetet – en gemensam energipolitisk union för framtida klimat- och energisäkerhet), trycka på för mer progressiva skatter som dessutom bestraffar miljöskadlig produktion och konsumtion, samt underlätta uppbyggnaden av starkare omfördelningsinstitutioner. En ekonomi byggd på reala investeringar och hållbar produktion och konsumtion, snarare än på billiga lån och smutsig tillväxt, kan inte vara någon utopisk vänsterdröm –

utan måste bli en ekonomisk och social nödvändighet. De privata banker som finns ska vara så små att de kan behandlas i ett vanligt konkursförfarande, och de därmed inte kan lita på att staterna bairar ut dem gång efter annan. En Volcker-lagstiftning är ett steg på vägen.

Gällande krav på eget kapital är problemet idag är att många banker inte kommer att klara de högre kapitaltäckningskraven, men då är de bankerna troligtvis för farliga för marknaden och ska nog inte finnas på den heller. Ett exempel är Schweiz, där kapitaltäckningskraven för bankerna är upp mot 12 procent, beroende på att de är för stora för att staten ska kunna rädda dem. På samma sätt borde kraven på eget kapital på våra banker vara så stora att de klarar sig själva vid en kris, alternativt tillåts gå under.

Systemet med ”över-bordet” förhandlingar med hedgefonder gör att ingen egentligen vet (särskilt regulatorerna har inte den blekaste aning) vad det är för instrument som handlas vid sidan av marknaden. Poängen är att politiker måste kunna veta exakt hur bankernas böcker ser ut. Idag litar politikerna i allt för hög grad på att bankerna själva är ärliga om sina tillgångar och risker – vilket återkommande visat sig vara ett fatalt misstag. En Financial Transaction Tax skulle visserligen inte få bort så mycket av den mest lönsamma spekuleringen men den skulle göra bankerna något försiktigare, det sänker hastigheten på finansmarknaderna och det ger en del välbehövlig inkomst till den institution som tar in den.

Ett institut som granskar nya instrument på finansmarknaden – de instrument som inte kan förklaras, förstås och certifieras där ska inte användas. (Här finns en särskild poäng: Hela syftet med demokrati är att samhället inte ska vara helt oöverskådligt och institutionerna inte mer komplicerade än att de kan brytas i offentlig debatt. Ett problem med finansmarknaden har ju varit just att verktyg och system varit så svåra att förstå sig på att de som har i uppgift att reglera marknaden, politikerna, helt enkelt inte har fattat vad det är de ska reglera. Det ger ett enormt övertag till bankernas byråkrater (inte till cheferna – för de fattar inte heller vad de ekonomiska ingenjörerna på golvet håller på med), och avlövar politikerna på deras viktigaste roll – att värdera och reglera marknaden så att den fungerar i linje med det ”allmänna bästa”. Min utgångspunkt är därför att om regulatorerna inte förstår vad det är de ska reglera, då ska det förbjudas. Inga finansiella paket, verktyg eller system kan fungera om de inte kan regleras, och om inte politikerna förstår vad det är de reglerar får de helt enkelt förbjuda skiten – för då är risken troligtvis alltför stor att ingen annan förstår det heller.

Dessutom måste nationalisering finnas som ett hot mot banker som inte hittar andra lösningar än att föra över sina skulder på skattebetalare och kunder vid sidan av hårdare regler för de privata bankerna, behöver vi en stor, statlig investeringsbank i varje land. Banksystemet, som det ser ut idag, driver politikerna framför sig, och marknaden är idag inte politikernas tjänare, utan husets herre, i hög, svart hatt och med vinande käpp. Det är därför det går som det går.

Partikongressen föreslås besluta:

- A4:1 att Socialdemokraterna verkar för att införa en variant av Volcker-lagstiftning, inklusive det ursprungliga förslaget om att ha en maxstorlek för kapital så att inga privata banker blir ”systemavgörande”
- A4:2 att Socialdemokraterna verkar för att höja kraven på bankernas eget kapital
- A4:3 att Socialdemokraterna verkar för att alla förhandlingar mellan banker sker över öppna marknaden

- A4:4 att Socialdemokraterna verkar för att införa en så kallad Financial Transaction Tax på Europeanivå
- A4:5 att Socialdemokraterna verkar för att se över aktielagstiftningen med syfte att bredda målparagrafen från "share-holder value"-regimer till bredare regimer som tar hänsyn till ekologiska eller sociala värden
- A4:6 att Socialdemokraterna verkar för att i Europa inrätta ett skuggpris per ton CO2 för bankernas och finansinstitutens utlåning till industriell verksamhet
- A4:7 att Socialdemokraterna verkar för att inrätta ett institut som granskar nya instrument på finansmarknaden

Johan Lennartsson

Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A5

YSTADS ARBETAREKOMMUN

Behålla den svenska kronan

I folkomröstningen 2003 uttalade sig med klar majoritet det svenska folket, att Sverige inte bör inträda i den Europeiska Monetära Unionen (EMU) och sålunda inte bör byta ut den svenska kronan mot euron.

Nästan tio år senare befinner sig eurozonen i en djup ekonomisk kris, som till stor del orsakats av just den gemensamma valutan euro. Den gemensamma valutan bakbinder medlemsländernas regeringar enär man genom medlemskapet i EMU av sagt sig snart när alla penning och finanspolitiska åtgärder att möta kriser med undantag för nedskärningar i statsbudgeten. Utsatta medlemsländer som Grekland, Irland, Italien, Spanien och Portugal har för att uppfylla villkoren i de olika så kallade stödpaketerna och även andra euromedlemsstater tvingats till drastiska nedskärningar i sina allmänna välfärdssystem. Den s.k. budgetpakten och andra krislösningar inom eurozonen har förvärrat den ekonomiska krisen. Detta har redan skapat motsättning mellan medlemsstaterna i nordöst och de i sydväst. EMU har skapat stora interna politiska motsättningar inom de berörda nationerna och även djupa motsättningar mellan olika länder inom eurozonen. I stället för att skapa samarbete och mellanfolklig förståelse inom EU har euron skapat en splittring, som i sin förlängning kan hota EU-samarbetet även på andra områden än det finansiella.

Mot bakgrund av detta framstår det alltmer tydligt, att svenska folkets uttalade nej till euron 2003 var ett beslut som på ett avgörande sätt bidragit till att hålla vårt land utanför den värsta ekonomiska krisen i Europa på många decennier, och detta utan att negativt ha påverkat de övriga länderna inom EU.

Inför folkomröstningen om EMU 2003 uttalades från Ja-sidan att Sverige "på lång sikt" skulle ta skada av att inte övergå till euron. Nästan tio år efter folkomröstningen visar all erfarenhet, att detta påstående inte alls stämmer. Bibehållandet av den svenska kronan har i stället varit till stort gagn för vårt land.

Partikongressen föreslås besluta:

A5:1 att Sverige inte bör övergå till euron utan i stället behålla sin egen valuta, den svenska kronan

Bo Widegren

Ystads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A6

JÄMTLANDS LÄNS PARTIDISTRIKT

Bättre förutsättningar för verksamheten i kommuner och landsting

Riktade statliga bidrag till kommuner och landsting skapar en oförutsägbar och ryckig styrning. Speciellt när de statliga bidragen ges till tidsbegränsade insatser, eller när direktiven för att erhålla bidragen ändras med kort varsel. Det skapar situationer där kommuner och landsting har svårt att förutse vilka resurser som de kommer att förfoga över, och när. Insatser riskerar också att upphöra när statsbidrag försvinner.

Det är också resurskrävande för kommuner och landsting att planera för och att söka statsbidrag. Utökade resurser krävs också på statlig nivå för att hämta hem uppgifter, att ha en viss kontroll över att de stämmer samt fördela pengarna.

Speciellt stötande är det med den s.k. kö-miljarden som betyder att landsting som har små eller inga problem med sjukvårdsköer premieras framför andra som behöver tillskott för att korta köerna.

Problemen förstärks om statsbidrag inrättas utan förvarning och med krav från statens sida på att de kommunala huvudmännen snabbt både ska kunna ansöka om bidraget och därefter kunna starta den bidragsberättigade verksamheten. Det är inte heller ovanligt att krav ställs på att insatserna ska utvärderas innan några påtagliga effekter rimligen kan ha uppkommit.

De statsbidrag som skapar de största och allvarligaste problemen för huvudmännens egen styrning är bidrag som utgår till verksamheter och områden som kommunerna och landstingen genom lagstiftning givits ansvaret för. Orsaken är att när staten ger verksamhetsanknutna statsbidrag till en särskild sektor eller verksamhet så innebär det att förutsättningarna för att kommunernas prioriteringar och avvägningar förändras. Detta leder till att den verksamhet som kommunen samlat bedriver inte speglar den avvägning mellan sektorer och verksamheter som kommunens förtroendevalda annars skulle ha gjort. Konsekvensen kan bli att varken staten eller kommunen känner ansvar för den verksamhet som faktiskt bedrivs och att kommuninvånarna inte heller vet om det är i riksdags- eller i kommunvalet de ska visa sitt gillande eller ogillande med kommunens verksamhet.

Partikongressen föreslås besluta:

A6:1 att Socialdemokraterna arbetar för en återhållsamhet med att inrätta och utnyttja styrmedlet verksamhetsanknutna statsbidrag till kommuner och landsting

A6:2 att det särskilt gäller inom områden där de kommunala huvudmännen har huvudansvaret

- A6:3 att de verksamhetsanknutna bidragen inordnas i det generella statsbidraget till kommuner och landsting
- A6:4 att de generella statsbidragen räknas upp årligen
- A6:5 att den kommunala kostnadsprincipen ska följas, dvs att de kostnader som beslutats av staten ska också betalas av staten

Jämtlands läns partidistrikt

MOTION A7

LANDSKRONA ARBETAREKOMMUN

Ekonomisk politik för full sysselsättning

Alla människor har rätt till ett arbete. Genom arbetet blir vi självständiga och kan försörja oss själva. Den fulla sysselsättningen är nära sammanlänkad med välfärden. Välfärden finansieras genom att vi arbetar och betalar skatt. Allas rätt till arbete är en självklarhet för oss socialdemokrater och förutsättningen för att välfärden ska kunna utvecklas.

Genom gemensam välfärd kan vi minska de sociala skillnaderna, öka rättvisan och skapa skyddsnät för alla och öka tryggheten i samhället. Genom gemensamt finansierade socialförsäkringar ökar tryggheten genom att medborgarna görs oberoende av förändringar i arbetslivet. Men välfärden kan endast utvecklas om vi arbetar och betalar skatt. Allas rätt till arbete skapar därmed både grunden för välfärden och skänker människor mening och stabilitet i livet.

Den mycket allvarliga utvecklingen av arbetsmarknadsläget

Läget på den svenska arbetsmarknaden aldrig varit i närheten av den goda situation med hög sysselsättning och låg arbetslöshet som var betecknande för den långa perioden från 1950-talet fram till 1990. Under denna period pendlade den öppna arbetslösheten praktiskt taget mellan 2 procent och 3 procent. Denna positiva utveckling fick ett tvärstopp av den depressionsliknande lågkonjunkturen under de första åren på nittiotalet. (Det stora avbräcket i efterkrigstidens mirakulösa välfärdsutveckling inträffade möjligen i samband med oljekrisen vid mitten av 1970-talet.)

Under åren från 1990 fram till 1997 försvann omkring 600 000 jobb och sysselsättningen sjönk från omkring 4,5 miljoner personer till drygt 3,9 miljoner sysselsatta. Andelen sysselsatta av den arbetsföra befolkningen (16-64 år) sjönk också som en tung sten som släpps i vatten: från 83 procent av befolkningen till 71 procent - en nedgång med drygt 12 procent-enheter. Det var i princip först från 1997 som sysselsättningen började öka igen, och fram till årsskiftet 2000/2001 hade omkring 300 000 nya arbetstillfällen skapats i främst den privata sektorn.

Detta innebär också att hälften av sysselsättningsnedgången hade tagits tillbaka fram till de första åren på det nya seklet. Därefter planade sysselsättningen ut med en mindre nedgång under åren 2003-2005, och det var först under hösten 2005 som en vändning ägde rum med en betydande sysselsättningsökning fram

till finanskrisen 2008, och det var först under detta år som sysselsättningen återigen var uppe i 4,5 miljoner personer.

Finanskrisen resulterade i att omkring 100 000 jobb försvann och sysselsättningsgraden sjönk från 76 procent till 73 procent; en nedgång med ungefär en fjärdedel av det stora sysselsättningsfallet under krisen på 1990-talet. Sammantaget ligger idag sysselsättningsgraden omkring åtta procentenheter lägre än den gjorde under rekordåret 1990, då vi senast hade ett läge på arbetsmarknaden som lever upp till kraven på full sysselsättning. Trenden är alltså helt klar med en utveckling som innebär att allt färre av den arbetsföra befolkningen har ett jobb.

Utveckling av arbetslösheten ger också en god avspeglning av sysselsättningsutvecklingen med en tydlig linje från ett läge med i princip full sysselsättning under hela efterkrigsperioden till massarbetslöshet, som blev följden av nittiotalskrisen och som vårt land har tvingats leva med sedan dess. I början av nittio-talet var omkring 100 000 öppet arbetslösa, och i slutet av 1993 hade krisen bidragit till att ytterligare 400 000 blev arbetslösa, och åren därefter innebar både ned- och uppgångar av antalet arbetslösa. Men så sent som 1997 fanns det en halv miljon arbetslösa. Därefter och fram till 2001 halverades sedan antalet arbetslösa.

Finanskrisen bidrog till att arbetslösheten ökade från 6 procent till som högst 9 procent vid årsskiftet 2009/2010, och därefter har den sjunkit till omkring 6 procent. Sammantaget innebar nittiotalskrisen att arbetslösheten femdubblades om man ser till antalet utan jobb och som andel av arbetskraften var ökningen ungefär lika stor; en ökning från 2 procent till 11 procent. Finanskrisens effekter på arbetslösheten var ungefär en tredjedel av krisen på nittio-talet med en ökning från 6 procent till 9 procent.

Under 1990-talet har arbetslösheten aldrig varit lägre än drygt 7,5 procent och under hela perioden från 1990-talets första år och fram till i år gick arbetslösheten aldrig ner under 6 procent. Även utanför våra gränser kännetecknas arbetsmarknaden av massarbetslöshet: idag går mer än 23 miljoner arbetslösa inom EU, vilket utgör drygt 10 procent av arbetskraften.

Den borgerliga regeringen har med utgångspunkt från utvecklingen på arbetsmarknaden under deras mandatperiod inte mycket att yvas över när det gäller förmågan att i praktiskt politik stärka och utveckla arbetslinjen. Resultaten av deras sysselsättningspolitik är utan tvekan ett veritabelt misslyckande: under en femårsperiod från september 2006 fram till samma månad 2011 står sysselsättningen och stampar på samma nivå, arbetslösheten har ökat liksom både ungdomsarbetslösheten och långtidsarbetslösheten.

Antalet personer utanför arbetsmarknaden ligger kvar på en oacceptabelt hög nivå. Idag går mer än var femte ungdom (15-24 år) utan jobb. Dessutom finns det en växande grupp människor, bl.a. lågutbildade, människor med utländsk bakgrund, vissa grupper av ungdomar och personer med olika funktionshinder, som har fått en allt svagare förankring, och har fått det allt svårare att etablera sig på arbetsmarknaden. Denna grupp har bara växt sedan 1990-talets kris och är relativt opåverkad av hög- och lågkonjunkturer. Detta leder till att långtidsarbetslösheten ökar snabbt när konjunkturen viker nedåt. Återhämtningen på arbetsmarknaden efter varje kris tar också allt längre tid. Vissa grupper på arbetsmarknaden har ännu inte riktigt återhämtat sig efter nittio-talets djupa kris.

Klyftorna ökar

Det allvarliga läget på arbetsmarknaden bidrar till att samhället desintegreras. Idag lever var åttonde person i Sverige med låg ekonomisk standard. SCB:s beräkningar på den så kallade ginikoefficienten har aldrig varit så hög under alla år de räknat på den.

I ärlighetens namn är detta en långsiktig negativ utveckling som också vi socialdemokrater bär ett stort ansvar för. Ändå; utveckling mot ökad ojämlikhet har blivit tydligare under Reinfeldts regeringsperiod. De fattigaste har blivit fattigare och de rika rikare. De fattigaste har idag marginellt mer att röra sig med än de hade 1991, samtidigt har den rikaste tiondelen ökat sina inkomster med 63 procent.

Det är uppenbart så att en borgerlig ekonomisk politik inte kan nå målet om full sysselsättning, lika lite som att en socialdemokratisk välfärdspolitik inte kan finansieras med en borgerlig skattepolitik. Detta bör vara vår gemensamma utgångspunkt i sakkussionerna om arbete, skatter och välfärdsnivåer.

Starkt behov av offentliga investeringar

Ökade samhälleliga investeringar, både privata som offentliga, är en viktig framgångsfaktor för att kunna nå målet om full sysselsättning. Därför måste sambanden mellan investeringsmål och sysselsättningsmål tydliggöras.

Det statistiska sambandet mellan investeringskvot och arbetslöshet är tydligt korrelerade och samvarierar. En ökning av investeringskvoten med 1 procentenhet innebär motsvarande procentenheter lägre arbetslöshet. Naturligtvis påverkar även andra variabler förändringar tillgången på arbete men investeringsvariabeln framstår som den dominerande orsaksvariabeln.

En höjd investeringsvolym krävs för att målet om full sysselsättning ska kunna uppnås. Det är därför högst rimligt att utforma ett offentligt investeringsmål som syftar till att garantera att investeringskvoten, omfattande såväl privata som offentliga investeringar, kraftigt höjs.

När de totala investeringarna delas upp på offentliga och privata framkommer att det är de privata investeringarna som genererar variationen på kort sikt, från år till år, och de offentliga investeringarna som bidrar till mera långsiktiga effekter.

Privata investeringar och penningpolitikens målsättningar

Det är dock de privata investeringarna som står för merparten av investeringsvolymen. För att öka de privata investeringarna krävs därför en aktiv penningpolitik som fokuserar på mer än inflationsmålet. Den amerikanska centralbanken har till exempel att ta hänsyn till tillväxt och sysselsättning och inte endast inflation när den sätter sin styrränta.

Sedan 1993 har riksbanken som målsättning att priserna i genomsnitt ska tillåtas stiga med två procent per år. Det är nu som Sverige går från full sysselsättning till massarbetslöshet. Följaktligen finns det kritik. Inflationstakten är sannolikt för lågt. Den förda penningpolitiken har dessutom inneburit att de ökande vinsterna inte återinvesterats i produktion samtidigt som en för stram penningpolitik påverkat investeringstakten negativt.

Enligt många ansvariga politiker har inflationsmålet inget med massarbetslösheten att göra. Inflationsmålet har rentav blivit något av en dogm som inte får ifrågasättas. Om vi studerar ett diagram över inflationstakt och arbetslöshet i Sverige slås vi av det tydliga skiftet under 1990-talet. Från hög inflation till låg inflation - från låg arbetslöshet till hög arbetslöshet. Det finns alltså starka skäl att anta att det råder ett samband mellan inflation och arbetslöshet.

Utökad lånefinansiering av investeringar i den statligt ägda och förvaltade infrastrukturen

Regelverket för finansieringen av statliga investeringar består av dels budgetlagen, dels den så kallade kapitalförsörjningsförordningen, som beslutas av regeringen.

I korthet har därför bestämmelserna följande konkreta innebörd:

- a) Statliga investeringar i fastigheter, lokaler, utrustning, datorer och maskiner kan fungera som insatsvaror eller produktionsfaktorer som tillika är nödvändiga för att verksamheten ska fungera. Denna kategori av investeringar får lånefinansieras, vilket är en huvudregel för finansieringen.
- b) Detta innebär att statliga investeringar i andra anläggningstillgångar, som i första hand utgörs av den fysiska infrastrukturen (vägar, järnvägar, hamnar och flygplatser), ska anslagsfinansieras (skattefinansiering) vid investeringstillfället. Detta är huvudregeln för denna kategori av investeringar.
- c) Riksdagen kan för vissa myndigheter och investeringar (viss anskaffning) besluta om att även infrastrukturella investeringar får lånefinansieras. Detta är alltså ett undantag från huvudregeln om anslagsfinansiering. Det finns under åren flera exempel på stora infrastrukturprojekt som helt eller delvis har finansierats med lån, t.ex Botniabanan, Öresundsbron, Citybanan i Malmö och flera trafikprojekt i Stockholmsregionen.
- d) Regeringen har också vid olika tillfällen pekat på vikten av att vissa investeringar i infrastrukturen kan finansieras med lån. Sålunda framhöll regeringen i 1998 års transportpolitiska proposition att finansiering av investeringar i transportinfrastruktur på annat sätt än med anslag, borde kunna prövas när ”så bedöms lämpligt och ända- målsenligt,”.

Slutsatsen av denna genomgång är att lånefinansiering visserligen är ett undantag från huvudregeln för att finansiera infrastrukturinvesteringar, men att statsmakternas syn på detta finansieringssätt troligen har blivit mer generös. Dessutom har stabiliseringspolitiska skäl använts i ökad utsträckning för att motivera en lånefinansiering.

Finanspolitik för ökad sysselsättning

Alla utgifter, både de som används till den statliga konsumtionen, till transfereringar och till merparten av statliga investeringar, ska rymmas under utgiftstaket eftersom detta bygger på att utgifterna finansieras med anslag. När hela eller delar av en investering lånefinansieras kommer den lånefinansierade delen av investeringen att ligga utanför detta tak vid investeringstillfället. Istället är det olika kostnader och utgifter under anläggningstillgångens tekniska och ekonomiska livslängd som anslagsfinansieras.

I praktiken innebär det att investeringarna kommer att betalas med skatter varje år, och är i jämförelse med en anslagsfinansiering vid investeringstillfället en form av uppskjuten skattefinansiering, precis på det sätt investeringar finansieras i kommuner och landsting. Man kan också se det som ett sätt att omfördela skattebetalningar mellan olika generationer av skattebetalare: från dagens till morgondagens skattebetalare. Det är också dessa årliga kapitalutgifter, liksom anläggningens driftskostnader, som också kommer att rymmas under utgiftstaket istället för hela investeringsutgiften under det år investeringen genomförs. En lånefinansiering innebär ju de facto inget annat än att anslags- och skattefinansieringen skjuts framåt i tiden istället för att hela investeringen finansieras vid ett enda tillfälle.

De principiella skälen för en utökad lånefinansiering av statliga investeringar

De principiella argumenten för en utökad lånefinansiering av statliga investeringar i infrastrukturen har varierat under olika perioder. Till en början är det på sin plats med ett viktigt klarläggande: Den reala

belastningen på ekonomin som en effekt av resursanvändningen i form av arbetskraft, kapital och råvaror påverkas emellertid inte av valet av finansiering. Det finns starka skäl för att införa en generell möjlighet att lånefinansiera statens investeringar i infrastrukturen under förutsättningen att investeringarna tillgodoser vissa krav på samhällsekonomisk effektivitet eller nytta (samhällsekonomisk lönsamma investeringar).

- a) Det ger ökade möjligheter att tidigarelägga vissa investeringar, som annars är svåra att genomföra på ett tidsmässigt lämpligt sätt. Lånefinansieringen ökar utrymmet under utgiftstaket för infrastrukturinvesteringar. Vid lånefinansiering periodiseras både den årliga belastningen på statsbudgeten (genom anslag) och utnyttjandet av utrymmet under utgiftstaket.
- b) Vissa mycket stora investeringsprojekt kräver lånefinansiering om det överhuvudtaget ska kunna genomföras. I annat fall kan de ibland komma att ta ett alltför stort utrymme av de takbegränsade utgifterna, och medföra en orimligt stor statsfinansiell belastning vid investeringstillfället.
- c) En ökad lånefinansiering bidrar till mer stabila planeringsförutsättningar för berörda trafikmyndigheter, vilket förenklar genomförandet av beslutade investeringsplaner. Det gör det också möjligt för riksdagen att besluta om en låneram för olika investeringsprojekt, som sträcker sig över flera år. Finansieringen av sådana projekt är då säkrad och investeringar kan därför genomföras på ett mer kostnadseffektivt sätt. Att vara beroende av en årlig anslagstilldelning kan skapa viss osäkerhet, ryckig planering och bidra till merkostnader när det krävs stora förändringar i olika investeringsprojekt.
- d) Kan medverka till att kostnaderna för infrastrukturinvesteringar (resursupppoffringar) fördelas mer rättvist mellan olika generationer.
- e) Lånefinansiering förenklas utan tvekan om investeringen ger tillbaka ett "kassa-flöde" i form av brukaravgifter eller olika skatter som är relaterade till investeringen, t.ex. vägprojekt i storstadsregionerna som är föremål för trängselskatter. Dessa inkomster kan användas för att finansiera investeringens årliga utgifter i form av amorteringar och räntekostnader.
- f) Det kanske viktigaste argumentet är att en ökad lånefinansiering skapar en väsentligt ökad handlingsfrihet och flexibilitet i finanspolitiken, vilket i sin tur ger denna del av den ekonomiska politiken klart större möjligheter att fungera som ett effektivt konjunktur- och sysselsättningspolitiskt verktyg. Att finansiera investeringar i allmänhet och infrastrukturinvesteringar i synnerhet har genomgående betraktats som god ekonomisk hushållning eftersom många av dessa investeringar är tillväxthöjande och/eller samhällsekonomiskt lönsamma.
- g) Finanspolitikens effektivitet ökar då vi kan öka investeringskvoten och därmed pressa ned arbetslösheten mot full sysselsättning.

En generell möjlighet till lånefinansiering av infrastrukturinvesteringar (huvudregel) måste givetvis vägas mot de "friktioner" som ett sådant förslag kan ha gentemot dagens budgetpolitiska regelverk, liksom att anslagsfinansiering ger riksdag och regering större överblick, inflytande och kontroll över statsbudgetens utgifter.

För det första är det en överdrift att påstå att detta förslag innebär ett kringgående av utgiftstaket eftersom lånefinansieringen innebär en omperiodisering av investeringskostnaden i form av amorteringar och

räntekostnader som varje år anslagsfinansieras och belastar budgeten under realkapitalets ekonomiska livslängd. Belastningen på statsbudgeten blir mångårig istället för att belasta budgeten vid ett enda tillfälle.

För det andra är lånefinansiering inte något nytt påfund utan har funnits sedan länge som en alternativ möjlighet för regering och riksdag att finansiera stora, kapitalkrävande och samhällsekonomiskt viktiga investeringar i infrastrukturen.

För det tredje är det nuvarande läget på arbetsmarknaden mycket besvärligt med massarbetslöshet och en sysselsättningsgrad som ligger långt under den nivå som fordras för att nå målet om full sysselsättning. Det är därför viktigt att använda sig av alla tillgängliga verktyg för att höja tillväxten, öka sysselsättningen och pressa tillbaka arbetslösheten med sikte på att inom en överblickbar framtid komma tillbaka till full sysselsättning.

En höjning av finans- och penningpolitikens effektivitet är helt avgörande för att vi med någon större framgång ska kunna bekämpa massarbetslösheten genom att hålla uppe efterfrågan i ekonomin, och på så sätt också stärka efterfrågan på arbetskraft.

Så kan socialdemokratin spänna den ekonomiskpolitiska bågen och rikta den mot målet full sysselsättning.

Partikongressen föreslår besluta:

- A7:1 att mer än idag prioritera kampen mot arbetslösheten och sysselsättningen genom tydliga mål för arbetslösheten och sysselsättningen
- A7:2 att använda finanspolitiken mer aktivt för att utjämna efterfrågan mellan hög- och lågkonjunkturer så att efterfrågan stimuleras i lågkonjunkturer medan den stramas åt vid högkonjunkturer och när det finns risk för överhettning med dess negativa effekter på inflation och företagens kostnadsutveckling
- A7:3 att som huvudregel tillåta lånefinansiering av statliga investeringar i infrastruktur under förutsättning att de är samhällsekonomiskt lönsamma (ger samhällsnytta)
- A7:4 att i närtid presentera ett uthålligt investeringsprogram på olika områden för att både höja investeringarnas andel av BNP och för att få igång sysselsättningen och pressa tillbaka arbetslösheten
- A7:5 att under en period avskaffa överskottsmålet och ersätta detta med ett mål om budgetbalans över en konjunkturcykel

Niklas Karlsson och Lars Svensson

Landskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A8

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Ekonomisk politik för full sysselsättning

Sysselsättnings- och investeringsmål

Kärnan i det socialdemokratiska projektet har alltid varit en medveten ekonomisk politik för full sysselsättning och högt kunskapsinnehåll. Detta har inneburit en god reallöneutveckling för breda grupper. Denna strategi är värd att hålla fast vid. Sverige ska fortsätta att konkurrera med kunskap, inte med låga löner.

I ett läge där nästan en av tio svenskar är arbetslösa är det nödvändigt att Socialdemokratin i större utsträckning prioriterar en politik som bidrar till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Arbetslöshet är nämligen inte bara ett slöseri på mänskligt kraft, utan också ett slöseri av ekonomiska resurser som skulle kunna användas för att bygga Sverige starkare.

Den ensidiga svängremspolitik som förhärskar i EU för tillfället är oroväckande. Dessa tankesätt spiller även över på svensk debatt. Denna politik riskerar inte bara att fördjupa och förvärra krisen i Europa, utan också att försvåra våra möjligheter att bekämpa arbetslösheten i Sverige. Det är centralt att de länder som har ett ekonomiskt utrymme, nu bidrar till att öka den ekonomiska aktiviteten i EU.

Socialdemokratin måste ha kraft att göra en egen ekonomisk politisk analys som syftar till att klara både balans i ekonomin och en minskad arbetslöshet. Att ha ordning på statens finanser är grunden för att klara sysselsättningen. Ordning och reda i ekonomin ger frihet och möjligheter att föra en mer expansiv investeringspolitik när detta behövs.

Tidigare socialdemokratiska regeringar har varit framgångsrika när det har handlat om att sätta tydliga delmål för sysselsättningen. Dessa mål har bidragit till att skapa ett tryck i politiken att prioritera åtgärder som styr mot målet. Socialdemokraterna bör gå till val med ett nytt och tydligt sysselsättningsmål, i strävan att nå full sysselsättning.

Lika viktigt är, att de prioriteringar som görs i politiken vars syfte är att skapa fler jobb är effektiva och långsiktiga. Vi står bakom förtroenderådets beslut från hösten 2011 om att socialdemokratin bör pröva ett mål för de offentliga investeringarna. Syftet med ett sådant mål, menar vi, måste vara att öka de offentliga investeringarnas andel av BNP. Därmed skapas ett utrymme för svensk ekonomi att investera i sådant som långsiktigt bygger Sverige starkt, såsom exempelvis satsningar i infrastruktur, en grön omställning samt forskning och utbildning.

Välfärdsjobben viktiga för tillväxten

För Socialdemokraterna har välfärdsjobben alltid varit en viktig del av politiken för full sysselsättning. Utbygganden av offentlig sektor har historiskt bidragit och bidrar fortfarande till en ökad tillväxt och fler jobb.

Investeringar i utbildning har kunnat möta de ökade kraven som näringslivet ställt på arbetskraften för att klara konkurrenskraften. Satsningar på barnomsorg och äldreomsorg har historiskt möjliggjort, att även kvinnor i större utsträckning har kunnat komma ut på arbetsmarknaden.

I takt med att ekonomin växer skapas utrymme att investera i fler välfärdsjobb. Socialdemokratin måste tydligt prioritera investeringar i offentlig sektor framför stora skattesänkningar. Denna typ av satsningar kommer leda till fler arbetstillfällen samt högre kvalitet i vård, skola och omsorg. Det sistnämnda är viktigt för att svara upp mot de ökade krav och förväntningar som allmänheten ställer på offentlig sektor i form av hög tillgänglighet, hög kvalitet och valfrihet.

Den privata tjänstesektorn blir också allt viktigare för sysselsättningen och tillväxten i landet. I Malmö återfinns exempelvis idag hela 14 % av arbetstillfällena i företag som levererar företagstjänster, vilket gör det till näst största bransch i staden. Denna utveckling väntas fortsätta, vilket i grunden är positivt och något vi vill att politiken ska bejaka.

Partikongressen föreslås besluta:

- A8:1 att gå till val 2014 med ett nytt och tydligt sysselsättningsmål i vår strävan att nå full sysselsättning
- A8:2 att fastställa ett mål för de offentliga investeringarna vars syfte är att öka de offentliga investeringarnas andel av BNP
- A8:3 att tydligt prioritera investeringar i offentlig sektor

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A9

SKÅNES PARTIDISTRIKT

Ekonomisk politik och investeringar

Grundläggande för såväl ekonomisk utveckling, ekonomisk stabilitet och välfärd är landets produktionskraft. Det övergripande målet för den ekonomiska politiken måste därför självklart vara att stärka och skydda denna produktiva förmåga.

Produktionskraften beror av ett stort antal faktorer, som inte i snäv mening brukar räknas till ekonomisk politik: den tekniska utvecklingen, arbetskraftens utbildning och hälsa, omfattningen och inriktningen av investeringarna, infrastrukturen, kommunikationssystemen. Men den ekonomiska politiken har en central roll för hur väl eller illa dessa viktiga produktionsfaktorer används och utvecklas. Det som är den ekonomiska politikens instrument – budgetnormer, skatteregler, penning- och finanspolitik – kan därför inte särskiljas från de övriga politikområden som stöttar och utvecklar produktionskraften, utan måste utformas så att de samspelar med dessa övriga instrument. Detta helhetsperspektiv måste styra den ekonomiska politiken, så att inte framgångar i ett avseende köps till priset av stora förluster – och därmed stora framtida risker – i andra avseenden.

I det avseendet finns det starka skäl till oro för den inriktning den ekonomiska politiken getts under den borgerliga regeringen.

Kraven på den ekonomiska politiken skiftar med läget i ekonomin. Både problem och möjligheter förändras över tid, exempelvis som följd av konjunkturförändringar, demografiska förändringar, omställningskrav beroende på den tekniska utvecklingen eller nya internationella konkurrensvillkor. Det går alltså inte att låsa fast något för alla tider giltigt regelverk för hur den ekonomiska politikens olika instrument ska användas, utöver några grundläggande regler som att löpande utgifter för konsumtion måste matchas med inkomster på samma nivå. Åtgärder som är verkningsfulla under vissa omständigheter kan, när förutsättningarna förändras, förlora i effektivitet eller t o m vara kontraproduktiva.

Både svensk och internationell ekonomi befinner sig i dag i ett förändringsskede med stora och svåra utmaningar. Det handlar om de stora omställningskrav klimatfrågorna ställer, på de kombinerade effekterna av finans- och eurokrisen, som påverkar också Sverige, på den envist höga arbetslösheten och de både ekonomiska och sociala problem den för med sig. Det ställer nya, och stora, krav på närings- och arbetsmarknadspolitik, men också på att den ekonomiska politiken utvecklas i syfte att möjliggöra de nödvändiga insatserna inom dessa andra politikområden.

Det kräver en helt annan ekonomisk politik än den borgerliga regeringens.

Bakgrund

Den ekonomiska politikens regelverk – budgetnormerna och inflationsmålet – utgår från 1980-talets och det tidiga 1990-talets erfarenheter av hög inflation och skenande budgetunderskott, med de stora problemen de förde med sig. Dock är den utformning regelverket fått också påverkad av den tidens ekonomiska teoribildning, enligt vilken finans- och penningpolitiska åtgärder, exempelvis mot arbetslösheten, var långsiktigt verkningslösa och följaktligen något som staten under alla omständigheter borde avstå från. Penningpolitiken (besluten om räntenivån) är ett uttryck för det: Målet är att ”upprätthålla ett fast penningvärde”, och det ses som en ren expertfråga att avgöra vilken räntenivå som det kräver. Andra aspekter, exempelvis sysselsättningen, ska helt enkelt inte vägas in – eftersom de, med rådande teoribildning, ändå är verkningslösa och på sikt t o m skadliga.

Med denna teoribildning ska staten alltså inte driva ekonomisk politik, dvs. åtgärder som direkt ingriper i och påverkar det ekonomiska livet, exempelvis åtgärder för att öka produktionskapacitet eller sysselsättning. Statens huvudsakliga roll är att se till att de ekonomiska incitamenten för arbete och företagande ligger ”rätt”; med rätt incitament kommer marknadsmekanismerna att se till att både produktionskapacitet och sysselsättning ökar. Den borgerliga regeringens politik har helt följt denna linje. Stora inkomstskattesänkningar (jobbskatteavdragen) i kombination med kraftigt försämrade villkor i sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna förväntas öka utbudet av arbetskraft, eftersom det blir mer lönande att arbeta och mindre lönande att vara sjuk eller arbetslös. De sänkta inkomstskatterna antas leda till en långsammare löneutveckling, varigenom företagen får utrymme att öka antalet anställda. Lägre arbetsgivaravgifter för unga ska ge arbetsgivarna incitament att anställa fler ungdomar, och lägre restaurangmoms och skattesubventionerade hemtjänster ska ge incitament till konsumenterna att öka sin efterfrågan på detta, så att det blir fler jobb.

Att subventionerna i huvudsak riktas till sektorer som arbetar med tjänster till hushållen har att göra med teorin att potentialen för nya jobb i dag främst finns inom denna sektor, men för att denna potential

ska utvecklas krävs sänkta kostnader. Så till vida passar åtgärderna in i incitamentspolitiken, men de är ändå inkonsekventa i förhållande till principen att staten inte med ekonomisk-politiska åtgärder ska försöka skapa jobb – skattesubventionerna motiveras ju uttryckligen med att de ska leda till fler jobb, och att staten i det syftet ändrar på relativpriserna i förhållande till andra varor/tjänster är givetvis ett direkt styrande ingrepp i ekonomin. Ingrepp som bestäms av politiska bedömningar och politiska värderingar.

I praktiken handlar alltså inte diskussionen om IFALL staten ska ingripa med ekonomisk politik i syfte att påverka sysselsättning och produktionskraft, utan om HUR denna politik ska utformas. Den borgerliga regeringen har till dominerande del valt att öka utrymmet för privat efterfrågan dels genom stora inkomstskattesänkningar, dels genom riktade skattesubventioner för vissa former av privat konsumtion. Den har samtidigt hållit tillbaka åtgärder som direkt stöttar den grundläggande produktionsförmågan i ekonomin genom investeringar i järnvägar, bostadsbyggande och teknisk infrastruktur. Den har på samma sätt försökt åtgärda problemen med ungdomsarbetslöshet, långtidsarbetslöshet och långvarig sjukfrånvaro genom en kombination av subventioner till arbetsgivare och ekonomisk press på arbetslösa och sjuka. Samtidigt har den dragit ner på vuxen- och arbetsmarknadsutbildning, dvs. åtgärder som stärker arbetslösas kvalifikationer för att få arbete, och gjort mycket litet för att bygga ut möjligheterna till rehabilitering och omskolning – och med det för möjligheterna till arbete - för personer med hälsoproblem.

Utvecklingen

Resultaten av skattesänkarpolitiken, som (hittills, i augusti 2012) i pengar räknar handlar om årliga belopp kring 125 – 130 miljarder, ligger mycket långt från de utfästelser regeringen gjort, och försvarar på inte sätt de stora resurser som avsatts för dem. Arbetslösheten är i skrivande stund – augusti 2012 – högre än vad den var vid regeringens tillträde 2006. Antalet långtidsarbetslösa har fördubblats. Ungdomsarbetslösheten förblir envist hög. De olika branschsubventionerna har i och för sig bidragit till en viss ökning av sysselsättningen just där – konstigt vore det annars – men någon effekt för den totala sysselsättningsnivån är svår att urskilja. I stor utsträckning torde den branschrelaterade ökningen förklaras med omflyttningseffekter. För såväl restaurangmomsen som ROT-avdraget har man också att räkna med påtagliga dödviktseffekter, dvs. subventionen går till anställningar som skulle ha funnits där ändå. De begränsade effekterna av de olika mångmiljardsatsningarna pekar tydligt på att generella skattesänkningar är ineffektiva metoder att stärka produktionsförmåga och sysselsättning. Empirisk ekonomisk forskning säger i själva verket samma sak: de kostar för mycket i förhållande till sina resultat. Läckagen är helt enkelt för stora.

Och internationell ekonomisk debatt byter alltmer inriktning. Teorierna att ekonomisk politik saknar betydelse förkastas av allt fler; effekterna av de senaste decenniernas icke-inblandning i ”marknadens” funktionssätt har ju nämligen inte blivit den förmodade. Tvärtom har problemen, inte minst då arbetslösheten, vuxit i hela västvärlden.

Ekonomisk empiri visar ett tydligt samband mellan investeringar och sysselsättning (se diagram). Men parallellt med de senaste årens dyrbara men inte särskilt effektiva skattesänkningar har vi en investeringstakt som innebär försämringar i de grundläggande förutsättningarna för produktionskraften och därmed sysselsättningen. Det betyder problem redan i dag, problem som långsiktigt kommer att förvärras om inte utvecklingen vänds – och det behöver ske snabbt.

- Investeringarna i infrastruktur, främst då kollektivtrafik, är kraftigt eftersatta både vad gäller rent underhåll av det befintliga systemet och vad gäller behövliga utbyggnader. Sverige investerar under OECD-genomsnittet i förbättrad järnvägskapacitet, något som på sikt försämrar konkurrensförutsättningarna mot andra industriländer.

Men eftersatt underhåll och en irrationell organisationsstruktur har redan lett till att järnvägen fungerar allt sämre, med negativa ekonomiska konsekvenser när både gods- och persontransporter ständigt försenas. Till det kommer växande krav på utbyggnad av kapaciteten, något som också hänger samman med de klimatpolitiska kraven att minska biltrafiken. Gruvnäringen i Norrbotten, transportsträckorna genom Bergslagen och Hamnbanan till Göteborgs hamn är 2012 några aktuella exempel på behovet av investeringar för att öka kapaciteten för godstransporter, ytterligare förbättrade förbindelser till Danmark är betydelsefullt för utvecklingen i region Skåne, och en kraftig kapacitetsökning av kollektivtrafiken i Stockholmsregionen behövs för att denna omfattande och expanderande arbetsmarknad ska fungera.

Regeringen har under trycket av en växande kritik mot problemen inom järnvägen aviserat vissa framtida satsningar på förbättrat underhåll och några nybyggen. Satsningarna ligger dock, som sagt, huvudsakligen i framtiden, med en första höjning av underhållsavgifterna 2014; de ökningarna som utlovas att göra ligger dessutom under det som Trafikverket beräknat vara nödvändigt för att fram till 2020 åtgärda problemen i det befintliga nätet. I förhållande till behoven ligger också de utlovade nya satsningarna för långt fram i tiden, och några viktiga projekt saknas.

- Det behövs också investeringar i andra typer av infrastruktur. Vattenledningsnätet är slitet och behöver rustas upp. Överföringskapaciteten inom elnätet behöver ökas, även med tanke på att bristerna i dag är en bromskloss för utbyggnaden av vindkraften.
- Bostadsbristen är i de större tätortsregionerna ett reellt hot mot de expansionsmöjligheter, som näringslivet utveckling i sig självt erbjuder, eftersom bristen på bostäder innebär att det blir svårt att rekrytera folk till de nya jobben. Den nya tillväxten för gruvnäringen kräver, för att de berörda orterna ska kunna dra till sig den nödvändiga nya arbetskraften, ett ökat bostadsbyggande i en omfattning som kommunerna har svårt att klara på egen hand.

Men den borgerliga regeringen drog redan vid sitt tillträde 2006 in det investeringsstöd till byggandet av hyreslägenheter som då fanns. Byggandet sjönk som väntat kraftigt och återhämtade sig egentligen aldrig. I genomsnitt har byggts 25 000 lägenheter per år, mot ett beräknat behov av 40 000. Trots bristen, och trots att det i dagsläget skulle behövas ett ökat bostadsbyggande av rena konjunktur- och sysselsättningsskäl (eftersom ökat byggande får spridningseffekter för flera andra branscher) sjunker det nu, hösten 2012, igen. Det är helt enligt marknadens logik att i osäkra ekonomiska lägen minimera sitt risktagande, men det går emot det samhällsekonomiskt rationella (och nödvändiga).

- Inom de äldre delarna av bostadsbeståndet, inte minst de stora områdena från 1960- och 70-talen, behövs avsevärda satsningar för modernisering i kombination med energieffektiviseringar. Totalt sett handlar det om 600 – 700 000 lägenheter i hus 35 år och äldre, som behöver mer genomgripande moderniseringsåtgärder. Det ställer stora ekonomiska krav, men samtidigt ligger stora samhällsekonomiska vinster i den minskning av fastigheternas energiförbrukning som upprustningen leder till.
- En hög och jämn utbildningsnivå, med högkvalitativ forskning likaväl som hög kvalitet i yrkesutbildningar och yrkeskunskaper, är en central faktor för ekonomins produktionsförmåga.

Att andelen elever som inte klarar grundskolan med godkända betyg ökat under hela den borgerliga regeringspolitiken innebär alltså att denna produktionskapacitet långsiktigt försämras. Neddragningarna inom vuxen- och arbetsmarknadsutbildningen får liknande effekt.

Utbildningspolitiken hör visserligen inte till ekonomisk politik i egentlig mening, och de stagnerande skolresultaten har sin främsta förklaring i brister i utbildningspolitiken. Dock påverkas skol- och utbildningssystemet indirekt av den ekonomiska politikens utformning. De ökande ekonomiska klyftor som arbetslösheten i kombination med de försämrade ersättningssystemen har skapat betyder för många barn mer pressade uppväxtvillkor, något som får effekter också för skolans vidkommande. Vad gäller vuxen- och arbetsmarknadsutbildningen är neddragningarna en direkt följd av regeringens (felaktiga) syn på sysselsättningsfrågorna.

Sammanfattningsvis: Det finns ett ackumulerat behov av investeringar i flera för produktionskapaciteten grundläggande nyttigheter. De negativa effekterna av detta syns allt tydligare, både i form av problem för produktionslivet och i form av hög arbetslöshet – eftersom de eftersatta investeringarna samtidigt betyder att de nya jobb de skulle ha gett upphov till inte uppstår. Det är nödvändigt att bryta denna utveckling – en nödvändighet som dessutom förstärks av de uppenbara riskerna för en långvarigt svag internationell konjunktur, som följd av finans- och eurokriserna, risker som kräver motåtgärder på nationell nivå. Det handlar med andra ord om förhållandevis stora satsningar, som behöver göras samordnat under en relativt komprimerad tidsperiod.

Den centrala ekonomisk-politiska frågan blir därmed att skapa utrymme för dessa investeringar. Det måste då ses som ett problem att nuvarande budgetregler innebär att statliga investeringar ska finansieras i sin helhet i budgeten för det år satsningen görs, dvs. den ska rymmas under de fastställda utgiftstaken och finansieras av skatteintäkterna. De får heller inte äventyra överskottsmålet, dvs. regeln att statsbudgeten räknat över konjunkturcykeln ska visa ett överskott motsvarande 1 procent av BNP. Dessa regler, i kombination med att de stora skattesänkningarna kraftigt minskat utrymmet i statsbudgeten för direktfinansierade investeringar, begränsar påtagligt utrymmet för de nödvändiga satsningar vi diskuterat ovan.

Budget- och inflationsnormerna

Överskottsmålet, inflationsmålet och egentligen också principen om anslagsfinansiering av investeringar ska ses mot bakgrund av 1990-talets bistra svenska erfarenheter av såväl skenande budgetunderskott som skenande inflation. Det krävdes, som bekant, mycket kännbara åtgärder för att komma till rätta med de problem som blev följden. För att förebygga återkommande sådana problem ansågs budget- och inflationsnormerna som nödvändiga, och kanske det i detta läge en psykologisk nödvändighet, för att ge trovärdighet åt normerna, att göra dem mycket snäva.

Regler, som i ett visst läge, under vissa bestämda omständigheter, behöver vara hårda för att bita på problemen just då, kan dock i andra lägen, med andra problem, snarast få dessa andra problem att växa. Inflationsmålet 2 procent bedöms av allt fler ekonomer i dag vara för lågt satt och behöva ligga en eller två procentenheter högre. Inflation på de höga nivåer Sverige hade några år på 1980-talet är självklart skadliga och något som måste förhindras. Dock, för låg inflation är inte heller positivt (i så fall borde ju inflationsmålet sättas till 0, något som ingen någonsin hävdar). Ett mycket lågt inflationsmål riskerar att

hålla tillväxt och sysselsättning under den faktiska potential som ekonomin kan utveckla utan att det leder till farlig överhettning.

Ett för lågt satt inflationsmål kan, i en begynnande konjunkturuppgång, leda till att tillväxt- och sysselsättningsmöjligheterna bromsas och inte får utvecklas fullt ut. Det är i sig självt ett skäl att redan nu ta upp frågan om målet bör förändras. Det finns också skäl att ta upp frågan om beräkningen av själva inflationsmålet, och med det de penningpolitiska instrumenten.

Traditionellt har inflation setts som en följd av förhöjd och i slutändan överhettad aktivitet i ekonomin, där hög efterfrågan på varor/tjänster driver på efterfrågan på arbetskraft på ett sätt som driver upp löner och priser för högt. I framtiden behöver vi emellertid räkna med att stigande energipriser nominellt driver upp prisstegringstakten – utan att det därför råder överhettning i ekonomin. Snarare får stigande energipriser i sig själva en dämpande effekt på ekonomin, och att förstärka dem med en räntehöjning för att dämpa prisstegringarna är knappast rationellt.

I dag är det likaså uppenbart att finansmarknaderna och skuldsättningen i ekonomin har självständig betydelse för inflationen. Om inflationen ökar genom en lånedriven efterfrågeökning och med det, enligt reglerna, utlöser en räntehöjning, kan en oönskad bieffekt bli problem för den reala produktionen, där det kanske inte alls råder överhettning.

Det finns alltså flera skäl att diskutera om penningpolitiken ska arbeta med differentierade inflationsmål och med fler instrument än ränteförändringar, beroende på vad som driver prisstegringstakten.

De här frågorna är komplexa och kräver närmare utredning. Det faktum att inflationen i dag inte utgör ett problem bör utnyttjas för sådana mer grundliga analyser både av de hittillsvarande erfarenheterna av att ha ett inflationsmål och de nya förutsättningar som vuxit fram sedan 1990-talet.

Att stabila statsfinanser är centrala för stabiliteten i ekonomin över huvud taget ger dagens situation i många EU-länder mycket tydliga belegg för. Tillväxt, jobb och välfärd kan möjligen på kort sikt köpas genom osunda statsfinanser, men definitivt inte långsiktigt – och priset för de kortsiktiga vinsterna blir högt. Dock gäller även motsatsen: Långsiktigt stabila statsfinanser kan inte skapas med åtgärder, där det finansiella sparandet åstadkoms till priset av eftersatta investeringar och försummat underhåll av realkapitalet. Detta är dock den situation den borgerliga politiken hotar att föra in Sverige i.

Vad ligger då i begreppet ”stabila statsfinanser”? Enligt definitionen i euro-ländernas stabilitetspakt innebär det bland annat att den s.k. konsoliderade bruttoskulden (=skuldsättningen för hela den offentliga sektorn, inklusive pensionssystemet) får uppgå till högst 60 procent av BNP och det årliga budgetunderskottet till högst 3 procent av BNP. Denna bruttoskuld motsvarar för svensk del i dag knappt 40 procent av BNP, dvs. långt under den gräns stabilitetspakten anser som förenlig med sunda statsfinanser. Mäter man enbart statens skuldsättning (”den konsoliderade statsskulden”) svarar den mot ca 30 procent av BNP.

Denna låga skuldsättning innebär inte självklart att vi kan ge oss dispens att låta budgetunderskott eller statlig upplåning öka oavsett ändamål. Som vi påpekade redan i inledningen till denna motion är huvudprincipen alltid att utgifter för löpande konsumtion ska matchas av löpande intäkter. Mycket svåra konjunkturlägen kan medge temporära undantag, men då måste underskottet hämtas igen när konjunkturen vänder uppåt igen.

Men vår låga skuldsättning lämnar utrymme för en lånefinansiering inom ansvarsfulla gränser för den typ av kapacitetshöjande och jobbskapande investeringar, som svensk ekonomi under alla omständigheter behöver, och där fortsatta uppskov kan skapa problem i framtiden. Vi vill betona ”inom ansvarsfulla gränser”; skuldsättningen måste vara kontrollerad, och de räntekostnader som uppstår vara möjliga att klara inom ramen för kravet på balans mellan utgifter och inkomster i statsbudgeten. Stabilitetsmålet behöver däremot omdefinieras. Vi menar att en norm för själva skuldnivån här är det mest relevanta; det avgörande är ju att låneåtagandena kan finansieras (även i ett läge med höjda räntor), att de används för sina (produktiva) ändamål och inom fastställda, samhällsekonomiskt hållbara ramar. Vi vill också påpeka att en ökad skuldsättning, givet en viss årlig tillväxt, inte behöver betyda att skulden, mätt i procent av BNP, ökar.

Att medge lånefinansiering av den nödvändiga upprustningen och utbyggnaden av järnvägen, eller av den lika nödvändiga satsningen på ökat bostadsbyggande är inte att destabilisera samhällsekonomin. Det handlar om att byta satsningar på en typ av tillgångar, nämligen ett överskott i statsbudgeten, mot en annan typ av tillgångar, dvs. investeringar i realkapital som i sin tur ger möjlighet till inkomstökningar för både samhälle och individer. Det är samma princip som företag följer när de ökar sin belåning för att göra nyinvesteringar som ökar produktionskapaciteten och stärker konkurrensförmågan – som i sin tur gör att man klarar sina lån. De skilda investeringsbehoven bör ställas samman i en väl genomarbetad investeringsplan, som samordnar satsningar, inklusive behovet av energieffektiviseringar, inom olika sektorer för bästa möjliga totala effekt. Det kräver i sin tur en noggrann genomgång av dagens behov, såväl vad gäller underhåll som nya satsningar. Det kräver givetvis också en ordning för genomförandet som gör det möjligt att hålla en noggrann löpande kontroll över hur utgifterna utvecklas.

Vi vill samtidigt påpeka att stabila statsfinanser också kräver kontroll över finansmarknaderna. De problem många EU-länder i dag har med stora underskott i statsbudgeten beror med något undantag inte på att statens egna utgifter överstigit statens inkomster, utan på att staterna fått ta på sig kostnaderna för havererade finans- och fastighetsbubblor. Som uppstått därför att samhällskontrollen över den för samhällsekonomin så fundamentala bank- och finanssektorn varit för svag.

Partikongressen föreslås besluta:

- A9:1 att uppdra åt partistyrelsen att låta utarbeta ett investeringsprogram för förnyelse och utbyggnad av infrastruktur som el- och järnvägsnät, ökat bostadsbyggande och åtgärder för energieffektivisering
- A9:2 att sådana investeringar i grundläggande produktionskapacitet ska kunna lånefinansieras via statsbudgeten inom en fastställd investeringsram
- A9:3 att omdefiniera gällande budgetnormer för att möjliggöra sådan lånefinansiering på samhälleligt ansvarsfulla villkor
- A9:4 att uppdra åt partistyrelsen att låta analysera erfarenheterna av gällande inflationsmål och vilka krav som dagens ekonomiska läge kan ställa på förändring eller vidareutveckling av målet
- A9:5 att uttala att finanspolitiken generellt måste bli mer aktiv och återuppta rollen både som konjunkturpolitiskt instrument och som instrument för ökad sysselsättning

Skånes partidistrikt

MOTION A10

SÖDRA ÖLANDS ARBETAREKOMMUN

EMU

I folkomröstningen 2003 uttalade sig med klar majoritet det svenska folket, att Sverige inte bör inträda i den Europeiska Monetära Unionen (EMU) och sålunda inte bör byta ut sin egen valuta, den svenska kronan, mot euron.

Nästan tio år senare befinner sig eurozonen i en djup ekonomisk kris, som till stor del orsakats av just den gemensamma valutan euro. Medlemsländer som Tyskland, Nederländerna och Finland har tvingats till stora subventioner till särskilt utsatta medlemsländer som Grekland, Irland och Portugal. För att uppfylla villkoren i de olika så kallade stödpaketerna har dessa länder och även andra euromedlemsstater i sin tur tvingats till drastiska nedskärningar i sina allmänna välfärdssystem. Alla gemensamma försök till krislösningar inom eurozonen till trots, så har den ekonomiska krisen bara förvärrats, något som skapat stora interna politiska motsättningar inom de berörda nationerna och även djupa motsättningar mellan olika länder inom eurozonen. I stället för att skapa samarbete och mellanfolklig förståelse inom EU har euron skapat en splittring, som i sin förlängning kan hota EU-samarbetet även på andra områden än det finansiella.

Mot bakgrund av detta framstår det alltmer tydligt, att svenska folkets uttalade nej till euron 2003 var ett beslut som på ett avgörande sätt bidragit till att hålla vårt land utanför den värsta ekonomiska krisen i Europa på många decennier, och detta utan att negativt ha påverkat de övriga länderna inom EU.

Inför folkomröstningen om EMU 2003 uttalades från Ja-sidan att Sverige "på lång sikt" skulle ta skada av att inte övergå till euron. Nästan tio år efter folkomröstningen visar all erfarenhet, att detta påstående inte alls stämmer. Bibehållandet av den svenska kronan har i stället varit till stort gagn för vårt land.

Partikongressen föreslår besluta:

A10:1 att Sverige inte bör övergå till euron utan i stället behålla sin egen valuta, den svenska kronan

Anna Hedh

Södra Ölands arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A11

SKÅNES PARTIDISTRIKT

En politik för arbete åt alla

Arbete åt alla är socialdemokratins självklara mål. Det är grunden för den välfärd och utveckling vårt samhälle ska bygga på. Den nuvarande arbetsmarknadspolitiken, som den moderatledda regeringen

närmast provocerande kallar arbetslinjen, har misslyckats. För socialdemokratin handlar det nu om att återskapa förtroendet för en hållbar politik för fler jobb.

Den arbetslöshet som vuxit fram är ett misslyckande för den marknad som så många trott vara "självläkande" om den bara lämnades ifred. Nu kan man konstatera att så inte är fallet. Marknaden läker inte sig själv.

Den ekonomiska krisen är också ett politiskt misslyckande. Den tydliggör behovet av såväl en systemkritisk ansats, som en politisk självvranssakan, också av socialdemokratin.

Dagens arbetslöshet kan inte längre ses som ett kortsiktigt konjunkturellt problem, utan som ett strukturfel under lång tid. Arbetslösheten har bitit sig fast, år efter år, och det inte bara i Sverige utan också i övriga Europa.

Enligt vår uppfattning är detta ett resultat av nyliberalismens inflytande under nu snart tre decennier, av en aningslös övertro på så kallade avregleringar och privatiseringar, och av en självpåtagen maktlöshet från det politiska systemets sida. Kampen mot arbetslösheten har inte prioriterats av det politiska systemet i tillräcklig utsträckning. Många har under årtal predikat att det bästa man kan göra för att få arbetsmarknaden att fungera, är att lämna den åt sitt eget öde, att låta marknaden hantera problemen. Men marknaden har på många sätt kapitulerat. Politiskt ledarskap och demokratiska beslut, där invånare känner delaktighet och har insyn i skeendena, krävs.

Samhället måste ta på sig en starkare roll när det gäller att sätta upp regler för marknaderna, men också för att vidta kraftfulla åtgärder för att vända en konjunkturnedgång. Kort sagt: Politik behövs om man ska kunna åstadkomma arbete åt alla.

Investera Sverige ur krisen

Den konkreta innebörden av krisen är att väldiga resurser i form av arbetskraft och kapital tas ur produktionen. Med en fri omformulering från Ernst Wigforss en gång klassisk skrift Har vi råd att arbeta? kommer vi nu att få se hur väldiga arbetslöshetsarméer, arbetslösa som inget hellre vill än att arbeta, stå sida vid sida med väldiga och angelägna arbetsuppgifter, som väntar på att bli utförda.

Uppgiften för arbetarrörelsen är nu, precis som under 1930-talskrisen, att formulera en politik som gör att arbetsuppgifterna blir utförda och medverkar till att de arbetslösa får jobb. Det kräver att vi kritiskt omprövar en del av de föreställningar om hur ekonomisk politik måste bedrivas som har varit förhärskande under de senaste årtiondena.

Krisen måste hävas genom att de lediga resurserna i mycket hög grad tas i anspråk för viktiga samhällsinsatser och offentliga investeringar. Det handlar t ex om investeringar för att möta klimathotet, om investeringar i infrastruktur och energieffektiva bostäder, om renovering av miljonprogramsområdena, om satsningar på teknikutveckling för att skapa ett resurssnålt och hållbart samhälle.

Det handlar också om satsningar på utbildning och forskning. Låt oss genomföra breda kompetenshöjande program för att långsiktigt stärka Sveriges konkurrenskraft. Vi vill se ett nytt Kunskapslyft inom vuxenutbildningen, nya satsningar på grund- och gymnasieskola, ökade insatser för kompetensutveckling i arbetslivet och yrkesutbildning, fler högskoleplatser och ökade resurser till forskning. Det är viktigare än sänkt skatt.

Socialdemokratin måste nu definitivt ta avstånd från de nyliberala idéer som hävdar att politiken skall hålla sig borta från jobbskapande åtgärder genom offentliga satsningar och istället enbart ägna sig åt att stimulera utbudet av arbetskraft.

Socialdemokratin har skapat den nordiska modellen. Den är värd att bygga vidare på. Låt oss lyfta fram finanspolitikens sysselsättningspolitiska möjligheter och betona efterfrågans avgörande betydelse för att skapa jobb. Bryt arbetslöshet, satsa på offentliga investeringar, och på nödvändigheten av att bedriva aktiv konjunkturpolitik. En sådan omprövande debatt, där bland annat det teoretiska arvet från John Maynard Keynes och Stockholmsskolan lyfts fram på nytt, pågår i dessa dagar runt om i världen, det bör vi ta vara på även i Sverige.

Full sysselsättning ska vara den ekonomiska politikens mål. För att uppnå det måste man också kritiskt våga pröva de finans- och penningpolitiska arrangemang som följde på omläggningen av politiken vid skiftet mellan 1980-tal och 1990-tal, och som alltså hittills inte lyckats återställa den fulla sysselsättningen.

Riksbankens inflationsmål bör göras flexibelt och kompletteras med mål om sysselsättning och tillväxt. Så är regelverket utformat för den amerikanska centralbanken Federal Reserve, vilket gör det lättare för den att föra en tillväxstimulerande penningpolitik än vad som är fallet i Sverige.

A-kassan som automatisk stabilisator

Till största delen styrs produktion och fördelning av varor och tjänster av marknadsekonomins principer. Men stora områden, framför allt när det gäller tjänster, är undandragna marknadsekonomi, av det enkla skälet att det vore orimligt att fördela t ex utbildning och sjukvård efter vad människor har råd att betala. Vissa nyttigheter, som t ex vård, skola och omsorg är att betrakta som sociala rättigheter och de ska komma alla till del, oavsett plånbokens tjocklek. Av samma skäl är också bostadsmarknaden reglerad.

Detta gäller också trygghetsförsäkringarna. En stark arbetslöshetsförsäkring, med bra inkomstskydd och med hög täckningsgrad fördelar kostnaderna för arbetslösheten på ett rättvist sätt, och fungerar dessutom i kristider som en automatisk stabilisator. Den motverkar och dämpar krisen, genom att det privata konsumtionsfallet inte blir så stort som det annars skulle bli. En stark arbetslöshetsförsäkring är en trygg och effektiv bro genom kapitalismens strukturomvandlingar och rationaliseringar.

I dag är den högsta ersättningen 680 kronor per dag. Den senaste höjningen av taket i a-kassan skedde i juli 2002. Av de arbetslösa, som tidigare varit heltidsarbetande, har 11 procent idag 80 procent i a-kassa. 89 procent av de arbetslösa får alltså mindre än 80 procent i ersättning. Denna utveckling riskerar att helt urgröpa inkomstbortfallsprincipen.

Totalt har man ersättning i 300 dagar och efter 200 dagar sjunker ersättningen till 70 procent. Antalet medlemmar i a-kassorna har sjunkit från 3,8 miljoner till 3,3 miljoner vilket är en minskning med en halv miljon medlemmar. Detta trots en vikande konjunktur.

En höjning av taket i a-kassan så att ca 80 procent av lönearbetarna får 80 procent i ersättning är angeläget. Dessutom måste den generella ersättningsnivån i a-kassan återställas till 80 procent, med målet att nå 90 procent.

Syftet är därmed inte bara att de som drabbas av arbetslöshet inte ska behöva gå från hus och hem, utan också att dessa system ska bidra till att hålla uppe låglönerna och bidra till en solidarisk lönepolitik.

Den bortre parentes i a-kassan som den borgerliga regeringen gjort bör avskaffas. Sådana förslag vilar på föreställningen om att grundproblemet är att människor inte vill arbeta. Det skall vi ta avstånd ifrån. En

sådan konstruktion innebär att kostnaderna flyttas över till kommunsektorn, genom att de som utförsäkras hänvisas till socialbidrag.

Arbetslinje eller aktiveringspolitik?

Den socialdemokratiska arbetslinjen är inriktad på att bejaka strukturomvandling och att utveckla jobb med ett allt högre förädlingsvärde. Politiken understöds av breda utbildningssatsningar, hög kvalitet i arbetsmarknadsåtgärderna, och en A-kassa och sjukförsäkring med fullgott inkomstskydd.

Arbetslinjen tunnades emellertid ut efter 1990-talskrisen, bland annat genom att kvaliteten i arbetsmarknadsåtgärderna försämrades. Före krisen låg andelen arbetslösa som deltog i arbetsmarknadspolitiska program på mellan 40 och 50 procent. När arbetslösheten steg till mycket höga nivåer under den borgerliga regeringen i början av 1990-talet ökade visserligen antalet sysselsatta i program, men andelen minskade och under en tioårsperiod låg den i närheten av 40 procent. Mellan 2002 och 2005 sänktes ambitionerna och bara 30 procent av de arbetslösa deltog i arbetsmarknadspolitiska program.

Den socialdemokratiska arbetslinjen ersattes delvis av en aktiveringspolitik, som mer verkade syfta till kontroll av de arbetslösa, än att till att stärka deras chanser på arbetsmarknaden. Det handlade t ex om att de arbetslösa sysselsattes i olika jobbsökaraktiviteter.

Utmaningen för framtidens arbetsmarknad ligger i att ta till vara människors förmåga och att öppna istället för att stänga olika vägar in i arbetslivet.

Alltför många människor hamnar i långvarigt utanförskap eller så kallade återvändsgränder. Det är dags att erkänna att idén om att bara människor söker jobb så får man också ett jobb inte fungerar i praktiken. Det är bara att konstatera genom att läsa siffror direkt ur arbetslöshetsstatistiken. Den så kallade sökteorin måste överges.

Det som varit en självklar förutsättning för arbetsmarknadspolitiken, nämligen att det måste finnas arbeten att söka för de arbetslösa, att efterfrågan på arbetskraft är avgörande för sysselsättningen, ersattes av växande anspråk på den enskilde att bjuda ut sin arbetskraft, förhålla sig ”anställningsbar”, anpasslig och flexibel, till de arbetstillfällen som blir tillgängliga på marknaden. Den efterfrågestyrda aktiva arbetsmarknadspolitiken kom att ersättas av en utbudsfixerad aktiveringspolitik, som i all enkelhet innebär att om de arbetslösa kan förmås att söka arbeten tillräckligt intensivt så löser sig arbetslösheten. Det faktum att det funnits och finns för få lediga arbeten att söka i förhållande till antalet arbetssökande har fått stå i skymundan för en ensidig fokusering på de arbetslösa s.k. sök beteende. Men vad hjälper det att söka arbeten, som inte finns? Vi vet nu att ”jobbpolitiken” inte biter på bristen på jobb!

Omläggningen av arbetsmarknadspolitiken inleddes under socialdemokratisk regim, men den har radikaliserats avsevärt i marknadliberal riktning under åren med den moderatledda alliansregeringen. Resultatet av denna omläggning kan avläsas i dagens massiva arbetslöshetstal och i den växande andelen av alla inskrivna vid Arbetsförmedlingen som anses tillhöra de s.k. utsatta grupperna. Detta faktum att en kvarts miljon människor befinner sig i en livssituation med långvarig och ständigt upprepad arbetslöshet är naturligtvis den stora utmaningen för sysselsättningspolitiken under de kommande åren.

Det är en utmaning med helt andra dimensioner än de problem som ofta diskuteras i den dagsaktuella debatten, som att matchningen mellan arbetslösa och lediga platser inte fungerar eller att det råder brist på arbetskraft. I själva verket är rörligheten på den svenska arbetsmarknaden mycket hög. Vakanstiderna är

korta. Lediga platser tillsätts snabbt. Arbetskraftsbristen gäller i huvudsak högt utbildade specialister. Arbetsgivarna, som gärna vill välja och vraka, har för vana att klaga på brist på arbetskraft, en klagan som mera handlar om orealistiska krav på de sökande än att det saknas arbetskraft och om försummelse att utbilda och kompetensutveckla den egna personalen. Självfallet spelar det också en roll att den yrkesinriktade utbildningen inom gymnasieskolan och inom arbetsmarknadspolitiken kraftfullt har dragits ner, som ett led i den utbudsfixerade politiken. Det är angeläget att restaurera utbildningen som ett centralt instrument för att minimera friktioner och flaskhalsar på arbetsmarknaden.

Det grundläggande problemet gäller, som sagt, de grupper som saknar en fast förankring på arbetsmarknaden och som inte anses platsa i arbetslivet.

Arbetsförmedlingens utredningsverksamhet är fortfarande intakt och i en rad rapporter har grupperna noggrant beskrivits. Det gäller generellt för alla personer med låg utbildning eller högst förgymnasial utbildning, ungdomar som inte fullföljt gymnasieskolan, utrikes födda och särskilt de som är födda utanför Europa, funktionshindrade, äldre inskrivna arbetslösa mellan 55-64 år.

”Antalet totalt inskrivna arbetslösa inom utsatta grupper har ökat sedan år 2008 med nästan 100 000 personer och en fortsatt ökning väntas under åren 2012 och 2013. Antalet i dessa grupper bedöms passera 260 000 i slutet av år 2013, vilket i sådana fall innebär att antalet personer i utsatta grupper mer än fördubblats inom en femårsperiod”, konstaterar Arbetsförmedlingens utredare och beskriver följderna av det som pågår.

”Konsekvensen av den utveckling som sker är att antalet korttidsutbildade som saknar arbete blir fortsatt stort och att tiderna utan arbete för dessa blir långa. En del kommer ut i arbete men ofta blir anställningen kortvarig och många gånger sker en återgång till arbetslöshet. Slutsatsen blir att anknytningen till arbetslivet blir svag med upprepade perioder utan arbete. Det blir en rundgång inom arbetsmarknadssystemet”.

Att bli inskriven vid Arbetsförmedlingen betyder för allt flera att man fjärras, inte närmas, till den reguljära arbetsmarknaden. Den tidigare ambitionen att rusta den enskilde, kvalificera den arbetslöse till ett nytt arbete, har ersatts av en strävan att redan i dörren till förmedlingen snabbt vända den arbetslöse och sända han eller henne till första möjliga ”jobb”. Det är en politik som i praktiken spär på den tillfälliga och långvariga arbetslösheten. Med den sortens kortsiktiga program som numera dominerar verksamheten har Arbetsförmedlingen kommit att bli en viktig aktör på den del av arbetsmarknaden som utmärks av olika typer av tidsbegränsade anställningar som vikariat, säsongs-, objekts- behovsanställningar. Följden har blivit att en majoritet av dem som avregistreras till arbete från förmedlingen är tillbaka i arbetslöshet inom ett år. Den borgerliga politiken spär i praktiken på den tillfälliga och långvariga arbetslösheten. Sorteringen till att bli ”utsatt” är inbyggd i den borgerliga utbudsfixerade politiken.

I själva verket är arbetsmarknadssystemet kraftigt överbelastat och måste brytas upp genom att ansvaret och instrumenten för att bekämpa arbetslösheten sprids ut till alla relevanta politikområdena. Ambitionen måste vara att skapa en integrerad strategi där olika politikområden understödjer och förstärker varandra med det övergripande målet att öka sysselsättningen, särskilt för de ”utsatta grupperna”.

Utbildning och kompetensutveckling i arbetet, anpassning av arbetsplatserna för att möta de funktionshindrades behov, sociala och social-medicinska insatser för dem som drabbats av psykiska problem eller dem som missbrukar, ett förebyggande arbete mot risker för arbetsskador och arbetsmiljö,

en familjepolitik som gynnar både föräldrar och barn är vitala inslag i den integration till en sysselsättningsskapande strategi, som en förnyelse av arbetsmarknadspolitiken bör syfta till.

Vad det handlar om är att åter ge högsta prioritet åt det politiska målet arbete för alla. Det är inte ett uppdrag som kan hanteras av en statlig centralbyråkrati, avskuren från en förtroendefull samverkan både med arbetsmarknadens parter och med kommunerna. Den av moderaterna nyordnade Arbetsförmedlingen saknar såväl de arbetslösas som medborgarnas tillit och har som LO uttryckt det ”blivit något av ett nödvändigt ont – dit vänder man sig inte i onödan”.

En viktig förutsättning för att åstadkomma en integrerad sysselsättningsstrategi är att återupprätta en offentlig Arbetsförmedling med en stark demokratisk förankring i kommuner och regioner, på de lokala och regionala arbetsmarknaderna, och som i nära samverkan med arbetsmarknadens parter kan utforma en offensiv arbetsmarknadspolitik.

Förvaltning och politik måste effektivt knytas samman. Ta som exempel utbildning. Det genomgående problemet för de ”utsatta grupperna” är att de saknar gångbar kompetens och är i behov av en långsiktig utbildningsinsats. Det rör sig om de ungdomar som inte fullföljt grundskolan och/eller gymnasieskolan och om de invandrade grupperna, som saknar elementär utbildning och kunskaper i svenska, om de äldre, som måste ”lära om” för att få nytt fotfäste på arbetsmarknaden. Kommunerna har ansvaret för att medborgarna får en grundläggande utbildning och det ligger därför nära till hands att kommunerna tar ansvaret för den utbildning som är direkt relaterad till arbetsmarknaden. Kunskaps-lyftet är ett exempel på detta samband och i den aktuella diskussionen om en utbildningsgaranti för ungdomar som inte fullföljt gymnasieskolan förutsätts att kommunerna blir huvudmän. I våra nordiska grannländer är arbetsmarknadsutbildningar integrerade i det ordinarie utbildningsväsendet. Utbildningspolitiken bör få ett tydligare uppdrag att medverka i arbetsmarknadspolitiken.

På motsvarande vis bör socialpolitiken aktiveras. Barriärerna in på arbetsmarknaden kan vara många och svåra för de personer som tillhör de ”utsatta”. Arbetslöshet är inte alltid det värsta problemet och fokuseringen på att till varje pris söka arbete stjälper snarare än hjälper många. Socialpolitiken har en stor uppgift att medverka till att arbeten på särskilda villkor kan skapas på arbetsmarknaden.

Jobb handlar inte bara om pengar och effektivitet, Det handlar alltmer om demokrati. Vi måste lära av historien, om staten blir så svag att den inte kan erbjuda friska produktiva människor möjlighet att arbeta så bjuder den in till både höger eller vänsterpopulism. Den som sagt emot dessa spådomar kan tyvärr se att en rad länder i södra och östra Europa liksom numera också hos oss i Norden, så får mycket obehagliga populistiska rörelser inflytande.

För socialdemokratin är det nödvändigt att radikalt ompröva den förda arbetsmarknadspolitiken och mobilisera all politik med ledning av den klassiska parollen hela folket i arbete!

Partikongressen föreslår besluta:

- A11:1 att full sysselsättning ska vara den ekonomiska politikens huvudmål
- A11:2 att en översyn av de budgettekniska reglerna görs, så att omfattande offentliga investeringar kan göras i extrema lägen för att häva en allvarlig konjunkturedgång
- A11:3 att en översyn av penningpolitiken görs, så att penningpolitiken görs mer flexibel och kan inriktas mot ökad tillväxt och fler jobb

- A11:4 att återupprätta en offentlig Arbetsförmedling med en stark demokratisk förankring i kommuner och regioner, på de lokala och regionala arbetsmarknaderna, och som i nära samverkan med arbetsmarknadens parter kan utforma en offensiv arbetsmarknadspolitik
- A11:5 att arbetsmarknadspolitiken stärks, framför allt genom satsningar på vuxenutbildning (Komvux) och arbetsmarknadspolitiska utbildningar
- A11:6 att omfattande offentliga investeringsprogram inom områdena utbildning, forskning, infrastruktur, bostäder, energi och klimat genomförs för att stärka Sveriges konkurrenskraft, öka antalet arbetstillfällen och förverkliga visionerna om det Gröna folkhemmet
- A11:7 att taket för a-kassan höjs med målet att 80 procent av lönearbetarna får 80 procent i ersättning
- A11:8 att ersättningen i a-kassan höjs till 80 procent
- A11:9 att det långsiktiga målet i a-kassan ska vara 90 procent
- A11:10 att minska egenfinansieringen av avgifterna till a-kassan och återinföra den solidariska avgiftsfördelningen

Skånes partidistrikt

MOTION A12

UDDEVALLA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Europakten

Vi lever i de ständiga finanskrisernas tidevarv. När fastighetsbubblan spräcktes i USA år 2008 utbröt en kris av en omfattning ingen sett sedan den stora depressionen på 1930-talet. Miljontals människor kastades ut i arbetslöshet runt om i världen, välfärdssystem monterades ned och stora företag gick under.

Bostadskrisen blev sedermera starpunkten för den så kallade Euro-krisen. För att kunna lösa den Euro-kris vi nu står inför är det oundgängligt att förstå dess orsaker.

Först och främst är krisen inte ett resultat av en lat arbetarklass i Grekland vilket DN:s ledarskribent Peter Wolodarski konstaterar: ”Tittar man på antalet arbetade timmar per anställd ligger pikant nog Grekland, Portugal, Cypern och Irland i topp. I botten finns Nederländerna, Tyskland, Frankrike och Belgien. Problemet i Sydeuropa är ofta låg förvärvsfrekvens, särskilt bland kvinnor”. Vi kan också konstatera att det heller inte rör sig om oreda i de offentliga finanserna då Spanien som är ett betydande krisland, fram till finanskrisen 2008 hade betydligt lägre statsskuld jämfört med BNP än Tyskland. Man hade till och med ett överskott på 0,5 % av BNP, jämfört med Tysklands 2,7% underskott. Krisländernas stora budgetunderskott nu är snarare ett resultat av åtstramningarna under krisen. För i takt med att regeringarna inte stimulerade tillväxten faller också skatteintäkterna då arbetslösheten ökar.

Europeiska unionens finanspolitiska pakt vill, trots att vi sett att det inte fungerar, tillämpa en dogmatisk åtstramningspolitik för att komma ur krisen. Detta är nationalekonomiskt självmord. För att

komma ur en lågkonjunktur behöver tillväxten stimuleras. Detta gör man genom att konsumera, inte spara, för att skapa en efterfrågan. I en lågkonjunktur måste denna konsumtion vara statlig och kan ta sig uttryck genom till exempel nyinvesteringar i infrastruktur, utbyggnad av välfärdsfunktioner etc.

Efterfrågan den statliga konsumtionen skapar leder till att varor produceras, vilket i praktiken innebär att jobb skapas. På så sätt får hushållen ökade inkomster och kan med dessa antingen betala skatt för att upprätthålla en hög statlig konsumtion med ett väl utbyggt välfärdssystem, eller spendera själva för att skapa en ojämlig privat materiell rikedom. Det viktigaste är alltså först att skapa ett välstånd som sedan kan fördelas.

En åtstramningspolitik i en kris leder däremot till att inga investeringar görs då ingen har pengar till att göra dessa. Privat sektor sparar istället pengar för att inte riskera att få likviditetsproblem om krisen förvärras och riskera att gå bankrutta. Detta leder till att privat konsumtion minskar, mindre varor produceras och mindre arbetskraft behövs. Om staten samtidigt stramar åt ger man dessa arbetare inga möjligheter att komma på fötter igen då åtstramningar innebär att offentliga stödssystem minskar. Man ger heller inte företagen förutsättningar att öka produktionen då man inte konsumerar något som skapar efterfrågan.

Europakten innebär rent praktiskt att länderna som ratificerar den måste följa vissa uppsatta mål och regler. Bland annat så får ett lands budgetunderskott inte överstiga 0,5% under ett år, vilket gör det omöjligt att parera konjunktursvängningar, i Sverige har vi istället ett underskottstak räknat per konjunkturcykel vilket gör att vi kan satsa i lågkonjunktur och spara i högkonjunktur. I och med detta måste ett land göra nedskärningar i sociala trygghetssystem i lågkonjunkturer då skatteintäkterna minskar. Detta gör att arbetarna i Euro-länderna kommer dramatiskt försämrade livsvillkor, vilket ökar klasskillnaderna enormt mycket. Om ett medlemsland skulle bryta mot denna, av byråkrater fastlagda politik, väntar dyra böter till en stabiliseringsfond. På så sätt förflyttas makt från folket till icke folkvalda jurister och byråkrater inom EU-organisationen vilket omöjliggör en expansiv vänsterpolitik. På så sätt befäster högern sin makt över Euro-ländernas finanspolitik och innebär ett stort kliv mot en Europeisk överstat.

Den sista bestämmelsen i pakten är också den som intresserar de svenska ivrarna mest. Nämligen möjligheten att få vara med vid de regelbundna toppmöten som sker mellan euro-ländernas ledare. I och med att Sverige inte är medlem i valutaunionen så kommer vi bara ha observatörsstatus på dessa möten och kan på så sätt inte påverka vilka beslut som tas där. Det enda värde som återstår för Sverige i att vara med är att visa vårt stöd för paktens bestämda politik. Denna politik är dock grovt arbetarfientlig och traditionell högerpolitik, något vi socialdemokrater inte borde stå bakom. Dessutom så har vi folkomröstningsbeslut på att stå utanför euron, och denna pakt kan anses vara en bakväg in, något som alltså strider mot resultatet av folkomröstningen 2003.

En åtstramningspolitik av dessa mått som Euro-pakten innebär är ett angrepp på arbetarna. Det är knappast de redan bemedlade, de som kan välja privat finansierade alternativ, som påverkas när kvaliteten på utbildning, vård och omsorg skärs ned drastiskt. Det är knappast de som redan har stora besparingar att ta av som påverkas hårdast av en förlorad inkomst. Det är knappast de rika som är ute och ockuperar torgen i Aten, Madrid, Barcelona och Dublin. Nej det är löntagarna och som ett parti som står upp för internationell solidaritet är deras sak också vår. Därför måste vi stå upp mot högerens åtstramningspolitik istället för att vara en del av den.

Partikongressen föreslår besluta:

A12:1 att Sveriges socialdemokratiska arbetareparti verkar för ett svenskt utträde ur Europeiska unionens finanspolitiska pakt

SSU Uddevalla/ Emma Osbakk Malmström

Uddevalla arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A13

KUNGÄLVS ARBETAREKOMMUN

Europakten

Vi lever i de ständiga finanskrisernas tidevarv. När fastighetsbubblan spräcktes i USA år 2008 utbröt en kris av en omfattning ingen sett sedan den stora depressionen på 1930-talet. Miljontals människor kastades ut i arbetslöshet runt om i världen, välfärdssystem monterades ned och stora företag gick under.

Bostadskrisen blev sedermera startpunkten för den så kallade Euro-krisen. För att kunna lösa den Euro-kris vi nu står inför är det oundgängligt att förstå dess orsaker.

Först och främst är krisen inte ett resultat av en lat arbetarklass i Grekland vilket DN:s ledarskribent Peter Wolodarski konstaterar: ”Tittar man på antalet arbetade timmar per anställd ligger pikant nog Grekland, Portugal, Cypern och Irland i topp. I botten finns Nederländerna, Tyskland, Frankrike och Belgien. Problemet i Sydeuropa är ofta låg förvärvsfrekvens, särskilt bland kvinnor”. Vi kan också konstatera att det heller inte rör sig om oreda i de offentliga finanserna då Spanien som är ett betydande krisland, fram till finanskrisen 2008 hade betydligt lägre statsskuld jämfört med BNP än Tyskland. Man hade till och med ett överskott på 0,5% av BNP, jämfört med Tysklands 2,7% underskott. Krisländernas stora budgetunderskott nu är snarare ett resultat av åtstramningarna under krisen. För i takt med att regeringarna inte stimulerade tillväxten faller också skatteintäkterna då arbetslösheten ökar.

Europeiska unionens finanspolitiska pakt vill, trots att vi sett att det inte fungerar, tillämpa en dogmatisk åtstramningspolitik för att komma ur krisen. Detta är nationalekonomiskt självmord. För att komma ur en lågkonjunktur behöver tillväxten stimuleras. Detta gör man genom att konsumera, inte spara, för att skapa en efterfrågan. I en lågkonjunktur måste denna konsumtion vara statlig och kan ta sig uttryck genom till exempel nyinvesteringar i infrastruktur, utbyggnad av välfärdsfunktioner etc. Efterfrågan den statliga konsumtionen skapar leder till att varor produceras, vilket i praktiken innebär att jobb skapas. På så sätt får hushållen ökade inkomster och kan med dessa antingen betala skatt för att upprätthålla en hög statlig konsumtion med ett väl utbyggt välfärdssystem, eller spendera själva för att skapa en ojämlig privat materiell rikedom. Det viktigaste är alltså först att skapa ett välstånd som sedan kan fördelas.

En åtstramningspolitik i en kris leder däremot till att inga investeringar görs då ingen har pengar till att göra dessa. Privat sektor sparar istället pengar för att inte riskera att få likviditetsproblem om krisen

förvärras och riskera att gå bankrutta. Detta leder till att privat konsumtion minskar, mindre varor produceras och mindre arbetskraft behövs. Om staten samtidigt stramar åt ger man dessa arbetare inga möjligheter att komma på fötter igen då åtstramningar innebär att offentliga stödsystem minskar. Man ger heller inte företagen förutsättningar att öka produktionen då man inte konsumerar något som skapar efterfrågan.

Europakten innebär rent praktiskt att länderna som ratificerar den måste följa vissa uppsatta mål och regler. Bland annat så får ett lands budgetunderskott inte överstiga 0,5% under ett år, vilket gör det omöjligt att parera konjunktursvängningar, i Sverige har vi istället ett underskottstak räknat per konjunkturcykel vilket gör att vi kan satsa i lågkonjunktur och spara i högkonjunktur. I och med detta måste ett land göra nedskärningar i sociala trygghetssystem i lågkonjunkturer då skatteintäkterna minskar. Detta gör att arbetarna i Euro-länderna kommer dramatiskt försämrade livsvillkor, vilket ökar klasskillnaderna enormt mycket. Om ett medlemsland skulle bryta mot denna, av byråkrater fastlagda politik, väntar dyra böter till en stabiliseringsfond. På så sätt förflyttas makt från folket till icke folkvalda jurister och byråkrater inom EU-organisationen vilket omöjliggör en expansiv vänsterpolitik. På så sätt befäster högern sin makt över Euro-ländernas finanspolitik och innebär ett stort kliv mot en Europeisk överstat.

Den sista bestämmelsen i paktens är också den som intresserar de svenska ivrarna mest. Nämligen möjligheten att få vara med vid de regelbundna toppmöten som sker mellan euro-ländernas ledare. I och med att Sverige inte är medlem i valutaunionen så kommer vi bara ha observatörsstatus på dessa möten och kan på så sätt inte påverka vilka beslut som tas där. Det enda värde som återstår för Sverige i att vara med är att visa vårt stöd för paktens bestämda politik. Denna politik är dock grovt arbetarfientlig och traditionell högerpolitik, något vi socialdemokrater inte borde stå bakom. Dessutom så har vi folkomröstningsbeslut på att stå utanför euron, och denna pakt kan anses vara en bakväg in, något som alltså strider mot resultatet av folkomröstningen 2003.

En åtstramningspolitik av dessa mått som Euro-pakten innebär är ett angrepp på arbetarna. Det är knappast de redan bemedlade, de som kan välja privat finansierade alternativ, som påverkas när kvaliteten på utbildning, vård och omsorg skärs ned drastiskt. Det är knappast de som redan har stora besparingar att ta av som påverkas hårdast av en förlorad inkomst. Det är knappast de rika som är ute och ockuperar torgen i Athen, Madrid, Barcelona och Dublin. Nej det är löntagarna och som ett parti som står upp för internationell solidaritet är deras sak också vår. Därför måste vi stå upp mot högerens åtstramningspolitik istället för att vara en del av den.

Partikongressen föreslår besluta:

A13:1 att Sveriges socialdemokratiska arbetareparti verkar för ett svenskt utträde ur Europeiska unionens finanspolitiska pakt

SSU Bohuslän

Kungälv's arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A14

HÄSSLEHOLMS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Finansiella systemet

Partiets stadgar kapitel 1, "Partiets ändamål"

"Ekonomiska intressen har aldrig rätt att sätta gränser för demokratin; demokratin har alltid rätten att ange villkoren för ekonomin och sätta gränserna för marknaden."

Sammanfattning

Syftet med motionen är att reformera det svenska finanssystemet för att göra det mer hållbart, effektivt och rättvist samt väsentligt öka möjligheterna till traditionell socialdemokratisk solidarisk välfärds- och fördelningspolitik. Förslagen ger förutsättningar för en långsiktigt uthållig produktions- och tjänstesektor både för hemmamarknaden och exportindustrin. Förslagen ger även möjligheter till rättvis fördelning utan risk för hög inflation.

Den finansiella krisen har idag delvis satt den demokratiska processen ur spel. EU har tillsatt bankmän som ledare i Grekland och Italien. Trots skillnaderna mellan Sverige och de krisande länderna i Sydeuropa, är vi ingalunda immuna mot samma öde. Pengar ska vara ett praktiskt sätt att utbyta varor och tjänster. Om brist på den mänskliga konstruktionen "pengar" utgör hindret så måste systemet konstrueras om. En reformering av det finansiella systemet kan ge helt nya möjligheter till både blomstrande välfärd och solidarisk samhällsutveckling.

Reglerna är idag sådana att staten måste förlita sig på banksystemet för att emittera pengar. Staten är således beroende av att finansiera sin verksamhet med lån mot ränta från det privata banksystemet. Reformförslaget innebär att en stor del av penningmängden istället kan distribueras ut i samhället via statskassan. Att stat, kommuner och landsting idag tvingas låna pengar och betala ränta till privata banker för sitt penning-behov är en skandal. Det finns ingen som helst effektivitetsvinst i att använda privata banker som kanaler för offentliga betalningsströmmar. Räntorna till privata banker innebär en ren avtappning av våra offentliga resurser.

Syfte

Vi behöver skapa ett nationellt finanssystem som kännetecknas av:

- Rättvisa
- Stabilitet
- Effektivitet
- Säkerhet för sparare
- Tryggade statliga inkomster och välfärd

Riksbanken har idag monopol på utgivningen av sedlar och mynt. Men Riksbanken måste också kunna kontrollera resten av penningmängden. Riksbanken försöker idag kontrollera kreditgivningen via styrrentor, och på senare tid har även röster höjts för att höja primärkapitalkravet. Dessa styrmedel räcker

inte. Penningssystemet måste ändras så att medborgarna genom fria val kan ge sina politiker uppdraget att utforma samhället så som folket vill ha det. Det förutsätter att den ekonomiska makten och rätten att "skapa" pengarna ligger i politikernas händer, det ger demokratin den verkliga makten att styra samhället.

Ett penningssystem där Riksbanken skapar pengar som sätts i cirkulation genom offentliga budgetar kommer att förändra politikens villkor radikalt. Det ger regeringen ett effektivt verktyg som den idag helt saknar. Att utmana kapitalismen är partiets historiska uppgift och grunden för partiets existensberättigande. En förutsättning för ett byte av penningssystem är att socialdemokratin än en gång vågar utmana kapitalismen med målet att åter bygga upp det goda folkhemmet.

Partikongressen föreslås besluta:

- A14:1 att endast sedlar, mynt och elektronisk valuta skapad av Riksbanken ska vara officiell svensk valuta, få kallas svenska kronor, samt få användas som allmänt betalningsmedel
- A14:2 att Riksbanken ges i uppdrag att ansvara för beräkning av penningbehovet i samhället
- A14:3 att Riksbanken ges i uppdrag att ge ut en viss del skuldfria pengar för statens, landstingens och kommunernas behov i första hand, därefter för hela samhällets behov
- A14:4 att utlånade medel som sätts in på låntagarens konto i utlånande privatbank inte får räknas som inlånade medel vid beräkning av bankens utrymme för samma lån
- A14:5 att privata banker tillåts förmedla medel som utökar den totala mängden pengar från riksbanken till låntagare, men att all vidare institutionaliserad privat kreditgivning - där penningmängden ökas med sk fordringar på privatbanken - blir olaglig och beivras som falskmyntning. Undantag: Lokala valutor av bytesringskaraktär
- A14:6 att ränta på utlånade medel som överstiger inlånade medel i summa eller löptid oavkortad tillfaller Riksbanken och därmed staten, i syfte att åstadkomma en effektiv återcirkulation av inbetalda räntor tillbaka till realekonomin
- A14:7 att offentlig helägda banker inrättas för i första hand finansiering av den offentliga sektorn. De nya bankerna skall använda våra skattebetalningar som inlåningsbas. Bankerna kan vara statliga, regionala, kommunala eller filialer till Riksbanken
- A14:8 att sjukvård, skola, omsorg, infrastruktursatsningar samt övriga offentliga verksamheter endast får finansieras utan privata banker som mellanhand
- A14:9 att offentliga banker också ges i uppdrag att tillhandahålla lån och transaktionstjänster till företag och allmänhet med målet att styra ränte- och transaktionskostnader till nivåer som bestäms genom parlamentariskt beslutad penningpolitik

Lena Nockert

Hässleholms arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A15

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Gröna obligationer

Inledning

Klimatkrisen kräver att staten agerar och väljer att investera ekonomiska resurser i innovativa och ambitiösa miljöprojekt. Omställningen som behövs för att skapa ett långsiktigt hållbart ekologiskt samhälle är inget som företag och privatpersoner kan bära huvudansvaret för. Det är nödvändigt att staten går i bräschen och tar ledningen i denna kamp för en grön omvandling. Det gynnar alla som påverkas av en sådan satsning.

Det finns många mörka moln på himlen som påverkar hur stora ekonomiska resurser som kan allokeras till miljöinvesteringar: statsfinansiell oro med skattesänkningar vars dynamiska effekter hittintills inte visat sig ha positiv effekt på den höga arbetslösheten som bitit sig fast; finansmarknader som prioriterar kortsiktighet före det långsiktiga; global oro kring den ekonomiska utvecklingen; den europeiska utvecklingen där följderna av statsfinansiell kollaps av en eller flera EU-medlemmar kan få katastrofala följder för vår ekonomi i Sverige.

En situation som denna kräver viss form av nyfikenhet och optimism. Statens osäkerhet vad gäller de långsiktiga finanserna kan kompenseras med bidrag från alla oss som verkar i Sverige. Statliga gröna obligationer öppnar upp för säkra långsiktiga investeringar för alla de som har ett litet sparkapital tillgängligt och som vill investera i allas vår gemensamma framtid. De ekonomiska resurser som staten får tillgång till via dessa gröna obligationer, skall öronmärkas och investeras i projekt med klar ekologisk profil. På detta sätt får medborgarna och andra intressenter en möjlighet att göra stabila investeringar medan staten får tillgång till öronmärkta ekonomiska resurser för hanteringen av klimatkrisen.

Förutom att ge medborgare och företag en möjlighet att göra stabila investeringar så ger man de också en möjlighet att bidra till miljöarbetet. Dessutom är det ett bra instrument att få ekonomiska resurser från de fonder som investerar utifrån etiska överväganden och med uttalade policier vad gäller socialt ansvarstagande.

Problem

Finanskrisen 2008 visade hur lätt klimatkrisen kan hamna i skuggan, då olika länder tvingades prioritera om i sina statsfinanser vilket resulterade i att miljöarbetet nedprioriterades. Flera länder, bland annat Polen och Italien, hänvisade till finanskrisen när de valde att inte sluta upp bakom EU:s klimatmål. För både företag och medborgare ansågs miljöarbetet vara för dyrt i den situation som då rådde. Inköpet av ekologiska produkter minskade. Detta är klara indikatorer på att miljöarbetet är beroende av en instabil spekulationsekonomi. Vår framtid får inte vara beroende av marknadsaktörernas godkännande. Människligheten måste prioriteras högre.

Trots att vi i Sverige klarat oss tämligen gott igenom de finansiella kriserna har även vi nedprioriterat miljöarbetet, genom den nuvarande borgerliga regeringen. Detta trots det faktum att innan Miljömålsrådet

lades ner 2010 uttryckte regeringen att otillräckliga resurser avsattes till miljömålsarbetet. De har slagit fast en politisk vilja om att miljön får andra ansvar för. Utifrån detta är det tydligt att det behövs mer resurser till miljöarbetet i Sverige. Det behövs helt enkelt alternativa inslag av finansiering till det pågående och framtida miljöarbetet. Dessa gröna obligationer kan också bidra till att öka medvetenheten om klimatkrisen och det pågående miljöarbetet som fortgår, om de som utgör samhället investerar sina sparade medel i det.

Lösning

Gröna obligationer är ett instrument som redan använts av Världsbanken med framgång. Samtidigt som gröna obligationer lyckats ge garanterad avkastning till de som köpt obligationerna så har Världsbankens gröna obligationer gett stöd till:

Sol- och vindkraftverk.

Finansiering av forskning om ny teknik som minskar utsläppen av växthusgaser avsevärt. Kvalitetshöjning och modernisering av kraftverk och nät för att öka deras effektivitet och minska utsläppen av växthusgaser.

Effektivare transporter, bland annat genom övergång till andra bränslen och kollektivtrafik. Förbättrad avfallshantering (avseende metanutsläpp) och stöd till uppförande av energisnåla hus. Minskade koldioxidutsläpp genom återbeskogning och undvikande av avskogning. Översvämningsskydd (bland annat återbeskogning och förvaltning av flodområden). Förbättrad livsmedelsförsörjning och stresståligt jordbruk (som minskar avskogningen). Hållbart skogsbruk som undviker avskogning.
(källa: <http://sustainableperspectives.sebgroup.com>)

Skattebetalarna är viktiga aktörer i detta perspektiv, men är inte de som ensamt skall förväntas finansiera vårt långsiktiga arbete mot ett ekologiskt hållbart samhälle. Vi måste också ge andra aktörer, med stora ekonomiska resurser, chansen att aktivt bidra och investera i långsiktiga satsningar i arbetet mot att få ett långsiktigt hållbart ekologiskt samhälle. Vi måste ge dessa aktörer en möjlighet att delta i vår tids största utmaning och samtidigt ge dem möjligheten att visa solidaritet. Gröna obligationer är ett sätt att göra detta.

Partikongressen föreslås besluta:

- A15:1 att Socialdemokratiska Arbetarepartiet verkar för att gröna obligationer införs
- A15:2 att Socialdemokratiska Arbetarepartiets kongress 2013 antar motionen som sin egen och uppdrar åt riksdagsgruppen och partistyrelsen att verka för att dess intentioner uppfylls

Nima Gholam, Ali Pour och David Hagman

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A16

ÖSTERÅKERS ARBETAREKOMMUN

Höj inflationsmålet och sänk arbetslösheten

Riksbankens överordnade uppdrag är att hålla inflationen på två procent. Genom att öka realräntan bekämpar riksbanken inflationen. Det leder till färre investeringar i industrin och färre investeringar i bostadsbyggande. Det leder till ökade boendekostnader och minskande köpkraft. Den stenhårda inflationsbekämpningen leder till ökande arbetslöshet.

Skulle en socialdemokratisk regering försöka bekämpa arbetslösheten med en expansiv finanspolitik kommer riksbanken möta detta med ränteökning. Finanspolitiken motverkas med penningpolitiken. Det är en märklig ordning vi numera har i politiken. Riksbanken utgår ifrån ett samband mellan inflation och arbetslöshet. Enligt riksbanken behöver arbetslösheten ligga på runt sju procent för att inflationen ska kunna hållas på två procent. Sju procents arbetslöshet är riktigt illa. Det leder till ökade klyftor och att människor slås ut. Hög arbetslöshet dödar. Det är naturligtvis bättre med lägre arbetslöshet. Det ger oss resurser att satsa på välfärd och utbildning. Under de 18 år då vi haft ett inflationsmål på 2 procent har inflationen varit i snitt 1,39 procent. Arbetslösheten har i snitt varit 7,5 procent. Detta trots att vi under 12 av dessa år hade socialdemokratisk regering. Sambandet blir mycket tydligt, en allt för låg inflation leder till allt för hög arbetslöshet. Regeringar bakbinds av inflationsmålet.

Under perioden med inflationsmålet 2 procent har reallönerna ökat i snitt med närmare tre procent per år, det är inte illa. De med lägst inkomst har dock inte fått någon del av den reallöneökningen.

Under 60-talets 10 år var inflationen i snitt 3,77 procent. Det var i snitt 2 procent arbetslöshet. Under 60-talet ökade reallönerna med närmare 4 procent, per år. Mest ökade reallönerna för de lägst avlönade. Det bidrog till att Sverige under början av 1980-talet hade de minsta inkomstklyftorna någonsin. Med en något högre inflation blev reallöneökningarna 25 procent högre. Det gav utrymme till omfördelning från höglönad till låglönad. Från rik till fattig. Idag ökar klyftorna mycket snabbt. De magra löneökningarna ger inte utrymme att omfördela.

Internationella valutafonden IMF:s ledande makroekonom, MIT-professorn Olivier Blanchard har föreslagit ett inflationsmål på 4 procent. Se IMF:s rapport "Rethinking Macroeconomic Policy" från 12 februari 2010. Tre nobelpristagare och auktoriteter inom ekonomi, Joseph Stiglitz, Paul Krugman och George Askerlof menar att ett inflationsmål på två procent som i EU och Sverige är allt för lågt för att effektivt kunna bekämpa arbetslösheten.

Professor Lars Calmfors säger följande i en artikel i DN den 5 september 2011: Riksbankens inflationsmål bör höjas från nuvarande två procent till tre eller fyra procent. Det skulle ge bättre möjlighet att möta framtida kriser. Lars Calmfors menar i samma artikel att detta något högre inflationsmål inte hotar den svenska valutakursen. Även Lennart Erixon, docent i nationalekonomi menar att inflationsmålet bör höjas och att det skulle leda till högre löneökningstakt och lägre arbetslöshet. Det skulle ge utrymme till omfördelning, ex till låglönade kvinnor. Professor Per Lundborg och Hans Sacklén har studerat vilken inflationsnivå som vore optimal för Sverige för att minimera arbetslösheten. De fann att den

optimala inflationsnivån var fyra procent, istället för dagens två. Vid fyra procents inflation (i genomsnitt på lång sikt) skulle det leda till genomsnittlig arbetslöshet på 1,5–2 procent. Flera av dessa herrar har alltså fått tänka om efter många års studier av effekterna av den strama penningpolitiken. Dessa auktoriteter på området tycks eniga om att ett inflationsmål på 4 procent skulle vara bättre än 2 procent för att hantera ekonomiska kriser och för att kunna bekämpa arbetslösheten.

Partikongressen föreslår besluta:

A16:1 att riksbankens inflationsmål höjs till en nivå som möjliggör att effektivt bekämpa arbetslösheten och en större omfördelning inom löneökningstrycket

Roger Svalhede

Österåkers arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A17

SÖDERHAMNS ARBETAREKOMMUN

Inför en statlig investeringsbudget

Med nuvarande rigida statliga redovisningsmetoder konkurrerar infrastrukturinvesteringar som direktavskrivs med löpande utgifter som barnbidrag och sjukpenning, under de fastställda utgiftstaken. Därmed riskerar angelägna investeringar att inte kunna genomföras vilket på sikt är tillväxthämmande. Jag anser därför att staten, på samma sätt som företag och kommuner, ska upprätta en investeringsbudget i vilken kostnader för investeringar bokförs som avskrivningar. Budgetlagen behöver därför ändras för att också ge möjlighet till att kunna lånefinansiera investeringar. Dessa förändringar kommer att göra det lättare att få till stånd de stora, framtidsinriktade och tillväxtskapande investeringar som nu krävs.

I kommunerna och företagen bokförs kostnaderna för investeringar genom avskrivningar. Att kunna investera mot avskrivningar och lånefinansiera för att jämna ut mellan inkomster och utgifter under en längre period bör vara lika rimligt för staten som för kommuner och företag.

Även privatpersoner tar lån för att få råd med investeringar för att ha råd med dem över tid. Att exempelvis låna för att tilläggsisolera sitt hus, installera solceller eller ansluta sig till fjärrvärmesystem ger inte bara klimat- och miljönytta. Ofta tjänar man in de satsade pengarna på sikt, när el- och uppvärmningskostnaderna minskar

Vi vet att stora investeringar behöver göras de närmaste decennierna för att ställa om till fungerande åkbara vägar, dubbelspår efter järnvägar, snabbtåg, bredbandsutbyggnad, elnätskapacitet allt för att föra oss mot en utvecklad och tillväxtinriktad grön ekonomi.

För att kunna möta de utmaningar vi står inför, inte minst klimatmålen, krävs det att stora och omfattande satsningar görs framför allt på infrastruktur för transporter och energiproduktion.

Det finns ingen motsättning mellan det som är ekologiskt långsiktigt hållbart och det som har ekonomisk bäring. Det ger exempelvis betydligt lägre kostnader att idag genomföra aktiva insatser för att

minska vår klimatpåverkan än om vi väntar och tar konsekvenserna av klimatförändringarna senare. Vår ekonomi kommer således att drabbas hårt om vi tillåter att jordens resurser utarmas och miljön förstörs.

Det räcker inte heller att vi helt förlitar oss på att marknadskrafterna ska förse oss med dubbelspår, bättre vägar, utbyggda bredbandsnät och elnät. Det är nödvändigt att de stora infrastruktursatsningarna gör av oss alla tillsammans. Dessvärre så har investeringarna som en andel av BNP minskat såväl i Sverige som i OECD. Detta har varit särskilt tydligt under den nuvarande regeringen och något behöver göras nu.

Tim Jackson, professor vid Surreyuniversitetets centrum för miljöstrategier, pekar i sin bok Valfärd utan tillväxt på att det krävs en ny syn på investeringar och konsumtion. Han menar att vi behöver en finansiell infrastruktur som möjliggör gröna, långsiktiga och tillväxtneutrala satsningar. Jackson drar slutsatsen att detta kräver mer offentlig styrning och större offentliga investeringar. (Jackson var också ledamot av den statliga hållbarhetskommision som tidigare fanns i Storbritannien avskaffad av den nuvarande liberalkonservativa regeringen)

Investeringar i infrastruktur, byggande av bostäder och liknande ska idag normalt sett finansieras via anslagen i statsbudgeten, enligt dagens budgetlag. Investeringarna bokförs då som kostnader i statsbudgeten, efterhand som utgifterna uppstår. Detta betyder också att kostnaderna för sådana investeringar avskrivs direkt. Infrastruktur som exempelvis byggande av dubbelspår efter järnvägar, nya vägar, byggnader och bredband kommer att kunna användas under många år. Det är därför rimligt att kunna fördela kostnaden över hela investeringens livslängd.

Partikongressen föreslås besluta:

A17:1 att arbeta för att ändra budgetlagen och införa en statlig investeringsbudget

Sven-Erik Lindestam, Karin Birgit Holst och Lennart Gard

Söderhamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A18

UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Kronan har tjänat oss väl

Socialdemokratin ser ett starkt samarbete mellan Europas stater som en viktig förutsättning för fred och frihet i vår världsdel. Därför är den nuvarande krisen för EU-samarbetet mycket oroväckande. I folkomröstningen 2003 röstade en klar majoritet av det svenska folket nej till att byta ut den svenska kronan mot euron. Nästan tio år senare befinner sig eurozonen i en djup ekonomisk kris, som till stor del orsakats av just den gemensamma valutan euro.

Medlemsländer som Tyskland, Nederländerna och Finland har tvingats till omfattande krislån till särskilt utsatta medlemsländer som Grekland, Irland och Portugal. För att uppfylla villkoren i de olika så kallade stödpaketerna har de senare länderna och även andra euroländer i sin tur tvingats till drastiska nedskärningar i sina allmänna välfärdssystem.

Alla gemensamma försök till krislösningar inom eurozonen till trots, så har den ekonomiska krisen bara förvärrats. Detta har skapat stora interna politiska motsättningar inom de berörda nationerna som gynnat extrempartier, och även lett till djupa motsättningar mellan olika länder inom eurozonen. I stället för att skapa samarbete och mellanfolklig förståelse inom EU har euron skapat en splittring, som i sin förlängning kan hota EU-samarbetet även på andra områden än det finansiella.

Det är lätt att konstatera att eurokrisen bygger på fundamentala brister i eurons funktionssätt. Mot bakgrund av detta framstår det alltmer tydligt, att svenska folkets uttalade nej till euron 2003 var ett beslut som på ett avgörande sätt bidragit till att hålla vårt land utanför den värsta ekonomiska krisen i Europa på många decennier. Och detta utan att negativt ha påverkat de övriga länderna inom EU.

Inför folkomröstningen om EMU 2003 uttalades från ja-sidan att Sverige "på lång sikt" skulle ta skada av att inte övergå till euron. Nästan tio år efter folkomröstningen visar all erfarenhet, att detta påstående inte alls stämmer. Sveriges status som EU-land utan euron som valuta har fungerat alldeles utmärkt. Bibehållandet av den svenska kronan har i stället varit till stort gagn för vårt land.

Partikongressen föreslår besluta:

A18:1 att Socialdemokraterna tar ställning för att behålla den svenska kronan för överskådlig framtid och inte övergå till euron som valuta

Peter Gustavsson

Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A19

MALMÖ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Mål för en socialdemokratisk politik för arbete

Arbete åt alla är en klassisk socialdemokratisk paroll. Vi hör den i tal, vi ser den på plakat och ser den i text. Den är för oss mer än en paroll, det är ett fundament i vår politik.

Vi kräver Arbete åt alla därför att vi vet att arbete ger frihet att forma sitt eget liv, att arbete utvecklar och att vi lever i den fasta övertygelsen att människor vill bidra till den gemensamma vardagen. Vi ser inte arbete som en plikt, vi ser arbete som en rättighet.

När vi då talar om Arbete åt alla, eller full sysselsättning, vad menar vi då? Menar att vi att absolut 100% av den tillgängliga arbetskraften har ett jobb? Nej, det menar vi inte. Det finns alltid de som frivilligt eller ofrivilligt är mellan jobb, alternativt befinner sig mellan utbildning och jobb. Det är den klassiska bilden av full sysselsättning, där arbetslösheten ligger på runt 2%.

Det finns de som menar att full sysselsättning råder då arbetslösheten inte påverkar inflationen. Med det resonemanget kan vi samtidigt ha full sysselsättning och 8% arbetslöshet. Det är en absurd tanke.

Vi socialdemokrater måste hata arbetslösheten, vi måste speciellt avsky långtidsarbetslösheten eftersom den flyttar den arbetslöse allt längre från arbetsmarknaden.

För att lyckas bekämpa arbetslösheten måste vi våga sätta upp klara mål. Vårt långsiktiga mål måste vara 2% arbetslöshet, samt att långtidsarbetslösheten raderas ut. Vi må sätta upp delmål, men slutmålet Arbete åt alla skall vara klart definierat.

Partikongressen föreslås besluta:

- A19:1 att Socialdemokraterna definierar Full Sysselsättning som 2% arbetslöshet
- A19:2 att Socialdemokraterna vid en valseger 2014 under mandatperioden 2014-2018 sätter som mål att pressa ner arbetslösheten till 4% och avskaffa långtidsarbetslösheten
- A19:3 att Socialdemokraterna sätter som mål att Full Sysselsättning, dvs 2% arbetslöshet, ska råda senast 2022

Peter Johansson

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A20

RONNEBY ARBETAREKOMMUN

Mål för en socialdemokratisk politik för arbete

Arbete åt alla är en klassisk socialdemokratisk paroll. Vi hör den i tal, vi ser den på plakat och ser den i text. Den är för oss mer än en paroll, det är ett fundament i vår politik.

Vi kräver Arbete åt alla därför att vi vet att arbete ger frihet att forma sitt eget liv, att arbete utvecklar och att vi lever i den fasta övertygelsen att människor vill bidra till den gemensamma vardagen. Vi ser inte arbete som en plikt, vi ser arbete som en rättighet.

När vi då talar om Arbete åt alla, eller full sysselsättning, vad menar vi då? Menar att vi att absolut 100% av den tillgängliga arbetskraften har ett jobb? Nej, det menar vi inte.

Det finns alltid de som frivilligt eller ofrivilligt är mellan jobb, alternativt befinner sig mellan utbildning och jobb. Det är den klassiska bilden av full sysselsättning, där arbetslösheten ligger på runt 2%.

Det finns de som menar att full sysselsättning råder då arbetslösheten inte påverkar inflationen. Med det resonemanget kan vi samtidigt ha full sysselsättning och 8% arbetslöshet. Det är en absurd tanke.

Vi socialdemokrater måste hata arbetslösheten, vi måste speciellt avsky långtidsarbetslösheten eftersom den flyttar den arbetslöse allt längre från arbetsmarknaden.

För att lyckas bekämpa arbetslösheten måste vi våga sätta upp klara mål. Vårt långsiktiga mål måste vara 2% arbetslöshet, samt att långtidsarbetslösheten raderas ut. Vi må sätta upp delmål, men slutmålet Arbete åt alla skall vara klart definierat.

Partikongressen föreslås besluta:

- A20:1 att Socialdemokraterna definierar Full Sysselsättning som 2% arbetslöshet

- A20:2 att Socialdemokraterna vid en valseger 2014 under mandatperioden 2014-2018 sätter som mål att pressa ner arbetslösheten till 4% och avskaffa långtidsarbetslösheten
- A20:3 att Socialdemokraterna sätter som mål att Full Sysselsättning, dvs 2% arbetslöshet, ska råda senast 2022

Martin Moberg

Ronneby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A21

RONNEBY ARBETAREKOMMUN

Nej till EMU

Socialdemokraternas inställning till EMU är något splittrad. Vi har ett gammalt kongressbeslut som slår fast att vi är positiva till EMU. Vi har förbundet oss att respektera folkomröstningens beslut om nej, såvida inte ytterligare en folkomröstning säger ja.

Frågan är då vilket grundläggande uppdrag det ger vår partiledning. Sitta still i båten och respektera folkomröstningens nej eller agera utifrån kongressbeslutet, vilket innebär att jobba för en ny folkomröstning som säger ja.

Vi måste ha ett nytt principbeslut om EMU, ett principbeslut som grundar sig på följande principer.

- Socialdemokraterna ska följa folkviljan vad gäller EMU.
- EMU-frågan skall avgöras i en folkomröstning
- Socialdemokraterna ska stå fast vid principen att följa beslut tagna vid folkomröstningar om svenskt deltagande i EMU.

Tre enkla principer som medför praktiska konsekvenser.

Vi måste ändra vår utgångspunkt till ett nej till EMU, utifrån folkomröstningens beslut. Vi ska heller inte driva kravet på en ny folkomröstning,

Skulle det vara så att det växer fram en stark långsiktig opinion som kräver en ny omröstning om EMU ska vi inte säga nej. Avslutningsvis ska vi vid denna eventuella folkomröstning avstå att ha en åsikt i frågan som parti. Samtliga medlemmar i partiet ska vara fria att agera som de önskar.

Partikongressen föreslås besluta:

- A21:1 att Socialdemokraterna säger nej till ett svenskt deltagande i EMU
- A21:2 att Socialdemokraterna inte ska verka för en ny folkomröstning om svensk anslutning till EMU
- A21:4 att Socialdemokraterna som parti, i denna eventuella omröstning, ej tar ställning i sakfrågan, men förbinder sig att följa resultatet
- A21:3 att Socialdemokraterna accepterar en ny folkomröstning om svensk anslutning till EMU om en kraftig opinion kräver det

Martin Moberg

Ronneby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A22

LUNDS ARBETAREKOMMUN

Nej till svenskt EMU-medlemskap

I folkomröstningen år 2003 om fullt medlemskap i EMU röstade Sverige tydligt nej. Det var ett klokt beslut. Valutaunionen fungerar inte.

Tanken om en gemensam valuta har ibland motiverats med att den skulle få medlemsländernas ekonomier att utvecklas mer lika. De senaste åren har visat att resultatet närmast blivit det omvända. De enskilda medlemsländernas ekonomiska utveckling skiljer sig på väsentliga punkter och som valutaunionen i dag är konstruerad, utan en gemensam finanspolitik, saknas möjlighet att ta hänsyn till de olika ländernas behov av en för dem anpassad penningpolitik. Förvisso hade Grekland också utan euron varit i ett svårt läge, men EMU - medlemskapet har förvärrat och drivit på den negativa spiralen. Många framstående ekonomer har också menat att det vore bättre för Grekland att lämna EMU än att stanna kvar, trots de enorma utmaningar det skulle medföra. Andra länder som tidigare haft en välkött ekonomi och ordning i de offentliga finanserna, som Spanien, riskerar nu att hamna i en liknande situation på grund av EMU - medlemskapet.

För att rädda valutaunionen från kollaps har nu medlemsstaterna med Tyskland och Frankrike i spetsen skapat europakten. Den är djupt problematisk. Den tvingar länderna till stora åtstramningar i ett läge när den sociala sammanhållningen står på spel och den långsiktiga ekonomiska utvecklingen hotas i frånvaron av långsiktiga investeringar. Det är inte för inte den kände amerikanske ekonomen Joseph Stiglitz kallade den för "självordspakt". På sätt och vis är pakten en logisk fortsättning på det misslyckade EMU, ett sätt att diktera politikens riktning ovanifrån och förneka medborgarna suveränitet över de ekonomiska fundamenten i politiken.

Även om tanken på en gemensam finanspolitik må vara spännande vore det en förändring i grunden av beslutsfattandet så som vi känner det. Det är sant att den politiska demokratins räckvidd måste öka, men en ökad överstatlighet innebär också stora risker. Redan inför EMU-omröstningen motiverades den fördjupade integrationen med att den skulle innebära en förstärkt demokrati på det internationella planet. Det vore en underdrift att säga att de förhoppningarna kommit på skam. Vi vet också att den politiska kantring Europa har råkat ut för de senaste åren gör det svårt att tänka sig att utsikterna vore goda för att en gemensam finanspolitik skulle bära tydligt socialdemokratiska förtecken. Här krävs minst sagt både hängslan och livrem, och möjligheten till mellanstatligt samarbete får inte heller förglömmas.

Att fortsätta på den inslagna vägen med att reflexmässigt försvara tidigare fattade beslut om ökad överstatlighet (som EMU) med nya beslut om mer överstatlighet (som europakten) känns därför inte särskilt tilltalande. Med andra ord: ett nej till EMU delvis på grund av avsaknaden av valutaunionens

avsaknad av en gemensam finanspolitik ska inte tolkas som ett automatiskt ja till en utvidgning av valutaunionen till också en fiskal union.

Vi ska inte diktera villkoren för andra länder, men det får inte hindra oss inte för att ta ställning för egen del.

Partikongressen föreslår besluta:

A22:1 att Socialdemokraterna tar principiell ställning mot ett svenskt medlemskap i EMU

A22:2 att motionen sänds till den socialdemokratiska riksdagsgruppen

Lunds socialdemokratiska studentklubb

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A23

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Nej till svenskt EMU - medlemskap

I folkomröstningen år 2003 om fullt medlemskap i EMU röstade Sverige tydligt nej. Det var ett klokt beslut. Valutaunionen fungerar inte. Tanken om en gemensam valuta har ibland motiverats med att den skulle få medlemsländernas ekonomier att utvecklas mer lika. De senaste åren har visat att resultatet närmast blivit det omvända. De enskilda medlemsländernas ekonomiska utveckling skiljer sig på väsentliga punkter och som valutaunionen i dag är konstruerad, utan en gemensam finanspolitik, saknas möjlighet att ta hänsyn till de olika ländernas behov av en för dem avpassad penningpolitik.

Förvisso hade Grekland också utan euron varit i ett svårt läge, men EMU-medlemskapet har förvärrat och drivit på den negativa spiralen. Många framstående ekonomer har också menat att det vore bättre för Grekland att lämna EMU än att stanna kvar, trots de enorma utmaningar det skulle medföra. Andra länder som tidigare haft en välkött ekonomi och ordning i de offentliga finanserna, som Spanien, riskerar nu att hamna i en liknande situation på grund av EMU-medlemskapet.

För att rädda valutaunionen från kollaps har nu medlemsstaterna med Tyskland och Frankrike i spetsen skapat europakten. Den är djupt problematisk. Den tvingar länderna till stora åtstramningar i ett läge när den sociala sammanhållningen står på spel och den långsiktiga ekonomiska utvecklingen hotas i frånvaron av långsiktiga investeringar. Det är inte för inte den kände amerikanske ekonomen Joseph Stiglitz kallade den för "självordspakt". På sätt och vis är pakten logiskfortsättning på det misslyckade EMU, ett sätt att diktera politikens riktning ovanifrån och förneka medborgarna suveränitet över de ekonomiska fundamenten i politiken. Även om tanken på en gemensam finanspolitik må vara spännande vore det en förändring i grunden av beslutsfattandet så som vi känner det. Det är sant att den politiska demokratis räckvidd måste öka, men en ökad överstatlighet innebär också stora risker.

Redan inför EMU-omröstningen motiverades den fördjupade integrationen med att den skulle innebära en förstärkt demokrati på det internationella planet. Det vore en underdrift att säga att de

förhoppningarna kommit på skam. Vi vet också att den politiska kantring Europa har råkat ut för de senaste åren gör det svårt att tänka sig att utsikterna vore goda för att en gemensam finanspolitik skulle bära tydligt socialdemokratiska förtecken. Här krävs minst sagt både hängslen och livrem, och möjligheten till mellanstatligt samarbete får inte heller förglömmas.

Att fortsätta på den inslagna vägen med att reflexmässigt försvara tidigare fattade beslut om ökad överstatlighet (som EMU) med nya beslut om mer överstatlighet (som europakten) känns därför inte särskilt tilltalande. Med andra ord: ett nej till EMU delvis på grund av avsaknaden av valutaunionens avsaknad av en gemensam finanspolitik ska inte tolkas som ett automatiskt ja till en utvidgning av valutaunionen till också en fiskal union. Vi ska inte diktera villkoren för andra länder, men det får inte hindra oss inte för att ta ställning för egen del.

Partikongressen föreslås besluta:

A23:1 att Socialdemokraterna tar principiell ställning mot ett svenskt medlemskap i EMU

A23:4 att Socialdemokratiska Arbetarepartiets kongress 2013 antar motionen som sin egen

Unga Socialdemokrater i Malmö

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A24

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Om den ekonomiska politiken

Den ekonomiska politiken domineras idag av földeffekterna efter 2008 års amerikanska finanskris och bankkrascher. Budgetunderskotten, särskilt i Europa, började galoppera när stater tvingades rädda banker och när fastighetsbubblan i överhettade länder sprack.

Även Sverige påverkades allvarligt när i övrigt stabila företag drabbades av marknadens panik och kundernas svårigheter att finansiera beställningar. Arbetslösheten rusade, och ligger kvar på betydligt högre nivåer än före krisen. Tillväxten är fortfarande katastrofalt låg. Grundorsaken till den fortgående krisen sedan 2008 är alltså fortfarande den internationella bank- och finanskrisen. Den är dock inte det enda problemet:

Sedan lång tid tillbaka har tillväxten, särskilt i Europa, hämmats av alltför låga tillväxtskapande investeringar, både offentliga och privata, både nationellt och gemensamt i EU. Satsningarna på forskning och utveckling, utbildning och jobbmatchning, infrastruktur och hållbar utveckling har varit otillräckliga under hela 2000-talet.

Finanskrisen har också avslöjat svagheter som inte syntes lika tydligt före krisen. När krisen skapade dramatiskt höjda kostnader, först för krisande banker och sedan för stigande arbetslöshet, blev det uppenbart att flera EU-länder inte hade tillräckligt stabila offentliga finanser för att kunna hantera detta.

Några av de starkaste länderna, Tyskland och Frankrike, hade dessutom redan skapat de första sprickorna i den överenskomna budgetdisciplinen genom att tumma på reglerna i EUs stabilitets- och tillväxtpakt.

Det är däremot inte så enkelt, som politiker på högerkanten ofta hävdar, att det handlar om vilka länder som ”sköter sig” respektive ”missköter sig”. Varken Irland, Spanien eller Portugal var problemländer innan krisen slog till. Några hyllades som ”Europas ekonomiska tigrar”, med en stark tillväxt som på några få årtionden lyfte dem från u-landsnivå till europeisk normalstandard. Trots det hade de relativt små underskott och hanterlig statsskuld. Än idag (2011) har Spanien lägre statsskuld än Tyskland och Italien lägre budgetunderskott än länder som Frankrike och Nederländerna – för att inte tala om Storbritannien.

Dagens kris har föga att göra med att politiker i utsatta länder inte orkar gripa in tillräckligt tufft med nedskärningar mot underskotten. Alla drabbade länder har börjat genomföra reformprogram som under normala omständigheter skulle ha betraktats som enorma. Men ett demokratiskt samhälle fungerar inte så att man chockartat kan – eller bör – ställa om ett lands ekonomi och radera dess välfärdsystem på några få månader. Den europeiska välfärdsmodellen kan inte offras bara för att marknaderna är nervösa, inte ens i Grekland!

Det är också fel att tro att krisen kan lösas med enbart åtstramning, eller att tillväxt kan skapas bara genom avregleringar och privatisering – även om det förvisso finns exempel på överreglering, byråkrati och illa fungerande skattesystem som måste förändras. Den akuta krisen beror dock främst på svag tillväxt och få nya jobb, och den främsta politiska svagheten är att de högerdominerade regeringarna i Europa tror att krisen kan lösas genom att bara fokusera på sociala försämringar och maktförskjutning till förmån för marknadskrafterna.

Socialdemokratin måste istället ta sig an de reala problemen med otillräckliga investeringar, utbildningsbrister för både unga och vuxna med åtföljande matchningsproblem på arbetsmarknaden, bristfällig integration av de som står långt från jobben mm.

Euron kommer att vara den dominerande valutan i Europa under överskådlig framtid och Eurozonens ekonomiska utveckling är helt avgörande också för Sveriges ekonomiska framtid, i och med vårt starka handelsberoende i förhållande till Euroländerna. Oavsett hur vi ser på Euron principiellt har vi därför allt intresse av att Eurozonen fungerar bättre.

Mot den bakgrunden behöver socialdemokratin både i Sverige, Europa och globalt utveckla en ekonomisk-politisk strategi för framtiden. Den bör bygga på några grundelement:

- Vi måste våga göra en balanserad avvägning mellan nedskärningar och investeringar för att få fart på tillväxt och jobb, inte bara strama åt!
- Det måste finnas ett starkt inslag av rättvisa för att krisåtgärder ska kunna få folkligt stöd. Beskattningen av den underbeskattade finansiella sektorn måste skärpas för att fördela bördorna rättvisare, för att fördyra spekulation och för att förhindra att resurser som borde hamna i andra mer produktiva sektorer används på ett föga samhällsnyttigt vis av skattegynnade finansföretag;
- Kontroll och reglering av finansmarknaderna måste utvecklas, främst på gränsöverskridande nivå – dvs i EU och/eller globalt. Det är därför viktigt att processen på detta område drivs vidare med oförminskad kraft. EU skärper nu successivt kapitaltäckningskraven och har redan infört nya regler bl a mot de mest spekulativa inslagen på marknaden (blankning mm). Reglerna mot orimliga bonussystem har blivit tuffare, men behöver skärpas ytterligare. Tillsynen har gjorts mer

robust genom gemensamma EU-myndigheter som övervakar finansmarknaderna, men de måste få mer resurser för att kunna fungera effektivt. Kraven på de ifrågasatta kreditvärderingsinstituten, som fått en orimligt tung roll i ekonomin, har blivit hårdare men behöver också stärkas;

- Utveckla den inre marknaden och det faktum att EU-länderna tillsammans är världens i särklass största ekonomi, vilket vi bara delvis drar full nytta av. Det handlar bl a om mer gemensamma investeringar inom områden som forskning och innovationer, energi- och transportinfrastruktur mm för att på allvar dra nytta av EU-ländernas gemensamma styrka, men också om ett solidariskt stöd från rikare länder gentemot fattigare länder och regioner, bl a genom EUs strukturfonder. Europeiska projektobligationer bör vara ett viktigt instrument för att mobilisera ökade resurser från främst den privata sektorn för strategiskt viktiga investeringar;
- En öppen debatt om att utveckla tanken på en mer gemensam ekonomisk politik, inklusive ett mer gemensamt ansvarstagande för statskuldsproblemen, utan att försämrare villkoren för starkare länder;

Partikongressen föreslås besluta:

- A24:1 att utveckla en strategi för ökad satsning på långsiktigt hållbara tillväxt- och jobbskapande investeringar, offentliga och privata, såväl nationellt som gemensamt i EU
- A24:2 att slå fast att en sådan strategi inte får genomföras på bekostnad av ett strikt ansvar för den statsfinansiella stabiliteten. Vägen tillbaka till balans måste vi hålla orubbligt fast vid, men tempot och metoderna bör diskuteras, särskilt i utsatta krisländer
- A24:3 att utveckla nya finansieringslösningar för investeringar av gemensam europeisk betydelse, t ex europeiska projektobligationer
- A24:4 att driva frågan om skärpt beskattning av den finansiella sektorn, i första hand globalt, men som andrahandsalternativ genom andra gränsöverskridande lösningar, t ex i EU
- A24:5 att en sådan beskattning i första hand bör inriktas på att fördyra de mest spekulativa instrumenten på finansmarknaden och inte slå mot produktiva investeringar
- A24:6 att intäkterna från en sådan beskattning bör delas mellan den nationella nivån och angelägna gemensamma gränsöverskridande uppgifter
- A24:7 att offensivt driva frågan om en utvecklad europeisk lagstiftning för en mer stabil finanssektor, liksom skärpt tillsyn av företagen i denna sektor
- A24:8 att ställa sig bakom ett gemensamt ansvarstagande för ökad finansiell stabilitet i Europa genom ett gemensamt system för insättargarantier och ett solidariskt stöd för att undvika krascher i systemviktiga banker. Systemen bör huvudsakligen finansieras av bankerna och de finansiella företagen själva
- A24:9 att ställa sig bakom att EUs budget reformeras för att medge ökade satsningar på forskning, innovationer, infrastruktur, hållbarhet och regional utveckling
- A24:10 att ställa krav på en restriktiv hållning till EUs budget för nästa långtidsbudgetperiod och ett rättvisare avgiftssystem, men – mot bakgrund av de väldiga behoven av gemensamma investeringar - avvisa populistiska krav på stora nedskärningar
- A24:11 att i en bred demokratisk process utveckla ett valprogram inför Europaparlamentsvalet 2014 som inkluderar ovanstående krav

Göran Färm, europaparlamentariker
Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A25

JÖNKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Politik för full sysselsättning

Under ett drygt halvsekel, från den expansiva ekonomiska politikens genombrott på 30-talet fram till början av 90-talet hade vårt land i princip full sysselsättning. Den socialdemokratiska regeringen som tillträdde 1932 vågade utmana traditionellt liberala värderingar att "marknaden" skulle lösa konjunkturkriser och att offentliga utgifter skulle nedbringas när intäkterna föll. Ernst Wigforss formulerade den socialdemokratiska kritiken: "Krisen är utmärkt framför allt av ett förhållande, som brukar kallas den fördärliga cirkeln och som innebär, att först få några människor sin inkomst minskad, och det leder till att de människor, som brukar fylla deras behov, kunna icke heller sälja sina varor, och så blir de arbetslösa. Man kan säga att krisen föder sig själv, när den kommer igång. Det är ett väl känt faktum, men det är likaså, när återhämtningen börjar".

Socialdemokratin satte målet full sysselsättning främst i politiken för att det befrämjade ett av de viktigaste inslagen i idéuppfattningen, nämligen friheten. Ett arbete ger förutom värdeskapande och lön, även sociala sammanhang och meningsfullhet i människors liv.

Full sysselsättning förändrar också maktbalansen på arbetsmarknaden. Massarbetslöshet är en dröm för arbetsgivare då den tvingar människor till tävlan att acceptera arbeten med försämrade löne- och anställningsvillkor. Vid full sysselsättning kan fackföreningar på ett mer jämbördigt sätt hävda arbetets villkor. Detta var viktiga insikter för socialdemokratin och ledde till att ekonomisk politik och arbetsmarknadspolitik samordnades.

Sedan 90-talskrisen har vi permanent haft en arbetslöshet som tidigare ansetts som fullständigt oacceptabel. Orsakerna har varit flera. Den ekonomiska politiken har fått som huvudmål att hålla nere inflationen, motsvarande mål saknas för arbetslöshet och Riksbanken har med sin penningpolitik ständigt underträffat inflationsmålen. Finanspolitiken har varit för svag i konjunkturedgångar och arbetsmarknadspolitik har kraftigt nedrustats.

Under den "fulla sysselsättningens tid" brukade arbetsmarknadspolitik motsvara 2 procent av BNP, för att stiga till 3 procent under 90-talskrisens inledning. Idag motsvarar arbetsmarknadspolitik ca 1 procent av BNP. Det leder till att allt färre får möjlighet till utbildning och kompetensutveckling. Massarbetslösheten tenderar permanentas och strukturellt öka vid varje konjunkturedgång samtidigt som företag har svårigheter rekrytera kvalificerad arbetskraft och allt fler kommer längre från arbetsmarknaden genom placering i kvalitativt undermåliga arbetsmarknadsprogram. Denna utveckling måste brytas snarast om inte vårt samhälle ska få bestående skador genom de oundvikliga sociala klyftor vi nu kan se.

Den nyliberala politiken handlar ensidigt om att sänka kostnaderna för arbetet och stimulera till större aktivitet från de arbetslösa genom att sänka ersättningsnivåer. Högerns eviga mantra är att det är den enskilda människans fel att den är arbetslös. En sådan pessimistisk människo- syn har socialdemokratin alltid tagit strid emot. Det är nu åter dags för socialdemokratin att våga formulera en politik för fullsysselsättning.

Partikongressen föreslås besluta:

- A25:1 att full sysselsättning ska vara det övergripande målet för den ekonomiska politiken
- A25:2 att samhälleliga investeringar och resurser till det gemensamma måste avpassas i syfte att nå detta mål
- A25:3 att resurser till arbetsmarknadspolitiken måste avsättas i en sådan omfattning att utbildning och kompetensutveckling kraftigt kan förstärkas
- A25:4 att trygghetssystem såsom arbetslöshetsförsäkringen ska vara en viktig omställningsresurs och därför ha en sådan nivå att den både skapar trygghet och onödiggör kompletteringsförsäkringar
- A25:5 att så kallade plusjobb eller andra samhällsnyttiga arbeten med lönesubventioner och avtalsenliga villkor skapas för att bryta långvarig arbetslöshet

Styrelsen för Jönköpings arbetarekommun

Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A26

DALARNAS PARTIDISTRIKT, JÄMTLANDS LÄNS PARTIDISTRIKT, NORRBOTTENS PARTIDISTRIKT, VÄSTERBOTTENS PARTIDISTRIKT, VÄSTERNORRLANDS PARTIDISTRIKT

Rättvisa förutsättningar för alla kommuner

Idag har vi ett utjämningsystem som både skall utjämna kostnader och inkomster mellan starka och svaga kommuner. Med jämna mellanrum så förändras utjämningsystemet som blir allt mer komplext och svårt att förstå. Med ständiga diskussioner mellan kommuner som upplever sig som vinnare och förlorare.

Det är nödvändigt att man utjämnar skillnader mellan starkare och svagare kommuner. Samtidigt så är det stora skillnader mellan kommuner i uttaget av den egna skatten. Den egna skatten innebär inte heller att man uppnår någon form av progressivitet, en skattekrona är lika för alla oavsett om du är låginkomsttagare eller höginkomsttagare.

Utjämningsystemet kom till för att skapa lika förutsättningar för alla kommuner att kunna erbjuda likvärdig offentlig verksamhet. Skola, barnomsorg och äldreomsorg är den viktigaste välfärdstjänsten som levereras till våra medborgare, och att alla ska ha likvärdiga förutsättningar är för oss en självklarhet.

Ett utjämningsystem som utjämnar skillnader mellan svaga och starka räcker inte vi måste ta ytterligare ett steg. Detta eftersom betydelsen av antalet medborgare i den egna kommunen har så stor betydelse för resurserna är ett nytt system nödvändigt. Idag har alltför många kommuner svårt att upprätthålla det som åligger dem enligt lag. Man genomför stora besparingar inom många områden. Besparingar som leder till minskad trovärdighet för den lokala politiska nivån, samtidigt som det minskar attraktionskraften för att öka inflyttningen och därmed bli starkare ekonomiskt.

Ett utjämningsystem räcker inte det måste finnas en statlig garanti i grunden för små kommuner med liten befolkning och svag tillväxt. En statlig garanti som innebär att det finns en grundfinansiering för att kunna leverera välfärdstjänster till sina medborgare. I ett samhälle som tar hänsyn till alla så kan inte staten undandra sig sitt ansvar för att skapa förutsättningar för välfärd i hela landet.

Slutsatsen blir att ett utjämningsystem enbart inte räcker, utan det behövs mer.

Partikongressen föreslås besluta:

A26:1 att en lämplig form av statlig grundgaranti för befolkningssvaga kommuner utarbetas

Dalarnas partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt och Västernorrlands partidistrikt

MOTION A27

FALU ARBETAREKOMMUN

Socialdemokratisk ekonomisk politik

Vi lever mitt i en global finanskris. Europa skakas av en eurokris. Avreglering av finansmarknader och eurosysteemets svagheter, fotat i politiskt önsketänkande, har resulterat i politikens underordnande kapitalet, fast det borde vara tvärtom. Banker och riskkapitalister skär guld och bonusar med täljknivar så länge bubblorna växer, medan skattebetalarna får stå för fiolerna när festen är över, i desperata försök att rädda banksystemen och klara samhället undan massarbetslöshet och elände. Att något måste göras åt saken är många allt mer medvetna om.

Debatten är på gång både bland vanligt folk och bland ekonomer och forskare. Men från politiskt håll är det påfallande tyst! Speciellt gäller det vårt eget socialdemokratiska parti!

Detta är förödande för medlemmarnas och väljarnas förtroende för partiet och en viktig orsak till de föregående valförlusterna! Nu, med facit i hand, måste partiets ledning samla ihop sig till en djupanalys och våga ta klar ställning till finanskrisernas och eurokrisens orsaker och bakgrund och samtidigt också överväga de förödande resultaten av senaste två decenniernas privatisering och marknadisering av den svenska offentliga sektorn.

Ett effektivt politiskt arbete på kommunal- och landstingsnivå förutsätter en tydlig socialdemokratisk ekonomisk politik på partiledningsnivå!

Ta med ekonomer och forskare med vänsterinriktning i arbetet! Läs Anne-Marie Lindgrens enträgna och insiktsfulla artiklar i a-smedjan och AiP Läs och fundera över Lena Westerlunds bok och fråga; ”Vad vill Socialdemokraterna att svensk ekonomi präglas av 2025! Läs Stern-rapporten, en genomgripande analys av klimatförändringens ekonomi. Ta intryck av Nicholas Sterns uppmaning att tänka på barnbarnen och handla nu, i stället för att med hänvisning till kalkylräntan vänta 50 år! Följ Lena Sommestads uppmaningar att förändra socialdemokratins ekonomiska politik!

Socialdemokratin har ett historiskt ansvar att hävda ett annat ekonomiskt system än det nu rådande nyliberala ekonomiska och finansiella systemet.

Partikongressen föreslås besluta:

- A27:1 att partikongressen föreslås uppdra åt partistyrelsen ta initiativ till ingående analyser av orsak och bakgrund till finanskris, eurokris och klimatkris och utifrån dessa formulera en socialdemokratisk ekonomisk politik som tydligt tar ställning och som på bred front diskuteras och förankras i partiet
- A27:2 att partikongressen föreslås uppdra åt partistyrelsen utforma ett ekonomiskt system som leder till välfärd för alla och samtidigt klarar den nödvändiga samhällsomställning som fordras för att avhända följderna av en hotande klimatförändring
- A27:3 att partikongressen beslutar sätta sociala villkor, sysselsättning och arbetsvillkor, som jämställda, inte underordnade kapitalintressena

Ulf Lennerthson

Falu arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A28

GULLSPÅNGS ARBETAREKOMMUN

Statens ansvar och förändrade regler

Statens finanser blir bara bättre och bättre. Men det ser värre ut på landstings- och kommunnivå. Under flera år har regeringen vältrat över kostnader på andra. T. ex skall kommuner vara med och förskottera för att vägavsnitt ska byggas. Besparingar i A-kassesystem har gjort att många kommuner får betala ut mer i försörjningsstöd. Ja, listan skulle kunna göras lång. Det är nu dags för en sammanhållen politik från nationell nivå som satsar på infrastruktur, förändringar i a-kasse regler, sjukförsäkringssystem.

Partikongressen föreslås besluta:

- A28:1 att nationella satsningar i infrastruktur som vägar, järnvägar, hamnar och it ökar och att staten tar sitt fulla ansvar
- A28:2 att antalet utbildningsplatser som Arbetsförmedlingen erbjuder ska öka

- A28:3 att ett nationellt program för generationsväxling tas fram så att man kan inskolas i ett yrke (Både inom privat och offentligt yrke)
- A28:4 att sjukförsäkringsreglerna ändras

Carina Gullberg, Martin Stenberg och Angelie Sandström
Gullspångs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A29

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN

Statlig bankstödsgaranti

Grunden för trygghet i en reglerad marknadsekonomi vilar på medborgarnas förtroende för att samhället med lagar och regler äger kontroll över och har insyn i hur banksektor och näringsliv bedriver sina verksamheter. Statens funktion som stöd för bankerna i finansiella kriser kan inte vara villkorslös. En bank som väljer att bedriva spekulering och därefter hamnar på obestånd måste kunna straffas och riskera att förlora sin rätt att ta del av statlig bankstöd garanti.

Partikongressen föreslås besluta:

- A29:1 att garantin för det stöd som staten ger till bankernas in och utlåningsränta skiljs från bankernas spekulationsverksamhet
- A29:2 att banker som bedriver spekulering ska kunna förlora rätten till den statliga bankstödsgarantin

Fredrik Strömquist
Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A30

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Tag avstånd från finanspakten

Sverige har gått med i eurozonens finanspakt. Finanspakten innebär att medlemsländerna åtar sig att följa en strikt budgetreglering som ska upprätthållas genom böter för de länder som missköter sig. Dessa krav har väckts i EU till följd av misskött statsfinanser i framför allt Italien och Grekland som har haft stor del i det som kallas eurokrisen. När man hör Anders Borg tala om att ”hålla Grekland i strama tyglar” och läser om lata greker i media, är det lätt att tro att eurokrisen har skapats av ett fåtal sydeuropeiska länders bristfälliga hushållning. I själva verket är det grundläggande problemet inbyggt i själva

eurosamarbetet. Eurozonen är inte ett optimalt valutaområde. En gemensam ränta (anpassad efter Tysklands långsamt växande ekonomi) för alla medlemsländer har inneburit en överhettning av ekonomier som Irland, Spanien och Portugal, trots att de före krisen hade relativt välskötta statsfinanser.

Samtidigt som det är allmänt känt att den nuvarande krisen bör mötas med expansionspolitik, förfäktar finanspakten en restriktiv efterfrågepolitik. Finanspaktens rigida budgetregler är stramare än de som tidigare gällt inom eurozonen, vilka inte ens Tyskland har kunnat efterfölja. De nya reglerna är alltså både orealistiska och kontraproduktiva. Självfallet bör de redan skuldyngda euroländerna eftersträva budgetöverskott, men det finns ingen anledning för de länder som i nuläget har sunda statsfinanser att föra en åtstramningspolitik. Det är därför inte önskvärt att Sverige går med i och visar sitt stöd för detta dumdristiga projekt som snarare riskerar att fördjupa krisen.

Förutom de rent ekonomiska aspekterna bör vi även ta hänsyn till svenska folkets nej i EMU-folkomröstningen. Även om Sverige garanteras påföljdsfrihet i finanspakten innebär den otvivelaktigt att svensk budgetpolitik, politikens grundbult, delvis kommer att diskuteras och granskas på en europeisk arena. Det var just detta vi röstade emot och undersökningar visar att förtroendet för EMU knappast har stärkts sedan dess. Att gå mot en folkomröstning och smyga in i eurosamarbetet via bakdörren är djupt odemokratiskt och inte socialdemokratisk politik.

Partikongressen föreslås besluta:

A30:1 att Socialdemokratiska Arbetarepartiet driver ett svenskt utträde från finanspakten

A30:2 att Socialdemokratiska Arbetarepartiets kongress 2013 antar motionen som sin egen

Unga Socialdemokrater i Malmö

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A31

LUNDS ARBETAREKOMMUN

Tag avstånd från finanspakten

Sverige har nu, med Socialdemokraternas godkännande, gått med i eurozonens finanspakt. Finanspakten innebär att medlemsländerna åtar sig att följa en strikt budgetreglering som ska upprätthållas genom böter för de länder som missköter sig. Dessa krav har väckts i EU till följd av misskötta statsfinanser i framför allt Italien och Grekland som har haft stor del i det som kallas eurokrisen. När man hör Anders Borg tala om att ”hålla Grekland i strama tyglar” och läser om lata greker i media, är det lätt att tro att eurokrisen har skapats av ett fåtal sydeuropeiska länders bristfälliga hushållning. I själva verket är det grundläggande problemet inbyggt i själva eurosamarbetet. Eurozonen är inte ett optimalt valutaområde. En gemensam ränta (anpassad efter Tysklands långsamt växande ekonomi) för alla medlemsländer har inneburit en överhettning av ekonomier som Irland, Spanien och Portugal, trots att de före krisen hade relativt välskötta statsfinanser.

Samtidigt som det är allmänt känt att den nuvarande krisen bör mötas med expansionspolitik, förfäktar finanspakten en restriktiv efterfrågepolitik. Finanspaktens rigida budgetregler är stramare än de som tidigare gällt inom eurozonen, vilka inte ens Tyskland har kunnat efterfölja. De nya reglerna är alltså både orealistiska och kontraproduktiva. Självfallet bör de redan skuldyngda euroländerna eftersträva budgetöverskott, men det finns ingen anledning för de länder som i nuläget har sunda statsfinanser att föra en åtstramningspolitik. Det är därför inte önskvärt att Sverige går med i och visar sitt stöd för detta dumdristiga projekt som snarare riskerar att fördjupa krisen.

Förutom de rent ekonomiska aspekterna bör vi även ta hänsyn till svenska folkets nej i EMU-folkomröstningen. Även om Sverige garanteras påföljdsfrihet i finanspakten innebär den otvivelaktigt att svensk budgetpolitik, politikens grundbult, delvis kommer att diskuteras och granskas på en europeisk arena. Det var just detta vi röstade emot och undersökningar visar att förtroendet för EMU knappast har stärkts sedan dess. Att gå mot en folkomröstning och smyga in i eurosamarbetet via bakdörren är djupt odemokratiskt och inte socialdemokratisk politik.

Partikongressen föreslår besluta:

A31:1 att Socialdemokraterna verkar för ett svenskt avståndstagande från finanspakten

Lunds Socialdemokratiska Student Klubb

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A32

BJURHOLMS ARBETAREKOMMUN

Uppstramning av bankväsendet

I Krislägen tvingas enskilda nationalstater att med skattemedel försöka upprätthålla köpkraft och rädda konkursmässiga koncerner och banker som hotar att gå i konkurs när deras storägare drar tillbaka sitt kapital. Alternativet är ekonomiskt kaos och massarbetslöshet. Men därigenom dräneras också staterna på sina ekonomiska tillgångar, samtidigt som globaliseringen gjort det allt svårare för den enskilda staten att ta in skatter, eftersom skattesystemen är nationella medan kapitalet kan flyttas till länder där skatterna är som lägst. Därför har vi idag växande statsskulder i flertalet demokratiska stater och en politisk debatt som i land efter land enbart handlar om sänkta skatter och begränsning av välfärdsreformerna, medan kapitalvinsterna bara stiger.

Bankernas agerande väcker stor irritation bland våra väljargrupper då utvecklingen går mot sämre tillgänglighet på bankkontoren. Kontanthantering flyttas ut till butiker och föreningar. Detta i sin tur leder till sämre skydd mot brottslig aktivitet och arbetet för att minska risken för hot, rån och våld, som under lång tid drivits framför allt av Handelsanställdas förbund med framgångsrika 13-punktsprogrammet framtaget tillsammans med Polisen, blir svårare.

Att bankerna efter staternas ingripande dessutom i närtid efter räddningspaket utdelats gör vinster i miljardklassen, utan ett drag av tacksamhet till de skattebetalande medborgare som just räddat skinnet på dem, ger ett nytt sken till debatten om solidaritet och rättvisa. Bankerna skor sig på medborgarna som befinner sig i beroendeställning mot dessa. Det egna ansvaret hos bankerna att klara sina åtaganden verkar obefintligt, och återbetalningen till samhället lyser med sin frånvaro. Reglering är slutsatsen i motionen.

Bjurholms Arbetarekommun föreslår kongressen besluta ge partistyrelsen i uppdrag att verka för

Partikongressen föreslås besluta:

- A32:1 att se över möjligheterna att reglera bankväsendet på ett sätt som gör att övervinster begränsas och att ekonomiska medel överförs till det samhälle där företaget verkar
- A32:2 att minimera risken för rån hos enskilda föreningar och företag där säkerheten omöjligt kan ligga på samma nivå som hos bankerna, genom att exempelvis se över nuvarande behov av kontanthantering hos dessa

Bjurholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A33

UMEÅ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Utred ett nytt ekonomiskt system

Sedan ett antal hundra år tillbaka har det pengabaserade ekonomiska system varit det som vi använt oss utav för att förenkla utbytet av varor och tjänster i samhället. På framförallt 1900-talet har detta system blivit allt mer globalt interagerat och kriserna likaså har ökat och blivit allt fler och fler samt tätare och tätare. Trots att det ekonomiska systemet underlättar en del saker förvärrar det dock mer än vad det underlättar. Ord som fattigdom, rikedom, korruption, ekonomisk brottslighet, klassklyftor, budget i balans, besparingar, överskott m.fl. är ord som utan systemet inte överhuvudtaget skulle ha existerat.

I princip vad helst som ska göras i samhället måste ha en finansiering. Trots att både resurser och kunskap finns är samhällets utveckling och välmående alltid dikterat av hur mycket pengar som finns, eller snarare inte finns. Detta gäller både för den offentliga delen men även den privata. Vissa människor kan sitta med åtskilliga miljarder på bankkontot och klia sig i huvudet och fundera på vad som ska göras med alla pengarna samtidigt som andra människor varje dag måste hålla koll på vartenda öre och spendera det på rätt sak för att klara vardagen. Samma bakvändhet gäller också vid en jämförelse mellan hur mycket pengar som går till banksektorn och miljön. Till bankerna verkar det alltid finnas gott om pengar när de behöver hjälp och inte skött sig men när det gäller miljön finns det ofta inte nog med pengar för att göra de stora satsningar som skulle behövas göras för att tackla de stora utmaningar som väntar.

Det är dags för människor och miljön att resa sig och en gång för alla få sätta sig i det främsta rummet och inte acceptera underkastelsen till ett system som inte producerar något annat än krascher, korruption, ekologisk förstörelse, mänskligt lidande med mera. Det är dags att slopa det pengabaserade systemet och

införa ett nytt ekonomiskt system som till 100 % utgår ifrån ekologisk samt social hållbarhet och fördelar resurser på ett jämlikt och rättvist sätt. Det ska inte vara planekonomi, det ska inte vara anarki utan det ska helt enkelt vara ett system som ska fungera mycket bättre än det nuvarande.

Partikongressen föreslås besluta:

- A33:1 att en omfattande utredning genomförs i syfte att komma fram till hur utformning och funktionen för ett nytt ekonomiskt system ska se ut med tonvikt vid hållbart resursproducerande, rättvis fördelning, upprätthållandet av en omfattande välfärd, ett fungerande tjänstesystem och så vidare
- A33:2 att Sverige efter utredningen om möjligt försöker införa systemet samt driver frågan internationellt för ett genomförande globalt eller mellan vissa länder

Oskar Vesterberg

Umeå arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A34

VÅRGÅRDA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Utträde ur europakten nu

Vi lever i de ständiga finanskrisernas tidevarv. När fastighetsbubblan spräcktes i USA år 2008 utbröt en kris av en omfattning ingen sett sedan den stora depressionen på 1930-talet. Miljontals människor kastades ut i arbetslöshet runt om i världen, välfärdssystem monterades ned och stora företag gick under. Bostadskrisen blev sedermera startpunkten för den så kallade Euro-krisen. För att kunna lösa den Euro-kris vi nu står inför är det oundgängligt att förstå dess orsaker.

Först och främst är krisen inte ett resultat av en lat arbetarklass i Grekland vilket DN:s ledarskribent Peter Wolodarski konstaterar: ”Tittar man på antalet arbetade timmar per anställd ligger pikant nog Grekland, Portugal, Cypern och Irland i topp. I botten finns Nederländerna, Tyskland, Frankrike och Belgien. Problemet i Sydeuropa är ofta låg förvärvsfrekvens, särskilt bland kvinnor”. Vi kan också konstatera att det heller inte rör sig om oreda i de offentliga finanserna då Spanien som är ett betydande krisland, fram till finanskrisen 2008 hade betydligt lägre statsskuld jämfört med BNP än Tyskland. Man hade till och med ett överskott på 0,5% av BNP, jämfört med Tysklands 2,7% underskott. Krisländernas stora budgetunderskott nu är snarare ett resultat av åtstramningarna under krisen. För i takt med att regeringarna inte stimulerade tillväxten faller också skatteintäkterna då arbetslösheten ökar.

Europeiska unionens finanspolitiska pakt vill, trots att vi sett att det inte fungerar, tillämpa en dogmatisk åtstramningspolitik för att komma ur krisen. Detta är nationalekonomiskt självmord. För att komma ur en lågkonjunktur behöver tillväxten stimuleras. Detta gör man genom att konsumera, inte spara, för att skapa en efterfrågan. I en lågkonjunktur måste denna konsumtion vara statlig och kan ta sig uttryck genom till exempel nyinvesteringar i infrastruktur, utbyggnad av välfärdsfunktioner etc.

Efterfrågan den statliga konsumtionen skapar leder till att varor produceras, vilket i praktiken innebär att jobb skapas. På så sätt får hushållen ökade inkomster och kan med dessa antingen betala skatt för att upprätthålla en hög statlig konsumtion med ett väl utbyggt välfärdssystem, eller spendera själva för att skapa en ojämlig privat materiell rikedom. Det viktigaste är alltså först att skapa ett välstånd som sedan kan fördelas.

En åtstramningspolitik i en kris leder däremot till att inga investeringar görs då ingen har pengar till att göra dessa. Privat sektor sparar istället pengar för att inte riskera att få likviditetsproblem om krisen förvärras och riskera att gå bankrutta. Detta leder till att privat konsumtion minskar, mindre varor produceras och mindre arbetskraft behövs. Om staten samtidigt stramar åt ger man dessa arbetare inga möjligheter att komma på fötter igen då åtstramningar innebär att offentliga stödsystem minskar. Man ger heller inte företagen förutsättningar att öka produktionen då man inte konsumerar något som skapar efterfrågan.

Europakten innebär rent praktiskt att länderna som ratificerar den måste följa vissa uppsatta mål och regler. Bland annat så får ett lands budgetunderskott inte överstiga 0,5% under ett år, vilket gör det omöjligt att parera konjunktursvängningar, i Sverige har vi istället ett underskottstak räknat per konjunkturcykel vilket gör att vi kan satsa i lågkonjunktur och spara i högkonjunktur. I och med detta måste ett land göra nedskärningar i sociala trygghetssystem i lågkonjunkturer då skatteintäkterna minskar. Detta gör att arbetarna i Euro-länderna kommer dramatiskt försämrade livsvillkor, vilket ökar klasskillnaderna enormt mycket. Om ett medlemsland skulle bryta mot denna, av byråkrater fastlagda politik, väntar dyra böter till en stabiliseringsfond. På så sätt förflyttas makt från folket till icke folkvalda jurister och byråkrater inom EU-organisationen vilket omöjliggör en expansiv vänsterpolitik. På så sätt befäster högern sin makt över Euro-ländernas finanspolitik och innebär ett stort kliv mot en Europeisk överstat.

Den sista bestämmelsen i paktens är också den som intresserar de svenska ivrarna mest. Nämligen möjligheten att få vara med vid de regelbundna toppmöten som sker mellan euro-ländernas ledare. I och med att Sverige inte är medlem i valutaunionen så kommer vi bara ha observatörsstatus på dessa möten och kan på så sätt inte påverka vilka beslut som tas där. Det enda värde som återstår för Sverige i att vara med är att visa vårt stöd för paktens bestämda politik. Denna politik är dock grovt arbetarfientlig och traditionell högerpolitik, något vi socialdemokrater inte borde stå bakom. Dessutom så har vi folkomröstningsbeslut på att stå utanför euron, och denna pakt kan anses vara en bakväg in, något som alltså strider mot resultatet av folkomröstningen 2003.

En åtstramningspolitik av dessa mått som Euro-pakten innebär är ett angrepp på arbetarna. Det är knappast de redan bemedlade, de som kan välja privat finansierade alternativ, som påverkas när kvaliteten på utbildning, vård och omsorg skärs ned drastiskt. Det är knappast de som redan har stora besparingar att ta av som påverkas hårdast av en förlorad inkomst. Det är knappast de rika som är ute och ockuperar torgen i Athen, Madrid, Barcelona och Dublin. Nej det är löntagarna och som ett parti som står upp för internationell solidaritet är deras sak också vår. Därför måste vi stå upp mot högerens åtstramningspolitik istället för att vara en del av den.

Partikongressen föreslås besluta:

A34:1 att Sveriges socialdemokratiska arbetareparti verkar för ett svenskt utträde ur Europeiska unionens finanspolitiska pakt

Madeleine Bengtsson

Vårgårda arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A35

VÄRMDÖ ARBETAREKOMMUN

Utveckla en modern folkrörelsepolitik – för aktivt medborgarskap och utveckling av den sociala ekonomin

Vid partikongressen 2005 i Malmö beslutades, efter motioner från bl.a. Östersund, att göra Social ekonomi till ett eget politikområde. Bristen på uppföljning av detta beslut ledde till skarp kritik på kongressen 2009.

På partikongressen 2009 diskuterades frågorna bl.a. utifrån en motion från Värmdö Arbetarekommun med rubriken ”Utveckla formerna för samverkan – partnerskap – mellan den offentliga sektorn och den sociala ekonomin!”. Resultatet blev att kongressen bl.a. skrev in följande text i sitt huvuddokument (de politiska riktlinjerna):

”Vi vill ge ideella, kooperativa och andra sammanslutningar utan vinstsyfte (social ekonomi) goda förutsättningar att medverka i välfärdens verksamheter utifrån sina unika förutsättningar. Dessa måste ges möjligheter att driva verksamheter på uppdrag av kommuner och landsting utan att tvingas in i en marknadsmodell i konkurrens med till exempel internationella vårdkoncerner.”

Under de år som gått sedan partikongressen 2009 har det hänt mycket såväl inom Arbetarrörelsen som i vår omvärld. Exempelvis lyfte LO-kongressen 2012 fram förekomsten av föreningar och företag som drivs enligt ”non-profit-principen” när det gäller den offentligt finansierade välfärden. Partikongressen 2013 måste, enligt vår uppfattning, innebära att också Socialdemokratiska partiet går vidare i denna fråga.

Omvärlden

Under de senaste 20 åren har det skett en omfattande utveckling av verksamheter inom den sociala ekonomin och dess stödstrukturer. Ett exempel är expansionen av lokala kooperativa utvecklingscentra som idag är rikstäckande under namnet Coompanion. Men framför allt har många enskilda organisationer och rörelser flyttat fram sina positioner. Exempelvis har kyrkan, genom bl.a. ”påskuppropet” blivit allt mer engagerad i arbetet mot orättvisor. Flera riksorganisationer är pådrivande och har nått vissa framgångar i arbetet på riksnivå genom den s.k. ”överenskommelsen”, vilket också har spridits till kommuner i olika delar av landet. Samverkansorganisationen Forum för frivilligt socialt arbete har tagit fram modeller för ”Idéburet – offentligt partnerskap”, vilket prövas i allt fler kommuner runt om i Sverige.

Debatten om vinster inom främst vården och skolan har inneburit ett ökat intresse för fristående verksamheter som drivs utan vinstintresse (social ekonomi). Debatten har satt fokus på hur överskott används – att investera tillbaka in i verksamheter, att lämna tillbaka till dem som har skapat överskotten (återbäring) eller att ta överskottet ut ur verksamheten som vinst. Olika aktörers agerande samt karaktär, t.ex. utlandsbaserade riskkapitalbolag som blir konkurrenskraftiga p.g.a. skatteflykt, har skapat en debatt om girighet och uppmärksammat problemet med koncentration till stora koncerner som köper upp små verksamheter eller ”prisar ut” dem vid konkurrensupphandling.

När nya aktörer aktivt bjudits in att ta ett ökat ansvar inom bland annat skola, vård och omsorg har det uttalade syftet varit att öka mångfalden och valfriheten. Många politiska företrädare – från höger till vänster – har talat sig varma för att främja förutsättningarna för social ekonomi och för ökad samverkan med föreningar och andra aktörer från denna sektor, till exempel kooperativ. Den borgerliga regeringens ”politik för det civila samhället” uttrycker också att den sociala ekonomins roll ska stärkas. Men i praktiken händer väldigt lite i den riktningen och idéerna för vad som behöver göras rent konkret saknas.

Bakom detta ligger en stark ideologisk konflikt. Varje gång moderata politiker ställs inför valet att antingen använda samverkan med den sociala ekonomin som utvecklingskraft i samhället, eller att fortsätta en systematisk ”marknadifiering” av välfärden där den sociala ekonomin reduceras till konkurrenter på en marknad, så väljer man det senare. Beslutet på partikongressen 2009 (ovan) sätter fingret på att vi Socialdemokrater i just detta avseende måste hitta en annan väg!

Regeringens ovilja syns också i att man inte visat något som helst intresse av att uppmärksamma att 2012 har utsetts till FN:s år för Kooperation. Tvärtom har regeringen samma år aktivt avstått från att använda tilldelade medel från den europeiska socialfonden, som har haft stor betydelse för att ge den sociala ekonomin möjligheter att utveckla sin verksamhet. Istället för att öka människors möjligheter att med egen organisering bekämpa utanförskap har man valt ett förhållningssätt som innebär att mer än en halv miljard kronor under innevarande programperiod kommer att skickas tillbaka till Bryssel. EU-kommissionen har däremot arbetat aktivt med utvecklingen av den sociala ekonomin, bl.a. genom ett meddelande om ”initiativ för socialt företagande”. Runt om i vårt land växer idag initiativ på detta område och en särskild intresseorganisation för de sociala arbetskooperativen (Skoopi) har också bildats.

Inom Socialdemokratin upplever vi att det finns ett ökande intresse för den sociala ekonomin från personer i Arbetarekommuner och Partidistrikt över hela landet, såväl i storstad som glesbygd. Detta intresse skär igenom ”traditionella” gränser och kontaktytor. Här ligger en stor möjlighet att vara konkret både i kommunalpolitiken och i partiarbetet. Vi bör påvisa alternativ som lyfter fram entreprenörskap utan att det innebär traditionell privatisering och ”marknadifiering”. Samverkan istället för konkurrens behöver i ökad utsträckning användas som utvecklingskraft i samhället. Vi Socialdemokrater måste visa ett alternativ till den nyliberala marknadsideologin!

Samhällsutmaningen

De socialt inriktade frivilligorganisationerna har länge arbetat för ”ett samhälle med en generell välfärd och ett starkt idéburet engagemang där alla kan växa och känna tillit.” För att nå dit har Forum för frivilligt socialt arbete tidigare gått fram med budskapet ”Samhället är större än staten!”. Idag är deras budskap ”Samhället är större än marknaden!”. Detta sammanfattar på ett bra sätt både samhällsutvecklingen och den politiska utmaningen.

Samtidigt som vi kritiserar ”marknadsfundamentalism” måste vi ta till oss kritik mot tidigare ”storebrors-tänkande”. Vi måste också hitta budskap som beaktar den starka individualisering som skett i samhället och som hänger samman med många faktorer, allt från teknisk utveckling till ökad kroppsmedvetenhet och hälsofokus. Folkhälsa är också att kunna påverka!

Den stora förändring som skett under senare år gör att spelreglerna mellan det offentliga, ”marknaden” och folkrörelser av olika slag, har förändrats. Det är hög tid att ta en diskussion om ett nytt ”sammällskontrakt”, och Socialdemokratien bör vara den ledande kraften i en sådan diskussion. Vi tror att en lämplig utgångspunkt då kan vara detta: Vi vill ha ett samhälle där medborgaren inte reduceras till att bara vara klient eller kund. Vi vill bygga ett samhälle där människor är aktiva, känner delaktighet och är medskapande.

I arbetet för ökat ”medskapande”, liksom i kampen mot utslagning, spelar både ”gamla” och ”nya” folkrörelser stor roll. De kan inte reduceras till enbart ”utförare” av olika tjänster på samhällets uppdrag, utan måste också fylla flera andra funktioner, inte minst som företrädare och opinionsbildare. Och de måste få vara med redan när spelreglerna för samhällsuppdragen sätts.

Den svenska folkrörelsemodellen måste värnas. Ett samhälle med många demokratiska processer, där människor, fritt från den offentliga makten, kan mötas i sitt samhällsengagemang, formulera sina idéer och ofta lösa dem med egen verksamhet, skapar vitalitet, förnyelse och social innovation. Detta är viktigt både för demokratin och välfärden, men förutsätter också självständiga organisationer och respekt för varandras roller. Offentlig rekrytering och organisering av volontärer, t.ex. genom kommunala frivilligcentraler, strider mot detta och innebär en risk att det frivilliga arbetet reduceras till att bli instrument för att spara. Om denna utveckling fortsätter, riskerar också de självständiga organisationerna att försvagas och deras roll som opinionsbildare, samhällsutvecklare och väktare mot såväl individuella övergrepp som det offentliga åtagandets gränser, att gå förlorad. Därför är det viktigt att värna den s.k. föreningsprincipen vilket innebär att oavlönat och frivilligt arbete inte ska organiseras av kommuner och landsting utan istället av fristående ideella organisationer och andra delar av den sociala ekonomin. Den grundläggande rollen för det offentliga ska i sammanhanget inte vara att driva organiseringen av det frivilliga arbetet, utan att främja människors organisering i självständiga former.

Vi tror att det nu är precis rätt tid för en folkrörelseoffensiv, en tid då många vill göra oss alla till kunder och allt fler av våra gemensamma behov till marknader. Istället för ”kundifiering” och ”skyll dig själv om du valde fel” behövs en syn på medborgarna som deltagare, kapabla att lösa behov och ta gemensamt ansvar. Mot ”marknadifiering”, som egentligen enbart syftar till att släppa fram privata vinstdrivande företag, står moderna kooperativ, sociala företag och föreningsdriven verksamhet där det ekonomiska resultatet inte är målet utan medlet för att driva vidare och utveckla innehållet i verksamheten.

Våra folkrörelser har alltid byggt på engagemang och människors vilja att påverka och förändra. I dessa samlas och ges utrymme för dynamiska personer, fyllda av kraft, idéer och övertygelse om antingen en fråga eller en samhällsuppgift. Personer som vägrar vara nöjda, som vill mer och som själva är beredda att göra skillnad. Här finns äkta entreprenörer som utan egen ekonomisk vinning vill förändra världen i det lilla eller i det stora. Det har varit dessa banbrytare och pionjärer som lagt grunden till breda folkliga manifestationer och samhällsförändringar.

Dessa engagerade personer, samhällsentreprenörerna, finns givetvis också i samhället av idag. De får, lika mycket idag som i historien, sin drivkraft i kampen mot orättvisor och viljan till förbättringar. Men

deras uttrycksmedel och deras arbetsmetoder kan variera. Idag kan det mest samhällspåverkande ske i den sociala ekonomins företagsformer, i någon form av kooperativ eller socialt företag.

Engagemanget bland dessa samhällsentreprenörer står i skarp kontrast mot den ökande girigheten i vårt samhälle, en girighet som underblåses av dagens omfattande kund- och marknadstänkande. Vi Socialdemokrater har en historisk uppgift i att visa att vi står på dessa samhällsentreprenörers sida, i strid mot girighet och ökade skillnader. Vi måste visa att vi gillar samhällsentreprenörer även om vi ogillar samhällsprofitörer!

Partikongressen föreslås besluta:

- A35:1 att kommande partiprogram innehåller ett avsnitt om en modern folkrörelsepolitik, som syftar till att ta tillvara medborgares vilja och förmåga till deltagande och medskapande samt stärka det sociala kapitalet i samhället
- A35:2 att en nationell modell för samverkan – partnerskap – mellan offentlig sektor och den sociala ekonomin, vid sidan om LOU, utvecklas som metod för att förverkliga beslutet vid partikongressen 2009 om alternativ till marknadsmässig upphandling i syfte att ge ideella, kooperativa och andra sammanslutningar utan vinstsyfte (social ekonomi) goda förutsättningar att medverka i välfärdens verksamheter utifrån sina unika förutsättningar
- A35:3 att uttala stöd för den s.k. föreningsprincipen, samt att kommunerna, landstingen och staten bör främja människors organisering i självständiga former
- A35:4 att värna den lokala förankring och småskalighet som kännetecknar stora delar av den sociala ekonomin genom att motverka uppköp och maktkoncentration till privata kapitaldrivna koncerner, om nödvändigt genom lagstiftning

Lars Bryntesson

Värmdö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A36

HÄRNÖSAND ARBETAREKOMMUN

Utveckla en modern folkrörelsepolitik – för aktivt medborgarskap och utveckling av den sociala ekonomin

Vid partikongressen 2005 i Malmö beslutades, efter motioner från bl.a. Östersund, att göra Social ekonomi till ett eget politikområde. Bristen på uppföljning av detta beslut ledde till skarp kritik på kongressen 2009. På partikongressen 2009 diskuterades frågorna bl.a. utifrån en motion från Värmdö Arbetarekommun med rubriken ”Utveckla formerna för samverkan – partnerskap – mellan den offentliga sektorn och den sociala ekonomin!”. Resultatet blev att kongressen bl.a. skrev in följande text i sitt huvuddokument (de politiska riktlinjerna):

”Vi vill ge ideella, kooperativa och andra sammanslutningar utan vinstsyfte (social ekonomi) goda förutsättningar att medverka i välfärdens verksamheter utifrån sina unika förutsättningar. Dessa måste ges möjligheter att driva verksamheter på uppdrag av kommuner och landsting utan att tvingas in i en marknadsmodell i konkurrens med till exempel internationella vårdkoncerner.”

Under de år som gått sedan partikongressen 2009 har det hänt mycket såväl inom Arbetarrörelsen som i vår omvärld. Exempelvis lyfte LO-kongressen 2012 fram förekomsten av föreningar och företag som drivs enligt ”non-profit-principen” när det gäller den offentligt finansierade välfärden. Partikongressen 2013 måste, enligt vår uppfattning, innebära att också Socialdemokratiska partiet går vidare i denna fråga.

Omvärlden

Under de senaste 20 åren har det skett en omfattande utveckling av verksamheter inom den sociala ekonomin och dess stödstrukturer. Ett exempel är expansionen av lokala kooperativa utvecklingscentra som idag är rikstäckande under namnet Coompanion. Men framför allt har många enskilda organisationer och rörelser flyttat fram sina positioner. Exempelvis har kyrkan, genom bl.a. ”påskuppropet” blivit allt mer engagerad i arbetet mot orättvisor. Flera riksorganisationer är pådrivande och har nått vissa framgångar i arbetet på riksnivå genom den s.k. ”överenskommelsen”, vilket också har spridits till kommuner i olika delar av landet. Samverkansorganisationen Forum för frivilligt socialt arbete har tagit fram modeller för ”Idéburet – offentligt partnerskap”, vilket prövas i allt fler kommuner runt om i Sverige.

Debatten om vinster inom främst vården och skolan har inneburit ett ökat intresse för fristående verksamheter som drivs utan vinstintresse (social ekonomi). Debatten har satt fokus på hur överskott används – att investera tillbaka in i verksamheter, att lämna tillbaka till dem som har skapat överskotten (återbäring) eller att ta överskottet ut ur verksamheten som vinst. Olika aktörers agerande samt karaktär, t.ex. utlandsbaserade riskkapitalbolag som blir konkurrenskraftiga p.g.a. skatteflykt, har skapat en debatt om girighet och uppmärksammat problemet med koncentration till stora koncerner som köper upp små verksamheter eller ”prisar ut” dem vid konkurrensupphandling.

När nya aktörer aktivt bjudits in att ta ett ökat ansvar inom bland annat skola, vård och omsorg har det uttalade syftet varit att öka mångfalden och valfriheten. Många politiska företrädare – från höger till vänster – har talat sig varma för att främja förutsättningarna för social ekonomi och för ökad samverkan med föreningar och andra aktörer från denna sektor, till exempel kooperativ. Den borgerliga regeringens ”politik för det civila samhället” uttrycker också att den sociala ekonomins roll ska stärkas. Men i praktiken händer väldigt lite i den riktningen och idéerna för vad som behöver göras rent konkret saknas.

Bakom detta ligger en stark ideologisk konflikt. Varje gång moderata politiker ställs inför valet att antingen använda samverkan med den sociala ekonomin som utvecklingskraft i samhället, eller att fortsätta en systematisk ”marknadifiering” av välfärden där den sociala ekonomin reduceras till konkurrenter på en marknad, så väljer man det senare. Beslutet på partikongressen 2009 (ovan) sätter fingret på att vi Socialdemokrater i just detta avseende måste hitta en annan väg!

Regeringens ovilja syns också i att man inte visat något som helst intresse av att uppmärksamma att 2012 har utsetts till FN:s år för Kooperation. Tvärtom har regeringen samma år aktivt avstått från att använda tilldelade medel från den europeiska socialfonden, som har haft stor betydelse för att ge den sociala ekonomin möjligheter att utveckla sin verksamhet. Istället för att öka människors möjligheter att

med egen organisering bekämpa utanförskap har man valt ett förhållningssätt som innebär att mer än en halv miljard kronor under innevarande programperiod kommer att skickas tillbaka till Bryssel. EU-kommissionen har däremot arbetat aktivt med utvecklingen av den sociala ekonomin, bl.a. genom ett meddelande om ”initiativ för socialt företagande”. Runt om i vårt land växer idag initiativ på detta område och en särskild intresseorganisation för de sociala arbetskooperativen (Skoopi) har också bildats.

Inom Socialdemokratin upplever vi att det finns ett ökande intresse för den sociala ekonomin från personer i Arbetarekommuner och Partidistrikt över hela landet, såväl i storstad som glesbygd. Detta intresse skär igenom ”traditionella” gränser och kontaktytor. Här ligger en stor möjlighet att vara konkret både i kommunalpolitiken och i partiarbetet. Vi bör påvisa alternativ som lyfter fram entreprenörskap utan att det innebär traditionell privatisering och ”marknadifiering”. Samverkan istället för konkurrens behöver i ökad utsträckning användas som utvecklingskraft i samhället. Vi Socialdemokrater måste visa ett alternativ till den nyliberala marknadsidéologin!

Samhällsutmaningen

De socialt inriktade frivilligorganisationerna har länge arbetat för ”ett samhälle med en generell välfärd och ett starkt idéburet engagemang där alla kan växa och känna tillit.” För att nå dit har Forum för frivilligt socialt arbete tidigare gått fram med budskapet ”Samhället är större än staten!”. Idag är deras budskap ”Samhället är större än marknaden!”. Detta sammanfattar på ett bra sätt både samhällsutvecklingen och den politiska utmaningen.

Samtidigt som vi kritiserar ”marknadsfundamentalism” måste vi ta till oss kritik mot tidigare ”storebrors-tänkande”. Vi måste också hitta budskap som beaktar den starka individualisering som skett i samhället och som hänger samman med många faktorer, allt från teknisk utveckling till ökad kroppsmedvetenhet och hälsofokus. Folkhälsa är också att kunna påverka!

Den stora förändring som skett under senare år gör att spelreglerna mellan det offentliga, ”marknaden” och folkrörelser av olika slag, har förändrats. Det är hög tid att ta en diskussion om ett nytt ”samhällskontrakt”, och Socialdemokratin bör vara den ledande kraften i en sådan diskussion. Vi tror att en lämplig utgångspunkt då kan vara detta: Vi vill ha ett samhälle där medborgaren inte reduceras till att bara vara klient eller kund. Vi vill bygga ett samhälle där människor är aktiva, känner delaktighet och är medskapande.

I arbetet för ökat ”medskapande”, liksom i kampen mot utslagning, spelar både ”gamla” och ”nya” folkrörelser stor roll. De kan inte reduceras till enbart ”utförare” av olika tjänster på samhällets uppdrag, utan måste också fylla flera andra funktioner, inte minst som företrädare och opinionsbildare. Och de måste få vara med redan när spelreglerna för samhällsuppdragen sätts.

Den svenska folkrörelsemodellen måste värnas. Ett samhälle med många demokratiska processer, där människor, fritt från den offentliga makten, kan mötas i sitt samhällsengagemang, formulera sina idéer och ofta lösa dem med egen verksamhet, skapar vitalitet, förnyelse och social innovation. Detta är viktigt både för demokratin och välfärden, men förutsätter också självständiga organisationer och respekt för varandras roller. Offentlig rekrytering och organisering av volontärer, t.ex. genom kommunala frivilligcentraler, strider mot detta och innebär en risk att det frivilliga arbetet reduceras till att bli instrument för att spara. Om denna utveckling fortsätter, riskerar också de självständiga organisationerna att försvagas och deras roll som opinionsbildare, samhällsutvecklare och vaktare mot såväl individuella

övergrepp som det offentliga åtagandets gränser, att gå förlorad. Därför är det viktigt att värna den s.k. föreningsprincipen vilket innebär att oavlönat och frivillig arbete inte ska organiseras av kommuner och landsting utan istället av fristående ideella organisationer och andra delar av den sociala ekonomin. Den grundläggande rollen för det offentliga ska i sammanhanget inte vara att driva organiseringen av det frivilliga arbetet, utan att främja människors organisering i självständiga former.

Vi tror att det nu är precis rätt tid för en folkrörelseoffensiv, en tid då många vill göra oss alla till kunder och allt fler av våra gemensamma behov till marknader. Istället för ”kundifiering” och ”skyll dig själv om du valde fel” behövs en syn på medborgarna som deltagare, kapabla att lösa behov och ta gemensamt ansvar. Mot ”marknadifiering”, som egentligen enbart syftar till att släppa fram privata vinstdrivande företag, står moderna kooperativ, sociala företag och föreningsdriven verksamhet där det ekonomiska resultatet inte är målet utan medlet för att driva vidare och utveckla innehållet i verksamheten.

Våra folkrörelser har alltid byggt på engagemang och människors vilja att påverka och förändra. I dessa samlas och ges utrymme för dynamiska personer, fyllda av kraft, idéer och övertygelse om antingen en fråga eller en samhällsuppgift. Personer som vägrar vara nöjda, som vill mer och som själva är beredda att göra skillnad. Här finns äkta entreprenörer som utan egen ekonomisk vinning vill förändra världen i det lilla eller i det stora. Det har varit dessa banbrytare och pionjärer som lagt grunden till breda folkliga manifestationer och samhällsförändringar.

Dessa engagerade personer, samhällsentreprenörerna, finns givetvis också i samhället av idag. De får, lika mycket idag som i historien, sin drivkraft i kampen mot orättvisor och viljan till förbättringar. Men deras uttrycksmedel och deras arbetsmetoder kan variera. Idag kan det mest samhällspåverkande ske i den sociala ekonomins företagsformer, i någon form av kooperativ eller socialt företag.

Engagemanget bland dessa samhällsentreprenörer står i skarp kontrast mot den ökande girigheten i vårt samhälle, en girighet som underblåses av dagens omfattande kund- och marknadstänkande. Vi Socialdemokrater har en historisk uppgift i att visa att vi står på dessa samhällsentreprenörers sida, i strid mot girighet och ökade skillnader. Vi måste visa att vi gillar samhällsentreprenörer även om vi ogillar samhällsprofitörer!

Partikongressen föreslås besluta:

- A36:1 att kommande partiprogram innehåller ett avsnitt om en modern folkrörelsepolitik, som syftar till att ta tillvara medborgares vilja och förmåga till deltagande och medskapande samt stärka det sociala kapitalet i samhället
- A36:2 att en nationell modell för samverkan – partnerskap – mellan offentlig sektor och den sociala ekonomin, vid sidan om LOU, utvecklas som metod för att förverkliga beslutet vid partikongressen 2009 om alternativ till marknadsmässig upphandling i syfte att ge ideella, kooperativa och andra sammanslutningar utan vinstsyfte (social ekonomi) goda förutsättningar att medverka i välfärdens verksamheter utifrån sina unika förutsättningar
- A36:3 att uttala stöd för den s.k. föreningsprincipen, samt att kommunerna, landstingen och staten bör främja människors organisering i självständiga former
- A36:4 att värna den lokala förankring och småskalighet som kännetecknar stora delar av den sociala ekonomin genom att motverka uppköp och maktkoncentration till privata kapitaldrivna koncerner, om nödvändigt genom lagstiftning

Fred Nilsson

Härnösand arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A37

SKUTSKÄR ARBETAREKOMMUN

Utveckla och tillämpa ekonomiska system som ger möjlighet till investeringar och samverkan

Om skolan ska kunna investera i åtgärder för barn med särskilda behov måste det finnas ett ekonomiskt system som gör att skolan också får ta del av de minskade samhällskostnaderna som detta leder till, för det ändamålet kan man använda ett ersättningssystem eller någon typ av sociala investeringskonton. På så sätt kan det även bli lättare för till exempel arbetsförmedlingen, försäkringskassan, kommunen samt landstinget eller regionen att samverka eftersom samtliga aktörer kan bidra ekonomiskt till de förebyggande åtgärderna. Inom Karlstads och Leksands kommun arbetar man med att utveckla ett sådant socialt investeringskonto.

Ett annat sätt är att föra upp investeringen som en tillgång i balansräkningen, det vill säga en tillgång som därefter skrivs av i takt med att resurserna förbrukas. Detta sätt används redan för fysiska investeringar som byggnader eller broar, men framtida användningsområden kan tänkas vara preventiva eller rehabiliterande investeringar i hälsa, arbetsförmåga och goda livsvillkor. Inom näringslivet, framför allt inom tjänstesektorn, bokförs redan immateriella tillgångar som goodwill, varumärke eller kunskap. Den offentliga sektorn har också immateriella tillgångar och inom kommunen regleras de i lagen om kommunal redovisning (SFS 1997:614).

Rådet för kommunal redovisning (RKR) har i sina rekommendationer kring immateriella tillgångar skrivit följande (Rådet för kommunal redovisning, 2007):

En immateriell tillgång:

- förväntas ge upphov till framtida ekonomiska fördelar, antingen i form av intäkter eller som kostnadsbesparingar,
- är en resurs över vilken kommunen eller landstinget har kontroll, vilket innebär förmåga att säkerställa att framtida ekonomiska fördelar kommer kommunen eller landstinget till del och att andras förmåga att få del av dessa fördelar kan begränsas:
- har uppkommit till följd av inträffade händelser.

Tidiga och förebyggande åtgärder faller inom punkterna ett och tre ovan men stämmer inte med den andra punkten. Det finns inga garantier för att investeringar i åtgärder ger minskade kostnader i framtiden, eller att kommunen eller landstinget kommer att ta del av dessa minskade kostnader. Rådet för kommunal redovisning (2007) säger att en immateriell tillgång ska redovisas i balansräkningen om:

- det är troligt att de förväntade framtida ekonomiska fördelar som kan hänföras till tillgången kommer att tillfalla kommunen eller landstinget

- tillgångens anskaffningsvärde kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Hälsa och arbetsförmåga skulle alltså kunna föras in i balansräkningen som immateriella tillgångar inom lagens ramar, men det skapar ändå inget kapital för investeringar. För det behövs även ekonomiska ersättningssystem. Ett problem är dock att ett ersättningssystem för olika åtgärder (produkter) inom den offentliga sektorn idag fokuseras på tjänster som är synliga, konkreta, enkla och framför allt mätbara, till exempel ersättning per läkarbesök eller kuratorsbesök. Men ur ett effektivitetsperspektiv bör man betala för resultat och inte prestationer – inte för prestationer som ett besök hos arbetsförmedlaren eller ett läkarbesök, utan för resultat som att klienten fick ett arbete och patienten fick en god hälsa.

Partikongressen föreslås besluta:

- A37:1 att partiets riksdagsledamöter verkar för att den kommunala redovisningslagen ändras för att möjliggöra för kommunerna att använda sig av immateriella investeringar för social hälsa
- A37:2 att partiets riksdagsledamöter verkar för att det i lagstiftningen skrivs in att aktörer som rättsväsendet, landsting, kommun, arbetsförmedling och försäkringskassa investerar i gemensamma lokala investeringsfonder för social hälsa

Lars Öhman

Skutskär arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A38

GÄVLEBORGS PARTIDISTRIKT, VÄSTMANLANDS PARTIDISTRIKT, ÖREBRO LÄNS PARTIDISTRIKT

Välfärdens vägval

Hälso- och sjukvård.

Sveriges hälso- och sjukvård står inför stora utmaningar idag och inom den närmsta framtiden. Vi ser hur andelen äldre i befolkningen ökar och i takt med stigande ålder ökar vårdbehovet. Vi ser att teknikutveckling, nya behandlingsmetoder och nya läkemedel leder till att vården blir effektivare, vilket innebär att allt fler kan leva längre med sjukdom. Vi ser hur efterfrågan och trycket på vården ökar kontinuerligt. En rapport från SKL, Framtidens utmaning - Välfärdens långsiktiga finansiering, konstaterar att medborgarnas efterfrågan, högre kvalitetskrav och växande behov av välfärdstjänster sammantaget kommer att bli mer omfattande och kosta mer än vad som kan finansieras med ett oförändrat skatte- eller avgiftsuttag.

Vi ser också en oroande utveckling där landstingen och den enskilda individen tar över kostnader från staten utan att kompenseras för de ökade kostnaderna. Ett exempel är införandet av Hälsoval i primärvården som inneburit ökade administrativa kostnader för landstingen. Ett annat exempel är höjt högkostnadsskydd som innebär att frikort för vård och läkemedel höjs för den enskilde. En reform som hårdast drabbar dem som är i stort behov av läkemedel och vård, och inte minst dem med små

ekonomiska marginaler. Vi är på väg bort från den socialdemokratiska principen att vård ska ges efter behov och inte behöva avgöras av den enskildes betalningsförmåga.

Det blir svårt för landstingen att med en alltmer pressad ekonomi upprätthålla servicenivån och kvaliteten i vården. I hela landet ser vi hur vården går på knäna och landstingen måste omprioritera. Många landsting måste dessutom införa nedskärningar inom en rad olika områden. Personalen inom vården är hårt pressade och vittnar om överbeläggningar, högt arbetstempo, underbemanning, stress och oro för patientsäkerheten.

Vi vet också att arbetslösheten och förändringar på arbetsmarknaden riskerar att leda till att fler människor kommer att behöva vård. Den höga arbetslösheten innebär dessutom uteblivna skatteintäkter för landstingen och kommunerna.

Den snabba utvecklingen inom vården kräver ständig kunskaps- och kompetensutveckling av personalen, så att de klarar av att handskas med det ”nya” på ett för patienten säkert sätt. Både positiva och negativa bilder av framtidens sjukvård kan målas upp, gemensamt för dem är dock att kostnaderna för vården kommer att öka.

Trots att kostnaderna för sjukvården har ökat dramatiskt har andel av BNP till sjukvården legat relativt still på nivåerna 8- 9 procent, vilket är en relativt låg andel av BNP i jämförelse med andra länder. Under den borgerliga regeringen har statsanslagen till landstingen varit ”frusna” under många år. Lagom till valåret 2010 fick landstingen ett avtrappande tillskott i tre år vars syfte mer liknade valtaktik än nödvändig finansiering för att säkra landstingens verksamhet. Om vi ska klara av att ha en sjukvård i världsklass även framledes krävs ökade ekonomiska resurser till landsting/regioner. Det behövs inte minst för att klara investeringar som behövs i forskning och nya innovationer. Forskning och innovationer är viktigt för att utveckla och säkra kvaliteten i hälso- och sjukvården.

Ökade resurser är också nödvändigt för att den offentliga hälso- och sjukvårdens basuppdrag ska bibehålla en hög kvalitet. Kvaliteten måste ligga på en hög nivå för att människor ska kunna känna trygghet och tilltro till svensk sjukvård. Risker med en underfinansierad sjukvård är att kvaliteten i sjukvården undermineras och tilltron till den allmänna sjukvården undergrävs.

De viktigaste målen för en socialdemokratisk sjukvårdspolitik måste vara jämlik vård på lika villkor och en solidarisk finansiering.

Partikongressen föreslår besluta:

A38:1 att svensk hälso- och sjukvård säkras en stabilare finansiering över tid för att ge landstingen bättre förutsättningar att bedriva och utveckla sjukvården långsiktigt

Örebro läns partidistrikt, Västmanlands partidistrikt och Gävleborgs partidistrikt

MOTION A39

UPPSALA LÄNS PARTIDISTRIKT, ÖREBRO LÄNS PARTIDISTRIKT

Välfärdens vägval

Hälso- och sjukvård

Sveriges hälso- och sjukvård står inför stora utmaningar idag och inom den närmsta framtiden. Vi ser hur andelen äldre i befolkningen ökar och i takt med stigande ålder ökar vårdbehovet. Vi ser att teknikutveckling, nya behandlingsmetoder och nya läkemedel leder till att vården blir effektivare, vilket innebär att allt fler kan leva längre med sjukdom. Vi ser hur efterfrågan och trycket på vården ökar kontinuerligt. En rapport från SKL, Framtidens utmaning - Välfärdens långsiktiga finansiering, konstaterar att medborgarnas efterfrågan, högre kvalitetskrav och växande behov av välfärdstjänster sammantaget kommer att bli mer omfattande och kosta mer än vad som kan finansieras med ett oförändrat skatte- eller avgiftsuttag.

Vi ser också en oroande utveckling där landstingen och den enskilda individen tar över kostnader från staten utan att kompenseras för de ökade kostnaderna. Ett exempel är införandet av Hälsoval i primärvården som inneburit ökade administrativa kostnader för landstingen. Ett annat exempel är höjt högkostnadsskydd som innebär att frikort för vård och läkemedel höjs för den enskilde. En reform som hårdast drabbar dem som är i stort behov av läkemedel och vård, och inte minst dem med små ekonomiska marginaler. Vi är på väg bort från den socialdemokratiska principen att vård ska ges efter behov och inte behöva avgöras av den enskildes betalningsförmåga.

Det blir svårt för landstingen att med en alltmer pressad ekonomi upprätthålla servicenivån och kvaliteten i vården. I hela landet ser vi hur vården går på knäna och landstingen måste omprioritera. Många landsting måste dessutom införa nedskärningar inom en rad olika områden. Personalen inom vården är hårt pressade och vittnar om överbeläggningar, högt arbetstempo, underbemanning, stress och oro för patientsäkerheten.

Vi vet också att arbetslösheten och förändringar på arbetsmarknaden riskerar att leda till att fler människor kommer att behöva vård. Den höga arbetslösheten innebär dessutom uteblivna skatteintäkter för landstingen och kommunerna.

Den snabba utvecklingen inom vården kräver ständig kunskaps- och kompetensutveckling av personalen, så att de klarar av att handskas med det ”nya” på ett för patienten säkert sätt. Både positiva och negativa bilder av framtidens sjukvård kan målas upp, gemensamt för dem är dock att kostnaderna för vården kommer att öka.

Trots att kostnaderna för sjukvården har ökat dramatiskt har andel av BNP till sjukvården legat relativt still på nivåerna 8- 9 procent, vilket är en relativt låg andel av BNP i jämförelse med andra länder. Under den borgerliga regeringen har statsanslagen till landstingen varit ”frusna” under många år. Lagom till valåret 2010 fick landstingen ett avtrappande tillskott i tre år vars syfte mer liknade valtaktik än nödvändig finansiering för att säkra landstingens verksamhet. Om vi ska klara av att ha en sjukvård i världsklass även framledes krävs ökade ekonomiska resurser till landsting/regioner. Det behövs inte minst för att klara

investeringar som behövs i forskning och nya innovationer. Forskning och innovationer är viktigt för att utveckla och säkra kvaliteten i hälso- och sjukvården.

Ökade resurser är också nödvändigt för att den offentliga hälso- och sjukvårdens basuppdrag ska bibehålla en hög kvalitet. Kvaliteten måste ligga på en hög nivå för att människor ska kunna känna trygghet och tilltro till svensk sjukvård. Risker med en underfinansierad sjukvård är att kvaliteten i sjukvården undermineras och tilltron till den allmänna sjukvården undergrävs.

De viktigaste målen för en socialdemokratisk sjukvårdspolitik måste vara jämlik vård på lika villkor och en solidarisk finansiering.

Partikongressen föreslår besluta:

A39:1 att det ska tillsättas en arbetsgrupp som ska se över hälso- och sjukvårdens långsiktiga finansiering

Örebro läns partidistrikt och Uppsala läns partidistrikt

MOTION A40

SÖDERMANLANDS PARTIDISTRIKT

Välfärdens vägval

Hälso- och sjukvård

Sveriges hälso- och sjukvård står inför stora utmaningar idag och inom den närmsta framtiden. Vi ser hur andelen äldre i befolkningen ökar och i takt med stigande ålder ökar vårdbehovet. Vi ser att teknikutveckling, nya behandlingsmetoder och nya läkemedel leder till att vården blir effektivare, vilket innebär att allt fler kan leva längre med sjukdom. Vi ser hur efterfrågan och trycket på vården ökar kontinuerligt. En rapport från SKL, Framtidens utmaning - Välfärdens långsiktiga finansiering, konstaterar att medborgarnas efterfrågan, högre kvalitetskrav och växande behov av välfärdstjänster sammantaget kommer att bli mer omfattande och kosta mer än vad som kan finansieras med ett oförändrat skatte- eller avgiftsuttag.

Vi ser också en oroande utveckling där landstingen och den enskilda individen tar över kostnader från staten utan att kompenseras för de ökade kostnaderna. Ett exempel är införandet av Hälsoval i primärvården som inneburit ökade administrativa kostnader för landstingen. Ett annat exempel är höjt högkostnadsskydd som innebär att frikort för vård och läkemedel höjs för den enskilde. En reform som hårdast drabbar dem som är i stort behov av läkemedel och vård, och inte minst dem med små ekonomiska marginaler. Vi är på väg bort från den socialdemokratiska principen att vård ska ges efter behov och inte behöva avgöras av den enskildes betalningsförmåga.

Det blir svårt för landstingen att med en alltmer pressad ekonomi upprätthålla servicenivån och kvaliteten i vården. I hela landet ser vi hur vården går på knäna och landstingen måste omprioritera. Många landsting måste dessutom införa nedskärningar inom en rad olika områden. Personalen inom

vården är hårt pressade och vittnar om överbeläggningar, högt arbetstempo, underbemanning, stress och oro för patientsäkerheten.

Vi vet också att arbetslösheten och förändringar på arbetsmarknaden riskerar att leda till att fler människor kommer att behöva vård. Den höga arbetslösheten innebär dessutom uteblivna skatteintäkter för landstingen och kommunerna.

Den snabba utvecklingen inom vården kräver ständig kunskaps- och kompetensutveckling av personalen, så att de klarar av att handskas med det ”nya” på ett för patienten säkert sätt. Både positiva och negativa bilder av framtidens sjukvård kan målas upp, gemensamt för dem är dock att kostnaderna för vården kommer att öka.

Trots att kostnaderna för sjukvården har ökat dramatiskt har andel av BNP till sjukvården legat relativt still på nivåerna 8- 9 procent, vilket är en relativt låg andel av BNP i jämförelse med andra länder. Under den borgerliga regeringen har statsanslagen till landstingen varit ”frusna” under många år. Lagom till valåret 2010 fick landstingen ett avtrappande tillskott i tre år vars syfte mer liknade valtaktik än nödvändig finansiering för att säkra landstingens verksamhet. Om vi ska klara av att ha en sjukvård i världsklass även framledes krävs ökade ekonomiska resurser till landsting/regioner. Det behövs inte minst för att klara investeringar som behövs i forskning och nya innovationer. Forskning och innovationer är viktigt för att utveckla och säkra kvaliteten i hälso- och sjukvården.

Ökade resurser är också nödvändigt för att den offentliga hälso- och sjukvårdens basuppdrag ska bibehålla en hög kvalitet. Kvaliteten måste ligga på en hög nivå för att människor ska kunna känna trygghet och tilltro till svensk sjukvård. Risker med en underfinansierad sjukvård är att kvaliteten i sjukvården undermineras och tilltron till den allmänna sjukvården undergrävs.

De viktigaste målen för en socialdemokratisk sjukvårdspolitik måste vara jämlik vård på lika villkor och en solidarisk finansiering.

Partikongressen föreslås besluta:

A40:1 att svensk hälso- och sjukvård säkras en stabilare finansiering över tid för att ge landstingen bättre förutsättningar att bedriva och utveckla sjukvården långsiktigt

Södermanlands partidistrikt

MOTION A41

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Välfärdsinvesteringar

Investera i välfärden – också

Partiledningen talar med rätta om satsning på utbildning och nya jobb. Investeringar i kompetens och sådant som infrastruktur, miljöteknik, forskning, innovationer.. De som utbildat sig och blivit vad man kallar anställningsbara, de måste ju ha jobb att söka. Jobbskapande åtgärder i stället för det som kallas

”arbetslinjen”. Som inte skapar jobb utan jagar ofrivilligt arbetslösa och sjuka att söka jobb som inte finns eller de inte har kompetens för. Vi måste lyfta fram också välfärden. Med den arbetslöshet vi fastnat i behövs omfattande investeringar. Satsningar på tjänstesektorn ger mest jobb för pengarna. Satsning på välfärd som skola, vård och omsorg, kultur möter stora behov i vårt samhälle. Bristerna i barnomsorgen, skolan, sjukvården och äldreomsorgen är tydliga exempel.

Frågan är vad investeringar i välfärden kostar. Om den egentligen kostar någonting eller i alla fall ganska litet i ett samhällsperspektiv. Exempelvis, en arbetslös som får arbete i vården betalar skatt på arbete och konsumtion, behöver inte a-kassa eller försörjningsstöd, är friskare, går inte ner sig och familjen. De som vårdas får ett bättre liv och kostar mindre. Alltså, det saknas en analys av nettoeffekterna. Eller finns den och vad hindrar i så fall att den får genomslag? Ingen kritik mot kamrerarna i stuprörsekonomin. De har sin egen bokföring att sköta och måste helst ha plus i kontot. Som dessutom är ett årskonto vilket inte gynnar långsiktighet i verksamheten. Inte ens en bättre ekonomi kommande år. Utrymme finns sällan för långsiktiga förebyggande och tidiga insatser. Det blir dyrt i längden, både mänskligt och ekonomiskt.

Det politiska systemet är väl till för att se totalbilden och skapa system som samordnar delintressena till en helhet. Som gynnar både verksamhet och ekonomi. Viktigt är att socialdemokratin tar initiativet även när det gäller välfärden. Inte låter moderaterna komma också med en falsk ”välfärdslinje”. Har vi råd med välfärden, frågar en del. Med tanke bland annat på att vi tack och lov lever längre. Får vi arbetslösa i arbete, inte minst ungdomarna, då skapas resurser. En solidarisk fördelningspolitik ger också effekt. Egentligen är detta en fråga om socialdemokratisk människosyn och samhällssyn, om allas lika värde och rätt till ett bra liv. Brister i välfärden drabbar medborgarna, ökar kostnaderna och leder till färre jobb. Äventyrar den långsiktiga ekonomin. Och anseendet bland medborgarna, väljarna. Här behövs nytänk.

Partikongressen föreslår besluta:

A41:1 att i ett samlat grepp skapa förutsättningar för långsiktiga investeringar även i välfärden enligt modellen: Jobb skapar välfärd, välfärd skapar jobb

Linnéstaden sdf och Tjänstemännen sdf

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A42

LANDSKRONA ARBETAREKOMMUN

Återinför Riksbankens sysselsättningsmål

Den ekonomiska krisen i början av 90- talet ledde till att sysselsättningsmålen för Riksbanken togs bort. Sedan år 1993 har Riksbankens mål varit att priserna får stiga högst 2% per år.

Inte ens i det stora liberala land i väster d.v.s. USA låter man nationalekonomen Milton Friedmans teser vara så allena rådande. I USA har man dubbla likvärdiga mål för inflation och sysselsättning.

Vad sa då nationalekonomen Milton Friedman som fick Nobelpris i ekonomi år 1976 och vars idéer tydligen har fått en sådan kraftfull genomslagskraft över penningpolitiken i Sverige? Han sa att om marknaden får styra så kommer det att finnas en naturlig arbetslöshet som penningpolitiken inte kan påverka. I Milton Friedmans värld orsakas denna naturliga arbetslöshet mestadels av att arbetarna envisas med att organisera sig i fackföreningar, av att det finns arbetsrättslagstiftning och att arbetslöshetsersättningen hindrar folk från att svälta ihjäl. Han hävdade också att om bara marknaden var friare och mindre reglerad, om bara skyddsnäten vore färre och fackföreningarna svagare, så skulle den naturliga arbetslösheten falla.

Vi Socialdemokrater har vetat att det finns ett samband mellan sysselsättning och inflation. Det är dessutom så att vi Socialdemokrater borde veta bättre än att låta oss vilseledas av nyliberala nationalekonomer. Vi har idag en låg inflation i landet, riksbankens styrränta är historiskt låg, våra fackföreningar har en allt lägre anslutningsgrad, arbetslöshetsersättningarna är urholkade och vi har en massarbetslöshet i vårt land. Den penningpolitik som bedrivs i vårt land har gått in i en återvändsgränd. Vi socialdemokrater har gedigen erfarenhet av att styra vårt land med en penningpolitik som gynnar alla. Låt oss lyssna till den och åter införa sysselsättningsmål i penningpolitiken.

Partikongressen föreslås besluta:

- A42:1 att vi socialdemokrater verkar för att det införs sysselsättningsmål i riksbankens mål
A42:2 att vi socialdemokrater verkar för att sysselsättningsmål jämte inflationsmål ska vara lika viktiga mål att uppnå för riksbanken

Alinda Zimmander

Landskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna A4:4, A24:4, A24:5, A24:6, A43:1, A44:1, A45:1, A46:1, A46:2, A46:3, A46:4, A47:1, A48:1, A48:2, A49:1, A49:2, A50:1, A50:2, A51:1, A52:1, A52:2, A53:1, A53:2, A54:1, A54:2, A54:3, A55:1, A56:1, A57:1, A58:1, A59:1, A60:1, A61:1, A62:1, A63:1, A64:1, A64:4, A65:1, A66:1, A67:1, A67:2, A67:3, A68:1, A69:1, A69:2, A70:1, A70:2, A71:1, A72:1, A73:1, A73:2, A74:1, A74:2, A75:1, A76:1, A77:1, A78:1, A79:1, A79:2, A80:1, A81:1, A82:1, A83:1, A83:2, A84:1, A85:1, A85:2, A85:3, A86:1, A86:2, A86:3, A87:1, A87:2, A87:3, A88:1, A89:1, A89:2, A90:1, A91:1, A92:1, A93:1, A93:2, A94:1, A95:1, A95:2, A96:1, A97:1, A98:1, A99:1, A100:1, A100:2, A101:1, A102:1, A102:2, A103:1, A104:1, A105:1, A106:1, A107:1, A108:2, A109:1, A110:1, A110:2, A111:1, B25:2, B41:1, D46:5, D173:2, E36:13, E36:14, E36:15, E36:16, G121:4, H93:2, J91:2, J101:1, M72:5

UA2 Utlåtande skatter

För oss socialdemokrater är huvudsyftet med att ta in skatt att betala de samhällsnyttigheter som vi gemensamt behöver. Det finns ett direkt samband mellan hur mycket vi gemensamt betalar i skatt och vilken kvalitet i sjukvård, skola, äldreomsorg och rättsväsende vi kan ha i Sverige. Med hjälp av skatteintäkter och de utökade skatteintäkter som tillväxten ger kan vi gemensamt investera i sådant som är långsiktigt viktigt för Sverige, som teknikutveckling, forskning och klimatinvesteringar. Genom att sänka arbetslösheten och öka sysselsättningen får vi både större skatteinkomster och lägre statsutgifter. De transfereringar som arbetslösheten framtvingar kan sänkas. Vi socialdemokrater vill därför skapa en slagkraftig näringspolitik där kampen för jobben står i centrum.

Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov. Den som har högre inkomster ska bidra med mer än den som har lägre, men alla ska få del av välfärden oavsett inkomst. Detta skapar både solidarisk omfördelning och trygghet. Under de borgerliga regeringsåren har omfattande förändringar av skattesystemet genomförts. Vid sidan av de synliga skattesänkningarna har politiken utformats så att framtida skatteinkomster minskar och förtroendet för skattesystemets logik och rättvisa försämras.

Skatterna har sänkts med över hundra miljarder kronor under de borgerliga regeringsåren. Vi socialdemokrater har i opposition istället föreslagit reformer för att höja kompetensen, genom utbildning, infrastrukturutbyggnad, närings- och arbetsmarknadspolitik samt välfärdsförbättringar – inte minst för barnfamiljer. Skattesänkningarna har haft en orättvis fördelningspolitisk profil. Under åren 2006-2010 fick den procentenheten med högst inkomst, med en inkomst om över en miljon kronor om året, nästan fem procent av de samlade skattesänkningarna och ekonomiska förändringarna. Det betyder att toppinkomsttagarna fick fem gånger mer genom regeringens ekonomiska politik än den genomsnittliga medborgaren.

En stor orättvisa är att ålderspensionärer nu betalar mer i skatt än personer som arbetar, vid lika inkomster. Pension är uppskjuten lön. Bara ett fåtal pensionärer kan välja att arbeta vidare, varför jobbskatteavdraget de facto innebär en straffskatt. Partistyrelsen accepterar inte skillnaden mellan beskattning av pension och lön. Steg för steg ska denna orättvisa klyfta givetvis avskaffas.

Även för förtidspensionerade, sjuka, arbetslösa och föräldralediga är skatten högre än för förvärvsarbetande. Partistyrelsen vill understryka att även sjukersättning, arbetslöshetsersättning och ersättning vid föräldraledighet är förmåner som har betalats in under den tid vederbörande har arbetat. Det finns därför inte heller i dessa fall några motiv för straffbeskattning. Vi tror inte att någon blir friskare eller kommer i arbete snabbare genom höjd skatt på de ibland knappa ersättningar personen ifråga får.

Sammanfattningsvis anser partistyrelsen att de förändringar som gjorts av inkomstbeskattningen har skapat en ökad orättvisa samtidigt som de offentliga finanserna har försvagats. På sikt behöver vi komma tillbaka till en likformig beskattning. Vi vill skapa rättvisa mellan lön, pension och olika ersättning när det gäller beskattningen – alla inkomster av tjänst ska beskattas lika. Däremot kan ingen annan koppling

mellan löneutveckling och pension utöver pensionsuppgörelsen utlovas. Givet det ekonomiska läget är det inte heller möjligt att omedelbart åtgärda alla de skatteklyftor som regeringen skapat. Förändringarna mot en likvärdig beskattning kan bara ske stegvis, i takt med att det statsfinansiella läget så tillåter. Ålderspensionärerna ska dock ges prioritet.

Några snabba eller omedelbara ”reparationer” av regeringens skatteförändringar på området kan inte utlovas. Inte heller kan ett löfte om att sluta klyftan enbart genom skattesänkningar ges, Socialdemokraterna har till exempel i sina budgetmotioner i riksdagen föreslagit sänkt jobbskatteavdrag för de högsta inkomsterna.

Kommunal och statlig skatt hänger ihop och progressiviteten i skattesystemet har alltid legat i den statliga skatten. I samband med skattereformen 1990/91 fastslogs att statlig skatt skulle gälla för de högsta inkomsttagarna. Denna styrs idag av två så kallade ”brytpunkter”, där den nedre innebär 20 procents skatt på inkomster över 426 300 (år 2013) och den övre innebär 25 procents skatt på inkomster över 604 700 kronor (år 2013). Existensen av ett andra steg är det som benämns ”värns-katten”. En progressiv kommunalskatt skulle alldeles för drastiskt skärpa progressiviteten och leda till stora marginals-katteproblem. Givetvis ska kommunsektorn bistås med statsbidrag. Skatteinkomsterna avgörs av tillväxten och storleken på statsbidragen är en politisk avvägningsfråga. Genom skatteutjämnings-systemet sker en omfördelning av skatteinkomster från kommuner med starkare skatteunderlag till kommuner med svagare skatteunderlag.

Genom jobbskatteavdragen har de statliga skatteinkomsterna minskats samtidigt som den borgerliga regeringen inte ger kommunerna det ekonomiska stöd de behöver. Många kommuner tvingas höja kommunalskatten för att klara sina åtaganden.

Regeringens skattepolitik gör att förutsättningarna för ett meningsfullt arbete i en ny parlamentarisk skatteutredning idag känns små och att knyta den socialdemokratiska skattepolitiken till vad som skulle komma ut av en sådan känns vanskligt. Partistyrelsen menar vidare att partiet saknar resurser för att självt i opposition utreda skattepolitiken mer än det som redan gjorts. Partistyrelsen anser att det är viktigt att skattepolitiken diskuteras i partiorganisationen och bland medlemmarna men menar att frågan om vilka olika sakpolitiska rådslag partiet ska genomföra är en verksamhetsfråga som partistyrelsen bör ha kongressens förtroende att hantera.

Förmånsbeskattning och avdragsrätt

Utgifter för att förvärva och bibehålla inkomster kan dras av som kostnad, till exempel arbetsresor. Reseavdraget ska vara neutralt i förhållande till valet av transportmedel, till exempel bil eller kollektivtrafik, och samtidigt stimulera till ett mer miljövänligt resande. Resor till och från arbetsplatsen är avdragsgilla i den del de överstiger 10 000 kronor inkomståret 2012. Avdrag för resor till och från arbetet samt för resor i tjänsten med egen bil medges med 18,50 kr per mil.

Reseavdraget ger ett inkomstbortfall i statskassan på ca fem miljarder år 2011. Reseavdragets förmånlighet för resenären och stimulans till arbetspendling måste vägas mot kostnaden och avgöras från budgetår till budgetår. Förbättrat reseavdrag ger lägre inkomster och därmed mindre utrymme att göra saker till exempel inom välfärden. Partistyrelsen vill inte bygga in någon automatisk uppräknings i bilersättningen som kan ge ett skenande inkomstbortfall. Att helt ersätta medborgarnas arbetsresor är för dyrt och vore också att omvandla arbetsresor till en skattefri förmån. För att underlätta arbetspendling i gles- och landsbygd vill partistyrelsen verka för att förbättra kollektivtrafiken och sänka taxorna för att åka kollektivt. Det skulle inte heller bara gynna de som åker kollektivt till arbetet; utan också ungdomar som studerar och pensionärer.

Förvaltningsutgifter i inkomstslaget kapital medges för bland annat aviseringsavgift, utgift för bankfack med mera, när utgifterna har samband med förvaltning av egendom, arvode till god man som avser förvaltning av tillgångar (värdepapper med mindre). Endast utgifter som överstiger tusen kronor är avdragsgilla för detta. För så kallade "övriga utgifter" får man bara dra av den del av utgifterna som överstiger 5 000 kronor. Exempel på övriga utgifter är utgifter för arbetsrum, facklitteratur och representation. Partistyrelsen ser ingen anledning att ändra beloppsgränserna och därmed öka avdragsmöjligheterna, utan ser hellre en utveckling mot färre och mindre avdrag. Skattesystemet blir på så sätt mer likformigt, rättvist och genomskinligt. Sparränta är inkomst av kapital och partistyrelsen ser ingen anledning att göra sådana inkomster skattefria.

Normalt tas kostnadsersättningen upp som inkomst av tjänst i inkomstdeklarationen. Man kan dock få avdrag för kostnader som vederbörande kan styrka enligt reglerna för övriga utgifter. Partistyrelsen ser ingen anledning till förändrade skatteregler på området.

Förmåner är all form av "ersättning för arbete" som man som anställd kan få i annat än kontanter. En förmån uppkommer i princip så snart arbetsgivaren bekostar en privat levnadskostnad åt en anställd. Skattepliktig förmån uppkommer till exempel om du för privat bruk utnyttjar bil som du får disponera på grund av anställning eller uppdrag. Partistyrelsen ser ingen fördel i att utvidga antalet nyttigheter knutna till anställningen som sedan också kan användas privat. De anställda ska i huvudsak ersättas med lön som de sedan självständigt förfogar över. Skattepolitiken ska inte heller via beskattade förmåner bli ett instrument för folkhälsa, mer kollektivtrafikåkande, klimatomåttligt bättre transporter och så vidare. Om den kan ha sådana sidoeffekter så är det bra men skatteregler ska inte konstrueras för sådant utan för att ge inkomster till samhällsinvesteringarna och välfärden.

Fastighetsbeskattning

Nationalekonomer brukar framhålla att fastigheter är en bra skattebas som inte kan flytta. Partistyrelsen ser dock ingen anledning till att partiet nu eller under kommande valperiod ska ta initiativ kring fastighetsskatten och är direkt negativ till nya, tekniska konstruktioner av fastighetsbeskattningen.

Energianläggningar är belagda med statlig fastighetsskatt i likhet med hyreshus och industrienheter. Den statliga fastighetsskatten för elproduktionsenheter vattenkraft är 2,8 procent, elproduktionsenheter vindkraft 0,2 procent och elproduktionsenheter övriga 0,5 procent. Partistyrelsen menar också att energiproduktion och naturtillgångar ska beskattas nationellt genom staten.

HUS-avdrag

Skattereduktion för reparation, underhåll samt om- och tillbyggnad (ROT-arbeten) infördes i Sverige första gången 1993. Huvudsyftet med skattereduktionen var att öka resursutnyttjandet inom byggsektorn och temporärt främja sysselsättningen i ett lågkonjunkturläge i svensk ekonomi. Möjligheten till skattereduktion var tidsbegränsad och avsåg åtgärder på bostadshus under större delen av 1994. Både 1996 och 2004/05 återinfördes ROT temporärt.

År 2007 införde den borgerliga regeringen skattereduktion för hushållsarbete (RUT-avdrag). Genom den så kallade fakturamodellen som började gälla från 2009 fick köparen skattelättnaden direkt vid köpet eftersom säljaren kunde begära utbetalning direkt från Skatteverket. I början av 2009 presenterades förslag på ett nytt ROT-avdrag av regeringen efter samma modell som avdraget för hushållstjänster. Den tidigare skattereduktionen för hushållsarbete och ROT-avdraget sammanfördes i ett så kallade hushållsskatteavdrag (HUS-avdrag). Det nya hushållsskatteavdraget omfattade både hushållsarbete som till exempel tvätt, städning och barnpassning, samt reparations- och ombyggnadsarbete som till exempel målning och tapetsering.

HUS-avdraget gäller halva arbetskostnaden upp till ett tak på 50 000 kronor per beskattningsår och person (tjänster för 100 000 kan alltså köpas) samt utgår ifrån fakturamodellen. HUS-avdraget infördes som ett permanent skatteavdrag till skillnad från vad som gällt för de äldre ROT-avdragen som införts tillfälligt som konjunkturåtgärder.

ROT-delen av avdraget är enbart riktat till den som har det egentliga underhållsansvaret för sin bostad. Det gäller enbart för ägaren av småhus, ägarlägenhet eller bostadsrätt. Hyresrätter omfattas inte av HUS-avdraget, inte heller kan bostadsrättsföreningen använda sig av avdraget, bara den enskilde bostadsrättsinnehavaren.

Vi socialdemokrater har i riksdagen i vårt budgetförslag för 2013 lagt förslaget att HUS-avdraget kvarstår, men att en uppdelning i hushållstjänster och ROT bör göras.

Partistyrelsen konstaterar att HUS-avdraget används av hundratusentals personer och tvära kast kan inte gälla i skattepolitiken. Förändringar bör ske med beaktande av detta.

I fråga om hushållstjänstdelen av HUS-avdraget så kan konstateras att höginkomsttagarna är överrepresenterade bland användarna. Avdraget är utformat så att låginkomsttagare kan göra lägre avdrag. Personer med försörjningsstöd kan inte nyttja HUS-avdraget. De skattemedel som avdraget kostar har

bättre användning. Avdraget bör inriktas mer till vanliga barnfamiljers och pensionärers behov av hushållsservice.

ROT-delen av HUS-avdraget vill partistyrelsen behålla oförändrat så länge som lågkonjunkturen varar. Det är en mer väletablerad skattereduktion som därtill är viktig för byggsektorn och som konjunkturstimulator när arbetslösheten ökar. Under nästa valperiod vill vi se över möjligheten att utöka ROT med inriktning mot energieffektivisering samt mot hyresrätts- och flerfamiljshus. Samtidigt står vi inför stora ROT-utmaningar i hyresrättsbeståndet. För detta föreslår vi omfattande politiska initiativ som svar på motioner kring bostadspolitik. HUS-avdrag för bostäder och tjänster utomlands bör avvecklas.

Flera motioner kräver utöver att avdragsdelen för hushållstjänster avskaffas, att också de skattemedel som då frigörs ska gå till något bestämt ändamål eller styras mot vissa verksamheter. I något fall yrkas också att denna styrning granskas och utvärderas så att inte resurserna försvinner i administration. Partistyrelsen vill framhäva att vi inte öronmärker skatter till vissa ändamål och då inte heller gör det när skatteavdrag förändras eller avvecklas. Alla motioner med yrkanden om alternativ användning avslås därför i likhet med följdkrav utifrån en sådan förändring.

Slutligen vill partistyrelsen påtala vilka belopp det gäller. Avdraget för hushållstjänster innebar minskade statsinkomster med ca 1,7 miljarder 2011. ROT-avdraget samma år uppgick till 13,6 miljarder.

Klimat-, energi- och miljöskatter samt fordonsskatter

Ekonomiska styrmedel är en viktig del i miljöpolitiken. Det finns en rad punktskatter på energi- och miljöområdet som syftar till ett bättre klimat och hushållning med energi- och naturresurser. Även fordon- och vägskatterna har en inriktning mot en klimat- och miljövänlig trafik.

Skattefriheten för flygbränslet gäller över hela världen och har sina rötter i tiden efter andra världskriget. Det civila flyget ansågs viktigt när det gällde uppbyggnadsarbetet och det FN-organ som bildades för att reglera verksamheten, International Civil Aviation Organisation (ICAO), bestämde att bränslet inte skulle beskattas. Flyget omfattas från och med 2012 av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Det innebär att flygbolagen bara har rätt att släppa ut en viss mängd koldioxid – de tilldelas utsläppsrätter, och att dessa sedan kan omsättas på en marknad.

Vi har varit kritiska mot såväl skattefriheten som utformningen av utsläppsrätterna då dessa inte gjort att flyget burit sina verkliga miljökostnader. Vår principiella utgångspunkt är att varje transportslag ska bära sina egna kostnader. Partistyrelsen är därmed positiv till åtgärder för att minska flygets koldioxidutsläpp utöver dagens system med utsläppsrätter. För att sådana åtgärder skall kunna vara verkningfulla krävs det att de omfattas av såväl regionala beslut inom exempelvis EU som globala inom ramen för de internationella klimatförhandlingarna.

Ökad rörlighet av människor och gods är en utveckling som i sig inte är dålig. Miljövänliga transporter öppnar nya möjligheter för människor att hitta jobb samt gör att nya produkter kan spridas till andra och större marknader. Närodlade produkter och lokal produktion ska stödjas men inte genom skattesystemet. Negativa miljöeffekter i samband med transporter, som koldioxidutsläpp, hanteras redan i nuvarande beskattning. Införandet av en så kallad vägslitageavgift kommer också att främja konkurrensneutralitet mellan olika trafikslag och inom lastbilstrafiken.

Investeringarna i vägnät och trafiksäkerhet prövas mot andra verksamheter i statens och kommunernas budgetar. Statens olika skatteinkomster specialdestineras inte till vissa ändamål. Kommuners investeringar och underhåll i gator sker utifrån bland annat kommunalskatteinkomsterna. Fordonsrelaterade skatter är dock i princip öronmärkta för underhåll och skötsel av vägar och gator samt investeringar i trafiksäkerhet. Parkeringsavgifter ska däremot finansiera parkeringsverksamheten, avgifter är till skillnad från skatt specialdestinerade och ska ge betalaren en motprestation eller nyttighet.

Skatt på naturtillgångar

Naturtillgångar ska beskattas utifrån nationell nivå och partistyrelsen tycker att frågan om beskattning och avgifter för utvinning av naturtillgångar bör övervägas.

Sociala avgifter

De sociala avgifterna går med överskott i statsbudgeten. Partistyrelsen menar att partiet i sina oppositionsbudgetar följer detta medan den borgerliga regeringen använder dessa överskott för sin skattesänkingspolitik. Åtgärder för folkhälsa kan behöva finansieras ur fler källor än alkohol- och tobaksskatterna. Omvänt kan dessa skatteinkomster behövas för att finansiera exempelvis näringslivs- och jobbåtgärder. Med denna motivering avslår partistyrelsen motionen.

Arbetsgivaravgifter har ingen fördelningspolitisk inriktning utan en sådan behandlas inom ramen för skattesystemet i övrigt. Partistyrelsen ser inte heller något ekonomiskt utrymme för generellt sänkt arbetsgivaravgift.

Månadsredovisning av anställdas skatter och arbetsgivaravgifter ska ske individuellt och inte, som idag, med en totalsumma. Det skulle underlätta för Skatteverket att upptäcka om arbetsgivaren betalar in för lite i skatt. En inbetalning på 50 000 kronor kan som det är idag gälla för fyra anställda likaväl som för 40. Genom individuell skattedeclaration så försvåras redovisning av oriktiga siffror och det skapas möjlighet att bedöma realismen i inbetalningen. Den anställde ska också själv kunna kontrollera att skatter och avgifter är inbetalda för honom/henne.

Folkbokföring

Den kommunala skatteskyldigheten utgår ifrån folkbokföringsort. Den bygger i sin tur på att vederbörande har sin huvudsakliga vistelse på folkbokföringsadressen. Skattemyndigheten kan ändra denna om myndigheten finner att någon har vistelsen på annan adress eller ort.

Att skriva in möjligheten till uppdelat boende i folkbokföringslagen och därmed kunna dela upp en individs skatt mellan olika kommuner ser inte partistyrelsen som någon god idé. Det öppnar upp nya möjligheter för medborgare att manövrera med sin kommunalskatt på ett sätt som i slutändan kanske inte skulle gynna de kommuner som genom delat boende hoppas på ökade skatteintäkter. Genom den kommunala fastighetsavgiften sker också en viss omfördelning mellan kommuner utifrån var medborgarna har fritidshus.

Företags- och finansbeskattning, sponsring

Beskattningen av företag ligger idag på staten. Genom statsbidragen överförs statliga skatteinkomster på ett generellt och likvärdigt sätt till kommunerna. Att ändra på detta skulle öppna upp för problem och orättvisor eftersom kommunerna har olika stora möjligheter till skatteinkomster från företag. Kommuner bör också vara restriktiva i sitt indirekta stöd till företag eftersom sådant egentligen ligger utanför det som kommuner ska och bör syssla med.

Den borgerliga regeringen har tillsatt en företagsskattekommitté som bland annat ska se på frågan om riskkapital och avdrag. Kommitténs arbete avslutas i november 2013. Vi socialdemokrater vill förstärka forsknings- och utvecklings (FoU)-investeringar i svenska småföretag. För att driva på investeringarna och samtidigt skapa en mer differentierad och därmed mindre sårbar privat forskningsbas vill vi utöka avdragsrätten för FoU-utgifter. Utgifter för FoU får idag dras av mot bolagsskatten. Möjligheten att reducera sin skatt genom avdrag för FoU-utgifter förutsätter alltså att verksamheten genererar vinst, vilket sällan är fallet i mindre nystartade forskningsintensiva företag. Vi vill att företag under ett uppbyggnadsskede ska kunna göra avdrag för FoU-utgifter mot arbetsgivaravgiften.

För att förhindra att enskilda drabbas av plötsliga nedläggningar av välfärdsverksamheter, och för att motverka kortsiktiga vinster på bekostnad av kvaliteten, är det nödvändigt att ställa hårdare krav på vilka som får driva välfärdsverksamhet. Kompetens, seriositet och långsiktighet hos ägarna ska vara ett krav för att få tillstånd att starta nya verksamheter inom välfärdssektorn. Ett grundläggande krav i skattelagstiftningen ska vara att företag inte tillåts att undandra vinster från beskattning till exempel genom att tillämpa orimligt höga räntesatser på internlån mellan koncernbolag och dotterbolag. Det har förekommit upprörande exempel på hur offentliga verksamheter som byggts upp av skattemedel sålts för mycket låga belopp. En ny lag om investeringskydd bör införas så att skattefinansierad verksamhet inte kan säljas ut till privata ägare till underpris. Det ska ställas motsvarande krav på de privata aktörer som verkar inom den skattefinansierade välfärden som gäller för offentliga aktörer. Därtill ska varje enskild skola, vårdcentral och motsvarande tydligt redovisa sin ekonomi. Personal i privat välfärd ska också omfattas av meddelarskydd. Även Lex Sarah ska utvidgas så att missförhållanden hos privata ska anmälas till oberoende instans på samma sätt som missförhållanden inom offentlig verksamhet.

Partistyrelsen vill framhålla grundprincipen om skattesuveränitet för varje stat inom Europeiska unionen (EU). Det faller inom ramen för varje medlemsstats nationella kompetens att säkra välfärden.

Gemensamma överenskommelser inom EU och i världen kan förvisso vara nödvändiga för att motverka osund skattekonkurrens och kapitalflykt. Banker och andra finansiella institut har ett stort ansvar för den ekonomiska kris som drabbat USA och Europa med följder för hela världsekonomin. Skattebetalarna har via staten i många fall tvingats rädda banker från den kris de själva skapat för att förhindra ännu värre problem för medborgarna. Partistyrelsen kan tänka sig att pröva en skatt på finansiella transaktioner eller en finansiell aktivitetsskatt eftersom det är rimligt att finanssektorn, som i grunden är underbeskattad, är med och betalar för de kostnader som vältras över på det övriga samhället. Ett måhända bättre alternativ vore en finansiell aktivitetsskatt.

Det finns också andra effektiva sätt att få den finansiella sektorn att bidra. Ett sådant är att titta på instrument som stärker bankernas drivkrafter att öka sin kapitaltäckning. Oavsett utformningen av ett ökat bidrag från finanssektorn så ska nationernas skattekompetens värnas och intäkterna ska ovillkorligen gå till nationerna och inte in i EU-budgeten. EU:s utgifter ska även i framtiden väsentligen finansieras genom avgifter på bruttonationalinkomsten (BNI) från medlemsstaterna.

Med sponsring förstås i regel att ett företag (sponsorn) lämnar ekonomiskt stöd till en verksamhet av idrottslig, kulturell eller annars allmännyttig natur. För avdrag krävs att sponsorn får direkta motprestationer av den sponsrade. Avdrag medges endast för värdet av motprestationerna. Sponsringen är kringgärdad av en rad restriktioner. Om sponsringen endast är avsedd att ge sponsorn förbättrad image och goodwill är den att betrakta som gåva och därmed inte avdragsgill, för att reklam ska räknas som sponsring krävs att den riktar sig mot sponsorns kundkrets. Om den som sponsrar en verksamhet eller ett arrangemang får exempelvis biljetter som används för representation, ska avdragsrätten bedömas enligt de regler som gäller för representation

Mervärdesskatt (moms) och punktskatter

Mervärdesskatten, momsen, står idag för drygt en femtedel (340 miljarder kronor) av de samlade offentliga skatteintäkterna. Dess andel av statens skatteintäkter är ännu större. Bara de kommunala inkomstskatterna är en enskilt större inkomstkälla. Momsförändringar ger i likhet med inkomstskatteförändringar starka effekter på såväl enskilda människors hushållsekonomi som samhällets ekonomi. Därför bör förslag om förändringar på detta område prövas noga.

I Sverige tillämpas en normalskattesats (25 procent) och två reducerade skattesatser (sex och tolv procent). Normalskattesatsen tillämpas i alla fall förutom där det finns särskilda regler om en reducerad skattesats. Den nedsatta momsen på livsmedel (tolv procent) reducerar varje år skatteintäkterna med knappt 30 miljarder kronor. Det är det enskilt dyraste nedsättningen på momsområdet.

Till skillnad från övrig skattelagstiftning som beslutas suveränt av respektive nationalstat så styrs den svenska lagstiftningen på detta område av EU:s mervärdesskattedirektiv. Enligt detta får normalskattesatsen i EU:s medlemsstater inte understiga femton procent. Dessutom tillåts högst två reducerade skattesatser. EU har också bestämt vilka varor och tjänster som får beskattas med en

reducerad skattesats – även om varje medlemsland beslutar om vilken nivå dessa reducerade skattesatser ska ha. Frågan om skattesatserna på momsområdet har under lång tid varit föremål för en närmast kontinuerlig diskussion i Riksdagen och inom EU. Under våren 2002 tillsatte den dåvarande socialdemokratiska regeringen en utredning med uppdrag att göra en översyn av tillämpningsområdet för de reducerade skattesatserna och undantagen från beskattning inom mervärdesskatteområdet. I sitt slutbetänkande ”På väg mot en enhetlig mervärdesskatt” (SOU 2006:90) presenterade utredningen förslag på ett antal förändringar – främst färre undantag från normalskattesatsen – för att uppnå en mer enhetlig moms. Utredningens förslag har inte remissbehandlats eller föranlett några initiativ från den borgerliga regeringen. Inom EU arbetas det med ett nytt mervärdesskattedirektiv som ska ersätta det nu gällande sjätte momsdirektivet.

Partistyrelsen menar att välfärdens finansiering måste gå före olika skattesänkingsförslag. För att finansiera välfärden behövs en hög normalskattesats när det gäller momsen, och den ska gälla så många varor och tjänster som möjligt. Det måste finnas en skarp motivering för varje undantag. Mervärdesbeskattningen och dess reducerade skattesatser är inte heller något arbetsmarknadspolitiskt instrument. Det är bättre att stimulera vissa prioriterade sektorer med näringspolitiska insatser än genom sänkningar av momsen – som ofta inte kan genomföras utan att det leder till nya gränsdragningsproblem. Inte minst därför har Socialdemokraterna i riksdagen menat att den reducerade hotell- och restaurangmomsen som den borgerliga regeringen tog initiativ till, inte ger den jobbeffekt som regeringen påstår. Partistyrelsen menar att alla skatteintäkter ska stärka budgetens inkomstsida i allmänhet och inte specialdestineras för något särskilt ändamål.

Punktskatter används även på folkhälsoområdet, de på alkohol och tobak har funnits i över hundra år. Punktskatterna är bara en del av ett bredare folkhälsoarbete mot alkohol och tobak, utan att kombineras med andra instrument skulle de idag ha begränsad effekt på konsumtionen. Det är snarare upplysningsarbetet kring tobakens medicinska effekter och att olika miljöer gjorts rökfria, än beskattningen, som minskat rökningen i samhället. Skatt på socker och fett har förts fram som förslag mot ökad fetma. Partistyrelsen tycker inte att skatter i detta fall är den mest framkomliga vägen eftersom beskattningen av livsmedel då blir mer komplex och gränsdragningsfrågor uppstår. Danmarks misslyckade försök med en fettskatt 2012 har inte gjort partistyrelsen mer positiv. I stället bör andra politiska åtgärder användas.

Skattekontroll, skatteparadis och svart ekonomi

Partistyrelsen ser mycket allvarligt på skattefusk och ekonomisk brottslighet. Att vissa undviker att betala in skatt innebär att skattebördan ökar för andra. Dessutom leder blotta misstanken om skattefusk till att viljan att betala skatt minskar. Skattefusk snedvrider därtill konkurrensen mellan seriösa företagare och deras skattefusande konkurrenter, och i samband med skattefusk förekommer ofta svart arbetskraft som på flera sätt exploateras. I en rapport från 2008 beräknade Skatteverket det så kallade ”skattefelet”, alltså skillnaden mellan den totala skattesumman som borde föreligga och de verkliga skatteinkomsterna. Skillnaden var 133 miljarder kronor. Det ger en uppskattning av skattefusket totala storlek.

Den borgerliga regeringen har hitintills tagit få egna initiativ kring skattefusket. I princip har de förvaltat de socialdemokratiska initiativen, men Skatteverket förlorade de extraresurser de hade fått av den socialdemokratiska regeringen för att bekämpa skattefusket. Partistyrelsen menar att arbetet mot skattefusk måste fortsätta och nya initiativ tas. Ett flertal sådana har under oppositionsåren presenterats i riksdagen, bland annat personalliggare, krav på månadsuppgifter från arbetsgivare på månadsbasis och stärkt kontroll inom taxibranschen.

Vi socialdemokrater gjorde ett stort arbete under det förra svenska ordförandeskapet i EU med att få med oss hela EU på att bekämpa skatteparadis och få ett ökat informationsutbyte mellan EU-länderna så att privatpersoners ränteinkomster kan beskattas i de länder där de är bosatta, och inte där pengarna är placerade. Vi har också bedrivit ett stort arbete inom det socialdemokratiska partiet på EU-nivå (ESP) och inom Socialistinternationalen vilket har lett till att båda dessa organisationer har uppmärksammat frågan och driver saken. Många skatte- och informationsutbytesavtal har under senare år slutits mellan å ena sidan Sverige och de rikare västländerna, å den andra olika så kallade skatteparadis. De har följt ett modellavtal som OECD upprättat. Vi socialdemokrater vill dock gå vidare så att informationsutbytet sker spontant och inte bara på begäran. Informationsutbytet borde också ske multilateralt, det vill säga mellan alla länder och inte bara mellan dem som har ett skatte- och informationsutbytesavtal sins emellan. Partistyrelsen är också beredd att pröva frågan om land till land-rapportering vilken innebär att de transnationella företagen redovisar vinster och skatter i varje land som de är verksamma i.

Partikongressen föreslås besluta:

att bifalla motionerna A43:1, A56:1, A67:2, A69:1, A72:1, A73:2, A75:1, A84:1, A87:1, A95:1, A100:2, A105:1, A106:1, J91:2, J101:1

A43:1 (Göteborgs partidistrikt) att principen skatt efter bärkraft ligger fast

A56:1 (Eskilstuna arbetarekommun) att pension skall i framtiden beskattas lika som inkomst av lön

A67:2 (Haninge arbetarekommun) att skatten mellan förvärvsarbete och pension utjämnas

A69:1 (Hallsbergs arbetarekommun) att partiets mål är att pension ska beskattas som lön

A72:1 (Karlskrona arbetarekommun) att verka för att skatterna sänks för pensionärerna, så att de blir lika som för löntagarna

A73:2 (Lunds arbetarekommun) att vi skall verka för införande av styrande miljöbeskattning av flygbränslen och/eller flygavgångar inom hela EU

A75:1 (Värnamo arbetarekommun) att pension och arbete beskattas lika

A84:1 (Ödeshögs arbetarekommun) att så snart som möjligt återställa skatteuttaget för pensionärer m fl så den blir jämställd med skatt på lön

A87:1 (Partille arbetarekommun) att skatt skall betalas efter bärkraft och ges tillbaka efter behov

A95:1 (Trelleborg arbetarekommun) att vårt parti kraftfullt tar avstånd från denna särskilda beskattning av pensionärer

A100:2 (Uddevalla arbetarekommun) att införa ett obligatoriskt och automatiskt informationsutbyte mellan alla länder så att skatteparadis tvingas ge upp sin banksekretess

A105:1 (Ekerö arbetarekommun) att partiet verkar för att skattelagstiftningen ändras så att alla företag är skyldiga att redovisa skatter och avgifter månadsvis

A106:1 (Norbergs arbetarekommun) att verka för att utredningar genomförs som belyser hur någon form av avgift eller skatt på utvunna naturtillgångar kan bidra till hela Sveriges hållbara utveckling på lång sikt

J91:2 (Gävle arbetarekommun) att partiet verkar för att pensionärer och arbetstagare betalar samma skatt

J101:1 (Sigtuna arbetarekommun) att den orättvisa beskattningen av pensionsinkomster avskaffas

Partikongressen föreslår besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A4:4, A24:4, A24:5, A24:6, A44:1, A46:1, A47:1, A48:1, A49:1, A50:1, A51:1, A52:1, A52:2, A53:1, A54:1, A55:1, A58:1, A59:1, A64:1, A64:4, A70:1, A70:2, A73:1, A74:2, A76:1, A77:1, A78:1, A79:1, A82:1, A83:1, A83:2, A85:1, A85:3, A86:1, A86:3, A87:3, A88:1, A90:1, A91:1, A93:1, A94:1, A95:2, A96:1, A97:1, A99:1, A100:1, A102:1, A104:1, A108:2, A109:1, A111:1, B25:2, D46:5, E36:13, E36:14, E36:16, M72:5

A4:4 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att införa en så kallad Financial Transaction Tax på Europainivå

A24:4 (Norrköpings arbetarekommun) att driva frågan om skärpt beskattning av den finansiella sektorn, i första hand globalt, men som andrahandsalternativ genom andra gränsöverskridande lösningar, t ex i EU

A24:5 (Norrköpings arbetarekommun) att en sådan beskattning i första hand bör inriktas på att fördyra de mest spekulativa instrumenten på finansmarknaden och inte slå mot produktiva investeringar

A24:6 (Norrköpings arbetarekommun) att intäkterna från en sådan beskattning bör delas mellan den nationella nivån och angelägna gemensamma gränsöverskridande uppgifter

A44:1 (Ystads arbetarekommun) att partiet ska verka för att en parlamentarisk kommitté tillsätts, som får i uppdrag att genomföra en bred skatteöversyn

A46:1 (Höganäs arbetarekommun) att göra en total, översyn av det svenska skattesystemet med syfte att uppnå en större fördelningspolitisk rättvisa än vad som är fallet idag

A47:1 (Katrineholms arbetarekommun - enskild) att ROT och RUT avdragen avskaffas i sin nuvarande form

A48:1 (Malungs arbetarekommun) att S-kongressen beslutar att en Socialdemokratisk regering avskaffar RUT-avdraget

A49:1 (Umeå arbetarekommun) att partiet beslutar att avskaffa Rut avdraget helt

A50:1 (Västerbottens partidistrikt) att partiet beslutar att avskaffa Rut avdraget helt

A51:1 (Sandvikens arbetarekommun) att Sveriges socialdemokratiska arbetareparti arbetar för att RUT-bidraget avskaffas

A52:1 (Uppsala läns partidistrikt) att Socialdemokraterna arbetar för att avskaffa RUT-bidraget i dess nuvarande orättfärdiga form

A52:2 (Uppsala läns partidistrikt) att Socialdemokraterna utformar en avdragsmodell som gör det möjligt för människor med låga inkomster, bl.a. barnfamiljer och äldre, att använda sig av avdraget för vissa hushållstjänster

A53:1 (Falkenbergs arbetarekommun) att avdraget i dess nuvarande form avvecklas

A54:1 (Sollentuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att RUT- avdraget i dess nuvarande form avskaffas

A55:1 (Värgårda arbetarekommun) att RUT-subventionen avvecklas

A58:1 (Järfälla arbetarekommun) att förvärvsavdraget görs större för de med låga inkomster och fasa ut avdraget allteftersom inkomsten ökar

A59:1 (Solna arbetarekommun) att göra förvärvsavdraget större för de med låga inkomster och fasa ut avdraget allteftersom inkomsten ökar

A64:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna tar initiativ till att förändra ROT till att bli ett tidsbestämt avdrag

A64:4 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokratiska Arbetarepartiets kongress 2013 antar motionen som sin egen

A70:1 (Linköpings arbetarekommun) att kostnadsersättningar, dvs. utlägg som gjorts av den sökande i samband med någon typ av uppdrag där man haft kostnader som kan bevisas via kvitton eller andra typer av verifikationer, precis som för den övriga befolkningen ska betecknas som kostnadsersättningar och inte som en inkomst i samband med normberäkning

A70:2 (Linköpings arbetarekommun) att uppdra åt den socialdemokratiska partistyrelsen och den socialdemokratiska riksdagsgruppen att verka för ovanstående politiska initiativ drivs igenom och att erforderliga lagändringar genomförs

A73:1 (Lunds arbetarekommun) att flygbränsle miljöbeskattas på liknande sätt som bränslen för andra transporter

A74:2 (Malungs arbetarekommun) att S-kongressen beslutar om att skattereformens utformning ska präglas av rättvisa, enkelhet och neutralitet mellan olika inkomstslag

A76:1 (Krokoms arbetarekommun) att kongressen visar sin vilja, att i ord och handling jämställa de inkomstrelaterade skatterna

A77:1 (Söderköpings arbetarekommun) att partikongressen uppdrar åt partistyrelsen att utforma en förändring av partiets politik i syfte att förbättra möjligheterna för arbetspendling för människor som bor på landsbygden

A78:1 (Valdemarsviks arbetarekommun) att partikongressen uppdrar åt partistyrelsen att utforma en förändring av partiets politik i syfte att förbättra möjligheterna för arbetspendling för människor som bor på landsbygden

A79:1 (Karlskrona arbetarekommun) att verka för att ”kroghomsen” återgå till den förutvarande momsens till 25 procent

A82:1 (Nynäshamns arbetarekommun) att skattesystemet ses över så att lika skatt för lika inkomst kommer att gälla i Sverige

A83:1 (Stenungsunds arbetarekommun) att en lika och rättvis beskattning av inkomster skall ske oavsett om de härrör från A-kassa, lön, pension eller sjukpenning (inkl. sjuk- eller aktivitetsersättning)

A83:2 (Stenungsunds arbetarekommun) att principen om en lika och rättvisa beskattning av inkomster tydliggörs i partiets politiska riktlinjer

A85:1 (Mölnåls arbetarekommun) att utjämna skillnaderna i beskattning av inkomster för pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna

A85:3 (Mölnåls arbetarekommun) att kongressen uttalar sitt solidariska stöd till pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna

A86:1 (Bollebygds arbetarekommun) att utjämna skillnaderna i beskattning av inkomster för pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna

A86:3 (Bollebygds arbetarekommun) att kongressen uttalar sitt solidariska stöd för de ekonomiskt svaga grupperna bland pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna

A87:3 (Partille arbetarekommun) att kongressen uttalar sitt solidariska stöd för de angivna grupperna

A88:1 (Borås arbetarekommun) att anta motionen och därmed ställa sig bakom att skattesystemet skall vara rättvist och innebära skatt efter bärkraft

A90:1 (Värnamo arbetarekommun) att det är inkomstens storlek som bestämmer skatteuttaget, de som har inkomster på samma nivå ska i skattehänseende behandlas lika, oavsett om det är lön av arbete, pension (ålder eller förtida), ersättning från arbetslöshetskassa eller övriga socialförsäkringar

A91:1 (Marks arbetarekommun - enskild) att (verka i enlighet med motionens intentioner)

A93:1 (Göteborgs partidistrikt) att RUT avdraget ska avskaffas

A94:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska arbeta för en reformering av skattesystemet i den riktning som anges i motionen

A95:2 (Trelleborg arbetarekommun) att vårt parti i nästa valperiod vid ett maktillträde högprioriterar att denna särbehandling omedelbart avbryts

A96:1 (Bjurholms arbetarekommun) att inkomstskattegapen utjämnas mellan pensionärer, sjukskrivna, arbetslösa och löntagare

A97:1 (Umeå arbetarekommun) att de sociala avgifterna används till att förbättra den sociala tryggheten

A99:1 (Höganäs arbetarekommun - enskild) att mottagare av sponsrade medel är skyldig att meddela skatteverket om förmåner med ekonomiskt värde ges till sponsorerna

A100:1 (Uddevalle arbetarekommun) att införa land-för-landrapportering – kräv att företag rapporterar sina vinster och skatter i varje land där de är verksamma. Då kan myndigheter i fattiga länder få vetskap om hur mycket skatt som företagen är skyldiga att betala

A102:1 (Borås arbetarekommun) att avsluta systemet med bidrag till privata hem i form av hushållsnära tjänster

A104:1 (Stockholms partidistrikt) att partiet arbetar för ett införande av Tobinskatt

A108:2 (Bodens arbetarekommun) att svenska skattesystemet ses över för att undvika skattefallor för, till att börja med, skattefinansierade verksamheter

A109:1 (Ulricehamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska återupprätta en tydligare progressivitet i skattesystemet och vars intäkter i större utsträckning ska användas till att finansiera det välfärdsuppdrag som vilar på kommuner och landsting

A111:1 (Eskilstuna arbetarekommun) att verka för en översyn av skattesystemet med syfte att generera mer resurser till välfärden

B25:2 (Kristianstads arbetarekommun) att det införs en kändbar miljöbeskattning på transporter i syfte att få bort onödiga transporter för att på så sätt gynna närodlade produkter och inhemsk industri

D46:5 (Laxå arbetarekommun) att bekämpa barnfattigdomen genom omfördelningar i skattesystemet

E36:13 (Jönköpings arbetarekommun) att småhus ska beskattas efter förmåga

E36:14 (Jönköpings arbetarekommun) att begränsningsregler måste finnas i systemet för fastighetsbeskattning

E36:16 (Jönköpings arbetarekommun) att inför ett taxeringsvärdessystem som gäller över längre tidsperioder, för att skapa förutsebarhet

M72:5 (Göteborgs partidistrikt) att identifiera underbeskattningen av finanssektorn som ett strukturellt problem som bör åtgärdas – med hjälp av en väl designad transaktionsskatt eller någon annan skattelösning

Partikongressen föreslås besluta:

att avslå motionerna A45:1, A46:2, A46:3, A46:4, A48:2, A49:2, A50:2, A53:2, A54:2, A54:3, A57:1, A60:1, A61:1, A62:1, A63:1, A65:1, A66:1, A67:1, A67:3, A68:1, A69:2, A71:1, A74:1, A79:2, A80:1, A81:1, A85:2, A86:2, A87:2, A89:1, A89:2, A92:1, A93:2, A98:1, A101:1, A102:2, A103:1, A107:1, A110:1, A110:2, B41:1, D173:2, E36:15, G121:4, H93:2

A45:1 (Malungs arbetarekommun) att S-kongressen beslutar om att S ska utreda hur man kan stimulera till arbete genom att få göra avdrag för hela reskostnaden till och från arbetet

A46:2 (Höganäs arbetarekommun) att alla i inkomstdeklarationen avdrag för resor till och från arbetet får göras med 100%

A46:3 (Höganäs arbetarekommun) att övriga utgifter får avdrag med 100%

A46:4 (Höganäs arbetarekommun) att avdrag för förvaltningsutgifter får göras med 100%

A48:2 (Malungs arbetarekommun) att S-kongressen beslutar att lösgjorda ekonomiska medel används för att ge kommunerna möjlighet att inrätta/utveckla så kallade Fixar Malte tjänster

A49:2 (Umeå arbetarekommun) att pengar istället avsätts för att stärka vård och omsorg i kommunerna

A50:2 (Västerbottens partidistrikt) att pengar istället avsätts för att stärka vård och omsorg i kommunerna

A53:2 (Falkenbergs arbetarekommun) att avdraget omarbetas i enlighet med ovan nämnda förslag

A54:2 (Sollentuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att avsätta ekonomiska resurser avsedda för barnomsorg, äldreomsorg, skola samt hälso- och sjukvård, istället för skattesubventionerat RUT- avdrag. Satsningen i sig innebär en avlastning i det vardagliga livspusslet för både kvinnor och män, framförallt kvinnor

A54:3 (Sollentuna arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för en styrning av de avsatta ekonomiska resurserna för avsedda ändamål inom barnomsorg, äldreomsorg, skola samt hälso- och sjukvård, som personaltäthet, kompetensutveckling, mindre barngrupper och fler förskolelärare inom barnomsorgen, mer stödundervisning och läxhjälp till behövande barn och ungdomar, fler kuratorer och psykologer inom skolan, behöriga lärare, en mer flexibel äldreomsorg, utbildad personal och mer tid för våra äldre, möjlighet till heltidsarbete mm

A57:1 (Strömsund arbetarekommun) att arbeta för den skattefria bilersättningen räknas upp så att den följer de ökade bränslekostnaderna

A60:1 (Helsingborgs arbetarekommun - enskild) att den socialdemokratiska partikongressen tar initiativet till att vi startar upp ett riksomfattande rådslag om hur framtidens skattepolitik åter ska bli ett verktyg för genomförande av det goda medborgarhemmet med en generell välfärd och arbete åt alla som bas

A61:1 (Malå arbetarekommun) att partikongressen ger våra riksdagsledamöter i uppgift att driva frågan om att energianläggningar ska ingå i den kommunala fastighetsavgiften

A62:1 (Hörby arbetarekommun) att fordonsrelaterade intäkter ska till stora delar öronmärkas för underhåll av vägar och gator och för nybyggnation och trafiksäkerhet

A63:1 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen ställer sig bakom motionen och uppdrar åt partistyrelsen att verka för att uttala ett stöd för införandet av skatt på finansiella transaktioner

A65:1 (Linköpings arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna driver frågan om tillägsskatter på livsmedel för att bekämpa övervikt. Dessa tillägsskatter ska kombineras med minskade skatter på livsmedel som främjar en god hälsa så att statens beräknade skatteintäkter varken ökar eller minskar

A66:1 (Karlskrona arbetarekommun) att partistyrelsen får i uppdrag att arbeta för att avskaffa ”Rutavdraget” i nuvarande form och utreda och föreslå förslag hur dessa resurser överförs till den offentliga sektorn för att användas till de som bäst behöver hushållsnära tjänster

A67:1 (Haninge arbetarekommun) att jobbskatteavdragen snarast fasas ut för att ersättas av en mer rättvis beskattning av inkomsterna

A67:3 (Haninge arbetarekommun) att en översyn av pensionssystemet görs i det fall jobbskatteavdragens utjämnande drar ut på tiden

A68:1 (Karlskrona arbetarekommun - enskild) att man vid ett maktskifte verkar för att ta bort jobbskatteavdrag tre och fyra, och eventuellt efterföljande avdrag

A69:2 (Hallsbergs arbetarekommun) att uppdra till partistyrelsen att arbeta fram en tidsplan för hur målet ska nås

A71:1 (Enköpings arbetarekommun - enskild) att vid ett regeringsskifte genast återställa till lika skatt för inkomst och pension

A74:1 (Malungs arbetarekommun) att S-kongressen beslutar om att S skall utreda en ny skattereform

A79:2 (Karlskrona arbetarekommun) att verka att dessa resurser på 5,4 miljarder används till sysselsättning för välfärdsarbetare i den offentliga sektorn

A80:1 (Hudiksvalls arbetarekommun) att Rot- och Rut-avdragen behålls som idag men med ändringen att de som har inkomster från t ex 10 000 kr–401 000 kr har fullt avdrag 50% för att sen trappa ner avdraget succesivt ju mer man har i inkomst till ett ev tak för att slutligen hamnar avdragen på t.ex max 20% från taket och uppåt

A81:1 (Sundsvalls arbetarekommun) att vi socialdemokrater så snart vi återfått regeringsmakten åter inför ett skattesystem där inkomster beskattas lika oavsett om de kommer från förvärvsarbete, sjukpenning, a-kassa eller pension

A85:2 (Mölnåls arbetarekommun) att reformen genomförs snarast för de angivna grupperna

A86:2 (Bollebygds arbetarekommun) att reformen genomförs snarast för de angivna grupperna

A87:2 (Partille arbetarekommun) att reformen genomförs snarast för de angivna grupperna

A89:1 (Malmö arbetarekommun) att principen om röd skatteväxling antas

A89:2 (Malmö arbetarekommun) att partiet initierar till en utredning om införande av skatteväxling på matvaror

A92:1 (Ale arbetarekommun) att snarast efter ett regeringsskiftet, dock senast 2016, återställa skattesystemet så att alla med lika inkomst betalar lika mycket i skatt

A93:2 (Göteborgs partidistrikt) att dagens system med ROT-avdrag förändras till att bli ett konjunkturstimulerande investeringsbidrag och inte enbart omfatta privatpersoner

A98:1 (Falkenbergs arbetarekommun) att sparräntan upp till 100 000 kr ska vara skattefri

A101:1 (Haninge arbetarekommun) att Socialdemokraterna drar i gång en utredning med syftet att i enlighet med motionens intentioner tekniskt utforma en lämplig form av arbetsgivaravgift eller annat för ändamålet lämpligt styrmedel

A102:2 (Borås arbetarekommun) att överföra stödet till de som har speciella behov av service i sin bostad

A103:1 (Ljungby arbetarekommun) att Socialdemokraterna tar initiativ till en utredning med syfte att ha en lägre arbetsgivaravgift på tillsvidareanställning

A107:1 (Perstorps arbetarekommun) att socialdemokratiska riksdagsledamöter verkar för att även kommuner skall ha del av de pengar som tillfaller staten vid företagsförsäljningar

A110:1 (Simrishamns arbetarekommun) att skattereglerna ses över för delat boende i olika kommuner

A110:2 (Simrishamns arbetarekommun) att vistelsekommunen stärks som mantalsskrivningsort

B41:1 (Örebro läns partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för att förmånsbeskattningsreglerna förändras för att också gynna och omfatta kollektivtrafik- och cykelresor

D173:2 (Västerbottens partidistrikt) att socialdemokratin ersätter avdraget för hushållsnär tjänster med ett förslag om ett privatkonto, där människor får ett visst antal lediga timmar till sitt förfogande

E36:15 (Jönköpings arbetarekommun) att inför en miljöstyrande fastighetsskatt

G121:4 (Eskilstuna arbetarekommun) att med utgångspunkt från den danska utredning kring sockerskatt, tillsätta en grupp som kreativt granskar hur en sockerskatt bäst kan designas

H93:2 (Mölnåls arbetarekommun) att uttala sin mening att skatteväxling skall ske på ohälsosamma och hälsosamma produkter

MOTION A43

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Att betala skatt efter bärkraft

I den så kallade princippropositionen (prop. 1993/94:250 Reformering av det allmänna pensionssystemet) var utgångspunkten att pensionärer skulle betala samma skatt som förvärvsarbetande givet samma inkomst.

Lika beskattning är rätt naturligt med tanke på att pension är uppskjuten lön. Inget sades om att vi i Sverige skulle utveckla en inkomstbeskattning med skilda skattetabeller knutna till inkomstkällan. Inte bara förvärvsarbetande och pensionärer har olika skatt. Vi har också fått en särskild beskattning av arbetslösa, sjuka och föräldralediga.

Regeringens så kallade arbetslinje är ett motiv för denna olikartade beskattning. Jobbpolitiken har havererat och utanförskapet växer.

Föräldralediga får betala mer skatt samtidigt som det utfärdas ett skattefritt vårdnadsbidrag.

Partikongressen föreslås besluta:

A43:1 att principen skatt efter bärkraft ligger fast

Göteborgs partidistrikt/sociala forumgruppen

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A44

YSTADS ARBETAREKOMMUN

Att genomföra en bred skatteöversyn

En av socialdemokraternas viktigaste uppgifter, om inte den viktigaste, är att långsiktigt säkerställa välfärden för alla medborgare. För detta behövs stora inkomster till stat, landsting och kommuner. Den främsta inkomstkällan är skatteintäkterna. Den bästa vägen är naturligtvis att så många människor som möjligt har ett arbete med beskattningsbar lön, vilket är centralt i vår socialdemokratiska politik. Men det är också mycket viktigt att ha ett skattesystem som är enkelt, tydligt och rättvist. Skatt ska betalas efter bärkraft.

Den senaste skattereformen genomfördes för 20 år sedan. Sedan dess har mycket hänt. Ett mycket stort antal avsteg från likformigheten av skattesystemet har genomförts av den borgerliga regeringen, bl.a. genom en mängd olika avdragsmöjligheter och momssänkningar. Detta har gjort skattesystemet mer svåröverskådligt samt skapat förutsättningar till skatteplanering. Globaliseringen har resulterat i att riskkapitalbolag har kunnat flytta sina vinster till skatteparadis, vilket innebär stora förluster av skatteintäkter, som skulle kunna ha använts till välfärdsarbete i Sverige.

Det finns alltså mycket starka skäl för att snarast se över skattesystemet. En sådan översyn bör i första hand hantera beskattningen av arbete, företag och kapital.

Vi anser också att det är angeläget att skattesystemet är långsiktigt hållbart över flera mandatperioder, oavsett vilken politisk majoritet som styr. Därför måste skattesystemet ha en bred förankring bland medborgarna.

Partikongressen föreslås besluta:

A44:1 att partiet ska verka för att en parlamentarisk kommitté tillsätts, som får i uppdrag att genomföra en bred skatteöversyn

Stefan Malmberg och Roger Jönsson

Ystads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A45

MALUNGS ARBETAREKOMMUN

Avdrag för arbetsresor

Kampen för full sysselsättning är den mest grundläggande uppgiften för arbetarrörelsen. Arbetslöshet bryter ner individen, gör samhället fattigare och försvårar löntagarnas kamp för bra löner och arbetsvillkor.

I ett samhälle med låg arbetslöshet minskar individens risk att bli ekonomiskt och socialt utsatt. Att bli arbetslös, att inte vara behövd, riskerar att beröva en människa självkänsla och försörjning. Ett samhälle med full sysselsättning blir ett rikare och mer jämlikt samhälle. Om alla som kan arbeta bidrar det till välfärdsstatens finansiering och ökar resurserna till vård, omsorg och skola. Det finns flera hinder för att inte kunna ta ett erbjudet arbete t.ex. inte tillräcklig yrkeskunskap, inga fungerade allmänna transporter. Vi vill här aktualisera ytterligare ett hinder, reskostnader för bil till arbetet.

Vi tar ett exempel från vår kommun Malung-Sälen avståndet från söder till norr är ca 12 mil. Vi har en stor arbetsmarknad i de norra delarna. En person blir erbjuden arbete vid fjällanläggningarna, har en inkomst på ca 120:- kr i timman det blir 8 tim x 120:- kr= 960 kr om dagen, resvägen från hemmet till arbetet är ca 8 mil x 16:- kr i drivmedel= 128:- kr så är det 8 mil hem igen då blir det en kostnad för arbetsresan på 256:- kr förutom slitage, däck och skatt. Detta är en mycket hög kostnad för att ta sig till ett arbete, vi anser därför att en S regering måste ta bort detta hinder.

I dag får man göra avdrag för kostnader över 9000 kr om året, vi anser att man borde få dra av hela kostnaden för resor till och från arbetet.

Partikongressen föreslås besluta:

A45:1 att S-kongressen beslutar om att S ska utreda hur man kan stimulera till arbete genom att få göra avdrag för hela reskostnaden till och från arbetet

Ann-Marie Pettersson

Malungs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A46

HÖGANÄS ARBETAREKOMMUN

Avdrag i skatt

Företagens vinster blir större och större. Arbetstagarnas del av dessa vinster i form av utbetald lön blir mindre och mindre. Fåtalets ensidiga vinst till nackdel för flertalets levnadsstandard kan inte få ligga till grund för ett samhälles utveckling. Lika lite som det "lågavlönade" flertalet ensidigt skall göra alla

ekonomiska försakelser för att pumpa läns en sjunkande skuta (staten). Arbete skall löna sig. Alla tycker detta. Därför borde det vara enkelt att över skattesystemet göra arbetet till en lönande verksamhet för arbetstagarna.

Det finns enligt min uppfattning ett flertal poster i vår skattedeclaration där som endast del av utgiften är avdragsgill den bör vara avdragsgill till 100 %.

Partikongressen föreslås besluta:

- A46:1 att göra en total, översyn av det svenska skattesystemet med syfte att uppnå en större fördelningspolitisk rättvisa än vad som är fallet idag
- A46:2 att alla i inkomstdeklarationen avdrag för resor till och från arbetet får göras med 100%
- A46:3 att övriga utgifter får avdrag med 100%
- A46:4 att avdrag för förvaltningsutgifter får göras med 100%

Arne Lundh

Höganäs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A47

KATRINEHOLMS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Avskaffa ROT- och RUT-avdragen i sin nuvarande form

Att ha en permanent avdragsrätt för att få gjort vissa tjänster i hemmet har funnits en längre tid. Under Socialdemokratiska regeringar användes ROT avdraget som en arbetsmarknadspolitisk åtgärd under perioder när det i övrigt var kärvt på arbetsmarknaden för anställda inom byggsektorn.

Rut avdraget är den borgerliga regeringens stora politiska reform och något som de länge drömt om - att ha någon som fixar hemma. RUT avdraget kan användas till mycket mer än att städa i hemmet och vi vet att gråzonen är stor och att det finns svårigheter att bedöma vad som kan dras av eller inte.

Som upplägget är nu så kan man dra av 100 000 kr i arbetskostnad per person i ett hushåll. Detta under förutsättning att du betalar så mycket skatt att detta rymms som avdrag.

Ett av skälen att införa RUT var att komma åt den svarta sektorn inom framförallt städsektorn. Det är svårt att leda i bevis att man kommit åt denna svarta sektor genom att införa RUT men på marginalen så kan naturligtvis en del svarta arbeten genom RUT avdraget blivit vita.

Inom ROT så förekommer en del fusk som det är utformat idag. En del mindre seriösa firmor lägger kostnaden för material som arbetskostnad och därmed så blir avdraget större.

Enligt uppgifter så räknar man att ROT och RUT under år 2012 kommer att kosta staten drygt 15 miljarder, vilket är ungefär vad barnbidraget kostar.

Jag menar att dessa pengar i stället ska användas för att betala vår generella välfärd. Att använda våra gemensamma resurser till RUT och ROT, i dess nuvarande form, är inte acceptabelt.

Partikongressen föreslås besluta:

A47:1 att ROT och RUT avdragen avskaffas i sin nuvarande form

Christin Hagberg

Katrineholms arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A48

MALUNGS ARBETAREKOMMUN

Avskaffa RUT-avdrag

RUT avdraget ”Renhållning-Underhåll-Tvätt” infördes av den borgerliga regeringen 2007.

Skattereduktionen motsvarar 50 % av arbetskostnaden och får nyttjas upp till högst 50 000 kr per år och individ det innebär en skattereduktion i ett hushåll på 100 000 per år. Motiveringen var att svartjobben skulle minska, fler invandrare skulle få jobb och det skulle underlätta livspusslet. Skatteavdraget gäller alla som är bosatta i Sverige samt även för de som har villa eller sommarhus i andra EU länder.

Enligt de undersökningar som har gjorts ”Institutet för framtidsstudier” så har det inte gett så många nya jobb och inte tagit bort efterfrågan eller utbud på svarta tjänster och det är inte så många vanliga hushåll som nyttjar dessa tjänster.

Vem använder alla dessa miljarder som har betalats ut, jo före detta statsminister, före detta ministrar och framförallt höginkomsttagare. Detta är en gåva från den borgerliga regeringen till samma grupp som har fått del av slopandet av förmögenhets och fastighetsskatt. Livspusslet har säkert underlättats för de som redan har det gott ställt.

De som på grund av tunga och slitsamma arbeten inom sjukvård/handel och ensamstående föräldrar har inte råd att använda det. Vi anser att detta är riktigt dålig fördelningspolitik och tycker att man borde satsa dessa pengar på att kommunerna kunde anställa såkallade Fixar Malte.

Partikongressen föreslås besluta:

A48:1 att S-kongressen beslutar att en Socialdemokratisk regering avskaffar RUT-avdraget

A48:2 att S-kongressen beslutar att lösgjorda ekonomiska medel används för att ge kommunerna möjlighet att inrätta/utveckla så kallade Fixar Malte tjänster

Ann-Marie Pettersson

Malungs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A49

UMEÅ ARBETAREKOMMUN

Avskaffa RUT-avdraget

Skattereduktion för hushållsnära tjänster infördes av högerregeringen sommaren 2007 och innebär att den som anlitar städhjälp, barnpassning eller annan arbets- kraft i hemmet kan få halva kostnaden betald i form av reducerad skatt.

Varje person kan på detta sätt få sin skatt reducerad med maximalt 50000 kronor om året.

Beloppet avdrag är i sammanhanget missvisande eftersom skattereduktionen inte är ett avdrag, utan snarare ett bidrag från staten till de medborgare som har råd att betala för att låta någon annan utföra hemarbetet.

Skattereduktionen för hushållsnära tjänster som den är utformad i dag utgör en djupt orättvis fördelning av samhällets resurser. I en situation där allt fler äldre får otillräcklig hjälp i sin hem och där låginkomsttagare med småbarn går på knäna under en dubbel arbetsbörda har regeringen valt att finansiera städhjälp till dem som i många fall redan anlitat städhjälp men valt att betala "svart". Regeringen har alltså genom skattesubvention mutat höginkomsttagare att betala "vitt".

Dagens statistik visar att RUT-avdrag är vanligast bland par med barn (35 - 44 år) och bland äldre ensamstående kvinnor (85 år och äldre). Av den totala skattereduktionen för RUT gick 64 % till den fjärdedel av hushållen som hade högst inkomst medan 7 % gick till den fjärdedel av hushållen som hade lägst inkomster. Tilläggas bör att eftersom RUT är en skattereduktion måste man ha en viss inkomst för att kunna ta del av den. Man kan inte få mer i skattereduktion än vad man skulle betalat i skatt.

I skuggbudgeten 2011 skriver partiet: Vi kommer vidare att återkomma med förslag som separerar hushålls- från ROT-arbeten, bland annat genom att olika tak införs och att möjligheten till skattereduktion för hushållsarbete tydligt riktas mot äldre och barnfamiljer. Vi vet att många kvinnor idag arbetar deltid bl.a. i hemtjänsten. Det behövs en förstärkt ekonomi i kommunerna för att finansiera/möjliggöra heltidsarbete. Resurser behövs också för att kvinnor med barn ska kunna arbeta på obekväma arbetstider. De skattepengar som idag används till RUT- bidrag skulle på så sätt tydligt riktas mot äldre och barnfamiljer.

Partikongressen föreslås besluta:

A49:1 att partiet beslutar att avskaffa Rut avdraget helt

A49:2 att pengar istället avsätts för att stärka vård och omsorg i kommunerna

Birgitta Muckavaara

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A50

VÄSTERBOTTENS PARTIDISTRIKT

Avskaffa RUT-avdraget

Skattereduktion för hushållsnära tjänster infördes av högerregeringen sommaren 2007 och innebär att den som anlitar städhjälp, barnpassning eller annan arbets- kraft i hemmet kan få halva kostnaden betald i form av reducerad skatt.

Varje person kan på detta sätt få sin skatt reducerad med maximalt 50000 kronor om året. Beloppet avdrag är i sammanhanget missvisande eftersom skattereduktionen inte är ett avdrag, utan snarare ett bidrag från staten till de medborgare som har råd att betala för att låta någon annan utföra hemarbetet.

Skattereduktionen för hushållsnära tjänster som den är utformad i dag utgör en djupt orättvis fördelning av samhällets resurser. I en situation där allt fler äldre får otillräcklig hjälp i sin hem och där låginkomsttagare med småbarn går på knäna under en dubbel arbetsbörda har regeringen valt att finansiera städhjälp till dem som i många fall redan anlitat städhjälp men valt att betala "svart". Regeringen har alltså genom skattesubvention mutat höginkomsttagare att betala "vitt".

Dagens statistik visar att RUT-avdrag är vanligast bland par med barn (35 - 44 år) och bland äldre ensamstående kvinnor (85 år och äldre). Av den totala skattereduktionen för RUT gick 64 % till den fjärdedel av hushållen som hade högst inkomst medan 7 % gick till den fjärdedel av hushållen som hade lägst inkomster. Tilläggas bör att eftersom RUT är en skattereduktion måste man ha en viss inkomst för att kunna ta del av den. Man kan inte få mer i skattereduktion än vad man skulle betalat i skatt.

I skuggbudgeten 2011 skriver partiet: Vi kommer vidare att återkomma med förslag som separerar hushålls- från ROT-arbeten, bland annat genom att olika tak införs och att möjligheten till skattereduktion för hushållsarbete tydligt riktas mot äldre och barnfamiljer. Vi vet att många kvinnor idag arbetar deltid bl.a. i hemtjänsten. Det behövs en förstärkt ekonomi i kommunerna för att finansiera/möjliggöra heltidsarbete. Resurser behövs också för att kvinnor med barn ska kunna arbeta på obekväma arbetstider. De skattepengar som idag används till RUT- bidrag skulle på så sätt tydligt riktas mot äldre och barnfamiljer.

Partikongressen föreslås besluta:

A50:1 att partiet beslutar att avskaffa Rut avdraget helt

A50:2 att pengar istället avsätts för att stärka vård och omsorg i kommunerna

Birgitta Mukkavaara

Västerbottens partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A51

SANDVIKENS ARBETAREKOMMUN

Avskaffa RUT-bidraget

Skattereduktion för hushållsnära tjänster infördes av den moderatledda regeringen 2007. Den som anlitar t ex städhjälp, barnpassning i hemmet kan få del av kostnaden betald i form av reducerad skatt med maximalt 50 000:- per år.

Man kan även uttrycka sig så att det inte är ett avdrag utan ett bidrag från staten till medborgare som redan kan anses ha en god ekonomisk situation.

Skattereduktionen utgör en orättvis fördelning av samhällets resurser. Statistik visar att avdraget är vanligast bland par i åldern 35 år – 44 år med barn samt bland äldre ensamstående kvinnor, 85 år och äldre. Av den totala skattereduktion gick 64% till den fjärdedel av hushållen som har den högsta inkomsten endast 7% gick till den fjärdedel som har den lägsta inkomsten. För att få tillgång till skattereduktionen krävs att man har en viss inkomst, det finns ett skattgolv för nyttjande av reduktionen. På detta sätt driver RUT-avdraget på de ökade klyftorna och den alltmer ökande ojämlikheten i det svenska samhället.

Vidare så samverkar RUT-bidraget med privatiseringarna inom offentlig sektor och neddragningarna inom det offentliga för att urholka den solidariskt finansierade välfärdssektorn. Det blir allt enklare och naturligare att "fylla på" de offentliga lösningarna med extra tjänster finansierade med RUT-bidrag. Därigenom minskar motivationen att betala skatt till den solidariskt finansierade välfärden. Vidare så slår det, i de områden som har LOV, mot de offentliga hemtjänst-givarna och snedvrider den konkurrens som man ansett skall råda på dessa "marknader".

Vi som varande ett socialdemokratiskt arbetareparti bör, i enlighet med våra slagord "Frihet, Jämlikhet, Solidaritet", stå upp mot krafter som verkar för en ökad ojämlikhet och motverkar de solidariskt finansierade systemen i Sverige.

Partikongressen föreslås besluta:

A51:1 att Sveriges socialdemokratiska arbetareparti arbetar för att RUT-bidraget avskaffas

Robert Sten

Sandvikens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A52

UPPSALA LÄNS PARTIDISTRIKT

Avskaffa RUT-bidraget i dess nuvarande form

Skattereduktion för hushållsnära tjänster infördes av regeringen 2007 och innebär att den som anlitar städhjälp, barnpassning eller annan arbetskraft i hemmet kan få halva kostnaden betald i form av reducerad skatt.

Varje person kan genom detta regelverk få sin skatt reducerad med 50 000 om året. Beloppet avdrag är i sammanhanget missvisande då skattereduktion inte är ett avdrag utan senare ett bidrag från staten till medborgare som har råd att låta någon annan person utföra hemarbetet.

Aktuell statistik visar att RUT-avdrag är vanligast bland par (i åldern 35-44 år) med barn och bland äldre ensamstående kvinnor (85 år och äldre). Av den totala skattereduktionen gick 64 procent till den fjärdedel av hushållen som har de högsta inkomsterna. Endast 7 procent av reduktionen gick till hushåll med de lägsta inkomsterna. För att kunna ta del av RUT-avdraget krävs en viss inkomst eftersom det är fråga om en skattereduktion. Det innebär att hushåll med låga inkomster – men som skulle behöva använda sig av hushållsnära tjänster – inte har möjlighet och inte heller har råd med nuvarande regler.

År 2009 hade 170 000 eller 3.5 procent av hushållen använt sig av RUT-avdraget. Även om RUT-avdraget underlättar för enskilda hushåll, leder det till en minskning av skatteintäkterna, ca 750 miljoner kronor 2009. Motsvarande siffra för 2010 beräknas uppgå till ca 1 400 miljoner kronor och förväntas öka ytterligare enligt Skatteverket. Det är viktigt att se sambandet mellan minskade intäkter och resurser till investeringar i välfärden. Minskade skatteintäkter innebär minskade resurser till förskola och skola, till äldreomsorg och till sjukvård och annan offentligt finansierad verksamhet – vilket är ytterligare en belastning för hushåll med låga eller inga inkomster.

Det finns anledning att se över nuvarande utformning av RUT-avdraget för att bland annat göra det möjligt för andra att använda sig av avdragsrätten, t ex äldre med låga pensioner, ensamstående med barn och barnfamiljer med låga inkomster.

Partikongressen föreslår besluta:

- A52:1 att Socialdemokraterna arbetar för att avskaffa RUT-bidraget i dess nuvarande orättfärdiga form
- A52:2 att Socialdemokraterna utformar en avdragsmodell som gör det möjligt för människor med låga inkomster, bl.a. barnfamiljer och äldre, att använda sig av avdraget för vissa hushållstjänster

Vaksala-Årsta socialdemokratiska förening

Uppsala läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A53

FALKENBERGS ARBETAREKOMMUN

Avveckla RUT-avdraget

Som RUT- avdraget fungerar nu så är det mest höginkomsttagare som har råd att utnyttja det och de har råd att anlita RUT utan skattesubventioner.

Om RUT- avdraget ändras så att låginkomsttagare har råd att utnyttja det mer än tillfälligtvis kan det bli bättre. Om det riktas till barnfamiljer och äldre kombinerat med ett inkomsttak kan RUT fylla sitt syfte så att de som bäst behöver det kan nyttja det.

Partikongressen föreslås besluta:

A53:1 att avdraget i dess nuvarande form avvecklas

A53:2 att avdraget omarbetas i enlighet med ovan nämnda förslag

Ulla Lindén

Falkenbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A54

SOLLENTUNA ARBETAREKOMMUN

Avskaffa RUT-avdraget (bidraget) i dess nuvarande form

Grunden/grunderna för skattesubventionerade reformer, ska alltid vara, att det ska gagna och komma till del för alla medborgare i Sverige. De som har behov och vill använda sig av hushållsnära tjänster, får gärna göra det även fortsättningsvis, dock genom att betala ur egen ficka, inte genom våra gemensamma skattemedel.

Varför är ROT-avdraget okontroversiellt, men inte RUT-avdraget? Svaret är, kön och klass. RUT är en kvinnodominerad låglönessektor. ROT är en mansdominerad höglönessektor. Ur fördelningspolitisk synpunkt, är ROT- avdraget inte bättre än RUT-avdraget.

Skattereduktion för hushållsnära tjänster infördes av Alliansen sommaren 2007. Den som anlitar städhjälp, barnpassning eller annan arbetskraft i hemmet, numera även läxhjälp och stödundervisning under täckmantel ”barnpassning” samt RUT-avdrag för hushållsnära tjänster även utomlands, kan få halva kostnaden betald i form av reducerad skatt. Eftersom RUT är en skattereduktion, måste man deklarerat en viss inkomst för att kunna ta del av den. Skattereduktionen blir inte större än vad man skulle ha betalat i skatt. Varje svensk medborgare kan få sin skatt reducerad på det här viset med max 50.000 kr om året. Skattereduktionen är inte ett avdrag, utan ett bidrag från staten (skattebetalarna) för de medborgare vilka har råd att betala för att låta någon annan utföra arbete i hemmet.

Vi anser att denna form av skattereduktion, utgör en djupt orättvis fördelning av samhällets resurser. Med tanke på att allt fler äldre får otillräckligt med hjälp i hemmet och far illa, låginkomsttagare med små barn har en dubbel arbetsbörda och lägre inkomster, sjukvården försämras, är ojämlik och ojämställd, många barn och ungdomar klarar inte av sin skolgång, barnomsorgen har för stora barngrupper och få förskolelärare, har regeringen valt att finansiera hushållsnära tjänster till de som redan i många fall anlitar just dessa tjänster genom ”att betala svart”. Genom denna skattereduktion har man mutat höginkomsttagare att betala för dessa tjänster ”vitt”. Statistik visar att RUT-avdrag är vanligast bland par med barn (35-44 år) samt bland äldre ensamstående kvinnor (85 år och äldre). Av den totala skattereduktionen för RUT går 64 % till den fjärdedel av hushållen som hade högst inkomst. Medan 7 % till den fjärdedel av hushållen som hade lägst inkomst.

RUT-avdraget är en kvinnofälla. Övervägande delen som utför hushållsnära tjänster är kvinnor, oftast med invandrarbakgrund, samt övriga kvinnor med låg eller ingen utbildning. Deras löner är låga och ovärdiga. Det går knappast att försörja sig och leva någorlunda drägligt liv på dessa löner. Hur kommer dessa kvinnors pensionsutveckling att se ut framöver? Att ha ett arbete under ett helt arbetsliv som medför belastningsskador, ingen möjlighet till kompetensutveckling eller möjlighet till påverkan av sin arbets- och livssituation, på vilket sätt skulle det gagna dessa kvinnor? Kvinnor från lägre samhällsskikt får äran att utgöra s.k. fler arbetstillfällen. Varför just kvinnor? Vem ska städa hemma hos städerskan och se efter hennes barn? Hur många fler arbetstillfällen handlar det egentligen om? Varför ska medelklassen i storstäderna kunna använda sig av skattereduktion för läxhjälp och stödundervisning som är skolans uppdrag? Vem ska ge läxhjälp och stödundervisning (eftersom skolan uppenbarligen inte förmår att göra det) till de barn vars föräldrar inte tillhör den välbärgade medelklassen i storstäderna? Har inte alla barn och ungdomar oavsett klasstillhörighet, rätt till en jämlik och rättvis fördelning av läxhjälp och stödundervisning? På vilket sätt gynnar det svenska skattebetalare, att människor i andra länder får arbetstillfällen och löner genom skattesubventioner från våra gemensamma skattemedel? Istället för att skattesubventionera RUT- avdraget, borde vårt parti satsa på olika incitament och reformer som medför ett mer jämställt samhälle och framförallt möjliggör mer jämställda parförhållanden, där man delar på arbetsbördor i hemmet. Det är en ideologisk fråga, vilken i grunden kan härledas till avsaknad av jämställdhet inom parförhållanden. Tiden räcker inte till för våra ”livspussel i storstäderna”, därför låter vi som utgör medelklassen med höga inkomster, andra utföra tunga, slitsamma och tråkiga sysslor till ovärdiga och diskriminerande löner, samt en för hälsan mycket ogynnsam arbetsmiljö. Låter det lockande och stimulerande?

Det ställs oerhört höga och orimliga krav på dagens kvinnor. Vi ska göra karriär, behaga våra män, vara perfekta mödrar, ha det övergripande ansvaret för familjen och hemmet. Som om inte det vore nog, ska vi även ta hand om och vårda våra gamla föräldrar och anhöriga, eftersom samhället inte förmår eller prioriterar vår välfärd inom alla områden. Delad föräldraförsäkring är också en viktig politisk fråga ur jämställdhetssynpunkt. Vårt parti måste verka för en lagstadgad delad föräldraförsäkring, även om det innebär ett risktagande inför aktuella val. Ibland måste man prioritera, göra avkall på något för att vinna annat som är betydligt viktigare och mycket större för samhällsutvecklingen. Man stiftar lagar för att skydda och gynna alla medborgare samt tillvarata samhällets intressen och fortsatta utveckling i rätt riktning.

Vi anser att vi som vuxna individer, har gjort ett eget val när vi blivit föräldrar, vilket innebär att vi har ett stort ansvar att ge kärlek, trygghet och omsorg till våra barn. Föräldraskap innebär ett stort ansvar åtminstone till dess att våra barn är 18 – 20 år. Föräldraskapet upphör inte där, snarare varar det genom hela vårt liv. Inget barn skulle om det fick välja, avstå kärlek, trygghet och omsorg från sina föräldrar till förmån för något substitut i form av en ”nanny”. Relationen och närheten mellan föräldrar och barn är oerhört viktig för barn och ungdomars trygghet, självkänsla, psykiska och fysiska utveckling, värdegrund, uppfostran och orienteringsförmåga inom respektive utvecklingsstadium beroende på ålder. Ingen barnflicka eller piga kan ersätta föräldrarollen. Som föräldrar, måste vi komma till insikt om att våra barn är det värdefullaste vi har. De utgör vår framtid. Vuxna kvinnor och män måste lära sig att prioritera och turas om att göra karriär, trots att man är småbarns- eller tonårsföräldrar. Politiken och samhället kan underlätta för småbarns- och tonårsföräldrar genom rätta satsningar inom olika skattefinansierade välfärdsområden. Vi är stolta över vårt parti som under decennier jobbat och verkat för att avskaffa pigor och betjänter. Nu verkar det som att vi är på väg att få dessa begrepp rumsrena och accepterade. Vi följer den trend som finns i andra länder, där dessa begrepp och stora klasskillnader är fullt normala, mer regel än undantag. Ett samhälle mår inte bra av stora klasskillnader, det vet vi alla! Vi socialdemokrater ska inte gå i den riktningen, utan vara stolta över det vi har åstadkommit hitintills i vårt samhälle. Vår ideologi är värd att kämpa för!

Partikongressen föreslås besluta:

- A54:1 att Socialdemokraterna verkar för att RUT- avdraget i dess nuvarande form avskaffas
- A54:2 att Socialdemokraterna verkar för att avsätta ekonomiska resurser avsedda för barnomsorg, äldreomsorg, skola samt hälso- och sjukvård, istället för skattesubventionerat RUT- avdrag. Satsningen i sig innebär en avlastning i det vardagliga livspusslet för både kvinnor och män, framförallt kvinnor
- A54:3 att Socialdemokraterna verkar för en styrning av de avsatta ekonomiska resurserna för avsedda ändamål inom barnomsorg, äldreomsorg, skola samt hälso- och sjukvård, som personaltäthet, kompetensutveckling, mindre barngrupper och fler förskolelärare inom barnomsorgen, mer stödundervisning och läxhjälp till behövande barn och ungdomar, fler kuratorer och psykologer inom skolan, behöriga lärare, en mer flexibel äldreomsorg, utbildad personal och mer tid för våra äldre, möjlighet till heltidsarbete mm
- A54:4 att Socialdemokraterna verkar för att en granskning och utvärdering av de avsatta ekonomiska resurserna till barnomsorg, äldreomsorg, skola samt hälso- och sjukvård genomförs, så att mål och resultat kan utläsas. De avsatta ekonomiska resurserna ska inte tillåtas hamna i ett ”svart hål” i en administrationsavgrund, vilket lätt kan hända, även om avsikten är en helt annan från början

Bora Jukovic och Emina Jukovic

Sollentuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A55

VÅRGÅRDA ARBETAREKOMMUN

Avveckla RUT-subventionen

Skattereduktion för hushållsnära tjänster infördes av högerregeringen sommaren 2007 och innebär att den som anlitar städhjälp, barnpassning eller annan arbetskraft i hemmet kan få halva kostnader betald i form av reducerad skatt. Varje person kan på detta sätt få sin skatt reducerad med maximalt 50 000 kronor om året.

Moderaterna säger i budgeten för 2012 att ”RUT-subventionen uppmuntrar användarna att öka sitt eget lönearbete”. Men RUT marknadsförs samtidigt som en jämställdhetsreform som avlastar kvinnors obetalda arbete. Mycket tyder på att de som använder RUT främst gör det för att frigöra tid att ägna åt familjen, eller få vardagslogistiken att gå ihop. Inte för att öka sitt eget lönearbete.

RUT-subventionen kostade 1 317 miljoner kronor 2010, enligt SCB. 320 660 personer använde RUT 2010. De allra flesta RUT-användare köpte den subventionerade tjänsten någon eller några enstaka gånger. År 2010 subventionerades 75 procent av RUT-användarna med mindre än 5 000 kr. (Skatteverkets rapport Svart och vitt och rot och rut). Medianvärdet 2009 var 2 000 kr. (Det tyder på att de flesta köper flyttstädning, fönsterputs eller storstädning.) Få köper RUT-tjänster regelbundet. Det betyder att den allmänna bild som förmedlas – att många familjer använder RUT för att få vardagen att gå ihop – inte stämmer med verkligheten.

Andelen RUT-användare som får mer än 20 000 kr i subvention är mycket liten, bara knappt 3 procent. Den gruppen står för 18 procent av totalbeloppet. Andelen som fick mer än 10 000 kr i RUT-subvention 2010 är 12 procent eller 37 984 personer. De fick 48 procent av totalbeloppet, 658 miljoner kronor. RUT är alltså inte lösningen på livspusslet. Att RUT är populärt beror inte på att folk använder RUT-tjänsten regelbundet, utan på något annat. Kanske på att RUT i alla fall verkar adressera ett problem som många upplever – att ha för lite tid.

Skattereduktionen för hushållsnära tjänster utgör en djupt orättvis fördelning av samhällets resurser. Högavlönade grupper som redan genom jobbskatteavdraget har fått tiotusentals kronor i sänkt skatt får därtill ytterligare skatteavdrag för en tjänst, som lågavlönade hushåll inte har möjlighet att utnyttja. I en situation där allt fler äldre får otillräcklig hjälp i sin hem, där låginkomsttagare med småbarn går på knäna under en dubbel arbetsbörda och där barnfattigdomen växer har regeringen valt att subventionera städhjälp till dem som i många fall redan anlitar städhjälp tidigare.

Partikongressen föreslås besluta:

A55:1 att RUT-subventionen avvecklas

A55:2 att Socialdemokraterna med en fördelningspolitiskt genomtänkt politik adresserar problemet med den dubbla arbetsbördan i arbete och familj

Vårgårda arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A56

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN

Beskattning av pensioner

Pension är inget bidrag utan en uppskjuten lön till vilken det har betalats avgifter till pensionssystemet av både arbetstagare och arbetsgivaren under arbetstagarens anställningstid.

Av detta skäl borde pension beskattas lika som inkomst av lön. Sedan tre år tillbaka beskattas pension mycket högre än lön. En som har skatt på arbetsinkomst betalar mellan 600 – 850 kronor mindre i skatt än en pensionär med samma inkomst.

Partikongressen föreslår besluta:

A56:1 att pension skall i framtiden beskattas lika som inkomst av lön

Doris Jansson och Günter Kramer

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A57

STRÖMSUND ARBETAREKOMMUN

Den skattebefriade bilersättningen

Bensinpriset ökar i Sverige och världen. För oss som bor på mindre orter och i glesbygd, innebär det ökade kostnader då vi måste använda bilen för att komma till arbete, affären, serviceanrättningar och kunna delta i föreningslivet. Möjligheten att åka kollektivt minskar ju längre ut på landsbygden man kommer.

För inkomståret 2008 ändrades reglerna för den skattefria reseersättningen till 18:50kr/mil. Trots ökade drivmedelskostnader har inte den skattefria reseersättningen ökat sen dess. Det innebär minskade möjligheter för människor att bland annat delta i fritidsaktiviteter och föreningsliv, förutom ökade kostnader för arbetsresor.

Ibland betalar föreningar ut reseersättning för att medlemmar som utför vissa uppdrag ska kunna delta på lika villkor. Den reseersättning som betalas ut av föreningarna följer ofta den skattefria reseersättningsbeloppet, och täcker långt ifrån den kostnad som den enskilde bilägaren har för sin resa. Det innebär ett hor mot demokratin, då människor tenderar att välja bort möten och sammankomster i föreningslivet på grund av ökade kostnader.

Partikongressen föreslås besluta:

A57:1 att arbeta för den skattefria bilersättningen räknas upp så att den följer de ökade bränslekostnaderna

Sven Vigren

Strömsund arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A58

JÄRFÄLLA ARBETAREKOMMUN

Ett effektivt förvärvsavdrag

Dagens förvärvsavdrag (s.k. jobbskatteavdrag) riktas till de som arbetar. Skattereduktionens mål är att öka det totala arbetsutbudet genom att förmå människor som redan är i arbete att öka antalet arbetstimmar samtidigt som individer som står utanför arbetsmarknaden ska motiveras att träda in på den. Liknande skattereformer finns i många andra länder, till exempel Danmark, Finland, Frankrike, USA m fl. Den svenska versionen, i motsats till USA:s EITC (Earned Income Tax Credit), fasar inte ut avdraget när inkomsten ökar. Ett mer effektivt och rättvist förvärvsavdrag vore att fasa ut avdragsbeloppet ju mer inkomsten ökar, samtidigt som man ökar avdraget för låginkomsttagare. Studier visar också att avdragets positiva effekt är störst bland låginkomsttagare (Lundgren et al., 2008, Ericson och Flood, 2009). I Lundgrens studie minskas arbetskraftsutbudet bland personer med höga inkomster med 1,3 procent, medan arbetskraftsutbudet bland låginkomsttagare ökar med cirka 16 procent.

Detta är en indikation på att effekten på arbetskraftsutbudet förmodligen inte är tillnärmelsevis lika positivt för höginkomsttagarna jämfört med låginkomsttagare, utan snarare kan ha den motsatta effekten. Förvärvsavdraget bör riktas mot de grupper som har en positiv effekt på arbetsmarknaden. Vi menar därför att förvärvsavdraget i Sverige måste göras om.

Genom att reformera det svenska förvärvsavdraget kan vi åstadkomma ett mer rättvist system och minska inkomstklyftorna på arbetsmarknaden. En ökning av avdragsbeloppet för låginkomsttagare kan även åstadkomma att fler personer som idag lever i utanförskap kommer in på arbetsmarknaden.

Partikongressen föreslås besluta:

A58:1 att förvärvsavdraget görs större för de med låga inkomster och fasa ut avdraget allteftersom inkomsten ökar

Mika Metso (Järfälla) och Faradj Koliev (Solna)

Järfälla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A59

SOLNA ARBETAREKOMMUN

Ett effektivt förvärvsavdrag

Dagens förvärvsavdrag (s.k. jobbskatteavdrag) riktas till de som arbetar. Skattereduktionens mål är att öka det totala arbetsutbudet genom att förmå människor som redan är i arbete att öka antalet arbetstimmar samtidigt som individer som står utanför arbetsmarknaden ska motiveras att träda in på den. Liknande skattereformer finns i många andra länder, till exempel Danmark, Finland, Frankrike, USA m fl. Den svenska versionen, i motsats till USA:s EITC (Earned Income Tax Credit), fasar inte ut avdraget när inkomsten ökar.

Ett mer effektivt och rättvist förvärvsavdrag vore att fasa ut avdragsbeloppet ju mer inkomsten ökar, samtidigt som man ökar avdraget för låginkomsttagare. Studier visar också att avdragets positiva effekt är störst bland låginkomsttagare (Lundgren et al., 2008, Ericson och Flood, 2009). I Lundgrens studie minskas arbetskraftsutbudet bland personer med höga inkomster med 1,3 procent, medan arbetskraftsutbudet bland låginkomsttagare ökar med cirka 16 procent. Detta är en indikation på att effekten på arbetskraftsutbudet förmodligen inte är tillnärmelsevis lika positivt för höginkomsttagarna jämfört med låginkomsttagare, utan snarare kan ha den motsatta effekten. Förvärvsavdraget bör riktas mot de grupper som har en positiv effekt på arbetsmarknaden. Vi menar därför att förvärvsavdraget i Sverige måste göras om.

Genom att reformera det svenska förvärvsavdraget kan vi åstadkomma ett mer rättvist system och minska inkomstklyftorna på arbetsmarknaden. En ökning av avdragsbeloppet för låginkomsttagare kan även åstadkomma att fler personer som idag lever i utanförskap kommer in på arbetsmarknaden.

Källa: Lundgren, S (red), L Behrenz, H Edqvist och L Flood (2008), Väger till full sysselsättning, Konjunkturrådets rapport 2008, SNS Förlag, Stockholm. Ericson, P och L Flood (2009), ”En optimal svensk inkomstbeskattning”, Expertrapport till Svenskt Näringslivs Skattekommission.

Partikongressen föreslås besluta:

A59:1 att göra förvärvsavdraget större för de med låga inkomster och fasa ut avdraget allteftersom inkomsten ökar

Faradj Koliev och Mika Metso

Solna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A60

HELSINGBORGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Ett skattesystem som befrämjar rättvis fördelning och arbete åt alla

Vi ser idag hur den borgerliga alliansens politik sätter den sista spiken i den Generella Valfärdspolitiken och iden om det goda medborgarhemmet.

Den Generella Valfärdspolitiken bygger på principen alla skall vara med. Det betyder att vi skall ha ett välfärds- och trygghetssystem som garanterar att alla ska kunna leva ett bra liv. Den Generella Valfärdspolitiken har två grundstenar för det första skatt efter bärkraft, för det andra en garanterad försörjning efter vars och ens behov, med utgångspunkt från alla människors lika värde.

I ärlighetens namn måst vi också erkänna att vår politik under 80 och 90 talet inte alltid gjorde det som var nödvändigt för att värna om samt utveckla välfärdspolitiken och det goda medborgarhemmet.

Alliansens skattepolitik är också, trots deras tal om ”arbetslinjen”, en katastrof för hög sysselsättning och har påtagligt medverkat till en rekordhög arbetslöshet genom att beskattningen, inkomstskatt/arbetsgivaravgifter, av arbetskraft är mångfalt högre än motsvarande beskattning av vinster på kapital och sparande. I detta sammanhang kan man peka på att arbetskraft beskattas högt medan satsningar på automatisering/robotisering i princip är skattefria och att vinsten av detta i hög utsträckning tillfaller kapitalisterna.

Vi kan alltså konstatera att skattesystemet som instrument för att skapa ”arbete åt alla” och ett rättvist och jämlikt samhälle har sedan 70 - 80 talet urvattnats successivt med följd av att de ekonomiska och sociala klyftorna och arbetslösheten ökat.

Det är nu hög tid att vi sätter in en offensiv för det goda medborgarhemmet, arbete åt alla och den Generella Valfärdspolitiken.

Partikongressen föreslås besluta:

A60:1 att den socialdemokratiska partikongressen tar initiativet till att vi startar upp ett riksomfattande rådslag om hur framtidens skattepolitik åter ska bli ett verktyg för genomförande av det goda medborgarhemmet med en generell välfärd och arbete åt alla som bas

Rolf Andersson

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A61

MALÅ ARBETAREKOMMUN

Fastighetsavgift

Enligt Lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift ska Fastighetsavgift betalas för sådana fastigheter som vid fastighetstaxeringen betecknas som småhusenhet, ägarlägenhetsenhet, hyreshusenhet eller lantbruksenhet om det på lantbruksenheten finns vad som vid fastighetstaxeringen betecknas som småhus eller tomtmark för småhus.

Om nu lagen ska finnas kvar tycker jag att även energianläggningar borde ingå i den kommunala fastighetsavgiften.

Partikongressen föreslås besluta:

A61:1 att partikongressen ger våra riksdagsledamöter i uppgift att driva frågan om att energianläggningar ska ingå i den kommunala fastighetsavgiften

Martin Norehn

Malå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A62

HÖRBY ARBETAREKOMMUN

Fordonsrelaterade skatter och avgifter

Vi kan konstatera att Sveriges gator, vägar och offentliga parkeringsplatser är undermåligt underhållna i synnerhet vintertid.

Samtidigt är bilägarnas utgifter i form av drivmedelskatt, fordonsskatt och övriga avgifter väldigt stora. Dessa statsintäkter används dock inte till det de är avsedda för utan försvinner i statskassan som allmänna medel.

Partikongressen föreslås besluta:

A62:1 att fordonsrelaterade intäkter ska till stora delar öronmärkas för underhåll av vägar och gator och för nybyggnation och trafiksäkerhet

Rune Olsson

Hörby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A63

LUNDS ARBETAREKOMMUN

För införande av finansiell transaktionsskatt

Mellan åren 1979 och 1998 ökade världshandeln med 140 procent. Under samma tidsperiod ökade valutahandeln, i sig bara en liten del av dagens kapitalmarknad, med 2300 procent. Världshandeln blir därigenom reducerad till ”en liten bubbla ovanpå en gigantisk virvel av valutaspekulation”. (Källa: Nya Ekonomihandboken s. 330)

Ett införande av en så kallad Finansiell transaktionsskatt (FTT) på internationella finansiella transaktioner skulle kunna begränsa den spekulationskarusell som kännetecknar dagens finansmarknader. Den skatteprocentsats som har diskuterats i samband med införande av så kallad Tobinskatt – en skatt som bara avsåg den internationella valutahandeln – är 0,05 procent. Det är en procentsats som är försumbar för ett företag som vill investera utomlands eller importera. Den utgör alltså inget hinder för varken varuhandel eller investeringar.

En FTT kommer att ha en bromsande inverkan på det stora antal transaktioner som äger rum på den moderna finansmarknaden. Den moderna handeln med aktier, värdebrev och valutor m.m. kännetecknas idag av så kallad högfrekvent trading som sker med hjälp av robotar och så kallad algoritmisk trading. Den sortens ekonomiska transaktioner kan generera flera tusen internationella transaktioner i minuten. Tanken med FTT är att den ska verka förebyggande och minska förekomsten av ett allvarligt missbruk. På det sättet påminner den om den skatt vi har på alkohol- och tobak.

Kritiker till ett införande av FTT brukar huvudsakligen anföra två argument, dels att en FTT skulle ha negativ inverkan på världshandeln, dels att den är ogenomförbar och därmed orealistisk. Som svar på det första argumentet räcker det med att konstatera att världshandeln endast står för en mycket liten procentdel av det totala antalet ekonomiska transaktioner. Bara valutahandeln är cirka 50 gånger större än handelsutbytet. Det är därför orimligt att tro att de negativa konsekvenserna kan bli särskilt stora för världshandeln. Det andra argumentet formulerades utifrån en annan världsbild än den vi har idag. Alltsedan den 11 september 2001 har möjligheterna att övervaka internationella finansiella transaktioner successivt ökat, än mer efter bankkraschen 2008. OECD, G20, Global forum, Europeiska unionen och Nordiska ministerrådet har varit ledande i arbetet att få till stånd informationsutbytesavtal med skatteparadis. En seriös internationell övervakning av finansiella transaktioner är alltså idag möjlig – om man vill.

OECD har konstaterat att dagens kortsiktiga finansiella dribblande medför att en för liten andel av långsiktiga pensionskapitalet går till långsiktiga och produktiva investeringar, som infrastruktur, miljöteknik och små och medelstora företag. Tysklands förbundskansler Angela Merkel och Frankrikes f.d. president Nicolas Sarkozy har uttryckt en vilja att införa beskattning av finansiella transaktioner inom EU. Motståndare är bland andra Anders Borg.

Faktum kvarstår: finansmarknaderna tar idag inte tillräckligt socialt ansvar bland annat genom att de är kraftigt underbeskattade. Finansiella tjänster är till exempel inte momsbelagda. En FTT skulle generera

avsevärda intäkter till statskassan. Intäkter som kan användas till vård, skola och omsorg. Än viktigare är skatten i ett internationellt solidaritetsperspektiv. En skatt på finansiella transaktioner kan motverka de negativa konsekvenser som den ekonomiska spekuleringen har för fattiga länder.

En finansiell transaktionsskatt kan bidra till att finansmarknaderna bättre fyller sin funktion. Dessutom skulle den kunna göra att beskattningsbördan blir mera rättvis och legitim.

En likalydande Motion till den socialdemokratiska partikongressen 2013 antogs vid Skånes socialdemokratiska partidistrikts kongress 2012.

Partikongressen föreslås besluta:

A63:1 att partikongressen ställer sig bakom motionen och uppdrar åt partistyrelsen att verka för att uttala ett stöd för införandet av skatt på finansiella transaktioner

Jon Helgason och Gunnar Jönsson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A64

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Förändra ROT

1993 införde den socialdemokratiska regeringen en skattereduktion för reparation eller om- eller tillbyggnad av bostadshus (ROT-avdrag) första gången. Avdraget utgjorde en del av det ROT-program som bl.a. syftade till att få ned arbetslösheten inom byggsektorn. Skattereduktionen utgjorde 30 % av arbetskostnaden för småhus och hyreslägenheter och gällde mellan 1993 och 1994. ROT-avdraget infördes sedan på nytt i något modifierad form 1996. Denna gång omfattade ROT-avdraget även bostadsrätter. ROT-avdraget förlängdes sedan stegvis men togs slutligen bort 1999.

ROT var alltså från början menat som en som en konjunkturutjämnande insats, en tillfällig åtgärd för att hålla människor i arbete. Med den permanentning av ROT som den borgerliga regeringen införde 2006 gick hela den utjämnande effekten i stöpet. Visserligen finns det en fortsatt hög efterfrågan på en del tjänster men när nu konjunkturen viker kan man konstatera att det har dykt upp en rad andra problem med skattereduktionen och framförallt, det finns inget krut kvar att bekämpa en tilltagande arbetslöshet i byggsektorn.

Det nuvarande systemet med ROT har under 2011 utvärderats och i början av året presenterade Skatteverket sin rapport. Den visar att det finns stora bister i nuvarande system. Bland annat kan man konstatera att visserligen har viljan hos konsumenterna att köpa "vita" tjänster ökat men samtidigt konstateras i rapporten att nu andra former av fusk och överutnyttjande dykt upp. Det enskilt största problemet är att många företag lägger redovisar kostnader för material och maskiner istället som arbetskostnader. Istället för att skapa sysselsättning i en lågkonjunktur har vi fått ett system, som förutom att det diskriminerar mellan boendeformerna och gynnar framförallt de som bor i småhus, riskerar att

skapa nya former av överutnyttjande. Skatteverket uppskattar att cirka 200 miljoner årligen försvinner i direkt fusk. I skatteverkets rapport kan man också påvisa att de flesta ROT jobben utförs av redan etablerade företag. Systemet har alltså inte ökat sysselsättningen nämnvärt.

Vi menar att Socialdemokraterna borde ta initiativ till att förändra ROT i grunden. Dels att faktiskt våga tidsbestämma ROT. Risken med nuvarande system är dels som tidigare beskrivet att man görs av med ett verktyg för att utjämna mellan låg- och högkonjunktur men det är också uppenbart att man riskerar driva upp byggpriserna på lång sikt där mellanskillnaden endast förvandlas till vinstuttag för byggföretagen istället för att faktiskt subventionerar de arbeten som utförs. Malmö arbetarekommun menar även att ett ROT system måste användas till att styra samhällsutvecklingen mot ett hållbart samhälle, man skulle kunna tänkas att endast subventioner arbeten som tydlig minskar hushållets energiförbrukning eller på annat sätt bidrar till en bättre miljö. Vår tredje ståndpunkt är att ett framtid system med ROT måste vara rättvist mellan boendeformerna. Oavsett om man bor i småhus, hyres- eller bostadsrätt måste ROT för att vara legitimt, kom alla till gagn.

Partikongressen föreslås besluta:

- A64:1 att Socialdemokraterna tar initiativ till att förändra ROT till att bli ett tidsbestämt avdrag
- A64:2 att ett nytt ROT-avdrag ska ha en tydlig profil som gynnar investeringar och arbeten mot ett hållbart samhälle
- A64:3 att ett nytt ROT-avdrag ska vara likvärdigt och omfatta samtliga boendeformer
- A64:4 att Socialdemokratiska Arbetarepartiets kongress 2013 antar motionen som sin egen

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A65

LINKÖPINGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Hur vi bekämpar folkhälsosjukdomen övervikt

På ett FN-möte om icke smittbara sjukdomar i september pekades bekämpningen av övervikt ut som världens största utmaning. I överviktens spår följer sjukdomar som cancer, diabetes och hjärtsjukdomar. Alla länder är drabbade utom de allra fattigaste. Rapporten lyfter fram det faktum att dessa sjukdomar, förutom det mänskliga lidande det medför, kostar staterna stora summor i sjukvårdskostnader och förlorad arbetstid.

Eftersom det inte råder någon oenighet kring problemformuleringen kanske det svåra ligger i att hitta en god lösning. Så verkar dock inte fallet vara. En enig forskarkår i rapporten går igenom 20 möjliga åtgärder. Exempel på saker de rekommenderar är tilläggsskatter på vissa livsmedel, begränsad reklam riktad mot barn eller satsningar på bättre skolmat. Jag uppfattar att vi i Sverige jobbar med att förbättra skolmaten och att vi är medvetna om effekten reklam har på barn. Jag tänker därför fokusera på tilläggsskatter på vissa livsmedel.

Så här skriver professor Steven Gortmaker på Harvard University: En skatt på en cent per ounce på sötade drycker skulle dra in 1,5 miljarder dollar per år i Kalifornien, sänka överviktssiffrorna, minska antalet sjukdomsfall och reducera vårdkostnader. Så varför gör man inte det? Det kan bero på att det finns en 50-miljarderdollarindustri att förhålla sig till.

De lyfter även fram faktorn att politiker är rädda för att vara överbeskyddade och därför kan vara rädda för tilläggsskatter. Utöver denna rapport av FN finns en mängd forskning, även av forskare i Sverige, bl.a. från Göteborgs universitet, som har tittat på effekten av olika matvanor och övervikt som ger en förstärkt bild av problemet och möjliga lösningar.

En annan viktig sak att tillägga är att tilläggsskatter är en lösning, en annan är att sänka skatten (el moms) på vissa nyttiga varor som t.ex. frukt och grönsaker. Politik kring tilläggsskatter inte är något nytt. Danmark har högre skatter på vissa fetter (t.ex. smör och grädde) och i Norge har man höjt skatten för socker. Att använda politik för att bekämpa övervikt är alltså inget nytt. Det kan även vara värt att notera att det verkar finnas högerpolitiker i Sverige, t.ex. Stefan Hanna kommunalråd (c) som anser att skatter på ohälsosamma varor är bra.

Kort vill jag bemöta de argument jag tycker är starkast för varför vår ide är dålig. Det är möjligt att det skulle finnas en opinion mot att höja vissa skatter. Men för att försvaga detta argument kommer jag föreslå att man sänker vissa skatter på nyttiga saker lika mkt med att man höjer dem på andra. Därför kan inte förslaget betraktas som någon skattehöjning per se vilket jag tror kommer göra att förslaget får en positivare reaktion. Att förslaget är så tydligt förankrat i forskning tror jag talar för att människor kommer få en förståelse för förslaget. Lanserat på rätt sätt tror jag detta förslag, en skattereform för hälsa, kommer nå majoritetsstöd i befolkningen.

Ett annat argument skulle vara att skatten drabbar människor med mindre ekonomiskt marginal hårdare än andra. Eftersom vi föreslår att man sänker skatten på hälsosamma varor borde det i praktiken inte innebära en betydlig kostnadsökning för någon grupp. Principiellt tycker vi också det vore konstigt att se denna reform som en ökad ”kostnad” för en grupp då den är tänkt att hjälpa människor med att förbättra deras hälsa, om någon då skulle ”drabbas” av detta är det förmodligen för att den personen behöver denna reform mer än någon annan.

Partikongressen föreslås besluta:

A65:1 att Socialdemokraterna driver frågan om tilläggsskatter på livsmedel för att bekämpa övervikt. Dessa tilläggsskatter ska kombineras med minskade skatter på livsmedel som främjar en god hälsa så att statens beräknade skatteintäkter varken ökar eller minskar

Payam Moula

Linköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A66

KARLSKRONA ARBETAREKOMMUN

Hushållsnära tjänster

Den borgerliga regeringen har infört hushållsnära tjänster ("Rutavdrag"). Detta avdrag är tänkt för de som har det bra i samhället och har råd att betala för städhjälp och andra hushållsnärätjänster och att samhället ska stå för 50 procent av den kostnaden, vilket kostar över 2 miljarder om året.

Vi Socialdemokrater var helt emot denna reform när den genomfördes. Det måste vara fel att samhället skall använda skattemedel till de som har det bra ställt, när det behövs så mycket resurser till de människor som lever med knappa förhållanden. Dessa resurser borde istället användas till de som bäst behöver denna hjälp genom kommunala offentliga tjänster.

Partikongressen föreslås besluta:

A66:1 att partistyrelsen får i uppdrag att arbeta för att avskaffa "Rutavdraget" i nuvarande form och utreda och föreslå förslag hur dessa resurser överförs till den offentliga sektorn för att användas till de som bäst behöver hushållsnära tjänster

Rödeby S-förening, Varvets S-förening, S- Kvinnor i Karlskrona, IF Metalls S-förening, Kommunals S-förening och Handels S-förening

Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A67

HANINGE ARBETAREKOMMUN

Jobbskatteavdrag

Jobbskatteavdraget är konstruerat på ett sådant sätt att det innebär en stor ojämlikhet både beroende på höga och låga inkomster men också beroende på synen på vad som är lön och inte.

Pension är uppskjuten lön och därför borde jobbskatteavdraget självklart omfatta även denna inkomst. Det är märkligt att skattesatser på förvärvsarbetande kan vara ex 24% och när pensionen sedan tas ut så stiger den helt plötsligt till ex 31%, samtidigt som ekonomin sänks för pensionären påverkas också grundavdraget. Pension är som sagt uppskjuten lön och ska självklart beskattas efter detta.

Att arbetslösa och sjukskrivna mobbas ut av den borgerliga regeringen är ingen nyhet och är självklart ytterligare ett argument för att detta ojämlika system måste göras om. En annan märklig, men sällan debatterad, effekt är att föräldralediga också drabbas av detta ojämlika system. Under perioder i livet då den ekonomiska påkänningen är stor ska alltså ytterligare sten läggas på börda.

Sammanfattningsvis bör vi ha ett jämställt skatteuttag för alla.

Partikongressen föreslår besluta:

- A67:1 att jobbskatteavdragen snarast fasas ut för att ersättas av en mer rättvis beskattning av inkomsterna
- A67:2 att skatten mellan förvärvsarbete och pension utjämnas
- A67:3 att en översyn av pensionssystemet görs i det fall jobbskatteavdragens utjämnande drar ut på tiden

Birgitta Malm Pettersson

Haninge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A68

KARLSKRONA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Jobbskatteavdrag

I fyra steg sänkte man skatterna med 100 miljarder. Man tog ifrån den offentliga sektorn för att sänka skatterna för människor med arbete. Man sa att anledningen till detta var för att få människor att välja jobb framför utanförskap.

Detta har dock inte gett någon annan effekt än att den offentliga sektorn går på knäna och tvingas till uppsägningar och sämre resurser.

Vi kan se att fas ett och fas två av jobbskatteavdraget gynnar människor som arbetar såväl i den offentliga sektorn som inom den privata sektorn som bedriver till exempel handel, sjukvård, skola och omsorg. Därför bör dessa vara kvar. Fas tre och fyra (och kanske fem och sex?) gynnar dock enbart höginkomsttagare. Vi vill inte att partiet accepterar fler jobbskatteavdrag utan ser till att man med dessa pengar kan man säkerställa den fria sjukvården, skolan och omsorgen i Sverige samt skapa nya arbetstillfällen.

Partikongressen föreslår besluta:

- A68:1 att man vid ett maktskifte verkar för att ta bort jobbskatteavdrag tre och fyra, och eventuellt efterföljande avdrag

S-föreningen Avanti

Karlskrona arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A69

HALLSBERGS ARBETAREKOMMUN

Jämställ pension med lön

Klyftorna i samhället har ökat. Den borgerliga regeringspolitiken har gynnat människor med hälsa och arbete men missgynnat sjuka, arbetslösa och pensionärer. Jobbskatteavdraget är ett exempel där just pensionärer ställs åt sidan eftersom de inte kunnat få ta del denna skattereduktion.

Det är viktigt att beskattning sker efter samma principer och därmed skatte-tabeller. Så är det inte! Pensioner beskattas högre än lön.

Pension är uppskjuten lön och borde därför beskattas som just lön.

I valet 2010 lovade vi socialdemokrater pensionärerna att jämställa pension med lön och att påbörja kompensationen som blir en konsekvens av denna rättvise-reform. Dagens pensionärer har byggt upp vår välfärd och vårt löfte till dem måste hållas. På sikt ska vi jämställa pension med lön.

Partikongressen föreslås besluta:

A69:1 att partiets mål är att pension ska beskattas som lön

A69:2 att uppdra till partistyrelsen att arbeta fram en tidsplan för hur målet ska nås

Kicki Johansson

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A70

LINKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Kostnadsersättningar vid ekonomiskt bistånd

Bakgrund

Den borgerliga regeringen har under sina år vid makten urholkat de sociala trygghetssystemen så att betydligt fler än tidigare har blivit tvungna att söka ekonomiskt bistånd. Förhoppningen är naturligtvis att vi på sikt ska kunna renovera, förnya och förbättra dessa system. Vi måste dock inse att detta kan ta lite tid eftersom skatteintaget minskats och arbetslösheten är för stor. Vi måste även erkänna att vi under den tid vi hade makten inte heller riktigt lyckades hantera dessa frågor på ett helt optimalt sätt.

Kostnadsersättningar

Utifrån egna erfarenheter och erfarenheter som jag har inhämtat genom många kontakter med utsatta medborgare i vårt land vill jag härmed lyfta nedanstående förslag med anledning av problemet med kostnadsersättningar inom det ekonomiska biståndet.

De som i dagsläget till exempel är aktiva som fritidspolitiker, kontaktpersoner eller som är aktiva i en S-förening och har utlägg och som för detta erhåller ekonomisk ersättning för detta får dessa utlägg klassade som en inkomst i samband med normberäkning enligt socialförvaltningar vid de flesta av landets kommuner. De som får reseersättning för en resa till och från en förrättning som fritidspolitiker eller nämndeman ska precis som de som får ersättning för kostnader vid inköp av fika till ett medlemsmöte precis som den övriga befolkningen få dessa utlägg betraktade som kostnadsersättningar. Överklaganden i förvaltningsrätten och vädjande till det sunda förnuftet har tyvärr inte ändrat detta. Jag anser att detta är helt orimligt. Att socialnämnden med stöd av förvaltningsrätten hävdar att det är ett eget val vad man väljer att engagera sig i och vad man vill lägga sina pengar på. Min tolkning av detta libertianska påstående är att man vill begränsa vår grundlagsstiftade rättighet att vara med i föreningar för att det sätts uttrycka sin mening och för att utveckla sig själv trots att man är arbetslös eller sjukskriven och beroende av försörjningsstöd. Som socialdemokrater måste vi naturligtvis motverka denna typ av yttranden från våra myndighetsutövare och politiska motståndare. Mänskliga rättigheter bör gälla även de som är beroende av försörjningsstöd.

Det är viktigt att vi får till stånd ovanstående klargöranden genom lagstiftande på central nivå. Det är även viktigt att vi som parti jobbar hårt med detta även ute i kommunerna för att täcka upp en ibland efterbliven lagstiftning.

Partikongressen föreslår besluta:

- A70:1 att kostnadsersättningar, dvs. utlägg som gjorts av den sökande i samband med någon typ av uppdrag där man haft kostnader som kan bevisas via kvitton eller andra typer av verifikationer, precis som för den övriga befolkningen ska betecknas som kostnadsersättningar och inte som en inkomst i samband med normberäkning
- A70:2 att uppdraga åt den socialdemokratiska partistyrelsen och den socialdemokratiska riksdagsgruppen att verka för ovanstående politiska initiativ driva igenom och att erforderliga lagändringar genomförs

Per Wretman och Innerstadens S-förening

Linköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A71

ENKÖPINGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Lika skatt för inkomst som för pension

Den borgliga regeringens beslut om jobbskatteavdrag har givet pensionärer en högre skattesats än dem som arbetar. Då pension är sparad lön, är orättvisan i det nya systemet stor!

Partikongressen föreslås besluta:

A71:1 att vid ett regeringsskifte genast återställa till lika skatt för inkomst och pension

Anneli Djurklou, S-föreningen (S)enioren

Enköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A72

KARLSKRONA ARBETAREKOMMUN

Lika skatt för pensionärerna

Den borgerliga regeringen har skapat en klyfta mellan pensionärerna och förvärvsarbetare. Vi kan inte acceptera en skillnad i beskattning mellan dessa grupper. Pensionen är en ersättning för tidigare utfört arbete, det vill säga att pensionärerna har tidigare avstått en del av sin lön till den kommande pensionen.

Pensionssystemet måste förbättras så man kan leva drägligt på den pension man tjänat in under sitt arbetsverksamma liv. Det är inte alla som har haft en inkomst så att har kunnat spara själva till pensionen. Det är bara de högavlönade som klara detta och det medför ännu större skillnader när man blir äldre.

Partikongressen föreslås besluta:

A72:1 att verka för att skatterna sänks för pensionärerna, så att de blir lika som för löntagarna

A72:2 att verka för att pensionerna räknas upp i takt med löneökningarna för löntagarna

Rödeby S-förening, Varvets S-förening, S- Kvinnor i Karlskrona, IF Metalls S-förening, Kommunals S-förening och Handels S-förening

Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A73

LUNDS ARBETAREKOMMUN

Miljöbeskattning av flygbränslen

Samtliga transportmedel på mark får betala miljöskatt på sina drivmedel. Transportmedlet flyg är tyvärr i stort befriat från miljöskatt. Samtidigt är flyget det transportmedel som förorenar miljön i högre utsträckning än andra. Med ökade miljökrav och allt bättre miljöanpassade drivmedel för markgående transporter så finns det inte längre någon god motivering för att flygtrafiken skall slippa betala skatt på sin transportverksamhet.

Flygtrafiken måste börja ta ett ökat miljöansvar. Vi har tidigare föreslagit att alla kortare flygresor bör ersättas med kollektivtrafikresande, då diskuterades rentav förbud mot kortare flygresor. Styrande

miljöskatter eller miljöavgifter behövs för att minska flygets miljöpåverkan och bidra till en övergång till miljöanpassat kollektivtrafikresande på kortare sträckor. En flygmiljöskatt kan bidra till att ersätta en del av flygets bränslen med miljö- och klimatvänligare alternativ.

Sverige bör gå före med miljöskatter på flyget, men samtidigt är det viktigt att vi verkar för att flyget styrs mot minskad miljöbelastning genom miljöskatter eller startavgifter inom hela EU.

Partikongressen föreslås besluta:

- A73:1 att flygbränsle miljöbeskattas på liknande sätt som bränslen för andra transporter
A73:2 att vi skall verka för införande av styrande miljöbeskattning av flygbränslen och/eller flygavgångar inom hela EU

Solveig Ekström-Persson och Björn Abelson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A74

MALUNGS ARBETAREKOMMUN

Nytt skattesystem

En rättvis skatt är nödvändig för tryggheten i välfärdssystemen. Den generella välfärdspolitiken är omistlig för oss medborgare. Skattepolitikens uppgift är att skapa utrymme för angelägna gemensamma behov.

Sociala reformer har skapat ekonomisk trygghet för barnfamiljerna, de arbetslösa, de sjuka och pensionärerna. En viktig princip vid skapandet av de sociala trygghetssystemen har varit att de omfattar alla. Därigenom har de vunnit stark tillslutning i breda folkgrupper.

Skatteomläggningen 1991 som påbörjades av S och som avslutades av borgarna syftade på att förenkla systemet bl.a. genom att flera skatter avskaffades, andra infördes t.ex. högsta marginalskatt blev 50% och värnskatten 5 %. I och med skattereformen försökte man skapa skatteneutralitet mellan olika former av vinstuttag, löneformer etc.

Efter valet 2006 började den borgerliga regeringen bryta mot intentionerna i skattereformen om så lite krångel som möjligt. I dag finns det sex olika kolumner i skattetabellen. Särskild skatt för de som förvärvsarbetar annan för pensionärer, sjuka, arbetslösa och föräldralediga. Stora företag betalar inte skatt i Sverige och stora summor förs helt oacceptabelt ut ur landet. Resultatet har blivit att grupper i samhället ställs emot varandra och systemet är svårt att begripa sig på. Det generella välfärdssystemet som har haft ett starkt stöd bland medborgarna har naggats i kanten och ersatts med ett system med grundtrygghet. Vill du ha mera så får du teckna egna försäkringar. Vi är på väg mot ett mycket ojämnt samhälle, därför anser vi att ett nytt skattesystem är nödvändigt.

Partikongressen föreslås besluta:

- A74:1 att S-kongressen beslutar om att S skall utreda en ny skattereform

A74:2 att S-kongressen beslutar om att skattereformens utformning ska präglas av rättvisa, enkelhet och neutralitet mellan olika inkomstslag

Ann-Marie Pettersson

Malungs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A75

VÄRNAMO ARBETAREKOMMUN

Pension är inarbetad lön

I alliansens Sverige blir man straffbeskattad när man blir pensionär. Vi som är pensionärer har ofta ett långt och krävande arbetsliv bakom oss och borde ha rätt att kunna få leva ett anständigt liv som pensionärer. Många av oss har inte råd att lösa ut sin medicin utan får köpa den på avbetalning, detta är en skam för ett land som vårt. Vi behöver en ökad köpkraft som ger fler jobb och jag kan lova att vi ”vanliga pensionärer sticker inte till skatteparadis med pengarna” vi konsumerar för dom. För oss är det självklart att arbete och pension beskattas lika.

Partikongressen föreslår besluta:

A75:1 att pension och arbete beskattas lika

Vivianne Roos

Värnamo arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A76

KROKOMS ARBETAREKOMMUN

Pensionärsskatt

Jag kan konstatera att svensk skattelagstiftning inte är jämställd. Den som är pensionär och kvitterar ut sin pension skall betala mer i skatt än den som arbetar. Detta är inte jämställt. Pensionären har under ett helt yrkesliv betalat skatt och en del av skatten är avsatt till pension.

Partikongressen föreslår besluta:

A76:1 att kongressen visar sin vilja, att i ord och handling jämställa de inkomstrelaterade skatterna

Jenny Palin

Krokoms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A77

SÖDERKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Reseavdrag vid arbetsresor

Dagens regler innebär att skatteavdrag för resor till och från arbetet medges först för den del som överstiger 9 000 kr. För den som inte har förmånen att ha tillgång till kollektiva trafikmedel utan måste använda egen bil för att ta sig till och från jobbet är den totala kostnaden betydligt högre. Familjer på landsbygden där båda arbetar utanför hemmet måste ha två bilar och betalar en stor del av sina disponibla inkomster för arbetsresor. För låg- och medelinkomsttagare med en nettoinkomst på mellan 10 000 och 17 000 kr per månad kan kostnaden tillsammans med tidsåtgången till och med medföra att valet blir att flytta in till staden eller avstå från att arbeta. För lågavlönade kvinnor med små barn som ofta arbetar deltid blir den sammanlagda marginaleffekten av barnomsorgskostnader och kostnader för arbetsresor ofta orimligt hög.

Utöver de effekter som detta innebär för de enskilda människorna så har dessa fakta dessutom samhällsekonomiska följder. De påskyndar den redan mycket snabba urbaniseringen som leder till att befintliga daghem och skolor på landet får lägre beläggning något som i sin tur kan leda till nedläggningar som ytterligare ökar trycket på flytt till städerna. Landsbygden avfolkas medan det uppstår bostadsbrist, brist på förskole- och skolplatser i våra städer.

Alla blir förlorare på en sådan utveckling. Mot denna bakgrund anser jag att reglerna för reseavdrag bör ses över för att öka möjligheter för människor på landsbygden att arbetspendla. En sådan förändring är dessutom ett sätt att avskaffa den orättvisa som idag råder mellan människor som bor i städerna och på landsbygden när det gäller tillgången till kollektivtrafik.

Partikongressen föreslår besluta:

A77:1 att partikongressen uppdrar åt partistyrelsen att utforma en förändring av partiets politik i syfte att förbättra möjligheterna för arbetspendling för människor som bor på landsbygden

Pia Dingsten

Söderköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A78

VALDEMARSVIKS ARBETAREKOMMUN

Reseavdrag vid arbetsresor

Dagens regler innebär att skatteavdrag för resor till och från arbetet medges först för den del som överstiger 9 000 kr. För den som inte har förmånen att ha tillgång till kollektiva trafikmedel utan måste

använda egen bil för att ta sig till och från jobbet är den totala kostnaden betydligt högre. Familjer på landsbygden där båda arbetar utanför hemmet måste ha två bilar och betalar en stor del av sina disponibla inkomster för arbetsresor. För låg- och medelinkomsttagare med en nettoinkomst på mellan 10 000 och 17 000 kr per månad kan kostnaden tillsammans med tidsåtgången till och med medföra att valet blir att flytta in till staden eller avstå från att arbeta. För lågavlönade kvinnor med små barn som ofta arbetar deltid blir den sammanlagda marginaleffekten av barnomsorgskostnader och kostnader för arbetsresor ofta orimligt hög.

Utöver de effekter som detta innebär för de enskilda människorna så har dessa fakta dessutom samhällsekonomiska följder. De påskyndar den redan mycket snabba urbaniseringen som leder till att befintliga daghem och skolor på landet får lägre beläggning något som i sin tur kan leda till nedläggningar som ytterligare ökar trycket på flytt till städerna. Landsbygden avfolkas medan det uppstår bostadsbrist, brist på förskole- och skolplatser i våra städer.

Alla blir förlorare på en sådan utveckling. Mot denna bakgrund anser jag att reglerna för reseavdrag bör ses över för att öka möjligheter för människor på landsbygden att arbetspendla. En sådan förändring är dessutom ett sätt att avskaffa den orättvisa som idag råder mellan människor som bor i städerna och på landsbygden när det gäller tillgången till kollektivtrafik.

Partikongressen föreslås besluta:

A78:1 att partikongressen uppdrar åt partistyrelsen att utforma en förändring av partiets politik i syfte att förbättra möjligheterna för arbetspendling för människor som bor på landsbygden

Britt Olauson

Valdemarsviks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A79

KARLSKRONA ARBETAREKOMMUN

Restaurangmomsen

Den borgerliga regeringen har infört den så kallade ”krogmomsen” det vill säga att man sänker momsens för restauranger från 25 procent till 12 procent, till en kostnad på ca 5,4 miljarder. Med en sänkt moms på restauranger skulle det skapa fler arbetstillfällen och billigare att äta på restauranger.

Maten har inte blivit mycket billigare om något alls och sysselsättningen har möjligen ökat ytterst lite i förhållande att reformen kostar 5,4 miljarder. Om man räknar om dessa 5,4 miljarder skulle man kunna anställa ca 13 000 välfärdsarbetare.

Partikongressen föreslås besluta:

A79:1 att verka för att ”krogmomsen” återgå till den förutvarande momsens till 25 procent

A79:2 att verka att dessa resurser på 5,4 miljarder används till sysselsättning för välfärdsarbetare i den offentliga sektorn

Rödeby S-förening, Varvets S-förening, S- Kvinnor i Karlskrona, IF Metalls S-förening, Kommunals S-förening och Handels S-förening

Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A80

HUDIKSVALLS ARBETAREKOMMUN

RUT- och ROT-avdragen

Dessa ovanstående avdrag tycker jag i grunden är bra, men att de ekonomiskt sköraste medborgarna inte skall kunna anamma dessa avdrag (bidrag i mitt tycke men då får väl mr Reinfeldt hicka) fullt ut som de mer välställda medborgarna, alltså max avdrag/person är 50 000 kr om du har betalt minst 50 000 kr i skatt efter alla avdrag.

Som jag ser det så är detta åt skogen fel, att de välställda skall ha största bidraget (skattefinansierat) och de som kanske har störst behov att få en hjälpande hand ekonomiskt inte får det i samma utsträckning är en bedrövelse.

Partikongressen föreslås besluta:

A80:1 att Rot- och Rut-avdragen behålls som idag men med ändringen att de som har inkomster från t ex 10 000 kr–401 000 kr har fullt avdrag 50% för att sen trappa ner avdraget succesivt ju mer man har i inkomst till ett ev tak för att slutligen hamnar avdragen på t.ex max 20% från taket och uppåt

Pär Söderström

Hudiksvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A81

SUNDSVALLS ARBETAREKOMMUN

Rättvis beskattning

Den borgerliga regeringen har infört ett skattesystem som innebär att pensionärer, arbetslösa och sjuka tvingas betala högre skatt än de som är friska och står i arbete.

Detta är djupt orättfärdigt eftersom det generellt sett innebär att de som har sämre ekonomi drabbas av högre skatt. Dessutom är det ju så att både pension, a-kassa och sjukersättning i de allra flesta fall baseras

på tidigare arbetsinkomster. Därför måste vi socialdemokrater så snart vi återfått regeringsmakten åter inför ett skattesystem där inkomster beskattas lika oavsett om de kommer från förvärvsarbete, sjukpenning, a-kassa eller pension.

Partikongressen föreslås besluta:

A81:1 att vi socialdemokrater så snart vi återfått regeringsmakten åter inför ett skattesystem där inkomster beskattas lika oavsett om de kommer från förvärvsarbete, sjukpenning, a-kassa eller pension

Tord Nordin

Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A82

NYNÄSHAMNS ARBETAREKOMMUN

Rättvis skatt för pensionärer

Sen den borgerliga alliansregeringens tillträde har fyra jobbskatteavdrag genomförts som har resulterat i olika skattetabletter för den arbetande delen av befolkningen och pensionärerna, samt även studerande, föräldralediga och alla som inte uppbär lön. Visserligen har en del ”skattesänkningar” införts i omgångar men fortfarande skiljer sig skatteuttaget mellan arbetsinkomster och pensioner med ungefär 300 kronor i månaden för en genomsnittspension på 14.000 kronor.

Skälet för jobbskatteavdraget var att öka sysselsättningen och, som den stora valfrågan, ”minska utanförskapet”. Arbetarrörelsens tankesmedja skriver i sin granskning av effekterna av regeringens jobbpolitik i maj 2012 följande: ”Slutsatsen är alltså att det inte går att fastslå några effekter av jobbskatteavdraget. Det behöver i och för sig inte utesluta att det kan finnas vissa effekter men ett rimligt antagande är att om de varit mera påtagliga, så skulle man ha hittat åtminstone några indikationer på detta. De sannolika effekterna är med andra ord marginella.”

Angående utanförskapet visar aktuella siffror att t.ex. långtidsarbetslösheten och långtidssjukskrivningar ökar, så även där uteblev en positiv effekt av den förda skatte-politiken. En jämförelse mellan 18 industriländers skatteuttag på pensionerna visar att inget land beskattar sina pensionärer högre utan alla, förutom Finland (där uttaget är lika för alla) beskattar pensionerna lägre än arbetsinkomsterna.

Det finns ett stort antal kända undersökningar som mycket bättre än jag kan belysa den aktuella frågan och som jag vill hänvisa till.

Jag menar att den borgerliga regeringens skattepolitik är djupt orättvist och osolidariskt gentemot de 1,7 miljoner pensionärer som har avstått en del av sin lön till sin framtida pension och som nu få uppleva hur samhället dras isär. Ett samhälle där skillnaderna ökar mellan den som är sjuk och den som är frisk, mellan den som har arbete och den som inte har, mellan den som är löntagare och den som är pensionär.

Det blir ett samhälle med allt större skillnader och allt svårare att hålla samman. Det blir ett samhälle där solidariteten mellan generationerna sviktar och egenintresset tar över solidaritetstanken.

Partikongressen föreslås besluta:

A82:1 att skattesystemet ses över så att lika skatt för lika inkomst kommer att gälla i Sverige

Stephanie Listerdal

Nynäshamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A83

STENUNGSUNDS ARBETAREKOMMUN

Rättvisa inkomstskatter

Sedan regeringsskiftet 2006 har skattesystemets tidigare fördelningspolitiska roll eroderat. Redan ett halvår efter regeringsskiftet skrev tidskriften Affärsvärlden i en ledare bl.a. följande:

”Ingen arvsskatt. Ingen gåvoskatt. Ingen förmögenhetsskatt. Ingen fastighetsskatt. Den som vill kan stoppa in pengar i en kapitalpension och slippa reavinstskatt också. Det stämmer som någon sade att Sverige har blivit ett skatteparadis för kapitalister. Inte illa för dem som har pengar. Och inte för dem som har som jobb att förvalta andras pengar”.

Citatet ur Affärsvärldens ledare i april 2007 får symbolisera innebörden av ett paradigmskifte. Dessutom förstärker jobbskatteavdragen, avdrag för ROT och hushållsnära tjänster bilden av ett skattesystem i upplösning, och att en medveten fast omvänd klasspolitik präglar regeringspartiernas skattepolitik.

Inom partiet pågår ett arbete kring skattepolitiken, och kongressen förväntas behandla förslag till en framtida socialdemokratisk skattepolitik.

En av många principer i detta sammanhang är att skatt på inkomster ska beskattas lika oavsett om de avser lön, A-kassa, pension eller sjukpenning (inkl sjuk- och aktivitetsersättning).

Att hävda den här principen är en frånkomlig del av den socialdemokratiska skattepolitiken, och förväntas bli mycket tydlig i partiets politik i riksdagen. Det får inte finnas några tvivelsmål om tolkningen av denna princip, och följaktligen är den inte i huvudsak en budgetteknisk fråga. Det är inte heller någon nyhet att det fordras resurser för att hävda viktiga principer i skattepolitiken precis som inom andra områden. Partiet ska därför klargöra sin avsikt att uppnå rättvisa i beskattning av inkomster inför och efter ett regeringsskifte 2014.

Partikongressen föreslås besluta:

A83:1 att en lika och rättvis beskattning av inkomster skall ske oavsett om de härrör från A-kassa, lön, pension eller sjukpenning (inkl. sjuk- eller aktivitetsersättning)

A83:2 att principen om en lika och rättvisa beskattning av inkomster tydliggörs i partiets politiska riktlinjer

Christer Ahlén

Stenungsunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A84

ÖDESHÖGS ARBETAREKOMMUN

Rättvisa skatter - med en socialdemokratisk regering

Vi har under nuvarande regering fått erfara orättvis fördelning vid uttag av skatter. Som pensionär upplevs detta som starkt orättvist, pensionen är dessutom lägre t o m mycket lägre än lönen.

Kostnader i form av boende, mat, fritid, mm är detsamma som under arbetstiden. Till detta ett högre skatteuttag, detta är otillständigt.

Partikongressen föreslås besluta:

A84:1 att så snart som möjligt återställa skatteuttaget för pensionärer m fl så den blir jämställd med skatt på lön

Karin Salomonsson

Ödeshögs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A85

MÖLNDALS ARBETAREKOMMUN

Rättvisare skatter för pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna

En stor orättvisa som den borgerliga alliansen har skapat under sin regeringstid är den särbeskattning av pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna. En sådan nedklassning av dessa grupper är ett grundskott mot ett rättvist skattesystem som man som demokratisk socialist kan tänka sig. Dels är pension en uppskjuten lön som löntagarna bidragit med på egen hand, och dels så drabbar åtgärden en redan utsatt grupp som består av sjuka och arbetslösa människor.

Det är därför en viktig uppgift som en kommande S-regering måste ta på sig är att utjämna skillnaderna i beskattningen av den rubricerade gruppen. Med vilken hastighet det skall ske måste bli föremål för en egen tidsplan, men reformen är angelägen och ingen möda ska sparas för att genomföra och förändra en sådan skattereform så att dessa grupper får uppleva en rättvis beskattning av sina löner och bidrag. Livsutrymmet för arbetslösa och sjukskrivna skulle definitivt öka för den gruppen människor som redan i

dag har en svår situation i sitt liv. Nuvarande system leder till om det inte ändras på, till ökade klassklyftor och en ökande barnfattigdom bland människorna i vårt samhälle med så stora skillnader i beskattningen. Den förra S-kongressen beslöt 2010 att skatt skall betalas efter bärkraft och ges tillbaka efter behov vilket innebär att jobbskatteavdragen måste bort och inte finnas kvar in det svenska samhället.

För vårt parti är det viktigt markera var vi befinner oss bland de människor som har det svårt i livet. Det skattesystem som infördes av alliansen vid dess tillkomst har pekat ut sjuka, arbetslösa och pensionärer som ett skattefrälse man kan ta ut lite mer av. Något som vi måste reagera hårt och bestämt emot och visa vår vilja till solidaritet med dessa människor. Vi måste kunna förändra tillvaron för dem.

Partikongressen föreslås besluta:

- A85:1 att utjämna skillnaderna i beskattning av inkomster för pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna
- A85:2 att reformen genomförs snarast för de angivna grupperna
- A85:3 att kongressen uttalar sitt solidariska stöd till pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna

Kaj Johansson

Mölnåls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A86

BOLLEBYGDS ARBETAREKOMMUN

Rättvisare skatter för pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna

En stor orättvisa som den borgerliga alliansen har skapat under sin regeringstid är den särbeskattning av pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna. En sådan nedklassning av dessa grupper är ett grundskott mot ett rättvist skattesystem som man som socialdemokrat kan tänka sig. Dels är pension en uppskjuten lön som löntagarna bidragit med på egen hand, och dels så drabbar åtgärden en redan utsatt grupp som består av sjuka och arbetslösa människor.

Det är därför en viktig uppgift som en kommande S-regering måste ta på sig är att utjämna skillnaderna i beskattningen av den rubricerade gruppen. Med vilken hastighet det skall ske måste bli föremål för en egen tidsplan, men reformen är angelägen och ingen möda ska sparas för att genomföra och förändra en sådan skattereform så att dessa grupper får uppleva en rättvis beskattning av sina löner och bidrag. Livsutrymmet för arbetslösa och sjukskrivna skulle definitivt öka för den gruppen människor som redan i dag har en svår situation i sitt liv.

Nuvarande system leder till om det inte ändras på, till ökade klassklyftor och en ökande barnfattigdom bland människorna i vårt samhälle med så stora skillnader i beskattningen. Den förra S-kongressen beslöt 2010 att skatt skall betalas efter bärkraft och ges tillbaka efter behov vilket innebär att jobbskatteavdragen måste bort och inte finnas kvar in det svenska samhället.

För vårt parti är det viktigt markera var vi befinner oss bland de människor som har det svårt i livet. Det skattesystem som infördes av alliansen vid dess tillkomst har pekat ut sjuka, arbetslösa och

pensionärer som ett skattefrälse man kan ta ut lite mer av. Något som vi måste reagera hårt och bestämt emot och visa vår vilja till solidaritet med dessa människor. Vi måste kunna förändra tillvaron för dem.

Partikongressen föreslås besluta:

- A86:1 att utjämna skillnaderna i beskattning av inkomster för pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna
- A86:2 att reformen genomförs snarast för de angivna grupperna
- A86:3 att kongressen uttalar sitt solidariska stöd för de ekonomiskt svaga grupperna bland pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna

Kjell Richardsson

Bollebygd's arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A87

PARTILLE ARBETAREKOMMUN

Rättvisare skatter för pensionärer, arbetslösa och sjukskrivna

En stor orättvisa som den borgerliga alliansen har skapat under sin regeringstid är den särbeskattning av pensionärer, arbetslösa, sjukskrivna och föräldralediga. En sådan nedklassning av dessa grupper är ett grundskott mot ett rättvist skattesystem som man som demokratisk socialist kan tänka sig. Dels är pension en uppskjuten lön som löntagarna bidragit med på egen hand och dels så drabbar åtgärden en redan utsatt grupp som består av sjuka och arbetslösa människor.

Det är därför en viktig uppgift som en kommande S-regering måste ta på sig är att utjämna skillnaderna i beskattningen av dessa grupper. Med vilken hastighet det skall ske måste bli föremål för en egen tidsplan, men reformen är angelägen och ingen möda ska sparas för att genomföra och förändra en sådan skattereform så att dessa grupper får uppleva en rättvis beskattning. Livsutrymmet för arbetslösa och sjukskrivna skulle definitivt öka för den gruppen människor som redan idag har en svår situation i sitt liv. Nuvarande system leder, om det inte ändras, till ökade klassklyftor och en ökande barnfattigdom bland människorna i vårt samhälle med så stora skillnader i beskattningen. Den förra S- kongressen beslöt 2010 att skatt skall betalas efter bärkraft och ges tillbaka efter behov.

För vårt parti är det viktigt att markera var vi befinner oss bland de människor som har det svårt i livet. Det skattesystem som infördes av alliansen vid dess tillkomst har pekat ut sjuka, arbetslösa, pensionärer och föräldralediga som dom som skall betala mera till vårt gemensamma välfärdssystem. Något som vi måste reagera hårt och bestämt emot och visa vår vilja till solidaritet med dessa människor. Vi måste kunna förändra tillvaron för dem.

Partikongressen föreslås besluta:

- A87:1 att skatt skall betalas efter bärkraft och ges tillbaka efter behov
- A87:2 att reformen genomförs snarast för de angivna grupperna

A87:3 att kongressen uttalar sitt solidariska stöd för de angivna grupperna

Partille Jonsereds Socialdemokratiska förening

Partille arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A88

BORÅS ARBETAREKOMMUN

Rättvist skattesystem

Utgångspunkten och rättesnöret för socialdemokratisk skattepolitik har i decennier varit att medborgarna skall betala samma skatt på lika höga inkomster. Ledorden har varit och bör även i framtiden vara:

- Rättvisa
- Skatt efter bärkraft
- Samma skatt på samma inkomst

Fram till 2006 fanns det en kolumn i skattetabellen. Efter de borgerliga partiernas härjningar finns det nu, 2012, sex kolumner. I nedanstående uppställning visar vi vad detta innebär i två inkomstlagen.

Ink. av lön	skatt	
12.001	1.930	
19.001	3.784	
Ink. pension	skatt	
12.001	2.218	
19.001	4.229	
Ink. av a-kassa, sjukförs., förtidspens. föräldraförs.	skatt	
12.001	2.709	
19.001	4.942	

Källa: Skattetabell 29:37 2012

Ovanstående siffror visar alltså att om man efter ett långt, ofta slitsamt yrkesliv, har ålderspension, alltså uppskjuten lön, på 12.001 kronor per månad så betalar man på ett år 3.456 kronor mer i skatt än den som ha samma inkomst i lön. Än värre blir det för den som blivit arbetslös och har ersättning från arbetslöshetsförsäkringen, eller haft otur att ex.vis skadat sig eller slitit ut sig i arbetet, har drabbats av en obotlig sjukdom och har förtidspension. Då är skatten nämligen 9.348 kronor högre på ett år. Samma sak gäller den som är hemma för att ta hand om sina bar och har ersättning från föräldraförsäkringen. Om inkomsten är 19.001:- per månad blir skillnaderna naturligtvis ännu större. Ålderspensionären betalar 5.340:- och förtidspensionären, den som har ersättning från arbetslöshetsförsäkringen eller föräldraförsäkringen betalar 13.896 kronor mer i skatt än den som är lycklig nog att ha ett arbete.

Detta är djupt orättvist, orättfärdigt och innebär naturligtvis inte skatt efter bärkraft. Därför föreslår vi att skattesystemet ändras så, att lika inkomster oavsett om de kommer från anställning, ålders- eller förtidspension, sjukersättning, arbetslöshets- eller föräldraförsäkring beskattas lika.

Det kan möjligen vara så att en sådan förändring som vi kräver av budgetskäl inte kan ske i ett steg, men det måste stå fullständigt klart, att för socialdemokraterna gäller samma skatt på lika hög inkomst.

Partikongressen föreslår besluta:

A88:1 att anta motionen och därmed ställa sig bakom att skattesystemet skall vara rättvist och innebära skatt efter bärkraft

Arne Kjörnsberg, Ann-Christine Andersson, Göran Andersson, Ann-Cathrine Carlström, Christian Hedlund, Pia Johansson, Solveig Kjörnsberg, Kjell Klasson, Marija Vocanac, Ernad Sunic och Rose-Marie Liljenby-Andersson

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A89

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

Röd skatteväxling

Enligt Världsbanken har under andra halvåret 2010 världsmarknadspriset på majs och vete - några av världens mest använda basvaror – ökat med 73% respektive 75%, bland annat på grund av spekulationer på råvarubörser, dålig planering av agrara områden och väderpåverkan. Följden av de senaste årens volatila händelser har blivit chockhöjda matpriser som skapat massprotester i utvecklingsländer och på hemmaplan har vi lärt oss att en limpa bröd numera kostar närmare 30 kr än 20 kr i butiken. Under endast 3 månader 2011 steg priset på de vanligaste matvarorna med mellan 11% och 49% i USA och en tredjedel av alla länder i Östeuropa och Centralasien upplevde tvåsiffrig inflation av matpriserna under 2010.

Levnadsomkostnaderna och däribland matpriserna i Sverige är bland de högsta i världen. Samtidigt ökar klyftorna och andelen människor som kämpar för att få ekonomin att gå ihop ökar i takt med välfärdssamhällets nedmontering. Studier visar samtidigt att det är låginkomsttagarna som har sämst hälsa och lägst förväntad livslängd. En av de stora orsakerna till utfallet är individens matvanor. Att välja sunda alternativ i mataffären är i högsta grad en fråga om plånbokens storlek och i dess förlängning en fråga om klasstillhörighet.

Som ett led i att både gynna valet av hälsosamma matalternativ och direkt stödja låginkomsttagare föreslår vi en skatteväxling genom momsbeskattningen. En sänkning av momsen på basvaror i matbutikerna och en samtidig höjning av momsen alternativt punktbeskattning av ohälsosamma alternativ.

Andra EU-länder använder sig redan av den här modellen, t.ex. i Storbritannien har man 0% moms på basvaror, ett förhandlat undantag. EUs sjätte direktiv gällande momssättning förhindrar en moms lägre än 5% vilket fortfarande ger stort utrymme för en betydande sänkning gentemot dagens 25%.

Kostnaden för en sådan reform beror naturligtvis på hur man väljer att gå tillväga och vilka nivåer som anses lämpliga. En stegvis skatteväxling under en längre tid vore förmodligen ett fördelaktigt alternativ som dessutom möjliggör kontinuerliga utvärderingar.

Partikongressen föreslås besluta:

A89:1 att principen om röd skatteväxling antas

A89:2 att partiet initierar till en utredning om införande av skatteväxling på matvaror

Magdalena Beck

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A90

VÄRNAMO ARBETAREKOMMUN

Samma skatt vid samma inkomst, oavsett utbetalare

Socialdemokraterna har alltid haft målet att nivån på inkomstskatten ska stå i förhållande till var och ens förmåga och behov.

Idag har vi vid samma ersättningsnivå fyra olika skattesatser beroende på om inkomsten är av arbete, ålderspension, från socialförsäkringen eller arbetslöshetskassa.

- Vid inkomst av arbete och arvoden finns ett jobbskatteavdrag.
- Ett jobbskatteavdrag som dessutom ökar med mer än det dubbla om man är äldre än 67 år.
- Ålderspension beskattas högre än lön, trots att det är inarbetad lön.
- Arbetslösa, föräldralediga, sjukskrivna, sjuk- och aktivitetsersättning, arbetsskadelivränta, etc. är inkomster som beskattas mycket hårdare (ca 30 % högre) än inkomst vid arbete.

Vi har i dag alltså ett system som gynnar de som är friska och är på en arbetsplats.

Att vara sjuk, gammal eller kroniker är dyrt både vad det gäller medicin, vård och resor, de ev. subventionerna räcker inte på långa vägar. Arbetslöshet innebär alltså inte bara en rejäl minskning av bruttolönen utan också ett högre skatteuttag, dock kvarstår utgifterna för levnadsomkostnader såsom t.ex. boende, försäkringar och resor. Att bli förälder och vara föräldraledig har alltid kostat men i dag blir också de straffade genom en högre skatt trots att vi alla vill ha och behöver nya medborgare.

Den differens vi har i dag vid nettoinkomst ökar klyftorna mellan människor, den skapar inte bara fattigdom utan minskar också känslan av nytta med ett solidariskt samhälle.

Partikongressen föreslås besluta:

A90:1 att det är inkomstens storlek som bestämmer skatteuttaget, de som har inkomster på samma nivå ska i skattehänseende behandlas lika, oavsett om det är lön av arbete, pension (ålder eller förtida), ersättning från arbetslöshetskassa eller övriga socialförsäkringar

Charlotta Dahlbäck

Värnamo arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A91

MARKS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Skatt efter bärkraft

Det är viktigt att Sverige snart återgår till det förhållande vi hade tidigare nämligen att vi nu tar ut skatt efter bärkraft. Så är ej fallet nu. När det gäller inkomstskatten betalar nu de allra flesta enbart kommunalskatt som är procentuell och därmed ej innebär någon omfördelning. Progressivitet i skatteskalen finns bara för de som betalar statlig värnskatt.

Jag anser att det nu är hög tid att utreda om vi inte bör göra kommunalskatten progressiv och därmed införa ett nödvändigt omfördelningsmoment i inkomstskatten. Görs kommunalskatten progressiv kan man samtidigt pröva att kraftigt höja grundavdraget bl.a för att göra det lättare att gå över från försörjningsstöd etc till arbete.

Partikongressen föreslås besluta:

A91:1 att (verka i enlighet med motionens intentioner)

Arne Abrahamsson

Marks arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A92

ALE ARBETAREKOMMUN

Skatt efter bärkraft

I princippropositionen (prop. 1993/94:250 Reformering av det allmänna pensionssystemet) var utgångspunkten att pensionärer skulle betala samma skatt som förvärvsarbetande givet samma inkomst.

Lika beskattning är naturligt med tanke på att pension är uppskjuten lön. Vi har inte funnit något som stödjer att vi skulle utveckla en inkomstbeskattning med skattetabeller knutna till inkomstkällan. Tyvärr har vi fått en särskild beskattning för arbetslösa, sjuka och föräldralediga.

Högerregeringens så kallade ”arbetslinje” är ett motiv för denna olikartade beskattning. Detta håller inte när arbetslösheten är cirka 8 %. Således har jobbpolitiken havererat och utanförskapet växer, vilket inte är acceptabelt i det samhälle vi socialdemokrater strävar efter.

Partikongressen föreslås besluta:

A92:1 att snarast efter ett regeringsskiftet, dock senast 2016, återställa skattesystemet så att alla med lika inkomst betalar lika mycket i skatt

Jarl Karlsson, Ingrid Inhammar, Kent Enlund, Kerstin Ståhl, Arne Birch, Lars-Gunnar Wallin, Björn Norberg och Ingela Stéen

Ale arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A93

GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

Skatteavdrag eller konjunkturstimulerande bidrag

Vi anser att dagens system med skatteavdrag för både det ena och andra är fel väg att gå med våra gemensamma resurser. Det vi i första hand tänker på är RUT och ROT-avdrag som i dagens utformning har en fördelningsprofil ifrån fattig till rik. Detta måste Socialdemokraterna försöka göra något åt. De aktuella avdragen börjar handla om orimliga kostnader och en statsfinansiell belastning som riktas till mellan 5-10% av befolkningen. Detta är dyra så kallade reformer och pengarna borde rimligen kunna användas på ett bättre sätt.

När det gäller RUT avdraget så har det visat sig att det är personer med inkomster över 400 000 kronor om året som i någon större omfattning utnyttjar det. När det gäller argument om att RUT skapar arbetstillfällen så har det visat sig vara få till en väldigt hög kostnad. Inom något år så anslår staten sammantaget 15-20 miljarder kronor för att subventionera arbeten (Rut och ROT) som bara en liten del av befolkningen har nytta av. Det börjar bli uppenbart att subventionerna nu nått en sådan storlek att de tränger ut viktigare satsningar på välfärden eller i infrastruktur.

ROT är egentligen en idé från arbetarrörelsen men i dagens tappning har det blivit fel eftersom avdraget riktar sig till privatpersoner. Idén i tidigare tappningar har handlat om ett konjunkturstimulerande bidrag i lågkonjunkturer för att behålla kompetens i vissa branscher för framtiden. Tidigare var det även möjligt för hyresgäster via fastighetsägaren att få stöd för att rusta upp fastigheter, dessa är uteslutna ur dagens system eftersom det enbart riktar sig till privatpersoner med ett privat ägande. Som gräddes på moset har det även visat sig att ROT-avdraget har varit möjligt att använda sig av på fastigheter i utlandet. Det känns fruktansvärt fel att använda skattepengar på detta sätt.

Som tidigare nämnts så är dagens system med RUT och ROT-avdrag en fördelning av gemensamma resurser från fattig till rik och något vi som socialdemokrater inte kan acceptera. ROT-avdragets profil bör ändras och ersättas av någon form av investeringsbidrag. Detta bidrag skall vara möjligt att ta del av även för hyresgäster, bostadsrättsföreningar och upprustning av kommunala lokaler och anläggningar. När det gäller RUT avdrag så bör vi kunna argumentera hem att avskaffande av detta med tanke på den statistik som finns på området kring vilka som använder sig av det.

Partikongressen föreslås besluta:

A93:1 att RUT avdraget ska avskaffas

A93:2 att dagens system med ROT-avdrag förändras till att bli ett konjunkturstimulerande investeringsbidrag och inte enbart omfatta privatpersoner

Livsmedels 1:an sdf

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A94

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Skattepolitik för välfärd, jobb och rättvisa

Generella utgångspunkter

Välfärdens verksamheter som skolan, vården och omsorgen betalas med skatteintäkter liksom viktiga trygghetssystem och gemensamma nyttigheter som infrastruktur och forskning och mycket annat. För oss socialdemokrater som har hög ambitionsnivå inom dessa områden är det därför nödvändigt med en skattepolitik som kan generera stora skatteintäkter för att finansiera välfärd och gemensamma investeringar. Stora skatteintäkter är inte samma sak som höga skattenivåer. De totala skatteintäkterna avgörs framförallt av hur många människor som arbetar och hur mycket de arbetar under sitt liv. Fler människor i arbete leder både till högre intäkter för samhället och minskade kostnader för t ex försörjningsstöd. När människor har jobb har de också pengar att spendera vilket även leder till ökade intäkter från konsumtionsskatter. Statens skatteinkomster kommer huvudsakligen från konsumtionsskatter (främst moms) och arbetsgivaravgifter men även i begränsad omfattning från beskattning av kapital. Statlig skatt på arbetsinkomster ger i sammanhanget blygsamma inkomster. Kommuner och landsting får däremot sina skatteintäkter från inkomstskatter. Det finns ett mycket starkt samband mellan sysselsättningsgraden, d v s hur stor andel av befolkningen som arbetar, och de totala skatteintäkterna till samhället. För att säkerställa stora skatteintäkter är det alltså viktigt att hela politiken, inklusive skattepolitiken, är utformad med full sysselsättning som övergripande mål. Men även skattnivåerna spelar roll.

Skattepolitiken bör utformas med det huvudsakliga målet att generera tillräckligt stora totala skatteintäkter för att finansiera välfärd och gemensamma investeringar. Bra skola, vård och omsorg för alla där behoven och inte plånboken styr är, tillsammans med hög sysselsättning och väl fungerande socialförsäkringar, de starkaste verktygen för att utjämna skillnader och skapa ett mer rättvist och jämlikt samhälle. Men även om det inte är skattepolitikens huvuduppgift så bör skatternas utformas för att även direkt medverka till viss omfördelning utifrån principen ”skatt efter bärkraft”. Miljöskatter kan även användas för att styra människors och företags beteende. Höga miljöskatter har alltså inte som huvudsyfte att generera stora intäkter utan att styra beteendet bort från miljöskadlig verksamhet t ex genom att göra det mer lönsamt för individen att välja kollektivtrafiken framför bilen.

Politiska skiljelinjer

Det är naturligt att det finns en tydlig politisk konflikt mellan oss socialdemokrater och borgerligheten när det gäller omfattningen av de totala skatteintäkterna i samhället. eftersom vi har helt olika syn på

ambitionsnivån, fördelningen och utformningen av välfärden, trygghetssystemen och de gemensamma investeringarna. Stora skatteintäkter är inget självändamål utan ett medel för att kunna genomföra förbättringar i samhället och för individer. Det är alltså viktigt att tydliggöra att den politiska skiljelinjen som handlar om de totala skatteintäkterna i samhället och vad de kan och bör användas till. Det hindrar inte att det är en viktig poäng med att nå breda överenskommelser när det gäller utformningen av vissa skatter och även vissa skattenivåer. Det är den totala nivån på totala skatteintäkterna som avgör den politiska skillnaden, inte t ex inkomstskatten för normalinkomsttagare.

Det behövs en ny skattereform

Efter snart åtta år med en borgerlig regering, som gjort stora förändringar i skattepolitiken, tillsammans med samhällsförändringar och internationalisering som ställer oss inför nya utmaningar, är det nödvändigt att vi socialdemokrater arbetar för en större skattereform. Det har gått över tjugo år sedan den förra stora skattereformen och många undantag har införts från de viktiga principerna om likformighet och neutralitet i systemet. Dagens skattesystem liknar mer och mer ett lapptäcke. De fackliga centralorganisationerna LO, TCO och SACO är överens om behovet av en större skattereform med bred förankring. Det är viktigt att en ny stor skattereform grundas på ett gediget utredningsarbete som involverar både de politiska partierna och arbetsmarknadens parter. För att nå tillräckligt brett stöd för en stabil reform är kompromisser nödvändiga

Viktiga utgångspunkter för en skattereform

- Brett och blocköverskridande politiskt stöd bör eftersträvas
- Huvuduppgiften bör vara att säkerställa tillräckliga totala skatteintäkter för att klara välfärdens utmaningar.
- Breda skattebaser, låga skattesatser och likformighet i beskattning bör prägla skattesystemet.
- Likformiga inkomstskatter och enhetlig moms
- Näringslivet bör mötas av en förutsägbar och enhetlig beskattning som inte gynnar vissa branscher framför andra
- Skattesystemet bör ha en tydligare fördelningsprofil
- Undantag från likformighet i beskattning bör göras när det gäller miljöskatter. Miljöprofilen i skattesystemet bör stärkas.
- Finanssektorn som idag är underbeskattad bör beskattas motsvarande andra sektorer
- Stötande inslag i skattesystemet som undergräver legitimiteten måste tas bort.
- Internationaliseringen av ekonomin måste beaktas

Några aktuella skattefrågor:

Jobbskatteavdraget

Den borgerliga regeringens många jobbskatteavdrag har tveklöst varit populära för alla normalinkomsttagare som fått sänkt skatt. Samtidigt har det lett till att föräldralediga, sjuka, arbetslösa och pensionärer idag betalar väsentligt högre inkomstskatt på samma inkomst än de som har arbete. Detta har tillsammans med regeringens försämringar av a-kassan och sjukförsäkringen kraftigt ökat klyftorna i samhället och den relativa fattigdomen för dem som drabbas av varaktig sjukdom eller arbetslöshet. Enligt

regeringen var syftet med jobbskatteavdraget att minska utanförskapet och öka sysselsättningen. Resultatet har uteblivit. Det s.k. utanförskapet har inte minskat och det är tveksamt hur stor effekt skattesänkningen haft på sysselsättningen.

Sysselsättningsförändringarna efter det att jobbskatteavdraget införts följer förväntade konjunktur- och demografimönster och pekar inte på annat än, möjligen, marginella effekter för jobben som inte uppväger skattebortfallet. Även finansdepartementets egna beräkningar – som är betydligt mer positiva än oberoende bedömares – visar på ett skattebortfall på 60 miljarder

Vi socialdemokrater bör om möjligt undvika att föreslå inkomstskatthöjningar för löntagare i normala inkomstlägen och inkomstskatterna bör utformas så att det inte uppstår höga marginaleffekter. Konstruktionen av jobbskatteavdraget bör förändras för att uppnå likformighet och bättre fördelningsprofil. Det kan t ex ske genom ett enhetligt grundavdrag istället för dagens konstruktion.

Kommunal- och landstingsskatten

Kommuner och landsting beskattar medborgarnas inkomster med en likformig skattesats, lika för alla inkomster i den aktuella kommunen/landstinget. Det finns alltså ingen progression i denna skatt till skillnad från den statliga skatten. Kommuner och landsting har inte heller möjlighet att beskatta något annat än medborgarnas inkomster. Övriga intäkter kommer från avgifter och statsbidrag.

I takt med att en allt större andel av befolkningen når en hög ålder så ökar kostnaderna för vård och äldreomsorg liksom behovet av anpassning av lägenheter och offentliga lokaler. Antalet personer över 80 år kommer att öka kraftigt. Detta är en mycket stor utmaning för kommuner och landsting som ansvarar för vården och omsorgen. Den demografiska fördelningen gör att vissa kommuner och landsting ställs inför mycket större kostnadsökningar än andra, ofta kombinerat med en krympande befolkning i arbetsför ålder. Det är inte rimligt eller hållbart att klara dessa ökade kostnader för vård och omsorg enbart genom kommun- och landstingsskatten. Skälen är två: dels är det fel att kraftigt höja en skatt med en orättvis fördelningsprofil och dels är det i många kommuner/landsting omöjligt att höja skatten så mycket som krävs utan andra negativa konsekvenser vilket leder till att resurser kommer att saknas inom vården och omsorgen och skapa en marknad för privat finansiering istället med de negativa effekter det för med sig.

Staten måste därför ta på sig en större andel av finansieringen av framtidens vård och omsorg. I gengäld bör medborgarna kunna förvänta sig en större likvärdighet i kvalitet och tillgänglighet.

Stötande inslag i skattesystemet

De s.k. 3:12-reglerna gör att delägare av fåmansbolag kapitalinkomstbeskattas för den del av utdelningen som understiger ett så kallat gränsvärde med 20 procent, medan överskjutande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Ju mer bolaget betalar i lön till sina anställda, desto högre blir gränsvärdet. Därmed gynnas delägare av bolag med många anställda. Detta utnyttjas t ex av revisions- och advokatbyråer och gör att skattesystemet i praktiken blir regressivt. De anställda som äger aktier beskattas bara med 20 procent på de inkomster som de tar ut som utdelning, vilket är en stor skillnad mot de inkomstskatter de annars skulle ha betalat. Exempelvis ger 1 procent av aktierna i något av de stora revisionsbolagen ett gränsvärde på mellan 2 och 8 miljoner kronor. Därigenom kan bolagens delägare räkna i princip en så stor utdelning som inkomst av kapital, trots att de bara betalat några tusen kronor för aktierna. Det handlar om ofta högavlönade konsulter, advokater, revisorer m.fl. som på vad som till stor del är arbetsinkomster inte

betalar vare sig skatt på arbete eller ens normal kapitalinkomstskatt utan endast 20 % i skatt. Det är en ny form av skattefrälse och detta är både stötande fördelningsmässigt och innebär även ett betydande skattebortfall för samhället. Detta är ett kryphål i lagstiftningen som måste täppas till.

Den borgerliga regeringens förändringar av förmögenhets- och fastighetsbeskattningen har skapat besvärande obalanser, som skapar såväl samhällsekonomiska problem som fördelningspolitiska orättvisor.

- Räntheavdragen, som är en subvention av den förmögenhetsuppbyggnad som ligger i fastigheten, har lämnats oförändrade
- Fastighetsskatten har däremot sänkts, gjorts om till en avgift och blivit repressiv; vi beskattar inte längre någon avkastning på fastighetens värde.
- Den förmögenhet bostaden utgör beskattas inte heller.
- ROT-avdraget innebär samtidigt en ny subvention av åtgärder som ökar fastighetens värde.
- Reavinstskatten har höjts marginellt men är fortfarande lägre än reavinstskatten på andra kapitaltillgångar.
- Skattesystemet bör ha en tydligare fördelningsprofil t ex genom förstärkt beskattning av tillgångar och förmögenhet.

Sammantaget innebär detta att vi genom ränteavdragen subventionerar den förmögenhetsuppbyggnad som ligger i bostäder utan att det motsvaras av skatter i någon form på denna förmögenhet.

Skatteförändringarna i kombination med det låga ränteläget och det ökade konsumtionsutrymme som jobbskatteavdragen skapat, har drivit upp bostadspriserna och med det också hushållens samlade skuldsättning. Skulderna ligger nu på en nivå som kan leda till problem för samhällsekonomin. Både de ekonomiska vinsterna och de fördelningspolitiska obalanserna gör en sammanhållen översyn nödvändig.

Att röra i bostadsbeskattningen är inte okomplicerat. Människor har anpassat sin ekonomi till gällande regler och bostadskostnaderna är en betydande andel av hushållsbudgeten. Men det är i längden ohållbart att skattesubventionera en lånedriven förmögenhetsuppbyggnad, utan någon kompenserande beskattning av denna förmögenhet eller andra spärrar mot själva skuldökningen. I slutändan drabbas även det hushållen.

Det finns flera möjliga sätt att öka symmetrin i bostadsbeskattningen och det finns inte skäl att binda sig för tekniska lösningar utan en föregående grundlig granskning. Men en sådan översyn måste göras. I denna översyn kan också balanserande åtgärder utanför själva skattesystemet, exempelvis reglerna för bostadslån, vägas in.

Koldioxidskatt

Koldioxidskatten är ett effektivt styrmedel för att minska koldioxidutsläppen och därmed klimatpåverkan. Skatten höjer priset på bensin och gör därmed andra, mer miljövänliga, drivmedel och kollektivtrafiken mer attraktiva i jämförelse. Vi vill att koldioxidskatten ska höjas.

Fördelningsprofilen i skattesystemet

Ett väl fungerande och generöst välfärdssystem är det bästa sättet att åstadkomma omfördelning och ökad jämlikhet i samhället. Skattesystemet bör därför i första hand utformas för att ge intäkter för att finansiera välfärden. Men även skattesystemets utformning bör bidra till en rimlig fördelning. Marginalskatten är redan ganska hög för de högre inkomsterna och bör därför inte höjas ytterligare. Istället bör stora

tillgångar och förmögenheter kunna beskattas mer än idag för att skapa en rättvisare fördelningsprofil i skattesystemet totalt.

Branschvisa subventioner

Vilka varor eller tjänster som ska konsumeras bör i allt väsentligt avgöras av den enskilde. Skattesystemet bör användas för att styra konsumtionen i miljövänlig riktning men det finns inget skäl varför konsumtion av t ex städtjänster i hemmet, restaurangbesök eller renovering av köket ska subventioneras. Den som väljer att köpa städtjänster bör på samma sätt som den som väljer att köpa en resa eller en tatuering betala kostnaden för detta själv. Tjänstesektorn växer starkt och det finns anledning att tro att marknaden för både s.k. hushållsnära tjänster och andra tjänster kommer att fortsätta att öka. Det är bra och välkommet. Det är dock inget skäl för att subventionera denna sektor. Tvärtom är det viktigt att den växande tjänstesektorn bidrar till de totala skatteintäkterna för att säkerställa välfärden. Olika branscher bör konkurrera på lika villkor och med likformig beskattning. RUT- och ROT-avdragen liksom den sänkta restaurangmomsen är exempel i dagens skattesystem som strider mot detta.

Bekämpa skattefusk

För att upprätthålla ett starkt samhällskontrakt är det avgörande att alla former av skatte- och bidragsfusk motverkas kraftfullt. Skatteverket beräknar att staten förlorar cirka 130 miljarder kronor i uteblivna skatteintäkter varje år. Det är ett resultat av både medvetet skattefusk och oavsiktliga misstag, men fusket står för den största delen. Tilltron till skattesystemet i sin helhet är beroende av att man som skattebetalare vet att andra alla andra också betalar sina skatter och att företag kan känna sig säkra på att konkurrenterna inte kan fuska sig till fördelar. Därför behövs kraftfulla åtgärder mot dem som undanhåller inkomster från beskattning eller bryter mot andra bestämmelser som hederliga företag och privatpersoner följer.

Partikongressen föreslås besluta:

A94:1 att Socialdemokraterna ska arbeta för en reformering av skattesystemet i den riktning som anges i motionen

Stockholms partidistrikt

MOTION A95

TRELLEBORG ARBETAREKOMMUN

Slopande av orättvisa särskilda inkomstskatteregler för pensionärer

När den nuvarande Alliansregeringen tillträdde 2010 införde densamma nya inkomstskatteregler som hade till effekt att alla ålderspensionärer och sjukpensionärer i vårt land beskattades med en högre skattesats än hela det övriga skattekollektivet. Det är en oerhört stor andel, 28 % av det totala skattekollektivet, som nu

har en högre skatt än alla andra skattebetalare. Denna oerhört orättvisa särskilda beskattning av en stor samhällsgrupp pågår alltjämt.

Vårt land är det enda i världen där pensionärer betalar en högre inkomstskatt än andra samhällsgrupper.

Partikongressen föreslår besluta:

A95:1 att vårt parti kraftfullt tar avstånd från denna särskilda beskattning av pensionärer

A95:2 att vårt parti i nästa valperiod vid ett makttillträde högprioriterar att denna särbehandling omedelbart avbryts

Första s-föreningen Seniorerna i Trelleborg

Trelleborg arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A96

BJURHOLMS ARBETAREKOMMUN

Slut skattegapen

Efter flera år av sjunkande pensioner är skattefrågan central för pensionärerna. Medelinkomsten för pensionärer är cirka 15000:- i månaden, på denna summa betalar pensionären 340:- mer i skatt än en löntagare med motsvarande inkomst. Även andra grupper i samhället slits isär med denna ideologiska strategi från borgerligheten. Vårt mål måste vara att sluta skattegapen och med denna hantering ena medborgarna kring den mer väsentliga frågan; hur skapar vi ett solidariskt skattesystem?

Välfärdssystemen måste finansieras. Skatten bör betalas efter förmåga. Ta från de rika och ge åt de fattiga!

Partikongressen föreslår besluta:

A96:1 att inkomstskattegapen utjämnas mellan pensionärer, sjukskrivna, arbetslösa och löntagare

Bjurholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A97

UMEÅ ARBETAREKOMMUN

Sociala avgifter

De sociala avgifterna är en överenskommelse mellan parterna i Sverige. Den sociala tryggheten var tänkt att finansieras av intäkterna från socialförsäkringsavgiften. Alliansregeringen har försämrat vår trygghet på område efter område.

- A-kassan
- Sjukpenningen
- Sjukersättningen
- Arbetskadeförsäkringen mm.

Genom försämringarna har det uppstått överskott som regeringen använt till att finansiera andra poster i statsbudgeten. Fredrik Reinfeldt vill att vi ska teckna tilläggsförsäkringar så att överskottet blir ändå större.

År	Överskott som regeringen använt till annat i statsbudgeten
2007	50 680 miljarder
2008	93 963 miljarder
2009	90 478 miljarder
2010	70 420 miljarder
2011	114 806 miljarder

År	Överskott pensionsavgifter som regeringen använt till annat i statsbudgeten
2009	40 240 miljarder
2010	40 749 miljarder
2011	43 896 miljarder

Om vi enbart tar hänsyn till överskottet i den allmänna löneavgiften 2011 och inte räknar med överskottet i pensionsavgiften så betalar en löntagare in

Lön brutto 2011	Sociala avgifter
Månad = 15 000:-	4 713:-/mån
Månad = 20 000:-	6 284:-/mån
Månad = 25 000:-	7 855:-/mån
Månad = 30 000:-	9 426:-/mån
Månad = 40 000:-	12 568:-/mån

Vi bör återställa grundtanken att de pengar som betalas in ur vår lön används till den sociala tryggheten.

Partikongressen föreslår besluta:

A97:1 att de sociala avgifterna används till att förbättra den sociala tryggheten

Per-Erik Johansson

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A98

FALKENBERGS ARBETAREKOMMUN

Sparräntan

För att öka sparandet, förbättra balansen i Sverige mellan inlåning och utlåning samt förbättra ekonomiska incitament för vanligt folk att spara så vill jag att partiet verkar enligt motionens intention.

Partikongressen föreslås besluta:

A98:1 att sparräntan upp till 100 000 kr ska vara skattefri

Peter Janson

Falkenbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A99

HÖGANÄS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Sponsring av verksamhet

Sponsring i form av ekonomiskt stöd allt från pengar till lokaler, arenor, materiellt stöd är det vanligt i idrottsvärldens organisationer. Det är säkert ett stöd som behövs. Många företag medverkar med stora summor pengar som används för utveckling av verksamheterna och möjliggöra deltagande i allt från lokala klubbträningar till VM och Olympiader och bidragen säker gör stor nytta. Givarna som ofta är företag får göra avdrag för bidraget i sin vinst och här kommer skattesystemet in bilden. det är vi skattebetalare som gemensamt avstår ifrån de c:a 50 % av återbetalas av företagens kostnad för sponsringen.

Sponsorerna däremot får ofta olika förmåner av mottagande klubb eller riksorganisation som ett tack för hjälpen. Det är troligt att förmåner som dessa skulle beskattas om företaget gav förmånerna direkt till sina anställda.

Med tanke på lika skyldigheter inför skattmasen bör vi dra vårt strå till denna alltid "giriga" varelse och av den anledningen bör mottagarna av sponsrade medel åläggas skyldighet att delge skattmasen den information som behövs för att beskatta de förmåner som eventuellt sponsorerna erhåller som tack för bidraget.

Att enskilda företag sponsrar idrottsvärlden kan ju vara deras och aktieägarnas ensak. Allmänt ägda företag som Vattenfall, Telia, SJ m.fl. skall inte få sponsra någon verksamhet oavsett syftet med undantag av interna verksamheter. Det är alltid lätt att skära stora skivor på annans bröd.

Partikongressen föreslår besluta:

A99:1 att mottagare av sponsrade medel är skyldig att meddela skatteverket om förmåner med ekonomiskt värde ges till sponsorerna

Arne Lundh

Höganäs arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A100

UDDEVALLA ARBETAREKOMMUN

Stoppa kapitalflykten till skatteparadiserna

Det finns en rad olika skatter. Inkomstskatt, bolagsskatt, reavinstskatt, källskatt för att nämna några som förekommer. Olika länder har sina skattesystem. För att ett land ska få beteckningen skatteparadis krävs att de har låga skatter på samtliga områden samt ett banksystem med strikt sekretess. Tanken med skatteparadis är att kunna gömma undan pengar från beskattning.

Omkring 50-tal länder betraktas som skatteparadis runt om i världen idag, beroende på hur begreppet definieras (se bilaga 1). Att undvika skatt är något som alltid varit lockande för en del människor. Men det är inte bara "ärligt" förtjänade pengar som göms undan. Även diktaturer och kriminella organisationer använder sig av länder med hög banksekretess. Tio gånger så mycket som det globala biståndet försvinner varje år från fattiga länder i form av olaglig kapitalflykt. Multinationella företag som undviker att betala skatt står för två tredjedelar av kapitalflykten, kriminell verksamhet, som handel med droger, vapen och människor för nästan en tredjedel, och korrupktion för runt tre procent. Kapitalflykten möjliggörs genom skatteparadis och deras banksekretess. Hemlighetsmakeriet i skatteparadis gör det omöjligt för myndigheter att få information om vem som gömmer pengar, varifrån pengarna kommer, eller vilka summor det rör sig om.

Partikongressen föreslår besluta:

A100:1 att införa land-för-landrapportering – kräv att företag rapporterar sina vinster och skatter i varje land där de är verksamma. Då kan myndigheter i fattiga länder få vetskap om hur mycket skatt som företagen är skyldiga att betala

A100:2 att införa ett obligatoriskt och automatiskt informationsutbyte mellan alla länder så att skatteparadis tvingas ge upp sin banksekretess

Kiomars Heydar /S-fakt (Socialdemokratiska föreningen för akademiker)

Uddevalla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A101

HANINGE ARBETAREKOMMUN

Styrmedel mot växande extrema löneskillnader

De ersättningar som i dag ofta betalas ut i form av bonus och lön till i första hand personer i ledande ställning inom företag och organisationer bidrar aktivt till att splittra det svenska samhället och fördjupa klassklyftorna. Sedan 1970-talet har skillnaden mellan den vanliga kollektivanställda löntagaren och de ledande ökat markant. Utvecklingen är påtagligast inom bankvärlden och de stora företagen. Det finns exempel där direktion och styrelse sedan 2006 ökat sina ersättningar med 200 procent samtidigt som industriarbetarlönen i samma företag stigit med knappt åtta procent. Bland exemplen finns företag där VD lyfter 116 gånger mer i årslön än metallarbetaren på samma företag.

Den statistik som finns tillgänglig och som visar hur företagsledningarnas löner dragit i väg sedan 1980-talet är talande. 1980 hade en bolagsdirektör löner mm motsvarande tio industriarbetarlöner, 1997 hade siffran stigit till 28 gånger en industriarbetarlön och 2007 till 51 gånger en industriarbetarlön. Och utvecklingen har fortsatt uppåt.

Förutom fråga om rättvisa och rimlighet i ersättningar för arbete är den utveckling vi nu ser ett på sikt allvarligt hot mot företag och produktion i Sverige. Med de allt större skillnaderna i ersättning mellan arbetare och ledning ökar spänningarna på arbetsplatserna. De som står vid maskinerna och på golvet börjar allt oftare ställa sig frågan varför de ska känna någon lojalitet till girigbukar som profiterar och skapar ekonomiska dynastier på deras slit. Motiveringen att ledningen måste vara så extremt välbetald för att den höga kompetens de representerar ska stanna kvar i Sverige håller inte måttet. Tidningen Affärsvärlden noterade i en artikel 2010: Att det är riskfritt att halvera svenska direktörlöner.

För att utan politisk inblandning i avtal och lönesättningar försöka bromsa utvecklingen mot allt större skillnader i lön mellan industriarbetare och bolagsledning bör ett system kunna införas där ersättningar utöver en viss nivå belastas med en extra arbetsgivareavgift. Det skulle rent tekniskt kunna ske genom att man bestämmer att ersättningar överstigande till exempel tio industriarbetarlöner (läget 1980) belastar bolaget med en mot det beloppet överstigande dubbel extra arbetsgivareavgift. En direktörlön på 20 miljoner över den givna normen på tio industriarbetarlöner skulle oberoende av var ersättningen betalas ut resultera i en för i Sverige driven verksamhet extra arbetsgivareavgift på 40 miljoner. Kostnaden för bolaget och för aktieägarna skulle bli sammanlagt 60 miljoner för överbonusen.

Partikongressen föreslås besluta:

A101:1 att Socialdemokraterna drar i gång en utredning med syftet att i enlighet med motionens intentioner tekniskt utforma en lämplig form av arbetsgivareavgift eller annat för ändamålet lämpligt styrmedel

Jaan Ungerson

Haninge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A102

BORÅS ARBETAREKOMMUN

Stöd i hemmet – efter behov

Under ett antal år har de som haft råd kunnat göra avdrag för hushållsnära tjänster (sk RUT) I de uppföljningar som gjorts har det konstaterats att det är främst hushåll med höga inkomster som fått del av skattelättnaden.

I de fall lägre inkomsttagare och pensionärer utnyttjat förmånen så har det varit mindre avdrag för t.ex. fönstertvätt några gånger per år, flyttstädning eller liknande insatser. Den stora kostnaden har betalats av alla skattebetalare men utnyttjats främst av de välbeställda. Det har ibland framhållits att förmånen har haft stor inverkan på sysselsättningen. De som har haft svårt att få jobb har kunnat arbeta i privata hushåll där hälften av kostnaden har betalats med bidrag från staten.

Säkert kan minst lika många jobb skapas i viktigare verksamheter. Jobb som kräver en liknande kompetens. Det finns mycket som behöver utföras i vårt gemensamma samhällsbygge. Ofta har det fått stå tillbaka på grund av bristande resurser. Några exempel på vad de gemensamma resurser som nu ges i form av bidrag, främst till höglönlade, kan användas till. Det ger minst lika stora sysselsättningseffekter som hushållsnära tjänster.

Det har kommit flera uppmärksammade rapporter om brister i hygien på våra sjukhus. Konsekvensen av detta kan ge både längre vårdtider och risk för smittspridning. Genom att anställa lokalvårdare som knyts direkt till de olika avdelningarna på sjukhusen får vi en hög hygienkvalité. Många personer, främst kvinnor, kan övergå från ensamjobbet i de privata hemmen till ett arbete där man ingår i en arbetsgemenskap.

Många äldre och funktionshindrade har inte ekonomiska möjligheter att efterfråga den service som man skulle behöva för att kunna leva ett värdigt och självständigt liv i sin egen bostad.

Kommunernas avgifter för t.ex. städning, tvätt och inköp ligger ofta så högt att servicen inte kan efterfrågas. Personen kanske klarar sig hyggligt i övrigt men just det nämnda kan vara för tungt. Genom att erbjuda ett antal timmar t.ex. för alla över 80 år och de yngre som har bistånd från kommunen för en låg avgift höjs livskvaliteten för de som berörs. Dessutom kan ett stort antal arbeten, för det gemensamma bästa skapas.

Säkert finns fler exempel på vad man kan åstadkomma genom att överföra bidrag för hushållsnära tjänster från hushåll med god ekonomi till äldre och funktionshindrade. Det ger stora sysselsättningseffekter bl.a. för de som idag arbetar med hushållsnära tjänster i privata hem. Det är bra för en rättvisare fördelning mellan ålders- och inkomstgrupper.

Partikongressen föreslår besluta:

- A102:1 att avsluta systemet med bidrag till privata hem i form av hushållsnära tjänster
- A102:2 att överföra stödet till de som har speciella behov av service i sin bostad

A102:3 att ge ett riktat statsbidrag till landstingen för att anställa fler för en förbättrad hygienstandard på sjukhusen

Solveig Kjörnsberg, Pia Johansson, Ann-Christine Andersson, Christian Hedlund, Rose-Marie Liljenby Andersson, Kjell Klasson, Ernad Sunic, Ann-Cathrine Carlström, Arne Kjörnsberg, Marija Vocanac och Göran Andersson

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A103

LJUNGBY ARBETAREKOMMUN

Sänkt arbetsgivaravgift för tillsvidareanställningar

I förändringarnas samhälle så ser vi en utveckling som oroar. Vi ser att de otryggare anställningarna ökar. Andelen med tillsvidareanställningar minskar. Detta går tvärtemot andemeningen i LAS och skapar osäkerhet för den enskilde och ökade kostnader/insatser för samhället då avtalsförsäkringarna ofta inte innefattar visstidsanställda.

Samtidigt så finns en önskan från en del ”nya” tjänstebranscher om att sänka arbetsgivaravgiften. Att ha en lägre arbetsgivaravgift på tillsvidareanställda kan vara en bra väg att styra tillbaka utvecklingen mot att tillsvidareanställningar ska vara normen på svensk arbetsmarknad.

Partikongressen föreslås besluta:

A103:1 att Socialdemokraterna tar initiativ till en utredning med syfte att ha en lägre arbetsgivaravgift på tillsvidareanställning

Marie Liljedahl

Ljungby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A104

STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

Tobinskatten

Under de tre senaste decennierna har spekulativt inriktade finansiella transaktioner växt snabbare än produktion och världshandel. Det mesta av valutahandeln är kortsiktiga placeringar, utan närmare koppling till handeln med varor och tjänster. Valutahandeln omsatte 3 300 miljarder USD dagligen under 2007 och 4 000 miljarder USD dagligen under 2010 (Bank for International Settlements). Cirka 80 procent av omsättningen härrör från transaktioner som görs i spekulativa syften. I snitt är endast två procent av

valutahandeln kopplad till handeln med varor och tjänster, en andel som varit konstant under de senast femton åren.

Orsaken till den snabba ökningen av valutahandeln ska därför sökas i avregleringarna av världens valutamarknader och i den nya teknikens utveckling som tillsammans möjliggjort den snabba ökningen. Dagens robothandel bygger på att datorer själva avgör vilka aktier som ska köpas. Pengar tjänas på hur priser förändras från sekund till sekund på olika marknader. Det innebär några ören i vinst per affär och hundratusentals affärer om dagen.

EU-kommissionen presenterade i september 2011 ett förslag om en finansiell transaktionsskatt inom EU. Syftet med skatten är dubbelt. För det första är transaktionsskatten tänkt att få finansmarknaden att fungera bättre, vilket skulle kunna minska risken för framtida finanskriser. För det andra ska skatten generera intäkter och därigenom få finanssektorn att bidra till att täcka de kostnader som uppkommer till följd av finanskriser.

Tobinskatten skulle vara låg, så låg att den inte hindrade viktiga och välgrundade investeringar. Samtidigt kunde den ändå ha en dämpande effekt på de tidstypiska blixtnabba transaktioner som drar nytta av tillfälliga kursändringar. Med tanke på att det dagligen rör sig om enorma summor som köps och säljs på den globala marknaden, skulle man kunna få ihop avsevärda belopp att använda till att avskriva fattiga ländernas skulder och höja människornas levnadsstandard.

Fattigdomsbekämpning har traditionellt främst handlat om olika former av bistånd, skuldavskrivningar eller investeringar. Sådana initiativ är trots goda avsikter en konsekvens av sneda maktförhållanden; internationella skatter skulle kunna innebära ett nytt sätt att tänka. Internationella skatter skulle kunna vara ett sätt att finansiera gemensamma nyttigheter som vatten, mat, grundläggande sjukvård och utbildning; de skulle också kunna användas till att omfördela inkomster och främja den sociala utvecklingen.

Finansmarknaden är idag den mest instabila marknaden, vilket visat sig i flera finanskriser under kort tid. En Tobinskatt skulle kunna sakta ned marknaden och göra den mer stabil. Lord Turner, chef för brittiska Financial Services Authority framhåller hur en Tobinskatt automatiskt straffar kortsiktiga affärer, men premierar eftertraktade långsiktiga investeringar. Tobinskatten är inte lösningen på alla problem som drabbar världens ekonomier idag, men den är en del av ett åtgärdsproblem för att återigen ta kontroll över finansmarknaden.

Partikongressen föreslår besluta:

A104:1 att partiet arbetar för ett införande av Tobinskatt

Handels-sossen

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A105

EKERÖ ARBETAREKOMMUN

Undantag för små bolag att redovisa skatter månadsvis

Alla företag som är juridiska personer, eller har anställd personal skall redovisa skatter och avgifter månadsvis, undantagsregeln för aktiebolag med en årsomsättning under en miljon kronor bör tas bort. Dagens regler innebär att företag som uppskattar att man kommer att ha en årsomsättning under en miljon kronor kan redovisa skatter, arbetsgivaravgifter och moms i självdeklaration en gång per år.

Vi har konstaterat att också företag som periodvis har så många som 8-10 anställda utnyttjar denna möjlighet att redovisa skatter och avgifter m.m. i självdeklaration en gång per år och att verksamheten i företaget ofta helt upphör efter ett till ett och ett halvt år. Enligt vår uppfattning är det inte möjligt att bedriva verksamhet med fler än en anställd utan att gränsen på en miljon kronor i årsomsättning överskrids. Möjligheten att redovisa skatter och avgifter i självdeklaration en gång per år underlättar för dem som vill bedriva seriös verksamhet och reglerna bör därför ändras så att samtliga före-tag är skyldiga att redovisa skatter och avgifter månadsvis.

Partikongressen föreslås besluta:

A105:1 att partiet verkar för att skattelagstiftningen ändras så att alla företag är skyldiga att redovisa skatter och avgifter månadsvis

Ekerö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A106

NORBERGS ARBETAREKOMMUN

Utred möjligheterna till avgift på naturtillgångar

Vårt land är rikt på flera typer av naturtillgångar och de är ofta lokaliserade till det som vanligen benämns glesbygd. När en naturtillgång utvinns, ofta av en privat aktör, görs vinster på något som i grunden tillhör oss alla – eller ingen. Lokalsamhället upplever i många fall ett uppsving när investeringar görs, arbetstillfällen skapas, framtidstron ökar och – i bästa fall – invånarantalet ökar. Så långt gott nog.

Vad händer med regionen och lokalsamhället när det som naturen tillhandahåller är utvunnet eller inte längre tillräckligt attraktivt? I norra Västmanland har vi bittert erfarit vad som kan drabba en bygd när t ex en gruva stängs; Arbetslösheten ökar, folkhälsan försämras, utflyttningen tilltar och framtidshopp är svårt att finna.

Vi anser att beredskapen för nedläggningar och nödvändiga strukturomvandlingar bör öka. Vore det inte rimligt att en del av de vinster som privata aktörer gör när naturtillgångar utvinns tillfaller regionen

eller lokalsamhället i någon form? Dessa ”extrapengar” kan då investeras, fonderas eller på annat sätt användas för att underlätta den strukturomvandling som en vacker dag drabbar den aktuella orten eller regionen.

Vad som bör ingå i begreppet naturtillgång är vi osäkra på, likaså hur en avgift eller skatt ska utformas utan att försämra vårt lands etableringsförutsättningar jämfört med andra, men vi anser att behovet av att hitta en lösning är så stort att ytterligare ansträngningar bör göras.

Partikongressen föreslås besluta:

A106:1 att verka för att utredningar genomförs som belyser hur någon form av avgift eller skatt på utvunna naturtillgångar kan bidra till hela Sveriges hållbara utveckling på lång sikt

Norbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A107

PERSTORPS ARBETAREKOMMUN

Verka för att skattepengar även tillfaller kommunerna när företag säljs

Vid företagsetableringar bistår kommunen oftast med hjälp såsom terrassering, framgrävande av vatten/avlopp samt även sanering av av förorenade tomter om det skulle behövas. För mindre kommuner kan det vara en ekonomisk katastrof när företag säljs och flyttar från orten. Ett skräckexempel är när någon konkurrent köper upp företaget för att lägga ner det. Nuvarande skattesystem upplevs som orättvist eftersom den skatt som tas ut vid en företagsförsäljning endast går till staten och inget tillfaller kommunen.

Partikongressen föreslås besluta:

A107:1 att socialdemokratiska riksdagsledamöter verkar för att även kommuner skall ha del av de pengar som tillfaller staten vid företagsförsäljningar

Anders Westerlund

Perstorps arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A108

BODENS ARBETAREKOMMUN

Verksamheter som skattar utomlands

Vi lever idag i ett blått samhälle där varje skattekrona ska räknas bort i stället för att finansiera välfärden. Vi har också ett samhälle där välfärden och den kommunala verksamheten får stryka på foten för privat företagsamhet.

Detta gäller numera också skattefinansierad verksamhet. En verksamhet som idag ska gå direkt till privata fickors vinster och i vissa fall även till utlandet.

Vi ska inte ställa oss bakom sådant, vi vill ha tillbaka välfärden i Sverige, vi vill ha tillbaka den svenska modellen, den som övriga är avundsjuka på. Vi hade nått så långt och nu är vi tillbaka till klassamhället. Vi behöver en förändring. Vi kan börja med att var verksamhet beskattas.

Verksamheten som är skattefinansierad och bedrivs i Sverige ska också beskattas i Sverige. Egentligen borde all verksamhet som bedrivs i Sverige och beskattas i Sverige men som första steg tar vi skattefinansierad verksamhet.

Det kan inte vara tanken att vi som betalar skatt i Sverige får dessa pengar skickade rakt in i utlandet.

Partikongressen föreslås besluta:

A108:1 att skattefinansierad verksamhet också beskattas i Sverige

A108:2 att svenska skattesystemet ses över för att undvika skattefallor för, till att börja med, skattefinansierade verksamheter

Lena Nillson, S-Kvinnor i Boden

Bodens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A109

ULRICEHAMNS ARBETAREKOMMUN

Välfärdens finansiering

Regeringen för en konsekvent politik mot landets kommuner – ökat ansvar utan att föra över motsvarande resurser. Det äventyrar den välfärd och det uppdrag som Sveriges kommuner och landsting har för sina invånare.

2007 chockhöjde regeringen avgiften till a - kassan och försämrade villkoren i försäkringen. Följden blev att över en halv miljon löntagare lämnade a - kassan. Det skulle ge fler jobb men idag är cirka 400 000 människor arbetslösa i Sverige. Sysselsättningsgraden är idag lägre än när regeringen tillträdde. Allt fler människor tvingas att söka försörjningsstöd – en ersättning som landets kommuner ansvarar för.

Tidigare kompenserades kommuner i viss mån för inflationen genom justeringar i de generella statsbidragen. Numer är de frysta på tidigare nivå vilket tvingar kommunerna att stå för merkostnaderna.

Den nya skollagen är i stora delar bra. Men även den vältrar över kostnader på landets kommuner. Trots det minskar regeringen de ekonomiska resurserna för skolan kraftigt de kommande åren.

Listan kan fyllas på med ökat ekonomiskt ansvar inom LSS, LASS, yrkesinriktad komvux och integrationspolitiken. Det kan inte vara någon större svårighet att vara finansminister i en regering som lastar över ansvar på kommuner och landsting men behåller stora delar av resurserna.

År 2012 tvingades kommunerna i Sjuhärad driva igenom besparingar på åtminstone 140 miljoner kronor. Ändå räcker det inte. Flera kommuner tvingas dessutom höja skatten. Sveriges kommuner och landsting, SKL, redovisar att allt fler kommuner får svårt att uppnå kraven för en god ekonomi. Totalt tvingades 63 kommuner höja skatten inför 2012 för att klara av välfärdsuppdraget. Dessa höjningar genomfördes samma år som finansministern beskriver Sverige som en tigerekonomi och regeringen fortsätter prioritera och genomföra skattesänkningar.

Inför 2013 aviserar en rad kommuner och landsting, däribland Västra Götaland, ytterligare skattehöjningar.

Den progressiva beskattningen är väl förankrad hos det svenska folket. Att driva frågan om platt skatt på riksnivå är dödsdömt ur ett väljarperspektiv. Vi menar att regeringen är medveten om kommunernas och regionernas ekonomiska situation. Men istället för signaler om ytterligare resurser till vår gemensamma välfärd möts vi av yttranden som ”Alla skattesänkningar är prioriterade”.

Genom att tvinga kommuner och regioner att ta allt större ekonomiskt ansvar – och vars enda skatteverktyg är just platt beskattning – genomförs den ideologiska viljan bakvägen. Det innebär att sjuka, arbetslösa och pensionärer som inte fått del av skattesänkningarna men fått sämre ersättningar tvingas betala kalaset två gånger. Följden blir ökade klyftor i samhället och samtidigt sämre välfärd för alla.

Regeringspolitiken tvingar kommuner och landsting att välja; antingen att skära ner i välfärden eller att höja den kommunala skatten och därmed också klyftorna i samhället.

Partikongressen föreslår besluta:

A109:1 att Socialdemokraterna ska återupprätta en tydligare progressivitet i skattesystemet och vars intäkter i större utsträckning ska användas till att finansiera det välfärdsuppdrag som vilar på kommuner och landsting

Mattias Josefsson, Inga-Kersti Skarland och Lena Palmén

Ulricehamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A110

SIMRISHAMNS ARBETAREKOMMUN

Översyn av skatteregler vid delat boende

Det finns många kommuner i vårt land som har betydande ekonomiska svårigheter, kraven från medborgaren och myndigheter ökar alltmer vilket kan vara berättigat och nödvändigt. Bristande ekonomiska resurser är ofta en orsak till avslag på önskemål genom medborgarförslag och andra aktiviteter till förbättringar i samhället. Ett tilltagande problem är boende i kommunen större delen av året och nyttjar till fyllest den kommunala servicen utan att mantalsskriva sig enligt gällande regler. För att komma tillrätta med problemet måste högre krav ställas på individen, solidariskt ansvarstagande för nyttjande av service borde vara en självklarhet. Att äga fastigheter i skilda kommuner skall icke vara skäl för undanhållande av skatt genom skrivande i lågskattekommuner. Systemet vart pengarna ska hamna måste ses över, vi står vid ett vägskalet och problemet är eskalerande att stå bredvid och inte agera är icke möjligt. Vi socialdemokrater har alltid kämpat för solidaritet, moral, etik och rättvisa vilket skall vara vägledande i vårt parti.

Partikongressen föreslås besluta:

A110:1 att skattereglerna ses över för delat boende i olika kommuner

A110:2 att vistelsekommunen stärks som mantalsskrivningsort

Anders Åkerberg

Simrishamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A111

ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN

Översyn av skattesystemet

På grund av, bland annat, skattesänkningar under de senaste åren saknas det pengar i den offentliga sektorn för att klara av de uppgifter vi vill ha gjorda för att på allvar kunna kalla oss en välfärdsstat. Alla elever når inte kunskapsmålen, personalen har inte tillräckligt med tid för brukarna i äldreomsorg och hemtjänst, det är för långa köer inom sjukvården. Det behövs mer personal i skola och förskola, mer personal i äldreomsorgen, mer personal i sjukvården med mera. Samtidigt finns det många som är arbetslösa och inget hellre vill än att få ett jobb.

Alternativen för att förändra i rätt riktning är i huvudsak två. Endera fördelas pengar om, av befintliga resurser eller så behövs mer inkomster till samhället. Det är sannolikt svårt att hitta de resurser som behövs genom omfördelning och då återstår alternativet med ökade inkomster.

Till viss del kan avgifter vara en lösning men framförallt tror vi att det finns en möjlighet att bredda skattebasen samt vidta åtgärder för att minska möjlighet att undankomma beskattning. Det handlar om att identifiera områden där vi idag inte beskattar alls eller där beskattningen skulle kunna höjas. Dessutom behövs en översyn för att ”täppa till” kryphål i skattelagstiftningen. Under innevarande år har det funnits flera exempel, räntesnurror och andra sätt att flytta pengar i koncerner, som inte ska gå att genomföra.

Partikongressen föreslås besluta:

A111:1 att verka för en översyn av skattesystemet med syfte att generera mer resurser till välfärden

Eskilstuna arbetarekommuns styrelse

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna A55:2, A112:1, A113:1, A113:2, A113:4, A114:1, A115:1, A116:1, A116:2, A116:3, A117:1, A117:2, A117:3, A118:1, A118:2, A118:3, A118:4, A119:1, A120:1, A121:1, A122:1, A123:1, A124:1, A125:1, A126:2, A126:3, A126:4, A127:1, A128:1, A128:2, A128:3, A129:1, A129:2, A130:1, A131:1, A131:2, A132:1, A132:2, A132:3, A133:1, A134:1, A134:2, A134:3, A134:4, A134:6, A134:7

UA3 Utlåtande fördelningspolitik

Ett sammanhållet samhälle med full sysselsättning och ekonomisk trygghet lägger grunden för att människor ska utvecklas och fatta mod att anta nya utmaningar som att byta jobb, starta företag, flytta och göra investeringar. Det är genom att vi är öppna och omställningsbenägna som vi står starka inför framtidens förändringar.

Utbildning och arbete är två av de mest effektiva redskapen för att åstadkomma ett mer sammanhållet samhälle. Socialdemokraternas politik ska därför ha fokus på att skapa fler jobb och höja landets utbildningsnivå. Sverige måste vända den negativa trenden inom svensk skola och förbättra ungdomars möjligheter att utbilda sig så att fler kan komma i arbete. Det är genom ökad kunskap vi vinner kampen om framtidens jobb.

Åren med borgerlig ekonomisk politik har vidgat klyftorna i samhället. Regeringens politik har inneburit nedskärningar i välfärden och stora skattsänkningar som gett mest till dem med de högsta inkomsterna. Bördorna från de återverkningar som finans- och skuldskrisen haft på svensk ekonomi har inte fördelats rättvist. Jämlikheten har försämrats och allt fler lever i ekonomisk utsatthet. Särskilt drabbade är barn och unga.

Stora klasskillnader och ojämlikhet utmanar tanken om människors lika värde, det hämmar individer från att nå sin fulla potential och håller tillbaka hela Sveriges utveckling. Ökade klyftor leder inte till fler jobb eller bättre ekonomisk utveckling. Vi socialdemokrater vill minska de inkomstklyftor som nu växer och

utjämna skillnaden mellan män och kvinnor när det gäller lön, arbetsvillkor och hemarbete. Vi ska bekämpa utvecklingen mot att allt fler riskerar att hamna i fattigdom och stärka de mest utsatta grupperna såsom unga, arbetslösa, ensamstående föräldrar och äldre kvinnor. Istället för ett segregerat Sverige ska socialdemokratisk politik bygga ett samhälle där alla har möjlighet att leva ett bra liv. Vi socialdemokrater kan aldrig acceptera klasskillnader. Det ligger i vårt politiska uppdrag att utjämna orättfärdiga skillnader och motverka dess orsaker.

En stark och generell välfärdssektor är avgörande för att minska klyftor och öka jämlikheten i samhället. Vi vill att Sverige ska vara ett solidariskt och rättvist land, där alla får del av möjligheter och välfärd och gemensamt bär bördorna. Välfärden ska finansieras gemensamt och fördelas efter behov. Den som har högre inkomster ska bidra med mer än den som har lägre. Alla ska få del av välfärden oavsett inkomst.

Full sysselsättning är grunden för att säkra en långsiktigt stark och generell välfärd. Att på alla sätt aktivt verka för att full sysselsättning är grundläggande för Socialdemokraterna. Alla som kan ska arbeta för sin försörjning eller försöka göra sig anställningsbara. Arbetslinjen ska gälla. Partistyrelsen stödjer därför inte förslaget om medborgarlön utan anser att det är viktigt att inkomstbortfallsprincipen finns med i våra trygghetssystem.

Nya och genomförda politiska reformer ska mätas och prövas utifrån om de bidrar till sysselsättning, tillväxt, jämställdhet, minskade klyftor och rättvisa villkor. Analysen bör ske i relativa såväl som i absoluta tal i den utsträckning det är möjligt för att bäst synliggöra de skillnader som finns och utveckla politiken därefter.

Den relativa barnfattigdomen har ökat under lång tid i takt med att inkomstskillnaderna har växt i det svenska samhället. Den absoluta barnfattigdomen har däremot länge minskat, men även denna utveckling verkar nu ha vänt under den borgerliga regeringsperioden. Mest ökar fattigdomen bland barn till ensamstående föräldrar, barn med utländsk bakgrund och barn vars föräldrar saknar gymnasiekompetens. Barn är fattiga för att deras föräldrar är fattiga.

Barnfattigdomen är oacceptabel och ovärdig ett modernt samhälle. Bara ett land som på bästa sätt tar hand om sin uppväxande generation, tar hand om sin framtid. Att ge alla barn goda och jämlika livschanser är fundamentalt för ett samhälles hållbarhet och framgång.

Den viktigaste insatsen för att motverka barnfattigdom är att bekämpa arbetslösheten och att skapa förutsättningar för full sysselsättning. Men ytterligare generella insatser är nödvändiga för att garantera alla barn en skälig levnadsnivå. Däremot anser partistyrelsen inte att ett nytt och ytterligare skatteavdrag för ensamstående, utöver det redan gällande för alla förvärsarbetande, är ett bra förslag. Det bygger på den borgerliga regeringens system med olika förvärsavdrag för olika grupper vilket komplicerar skattesystemet och i grunden är det orättvist. Vi vill ha en likformig beskattning där alla typer av förvärsinkomster beskattas på samma sätt. Partistyrelsen vill se andra åtgärder för att förbättra för

ensamstående föräldrar, så som ett förstärkt barnbidrag och underhållsstöd, en bättre utbyggd barnomsorg och rätt till heltid.

Det socialdemokratiska partiet har fokus på att avskaffa barnfattigdomen. Det är ett arbete som måste genomföras på alla nivåer i samhället, och med många olika åtgärder. Under 2011 tillsatte partistyrelsen en arbetsgrupp mot barnfattigdom. Syftet med arbetet var att ta fram en politik med konkreta åtgärder för att avskaffa barnfattigdomen.

Partikongressen föreslås besluta:

att bifalla motionerna A55:2, A112:1, A114:1, A120:1, A121:1, A122:1, A123:1, A128:2, A130:1, A132:1, A134:1

A55:2 (Värgårda arbetarekommun) att Socialdemokraterna med en fördelningspolitiskt genomtänkt politik adresserar problemet med den dubbla arbetsbördan i arbete och familj

A112:1 (Tomelilla arbetarekommun) att en s-regering tar initiativ till en kraftfull sammanhållen politik på nationell, regional och kommunal nivå för att minska ojämlikheten mellan alla barn i Sverige och ge alla barn goda livschanser

A114:1 (Landskrona arbetarekommun) att resursfördelning i Sverige ska utgå från behovsprincip - för att uppnå jämlika villkor

A120:1 (Hedemora arbetarekommun) att en ny s-regering tar initiativ till en kraftfull och sammanhållen politik på nationell, regional och kommunal nivå för att minska ojämlikheten mellan svenska barn och ge alla barn goda livschanser

A121:1 (Södra Ölands arbetarekommun) att en ny s-regering tar initiativ till en kraftfull och sammanhållen politik på nationell, regional och kommunal nivå för att minska ojämlikheten mellan svenska barn och ge alla barn goda livschanser

A122:1 (Norrköpings arbetarekommun) att en ny s-regering tar initiativet till en kraftfull och sammanhållen politik på nationell och kommunal nivå för att minska ojämlikheten mellan barn och ge alla barn goda livschanser

A123:1 (Lidköpings arbetarekommun) att vi socialdemokrater tar initiativ till en kraftfull och sammanhållen politik på nationell, regional och kommunal nivå för att minska ojämlikheten och ge alla barn och ungdomar jämlika livschanser

A128:2 (Borlänge arbetarekommun) att SAP på ett markant sätt förändrar och förbättrar ungdomars rätt till utbildning och arbete för att bibehålla förståelsen och förtroendet mellan åldersgrupperna

A130:1 (Härjedalens arbetarekommun) att partistyrelsen får i uppdrag att utveckla vår politik för att på djupet motverka orsakerna till den ojämlika fördelningen av makt, pengar och resurser

A132:1 (Borlänge arbetarekommun) att partiet arbetar för en reformering av samhällets skyddsnet och genomför en offensiv satsning för att öka jämlikheten i Sverige

A134:1 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen uttalar att de nuvarande klasskillnaderna i Sverige är oacceptabla

Partikongressen föreslås besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: A113:1, A113:2, A113:4, A115:1, A116:1, A116:2, A116:3, A117:1, A117:2, A117:3, A124:1, A125:1, A127:1, A128:1, A128:3, A129:1, A129:2, A131:1, A131:2, A132:2, A132:3, A133:1, A134:2, A134:3, A134:4, A134:6, A134:7

A113:1 (Värmdö arbetarekommun) att handlingsplanen för att avskaffa barnfattigdomen säkerställer att avskaffandet av barnfattigdomen verkställs av våra (s)-politiker på alla nivåer; riksnivå, regional nivå, landstingsnivå och inte minst på kommunal nivå

A113:2 (Värmdö arbetarekommun) att handlingsplanen tydligt beskriver konkreta åtgärder på alla politiska nivåer

A113:4 (Värmdö arbetarekommun) att de politiska åtgärderna sätts in skyndsamt med tanke på dagens fattiga barn i Sverige

A115:1 (Karlskrona arbetarekommun) att ge partistyrelsen i uppdrag utreda ”barnfattigdomen” och komma med förslag hur man skall utrota densamma

A116:1 (Lunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna utarbetar en långsiktig strategi för att bryta utvecklingen mot ökad ojämlikhet

A116:2 (Lunds arbetarekommun) att alla ekonomiska politiska beslut följs av en analys hur dessa påverkar jämlikheten i samhället

A116:3 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen antar motionen och skickar den till partistyrelsen och riksdagsgruppen

A117:1 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska ha ett tydligt handlingsprogram mot barnfattigdom inför valet 2014

A117:2 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna tar fram tydliga åtgärdsförslag för avskaffandet av barnfattigdomen senast 2013

A117:3 (Malmö arbetarekommun) att partikongressen antar motionen och samt uppdrar åt partistyrelsen och riksdagsgruppen att verka för att dess intentioner uppfylls

A124:1 (Lidköpings arbetarekommun) att en ny S-regering tar initiativ till en kraftfull och sammanhållen politik på nationell, regional och kommunal nivå för att öka livskvalitén för äldre ensamstående kvinnor

A125:1 (Skurups arbetarekommun) att partiet tar initiativ till en kraftfull politik för att öka jämställdheten och minska klyftorna ur perspektivet kvinno- och barnfattigdom

A127:1 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att ta fram en nationell handlingsplan för insatser som syftar till att halvera barnfattigdomen i Sverige till år 2020

A128:1 (Borlänge arbetarekommun) att SAP snabbt och kraftfullt verkar för en inkomstfördelning som tillgodoser allas rätt till en dräglig utkomst och att inkomstklyftorna återföres till en mer anständig nivå som främjar samhällssolidariteten

A128:3 (Borlänge arbetarekommun) att SAP snarast återstår de nedskärningar som gjorts med anledning av de ekonomiska kriserna. Vi ställer upp solidariskt krissituationer som drabbar landet, men vi är inte beredda att finansiera banker företag och personer som dränerat svensk ekonomi

A129:1 (Kalmar läns partidistrikt) att distriktskongressen ställer sig bakom intentionerna i motionen

A129:2 (Kalmar läns partidistrikt) att motionen sänds vidare till partiets nästkommande kongress för behandling

A131:1 (Norbergs arbetarekommun) att redan genomförda förändringar utvärderas utifrån människans och samhällets perspektiv

A131:2 (Norbergs arbetarekommun) att om utvärderingarna visar att situationen inte är bra, så ska vi socialdemokrater ändra vår politik så att sakernas tillstånd förbättras till att gagna alla medborgare

A132:2 (Borlänge arbetarekommun) att partiet tar initiativ till att kommunala handlingsplaner upprättas för att ge alla barn en skälig levnadsnivå. Detta som ett första steg i kampen för ett rättvisare samhälle

A132:3 (Borlänge arbetarekommun) att vi alla måste ta upp kampen för ett rättvist och solidariskt samhälle där alla kan leva ett drägligt liv

A133:1 (Kungsbacka arbetarekommun) att partistyrelsen arbetar för en politik enligt dessa riktlinjer inför valet 2014

A134:2 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen, med vårt partiprogram som utgångspunkt uppdrar åt partistyrelsen att verka för att en strategi med målsättningen att minska klyftorna i Sverige utarbetas

A134:3 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen, med vårt partiprogram som utgångspunkt uppdrar åt partistyrelsen att verka för att bedriva en ideologisk offensiv och en politik som tydligt visar vårt partis vilja och ambition att minska klyftorna i Sverige

A134:4 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen, med vårt partiprogram som utgångspunkt uppdrar åt partistyrelsen att verka för att medverka till att tydliggöra löneskillnader, lönehöjningar och andra förmåner mellan olika grupper i samhället i syfte att få underlag för bl. a. politiska beslut

A134:6 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen, med vårt partiprogram som utgångspunkt uppdrar åt partistyrelsen att verka för att partiet i olika politiska organ konsekvent driver en lönepolitik som bidrar till att minska löneskillnaderna

A134:7 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen, med vårt partiprogram som utgångspunkt uppdrar åt partistyrelsen att verka för att höjningar av löner, ersättningar och motsvarande utgår från och allt redovisas i fasta kronor

Partikongressen föreslås besluta:

att avslå motionerna A118:1, A118:2, A118:3, A118:4, A119:1, A126:2, A126:3, A126:4

A118:1 (Malmö arbetarekommun - enskild) att mötet tar ställning för en politik i motionens anda

A118:2 (Malmö arbetarekommun - enskild) att generaliteten stärks genom att brukaravgifter fasas ut och skattefinansiering tar över

A118:3 (Malmö arbetarekommun - enskild) att den offentliga sektorns verksamhetsområden expanderas medvetet

A118:4 (Malmö arbetarekommun - enskild) att välfärdsstaten i bred bemärkelse både betraktas som mål i sig och medel för att uppnå ett framtida socialistiskt samhälle

A119:1 (Staffanstorps arbetarekommun) att införa ett förvärvsavgdrag för ensamstående föräldrar

A126:2 (Örebro arbetarekommun - enskild) att särskilt utreda möjligheterna att inrätta ett system med medborgarlön i enlighet med motionens intentioner

A126:3 (Örebro arbetarekommun - enskild) att tillsätta en utredning med uppdraget att formulera ett konkret förslag till hur ett medborgarlönesystem kan se ut

A126:4 (Örebro arbetarekommun - enskild) att ge möjlighet för den eller de kommuner som så önskar att på försök pröva system med medborgarlön

MOTION A112

TOMELILLA ARBETAREKOMMUN

Alla barns goda livschanser

Sverige blir för varje år rikare samtidigt blir många barn i Sverige fattigare. Andelen barn som levers på så låg ekonomisk standard att deras livsvillkor kan klassas som relativ eller absolut fattigdom.

Att barnfattigdomen ökar hänger samman med den ökande ojämlikheten i Sverige. Sveriges fattiga blir fattigare samtidigt som de rika blir rikare. Situationen har bara blivit värre sedan 2006 då en borgerlig regering tog över regeringsmakten, värst har det blivit för ensamstående föräldrar och barnfamiljer med utländsk bakgrund. Detta är oacceptabelt!

Vi gläds åt att partiet tillsatt en arbetsgrupp mot barnfattigdom, under ledning av Fredrik Lundh Sammeli och Anna Jansson. Det är viktigt att gruppens arbete blir början till en kraftfull politik för att stärka alla barns lika livschanser och för att säkerställa att alla föräldrar har möjlighet att ge sina barn en uppväxt med goda resurser. Barnfattigdomens grund i många kvinnors låga inkomster och svaga eller obefintliga ställning på arbetsmarknaden kräver särskild uppmärksamhet.

Partikongressen föreslås besluta:

A112:1 att en s-regering tar initiativ till en kraftfull sammanhållen politik på nationell, regional och kommunal nivå för att minska ojämlikheten mellan alla barn i Sverige och ge alla barn goda livschanser

Ida Bornlykke och Sara Anheden

Tomelilla arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A113

VÄRMDÖ ARBETAREKOMMUN

Avskaffa barnfattigdomen – nu

Vi i Värmdö lever i en kommun med en stor andel barn och unga och är därför inte minst av den anledningen engagerade i olika frågor rörande barn. Många lever kanske i föreställningen att Värmdö är en välmående förortskommun. Och vi har det säkert bättre än många andra kommuner.

Likväl räknar Rädda Barnen i sin senaste rapport (2011) med nästan 700 fattiga barn i Värmdö (692). Därför har vi socialdemokrater engagerat oss i frågan. På vårt senaste fullmäktige fick vi bevittna hur den moderatledda koalitionen röstade ned vår motion om en kommunal handlingsplan mot barnfattigdomen.

Vi värdesätter att vårt parti under de senaste åren lyft fram frågan om barnfattigdomen som en prioriterad fråga. Som ett uttryck för detta tillsatte partistyrelsen 2011 en ”Arbetsgrupp mot barnfattigdom” som ska slutredovisa till kongressen 2013. Uppdraget innebär att ta fram en handlingsplan för att avskaffa barnfattigdomen. Men handlingsplanen måste ange insatser på alla politiska nivåer.

På partiets hemsida finner man förutom arbetsgruppens delrapport sommaren 2012 åtskilligt annat material som belyser problemets mångsidighet. Delrapporten lyfter också fram behovet av att lindra fattigdomens konsekvenser för de ca. 240 000 barn som i dag lever i under oacceptabla villkor.

I vårt Stockholms län har vi glatt oss åt att socialdemokratiskt styrda kommuner som Botkyrka och Sundbyberg gjort stora insatser mot barnfattigdomen. Sundbyberg har exempelvis infört en total avgiftsfrihet inom förskola och skola.

Barndomen går inte i repris. Det är därför mycket angeläget att åtgärder sätts in snabbt på flera olika nivåer av en socialdemokratisk regering 2014 och redan nu av socialdemokratiskt styrda landsting, regioner och kommuner. Vi bör också vara en blåslampa i denna prioriterade fråga på nivåer där andra partier sitter i majoritetsställning, också i riksdagen.

Det sker fortfarande i vårt land att barnfamiljer utsätts för vräkning. Oavsett föräldrarnas agerande ska inget barn behöva utsättas för att förlora sin trygghet, sitt eget hem, genom tvånget av en vräkning. På motsvarande sätt måste barnfamiljers rätt till en barnvärdig bostad säkerställas, t.ex. genom skrivning i socialtjänstlagen.

Partikongressen föreslår besluta:

- A113:1 att handlingsplanen för att avskaffa barnfattigdomen säkerställer att avskaffandet av barnfattigdomen verkställs av våra (s)-politiker på alla nivåer; riksnivå, regional nivå, landstingsnivå och inte minst på kommunal nivå
- A113:2 att handlingsplanen tydligt beskriver konkreta åtgärder på alla politiska nivåer
- A113:3 att barnfamiljers rätt till ett hem, en bostad, säkerställs
- A113:4 att de politiska åtgärderna sätts in skyndsamt med tanke på dagens fattiga barn i Sverige

Eva Heistola, Börge Hellström och Nils-Erik Särnbrink

Värmdö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A114

LANDSKRONA ARBETAREKOMMUN

Bekämpa barnfattigdomen

Som en direkt konsekvens av regeringens politik ökar klyftorna i det svenska samhället. Syftet bakom politiken är att de som halkar efter ska få ökade incitament att vilja komma igen. Det är en cynisk politik som skördar enskilda offer och som hotar sammanhållningen i vårt gemensamma samhälle.

I februari 2012 presenterade Rädda Barnen sin årliga rapport om barnfattigdomen i Sverige. I Sverige lever i dag över 220 000 barn i familjer som har mycket låg inkomst eller behöver försörjningsstöd. Samtidigt blir normalfamiljen allt rikare.

Professor Tapio Salonen som genomfört studien på uppdrag av Rädda Barnen lyfter fram de stora skattesänkningarna och de försämrade villkoren i ersättningsystemen som förklaringar till att klyftorna växer. Tidigare har organisationen Majblomman och myndigheterna Försäkringskassan och Barnombudsmannen bekräftat bilden av ökad fattigdom bland barn. Både professor Salonen och Barnombudsmannen pratar om ett trendbrott. Välfärdssystemet klarar inte längre av att förhindra att fattigdomen sprider sig.

Det mest effektiva sättet att komma åt den ökade barnfattigdomen är att återupprätta arbetslöshetskassan och sjukförsäkringen samt att få ner den skyhöga arbetslösheten - som just nu biter sig fast på höga nivåer. I väntan på det måste dock kommunen göra vad den kan för att minska konsekvenserna för enskilda familjer och enskilda barn. Vi måste göra vad vi kan för att kvaliteten i välfärden ska vara så hög att den kompenserar för de ökande klyftorna. Alla barn måste få lika god kvalitet i sin skolgång och alla måste få tillgång till kultur, fritid och föreningsliv – utan höga avgifter. Här har vi mycket mer att göra.

Partikongressen föreslås besluta:

- A114:1 att resursfördelning i Sverige ska utgå från behovsprincip - för att uppnå jämlika villkor
- A114:2 att Socialdemokratin verkar för att inga barnfamiljer i Sverige ska vräkas
- A114:3 att socialdemokratin tillsammans med LO verkar för lovsatsning på ungdomar mellan 16-18 genom att erbjuda jobb till ungdomarna under loven
- A114:4 att socialdemokratin verkar för att avskaffa avgifter (även dolda) i skolan och avveckla dem
- A114:5 att museum i Sverige är avgiftsfria

Jonas Esbjörnsson

Landskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A115

KARLSKRONA ARBETAREKOMMUN

Bättre ekonomiska marginaler för de som har det sämst i samhället - "barnfattigdomen"

I dag pratas det mycket om "barnfattigdom", att det är många barn som lever under svåra omständigheter med fattiga föräldrar. Det är på grund av fattiga föräldrar som det finns fattiga barn. Den borgliga regeringen har genomfört samhällsförändringen som försämrade A-kassa, försämrade sjukförsäkringsregler och högre skattetryck för de sjuka och arbetslösa i förhållande till de som arbetar, samt en hög arbetslöshet och med detta har vi fått fattiga barn.

Partikongressen föreslås besluta:

A115:1 att ge partistyrelsen i uppdrag utreda "barnfattigdomen" och komma med förslag hur man skall utrota densamma

Rödeby S-förening, Varvets S-förening, S- Kvinnor i Karlskrona, IF Metalls S-förening, Kommunals S-förening och Handels S-förening

Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A116

LUNDS ARBETAREKOMMUN

En politik för ökad jämlikhet

Den ekonomiska ojämlikheten har ökat i större delen av världen under de senaste decennierna. Sverige utmärker sig genom att vara ett av de länder där ojämlikheten har ökat mest. Gini-koefficienten som visar hur ojämlikt samhället är har ökat från 0,20 år 1980 till ca 0,33 idag.

Idag inser allt fler att detta är ett problem, till och med OECD har uppmanat regeringarna att vidta åtgärder för att motverka de ökade klyftorna mellan fattiga och rika.

Ekonomisk ojämlikhet har en rad negativa konsekvenser. Det finns ett tydligt samband mellan ökad ojämlikhet och minskad social tillit, ökad brottslighet, försämrade folkhälsa och ökad korruption. En större ojämlikhet minskar också möjligheten till social rörlighet och detta är på sikt negativt för arbetsmarknaden och tillväxten.

Mot bakgrund av detta bör Socialdemokraterna utarbeta en strategi för att bryta trenden mot ökad ekonomisk ojämlikhet. Det är också viktigt att en analys görs över hur politiska beslut påverkar jämlikheten.

Partikongressen föreslås besluta:

- A116:1 att Socialdemokraterna utarbetar en långsiktig strategi för att bryta utvecklingen mot ökad ojämlikhet
- A116:2 att alla ekonomiska politiska beslut följs av en analys hur dessa påverkar jämlikheten i samhället
- A116:3 att partikongressen antar motionen och skickar den till partistyrelsen och riksdagsgruppen

Mats Nilsson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A117

MALMÖ ARBETAREKOMMUN

En socialdemokratisk politik mot barnfattigdom

Barnfattigdomen är ett verkligt problem i Sverige. Rädda Barnens rapport vittnar om att 220 000 barn levde i fattigdom under 2008 - det är 11,5 procent av landets alla barn. Enligt barnkonventionen har barn rätt att inte vara fattiga. FN:s barnrättskommitté har kritiserat Sverige bland annat för att det är för stora skillnader mellan kommuner men också inom kommuner. Den som blir sjuk eller arbetslös ska inte behöva bli fattig. De generella trygghetsförsäkringarna som ersatt inkomstbortfall har hittills varit en viktig faktor för att motverka barnfattigdom. Så är det inte längre. Den fördelningspolitiska profilen för socialförsäkringar riktade till barnfamiljer har avtagit under det senaste decenniet. Samtidigt har inkomstskillnaderna ökat mellan låg-, medel- och höginkomsttagare.

Familjens ekonomi ska inte vara avgörande för barns framtid. Genom en förskola, skola och sjukvård av god kvalitet kan samhället förbättra och underlätta barns uppväxtvillkor. Det handlar också om tillgång till fritidsgårdar, bibliotek, kulturskola, avgiftsfria aktiviteter på skolloven och ekonomiskt stöd till föreningslivet så att alla har råd att delta i aktiviteterna.

För att komma tillrätta med barnfattigdomen behövs många åtgärder på alla nivåer i samhället. Det viktigaste är att föräldrarna får arbete med bra villkor. Då krävs en aktiv arbetsmarknadspolitik med rätt till utbildning så att människor kan ta de jobb som finns och växer fram. De kvinnor, för det är mest kvinnor, som jobbar ofrivillig deltid måste få rätt till heltidsarbete.

Att avskaffa barnfattigdomen handlar om politisk vilja. Det handlar om prioriteringar och val, till exempel mellan minskad barnfattigdom och lägre skatt. Det är dags för Socialdemokraterna att ta fram en handlingsplan mot barnfattigdomen. Vi kan bättre än så här.

Partikongressen föreslås besluta:

- A117:1 att Socialdemokraterna ska ha ett tydligt handlingsprogram mot barnfattigdom inför valet 2014

- A117:2 att Socialdemokraterna tar fram tydliga åtgärdsförslag för avskaffandet av barnfattigdomen senast 2013
- A117:3 att partikongressen antar motionen och samt uppdrar åt partistyrelsen och riksdagsgruppen att verka för att dess intentioner uppfylls

Åsa Waldemarsson och Emilie Olsson

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A118

MALMÖ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Expandera generell välfärd

”Socialdemokratin vill därför samla och politiskt organisera de utsugna klasserna, klargöra deras roll i den sociala utvecklingen, målet och vägarna för deras klasskamp, erövra den politiska makten och på den väg och i den ordning utvecklingen själv anvisar, genomföra samhällets socialistiska organisation.”

Socialdemokratiska Arbetarepartiets program från 1920, några år efter partisprängningen.

Av var och en efter förmåga, åt var och en efter behov. Det är en viktig socialistisk princip som bör vägleda allt vårt politiska arbete.

Kapitalism och patriarkat bör successivt brytas ner och ersättas med ett genuint demokratiskt samhälle, ett socialistiskt. Expanderad generell välfärd är ett viktigt medel för det. Att hela befolkningen (sjukvård, bibliotek) eller en hel grupp av befolkningen (grundskola, barnomsorg, äldreomsorg) har samma rätt till viss välfärd och kan ta del av den utan integritetskränkande åtgärder är bra.

Genom att förskola blir en rättighet för alla barn istället för en regulator på arbetsmarknaden, visserligen med pedagogiskt innehåll, tas ytterligare ett steg mot det vi inte har idag: jämställdhet.

Generaliteten bör stärkas genom att en del av det som idag är privat konsumtion (till exempel patientavgifter, avgifter för förskola, äldreomsorg, kollektivtrafik, museibesök) görs om till offentlig konsumtion (finansiering med skatter). Välfärdsstaten bör också expandera. Kommunalt finansierade avgiftsfria konserter i Malmö är ett av flera exempel på hur välfärden kan expanderas. Avgiftsfria frukostar i förskola, grundskola och gymnasier är andra exempel.

Välfärdens syften för socialdemokratin måste inkludera men också gå utöver individens omedelbara trygghet. Genom att arbetarklassen och flertalet av folket minskar sitt beroende av den enskilda arbetsgivaren flyttar de fram positionerna för dem på bekostnad av kapitalägarna. Om rätten till vård inte är knuten till lönearbetet utan individens behov blir effekten just den.

Rätt utformad ger välfärden också upphov till en opinion som gynnar progressiva syften. Välfärdsstaten i bred bemärkelse – innefattande kommuner, landsting och regioner – bör betraktas både som mål i sig och som hävstång för ett framtida socialistiskt samhälle. Liksom partiprogrammet visar måste det bli en fråga för framtiden i vilken ordning olika delar av välfärden byggs ut. Men principer och målsättningar måste ligga fast.

Inte bara tilldelning av välfärden utan även hur den organiseras internt är viktigt. Istället för bolagens hierarkiska styrning ger oss rösträtten möjlighet till att skapa arbetsorganisationer utformade med jämlikhet som ledstjärna. Yrkesstolthet, uppfinningsrikedom och kreativitet kan få prägla verksamheter istället för de privata driftsformernas utarmning av arbetets innehåll. Stora rikedomar i form av erfarenhet och yrkeskunnande finns för de politiker som väljer att se dem. Arbetarrörelsens viktigaste parti i Sverige bör ta initiativ på området.

Partikongressen föreslår besluta:

- A118:1 att mötet tar ställning för en politik i motionens anda
- A118:2 att generaliteten stärks genom att brukaravgifter fasas ut och skattefinansiering tar över
- A118:3 att den offentliga sektorns verksamhetsområden expanderas medvetet
- A118:4 att välfärdsstaten i bred bemärkelse både betraktas som mål i sig och medel för att uppnå ett framtida socialistiskt samhälle

Edvin Fors

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A119

STAFFANSTORP ARBETAREKOMMUN

Inför ett förvärvsavdrag för ensamstående föräldrar

Låglavlönade kvinnor med barn är en utsatt grupp i samhället. Redan i forskarrapporten ”Att få livet att gå ihop”, som presenterades i Jämställdhetspolitiska utredningen (SOU 2005:66) hänvisar Soheyla Yazdanpanah till tre olika inkomstkällor:

- Inkomster från lönearbete
- Inkomster från socialförsäkrings- och bidragssystemet
- Inkomster från andra familjemedlemmar och sociala nätverket

Förutom att grundlönen är låg påverkas kvinnornas löneinkomster negativt av flera andra faktorer såsom deltidsarbete, tillfälliga anställningar, vård av barn, egen ohälsa, sjukskrivningar med mera.

Det finns flera sätt att höja sin arbetsinkomst; att arbeta fler timmar, att arbeta på obekväma arbetstider och att byta till ett arbete med högre lön.

Kvinnor med barn under 16 år eller under 19 år, om barnen läser på gymnasiet, får en relativ stor andel av sin inkomst från de försörjnings- och behovsprövande bidragen, där bostadsbidragen utgör en viktig inkomstkälla. De kvinnor med barn över 16 som antingen inte läser på gymnasiet eller har läst färdigt men inte har egna inkomster, har svårigheter att försörja sina barn.

Utifrån kvinnornas berättelser i undersökningen förefaller det som att regelsystemet och kvinnornas upplevelser av att söka ekonomiskt bistånd (socialbidrag) leder till att de väljer andra vägar för att försörja sig. Även om det rört sig om enstaka gånger har välgörenhetsorganisationer varit ett sådant alternativ för

ett flertal svenskfödda kvinnor i undersökningen. Det är slående att familjen, särskilt de kvinnliga familjemedlemmarna tar ett stort ekonomiskt och socialt ansvar för informanterna, trots att deras egen ekonomiska situation också är svår. Det är också slående att fäderna till informanternas barn inte tar ett ekonomiskt ansvar för sina barn som står i paritet med deras möjligheter att göra det.

Det vanligaste sättet för kvinnorna i undersökningen att förbättra sin ekonomi eller att klara av en extra kärv ekonomisk situation är att arbeta mycket. Förutsättningen för att arbeta mycket är att ha tillgång till extraarbete, att ha möjligheter att utöka sina arbetstider (inte ha tillsynsbehövande barn) och att vara frisk. Det är just kvinnor med äldre barn som har stora utgifter och som är i behov av extra inkomster, som arbetar mycket om de är friska.

Under de år då alliansregeringen styrte Sverige så har situationen för ensamstående föräldrar ytterligare försämrats.

Utifrån jämställdhetspolitikens strävan efter ökad ekonomisk jämställdhet vill jag i likhet med Jämställdhetspolitiska utredningens förslag införa ett förvärvsavdrag för ensamstående föräldrar.

Ett förvärvsavdrag för ensamstående föräldrar skulle innebära att den ekonomiska situationen förbättras, genom att stimulera till sysselsättning i en grupp som generellt har lägre sysselsättningsgrad relativt andra grupper. Förvärvsavdraget skulle minska marginaleffekterna och göra arbete mer lönsamt än bidragsberoende, utan att sänka bidrags- och ersättningsnivåer för de som fortfarande är beroende av bidrag och ersättningar. Vidare ökar incitamenten till avlönat arbete och till heltidsarbete samt stärker en grupp som är ekonomiskt utsatt.

Sedan i början av 2000-talet har Barnfattigdomen fördubblats. Barn till ensamstående föräldrar har drabbats extra hårt.

Artikel 4 i Barnkonventionen säger att varje land är skyldiga att använda det yttersta av sina resurser för att göra verklighet av alla barns lika värde, det vill säga skapa förutsättningar för drägliga levnadsvillkor för alla barn i Sverige.

Partikongressen föreslås besluta:

A119:1 att införa ett förvärvsavdrag för ensamstående föräldrar

Laila Olsen

Staffanstorps arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A120

HEDEMORA ARBETAREKOMMUN

Jämlika livschanser för alla barn

Trots att Sverige för varje år blir rikare, ökar andelen barn som lever på så låg ekonomisk standard att deras livsvillkor kan klassas som relativ eller absolut fattigdom. Den växande barnfattigdomen hör direkt samman med en ökad ojämlikhet. Skillnaderna i inkomst växer, år för år. Situationen har förvärrats sedan

2006, då den borgerliga regeringen tog över regeringsmakten. Sedan dess har jobbpolitiken varit tydligt inriktad på att ytterligare öka inkomstskillnaderna. Detta har ökat fattigdomen, särskilt bland ensamstående föräldrar och barnfamiljer med utländsk bakgrund.

Den växande barnfattigdomen i Sverige är oacceptabel. Utvecklingen måste vändas! Redan inför valet 2010 drev S-kvinnor krav på kraftfulla åtgärder mot barnfattigdomen. Detta var en självklar prioritet, eftersom barns fattigdom i hög grad avspeglar kvinnors fattigdom. I ett samhälle där många kvinnor har låga löner, bristfällig hälsa och en svag ställning på arbetsmarknaden, blir också barns utsatthet stor.

S-kvinnor gläds över att partiet har tillsatt en arbetsgrupp mot barnfattigdom, under ledning av Fredrik Lundh Sammeli och Anna Johansson. Det är viktigt att arbetsgruppens arbete blir början på en kraftfull politik för att stärka alla barns lika livschanser, och för att säkerställa att alla föräldrar har möjlighet att ge sina barn en uppväxt med goda resurser. Barnfattigdomens grund i många kvinnors låga inkomster och svaga ställning på arbetsmarknaden kräver särskild uppmärksamhet.

Partikongressen föreslår besluta:

A120:1 att en ny s-regering tar initiativ till en kraftfull och sammanhållen politik på nationell, regional och kommunal nivå för att minska ojämlikheten mellan svenska barn och ge alla barn goda livschanser

Vikmanshyttans S-kvinnor

Hedemora arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A121

SÖDRA ÖLANDS ARBETAREKOMMUN

Jämlika livschanser för alla barn

Trots att Sverige för varje år blir rikare, ökar andelen barn som lever på så låg ekonomisk standard att deras livsvillkor kan klassas som relativ eller absolut fattigdom. Den växande barnfattigdomen hör direkt samman med en ökad ojämlikhet. Skillnaderna i inkomst växer, år för år. Situationen har förvärrats sedan 2006, då den borgerliga regeringen tog över regeringsmakten. Sedan dess har jobbpolitiken varit tydligt inriktad på att ytterligare öka inkomstskillnaderna. Detta har ökat fattigdomen, särskilt bland ensamstående föräldrar och barnfamiljer med utländsk bakgrund. Den växande barnfattigdomen i Sverige är oacceptabel. Utvecklingen måste vändas!

Redan inför valet 2010 drev te.x S-kvinnor krav på kraftfulla åtgärder mot barnfattigdomen. Detta var en självklar prioritet, eftersom barns fattigdom i hög grad avspeglar kvinnors fattigdom. I ett samhälle där många kvinnor har låga löner, bristfällig hälsa och en svag ställning på arbetsmarknaden, blir också barns utsatthet stor.

Socialdemokraterna på Södra Öland gläds över att partiet har tillsatt en arbetsgrupp mot barnfattigdom, under ledning av Fredrik Lundh Sammeli och Anna Johansson. Det är viktigt att

arbetsgruppens arbete blir början på en kraftfull politik för att stärka alla barns lika livschanser, och för att säkerställa att alla föräldrar har möjlighet att ge sina barn en uppväxt med goda resurser.

Partikongressen föreslås besluta:

A121:1 att att en ny s-regering tar initiativ till en kraftfull och sammanhållen politik på nationell, regional och kommunal nivå för att minska ojämlikheten mellan svenska barn och ge alla barn goda livschanser

Anna Hedh

Södra Ölands arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A122

NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Jämlika livschanser för alla barn

Trots att Sverige för varje år blir rikare, ökar andelen barn som lever på så låg ekonomisk standard att deras livsvillkor kan klassas som relativ eller absolut fattigdom.

Den växande barnfattigdomen hör direkt samman med en ökad ojämlikhet. Skillnaderna i inkomst växer, år för år. Situationen har förvärrats sedan 2006, då den borgerliga regeringen tog över regeringsmakten. Sedan dess har jobbpolitiken varit tydligt inriktad på att ytterligare öka inkomstskillnaderna. Detta har ökat fattigdomen, särskilt bland ensamstående föräldrar och barnfamiljer med utländsk bakgrund.

Den växande barnfattigdomen i Sverige är oacceptabel. Utvecklingen måste vändas! Redan inför valet 2010 drev S-kvinnor krav på kraftfulla åtgärder mot barnfattigdomen. Detta var en självklar prioritet, eftersom barns fattigdom i hög grad avspeglar kvinnors fattigdom. I ett samhälle där många kvinnor har låga löner, bristfällig hälsa och en svag ställning på arbetsmarknaden, blir också barns utsatthet stor.

S-kvinnor gläds över att partiet har tillsatt en arbetsgrupp mot barnfattigdom. Det är viktigt att arbetsgruppens arbete blir början på en kraftfull politik för att stärka alla barns lika livschanser, och för att säkerhetsställa att alla föräldrar har möjlighet att ge sina barn en uppväxt med goda resurser.

Barnfattigdomens grund i många kvinnors låga inkomster och svaga ställning på arbetsmarknaden kräver särskild uppmärksamhet.

Partikongressen föreslås besluta:

A122:1 att en ny s-regering tar initiativet till en kraftfull och sammanhållen politik på nationell och kommunal nivå för att minska ojämlikheten mellan barn och ge alla barn goda livschanser

Anna-Lena Tzelepi och Seydi Barkarmo

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A123

LIDKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Jämlika livschanser för alla barn och ungdomar

Trots att Sverige för varje år blir rikare, ökar andelen barn och ungdomar som lever på så låg ekonomisk standard att deras livsvillkor kan klassas som relativ eller absolut fattigdom. Den växande barn- och ungdomsfattigdomen hör direkt samman med en ökad ojämlikhet. Sedan regeringsskiftet 2006 har jobbpolitiken varit tydligt inriktad på att ytterligare öka inkomstskillnaderna. Detta har ökat fattigdomen, särskilt bland ensamstående föräldrar och barnfamiljer med utländsk bakgrund.

Andelen ungdomar som inte får en fullständig gymnasieutbildning ökar också för varje år och det innebär att de bor hemma längre och har svårt med egen försörjning. Den växande barn- och ungdomsfattigdomen i Sverige är oacceptabel. Utvecklingen måste vändas!

I ett samhälle där många har låga löner, bristfällig hälsa och en svag ställning på arbetsmarknaden, blir också barnens och ungdomarnas utsatthet stor. Det är viktigt att det förs en kraftfull politik för att stärka alla barns och ungdomars livschanser och att säkerställa att alla föräldrar har möjlighet att ge sina barn en uppväxt med goda resurser. Barnfattigdomens orsak är ofta att många kvinnor har låg inkomst och svag ställning på arbetsmarknaden, detta kräver särskild uppmärksamhet.

Partikongressen föreslår besluta:

A123:1 att vi socialdemokrater tar initiativ till en kraftfull och sammanhållen politik på nationell, regional och kommunal nivå för att minska ojämlikheten och ge alla barn och ungdomar jämlika livschanser

S-kvinnor i Lidköping

Lidköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A124

LIDKÖPINGS ARBETAREKOMMUN

Jämlika livsvillkor för alla äldre kvinnor

Trots att Sverige för varje år blir rikare, finns en stor andel äldre kvinnor som lever på så låg ekonomisk standard att deras livsvillkor kan klassas som fattigdom.

Fattigdomen för äldre kvinnor hör samman med ökad ojämlikhet, det blir bara värre och värre, eftersom levnadsomkostnaderna ökar. Skillnaderna i inkomst växer år från år. Sedan den borgerliga regeringen tog över regeringsmakten har politiken varit tydligt inriktad på att ytterligare öka inkomstskillnaderna. Detta har ökat fattigdomen, särskilt bland ensamstående äldre kvinnor. Denna

grupp har fått det betydligt sämre år från år. Kan ha svårare att umgås med sina släktingar, kunna resa och hälsa på och kunna köpa lite presenter. Att kunna delta i samhällslivet och aktiviteter främjar hälsan, men om man inte har råd att gå till tandläkaren och justera protes eller tänder blir det svårigheter med att kunna tala och äta, och kan inte betala optikern för nya glasögon blir det problem med att se.

Detta är oacceptabelt att en stor grupp äldre ensamstående kvinnor har så dåliga livsvillkor. Många klagar inte, vilket kan bero på en nedtryckt position där det kan vara svårt att göra sin röst hörd.

Utvecklingen måste vändas. Det krävs insatser, kraftfulla åtgärder till stöd för äldre kvinnor. I ett samhälle där många kvinnor har låga löner, bristfällig hälsa och en svag ställning på arbetsmarknaden, blir också den ekonomiska utsattheten stor för pensionerande kvinnor. Många kvinnors låga inkomster och svaga ställning kräver särskild uppmärksamhet.

Partikongressen föreslås besluta:

A124:1 att en ny S-regering tar initiativ till en kraftfull och sammanhållen politik på nationell, regional och kommunal nivå för att öka livskvaliteten för äldre ensamstående kvinnor

S-kvinnor i Lidköping

Lidköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A125

SKURUPS ARBETAREKOMMUN

Kvinno- och barnfattigdom

Stora investeringar har gjorts för att kunna kombinera familj och barn med arbete och Sverige har världens mest familjevänliga system. Trots detta är löneskillnaderna mellan män och kvinnor i Sverige inte mindre än i jämförbara länder.

I ett samhälle där många kvinnor har låga löner, är deltidsarbetande och har en svag ställning på arbetsmarknaden och en sämre hälsa blir barns utsatthet stor. Vi talar ofta om barnfattigdom men vi glömmer att den oftast är samma sak som kvinnofattigdom.

Ensamstående mammor blir ofta beroende av olika ersättningar för att kunna klara sin ekonomi och drabbas hårdare när ersättningar som underhållsstöd och bostadsbidrag urholkas vilket har skett gradvis sedan slutet av 1900-talet. När sedan jämställdhetspolitik blir pappapolitik med jämställdhetsbonusar blir ensamstående kvinnor osynliga eftersom de inte har någon man!

Ensamstående mammors utsatthet och behov av stöd i olika former borde utredas, belysas mer och åtgärdas.

Partiet har tillsatt en arbetsgrupp mot barnfattigdom. Det är bra! Barnfattigdomens grund i många kvinnors låga inkomster och svaga ställning på arbetsmarknaden kräver dock särskild uppmärksamhet.

Partikongressen föreslås besluta:

A125:1 att partiet tar initiativ till en kraftfull politik för att öka jämställdheten och minska klyftorna ur perspektivet kvinno- och barnfattigdom

Inger Wennhall

Skurups arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A126

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

Medborgarlön

Inledning

Den här motionen föreslår att vi som parti tittar lite närmare på idén om medborgarlön. Anledningen till att motionen har blivit så här lång är att frågan förtjänar att problematiseras. Det finns många föreställningar om arbete, bidrag, incitament och om människors sätt att fungera som dagens utveckling ger anledning att ompröva.

Genomgången tar utgångspunkt i de problem som dagens socialförsäkringssystem brottas med. Därefter presenteras en idé om hur ett alternativt system skulle kunna se ut, varpå en problematiserande diskussion följer som omprövar en del etablerade föreställningar. Motionen avslutas med ett resonemang om förslagets risker och fördelar.

Allra först presenteras några utgångspunkter för socialdemokratisk välfärdspolitik.

Utgångspunkter

Målet med socialdemokratisk välfärdspolitik är full sysselsättning. Rätten och möjligheten till ett arbete är, har varit och kommer fortsatt att vara grunden för det socialdemokratiska samhällsprojektet.

Den socialdemokratiska människosynen präglas av övertygelsen om alla människors lika värde och varje människas önskan och vilja att bidra till det allmänna. Arbetslöshet och annan påtvingad sysslöshet går emot denna mänskliga strävan. Det är politikens uppgift att befria människan från sådana hinder för självförverkligande.

System bär på värderingar. Politiken konstruerar systemen. En politisk rörelse som vill främja en positiv människosyn bör analysera vilken syn som präglar de befintliga systemen och fundera över hur systemen kan uppdateras.

Historien har lärt oss att enkla och generella välfärdssystem fungerar bäst. De omfattar alla, de kan hanteras med en minimal administration, de erbjuder inga möjligheter att fuska, de kräver ingen behovsprövning och de har en omfördelande effekt.

Problemet

Den som idag drabbas av sjukdom, funktionsnedsättning eller arbetslöshet och behöver en inkomst har en lång rad olika ersättningsformer att förhålla sig till. Bland de vanligast förekommande återfinns bland annat aktivitetsersättning, aktivitetsstöd, garantiersättning, sjukersättning, sjukpenning, rehabiliteringsersättning, handikappersättning, förebyggande sjukpenning, utvecklingsersättning, försörjningsstöd, vårdbidrag, assistansersättning och a-kassa.

Gemensamt för dessa ersättningar är att de inte betalas ut automatiskt. Man måste själv ta reda på vilken ersättning man är berättigad till och skicka in rätt blankett till rätt myndighet, i rätt tid, för att kunna bli prövad för en viss ersättning. Till ansökan ska man bifoga rätt intyg. Vilket intyg som ska med och vilken annan myndighet som ska ta fram det intyget ansvarar den sökande för. Det kan också bli så att man måste tala om för den som utfärdar intyget vad som ska stå i intyget för att det ska betraktas som giltigt av de andra myndigheterna. Bland de myndigheter man förväntas hålla reda på återfinns Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, den lokala fackliga organisationen (som sannolikt tillhör något av förbunden LO, Unionen, Vision eller SACO), kommunen och landstinget.

Hur systemet fungerar i praktiken kan illustreras med följande exempel.

Den som har blivit utförsäkrad från Försäkringskassan behöver ta kontakt med Arbetsförmedlingen för att kunna komma in i den så kallade arbetslivsintroduktionen. Under tre månader är man då inte längre berättigad till sjukersättning, utan får söka antingen a-kassa från sitt fackförbund, aktivitetsstöd från Försäkringskassan eller försörjningsstöd från kommunen.

Om man söker aktivitetsstöd måste man lämna uppgift till Försäkringskassan om vilken ersättning man skulle ha fått från a-kassan om man hade varit berättigad till a-kassa. Vilken nivå som gäller beror på hur länge man har varit medlem i a-kassan, hur länge man har varit sjuk och hur länge man har arbetat. Den beror också på vilken typ av medlemskap man har haft.

Om man inte är berättigad till a-kassa eller om nivån på aktivitetsstödet landar på den fastställda lägstanivån på 223 kronor om dagen kan man vara berättigad att söka försörjningsstöd från kommunen. I så fall får man vara beredd på att lämna ut detaljerade uppgifter om sin ekonomi och sitt privatliv och låta sig utsättas för en ingående utredning. Försörjningsstödet är villkorat. Om man har någon form av tillgångar har man inte rätt till ersättning. Som tillgångar räknas till exempel besparingar, fonder, bil, bostadsrätt, hus, båt eller husvagn. Först när dessa tillgångar är förbrukade kan det bli aktuellt med försörjningsstöd.

Efter introduktionsperioden på tre månader har man rätt att söka sjukersättning igen. Då behöver man ett sjukintyg från landstinget. Om man inte är sjuk har man inte rätt till sjukersättning. Men även om man är sjuk kan Försäkringskassan göra bedömningen att man inte är tillräckligt sjuk för att vara berättigad till sjukersättning. I så fall hänvisas man till aktivitetsstöd eller försörjningsstöd. Dessa stödformer kan villkoras med att man måste ha en viss arbetsförmåga. Arbetsförmågan bedöms av Försäkringskassan och betraktas som en personlig egenskap som kan fastställas med en viss procentsats.

Utöver detta finns en rad olika specialregler som man kan ha intresse av att läsa in sig på. Det kan till exempel vara bra om man bevakar sin sjukpenninggrundade inkomst och skyddar den från nedskrivning, vilket kan bli fallet om det råkar bli något glapp mellan perioderna för olika ersättningsformer.

Alltså, för att få den ersättning man är berättigad till krävs det att man driver sin egen process. Systemet förutsätter att individen är insatt och pådrivande. Den som inte kan eller orkar driva sin process lämnas utan ersättning.

System av det här slaget får ofta orimliga och ibland till och med kontraproduktiva effekter.

För den som bor i ett hus på landet med låga boendekostnader kan försörjningsstödet villkor innebära att man får sälja huset och flytta in i en av allmännyttans hyreslägenheter istället. Boendekostnaden blir då sannolikt högre, men eftersom man blir berättigad till försörjningsstöd ökar ändå den disponibla inkomsten. Hur livskvaliteten påverkas av flytten tas inte med i beräkningen. Inte heller den samhällsekonomiska effekten. Resultatet av insatsen blir i det här fallet högre boendekostnader, mer bidrag och sämre hälsa för den enskilde.

Synen på arbetsförmågan som en personlig egenskap bygger på uppfattningen att människor kan studeras och bedömas oberoende av det sociala sammanhanget. Den tar inte hänsyn till att arbetsförmågan kan variera beroende på vilken typ av arbete det är fråga om. En och samma individ kan ju ha en arbetsförmåga på fem procent vid ett löpande band, men kan komma upp i femtio eller kanske till och med hundra procent i ett anpassat arbete. Att räkna arbetsförmåga i procent innebär också att man kvantifierar förmågor och kvalitéer på sätt som gör att de väsentliga aspekterna av arbetsförmågan missas medan oväsentliga aspekter lyfts fram istället.

Listan med exempel på orimliga effekter av nuvarande system kan fyllas på, men av det som beskrivits hittills torde det framgå att dagens välfärdssystem har en del inbyggda problem. Dessa problem kan sammanfattas i följande punkter:

Systemet är krångligt, oförutsägbart och oöverskådligt. De senaste åren har regelverket förändrats och kompletterats i flera omgångar. Inte ens handläggarna på myndigheterna vet vad som gäller för stunden, än mindre om ett halvår. För den som vill sätta sig in i vilka regler som gäller är underlaget både omfattande och krångligt och på gränsen till obegripligt.

Systemet hanteras av anställda som lägger ner förhållandevis mycket tid på sina arbetsuppgifter: skriva intyg, läsa intyg, uppdatera sig på nya regler, göra utredningar och jaga bidragsfuskare. Administrationen tar oproportionerligt mycket tid och resurser i anspråk, inte bara från myndigheternas tjänstemän utan också från medicinsk och social profession som egentligen är utbildad för andra uppgifter. Den tid och de resurser som går åt till detta tas ifrån annan skattefinansierad verksamhet eller hade kunnat användas till annan skattefinansierad verksamhet.

Resultatet av alla dessa prövningar, omprövningar och ansträngningar blir att individen till slut hamnar i en viss ersättningskategori, vilken till sin storlek förmodligen inte skulle skilja sig särskilt mycket jämfört med någon av de andra kategorierna. För individen är det inte viktigt om ersättningen kommer från Försäkringskassan, a-kassan eller Arbetsförmedlingen, så länge man får en ersättning. Det är myndighetslogiken som gör detta dividerande viktig.

Den som är sjuk eller arbetslös förväntas driva sin egen process. Tre byråkratier med tre olika kulturer, tre olika logiker och tre olika blankettsystem ska synkas (Arbetsförmedlingen, A-kassan och Försäkringskassan). Dessutom ska rätt typ av intyg lobbats fram och skickas till rätt instans i rätt tid, tillsammans med rätt timrapport, rätt ifylld och även den i rätt tid. Den som söker ersättning ska göra jobbet. Emellanåt kommer brev från byråkratierna med kryptiska och ibland felaktiga besked som kan överklagas enligt en viss procedur som det gäller att följa till punkt och pricka. Har man frågor kan man få

ägna lång tid åt att sitta i telefonkö för att till slut, om man inte blivit bortkopplad innan dess, få prata med en myndighetsföreträdare som verkar utgå ifrån att byråkraterna på de andra två myndigheterna präglas av inkompetens.

Granskandet och det inbyggda misstänkliggörandet är en viktig grund i det nuvarande systemet. I första hand ska själva sjukdomen granskas. Är den sjuke verkligen sjuk? Sedan ska det kontrolleras så att ingen fuskar. Alla som vill utnyttja trygghetssystemen betraktas som misstänkta simulanter och fuskare. Systemet utgår ifrån att människor är oärliga och lata. Allt ska kunna styrkas med vederbörliga intyg. Även intygen ska granskas.

Med systemet har det vuxit fram två populationer i folkhemmet: granskare och granskade. Relationen mellan dessa kategorier är hierarkisk och ojämlik. Granskarens praktik handlar i allt väsentligt om maktutövning. Den som granskar har myndighetens mandat att fatta beslut om ekonomisk ersättning till den granskade. För att bevilja ersättning sätter granskaren upp villkor som den granskade ska leva upp till. Den granskade har alltså att välja mellan att anpassa sig till och följa dessa villkor eller att bli utan ersättning. I andra sammanhang skulle förhållandet kallas för utpressning. Det må vara en hård beskrivning, men klart är ändå att den granskades personliga frihet begränsas genom denna underordning. Systemet skapar hinder för vissa människors frihet.

Vi har alltså ett system som misstänkliggör och granskar människor, baserat på ett regelsystem som är så krångligt att nästan ingen begriper det och som tar så mycket tid och resurser i anspråk att vården och rehabiliteringen blir lidande. Syftet med allt granskande handlar mer om vem som ska betala ersättningen än om vilken nivå ersättningen ska ligga på. Systemet har en inbyggd människosyn som utgår ifrån att människor är lata och oärliga. Det begränsar människors frihet.

Lösningen

Hur skulle ett bättre system kunna fungera? En rimlig utgångspunkt vore att det inte ska ha de brister som det nuvarande systemet brottas med. Vad vi är ute efter är ett enkelt system som omfattar alla människor, som inte granskar och misstror, som är rättvist, som skapar möjligheter och som ger frihet.

Idén om ett sådant system är inte alls ny. Diskussionen om medborgarlön har pågått under lång tid och i olika sammanhang. Rötterna kan spåras till de gamla grekerna. I Sverige har idén debatterats i olika omgångar sedan 60-talet.

Vad är medborgarlön? Följande citat från Wikipedia kan sammanfatta grundidén: ”I sin renaste form handlar det om att ersätta mångfalden av bidragssystem (och skatteavdrag) med ett enda bidrag. Detta bidrag görs dessutom helt ovillkorligt så att någon kontrollapparat inte behövs. Bidraget (inkomsten) ges individuellt, regelbundet och förutsägbart. Med ovillkorligt avses att inget arbete skall behöva utföras för att få inkomsten, ej heller att stå till arbetsmarknadens förfogande.” (Wikipedia)

Medborgarlön finns i flera olika varianter och kan fungera på olika sätt. I den här motionen presenteras en idé om hur ett system med medborgarlön skulle kunna se ut. Den illustreras med några enkla räkneexempel. Tanken är inte att presentera ett färdigt förslag, utan att med utgångspunkt i några grundprinciper skissa upp olika tänkbara scenarier. Genomgångens främsta syfte är att stimulera till ny- och omtänk när det gäller våra sociala ersättningssystem.

Utformning

Den praktiska utformningen är enkel. Alla medborgare inom ett visst åldersspann, förslagsvis 18-65 eller 20-65, får en ovillkorad medborgarlön från staten, låt säga 20 000 kr i månaden. Barn och ungdomar får en lägre ersättning, låt säga 3000 kr i månaden. Personer över 65 och pensionärer omfattas inte av reformen i det här förslaget, utan ingår i det ordinarie pensionssystemet.

Systemet med medborgarlön ersätter försörjningsstöd, delar av sjukförsäkringen, studiestöd, barnbidrag och föräldraförsäkring. Pensioner och handikappersättningar kvarstår i sin nuvarande form. Akassan ingår inte i systemförändringen, men kommer att påverkas indirekt eftersom ersättningen inte omfattar nivån upp till medborgarlönen.

För att finansiera systemet införs en särskild medborgarlönsskatt som läggs på den ordinarie skatten och som är densamma, oavsett inkomst. För att få en bild av vilka nivåer som blir resultatet kan följande tabell fungera som en illustration:

Tabell 1: Nettoeffekterna av en medborgarlön på 20 000 kr och en skatt på 55%

[Diagram borttaget av formateringskäl]

Beräkningen utgår ifrån en medborgarlön på 20 000 och en rak skatt på 55 procent. Nettoutfallet av modellen redovisas i den tredje kolumnen. Den fjärde kolumnen anger den verkliga nettolönen, beräknad på ett postnummer i Örebro med hjälp av tjänsten hurmycketskatt.se. Nästa kolumn anger kommunalskatten för den aktuella inkomstnivån. Den statliga skatten för medborgarlönen är beräknad som skatten på den sammanräknade inkomsten (lön+medborgarlön) minus kommunalskatten. Alltså, den statliga skatt som kommer staten till del och som kan användas till att finansiera reformen. Kolumnen vinst/förlust anger skillnaden mellan den statliga skatteintäkten och utgiften för medborgarlönen. För de högre inkomstnivåerna visar det sig att förändringen går plus. De två sista kolumnerna visar hur förändringen ser ut när den justeras mot jobbskatteavdraget, vilket försvinner som statlig utgift i och med denna förändring.

Man kan naturligtvis diskutera vilken nivå på medborgarlön och skatt som är rimlig i sammanhanget. Vad som kan noteras i tabellen är att medborgarlönesystemet har en omfördelande effekt, men att den för de flesta normalinkomsttagarna inte innebär någon större förändring i den disponibla inkomsten. I modellen är skatten på medborgarlönen inte progressiv, men det är något som bör läggas in i ett skarpt system. Det kan dock vara värt att notera den raka medborgarlönsskattens omfördelande effekter, trots frånvaron av progressivitet. Framförallt märks detta i de lägre inkomstkiketen, där löner under 15 000 genererar nettoinkomster på en nivå som ligger över lönen.

Finansiering

Det kan tyckas dyrt att införa en reform som ger alla medborgare mellan 18 och 65 en månadslön på 20 000 kronor. Kostnaden för medborgarlönen ska emellertid ställas mot de kostnader som föreligger idag och som försvinner i och med reformens genomförande.

De verkliga kostnaderna för reformen ska också beräknas på nettoutbetalningen, inte på bruttolönen. Den som försörjer sig enbart på medborgarlönen får inte ut 20 000, utan 9000 efter skatt, givet de föreslagna nivåerna ovan. Därför blir kostnaden för staten endast 9000 per medborgare och månad för dem som inte har annan inkomst än medborgarlön.

För den som har en lön på 30 000 blir kostnaden mindre. Det hänger samman med att en större andel av lönen går till skatt. För löntagaren märks inte detta eftersom medborgarlönen kompenseras för den högre skatten.

Den som bor i Örebro och som har 30 000 i månadslön får med dagens system kvar 22 311 kr efter skatt (www.hurmycketskatt.se). Det ger 7 689 kronor i skatt efter jobbskatteavdraget. Då nivån ligger under brytpunkten för statlig skatt ger förslaget inga inkomster till transfereringssystemen, utan all skatt går till kommunal välfärd.

Med ett medborgarlönesystem skulle bruttoinkomsten i samma exempel landa på 50 000 kronor. Med 55 procent i skatt blir nettoinkomsten 22 500 kronor, det vill säga i princip densamma som med nuvarande system. Men den inbetalda skatten landar på 27 500 kronor. Av dessa går 9 227 kronor till kommunalskatt och då återstår 18 273 kronor i statliga skatteintäkter. Den verkliga kostnaden för medborgarlönen skulle i så fall landa på 1 727 kronor i månaden (20 000 - 18 273).

Den summan bör jämföras med det jobbskatteavdrag som staten betalar idag och som för nämnda inkomst landar på 1 842 kronor. Sammantaget och för den här inkomstnivån skulle alltså staten tjäna 115 kronor i månaden på reformen. Det är mer än tre chipspåsar.

Motsvarande kostnad för den som tjänar 20 000 i månaden är 3 763 kronor, men då landar alltså nettoinkomsten på 18 000 istället för på dagens 15 443. Av merkostnaden går alltså 2 557 kronor direkt till löntagaren i skattesänkning. Räknar man då bort de 1 396 kronor i jobbskatteavdrag som betalas ut idag blir den totala nettokostnaden för staten 2 367 kronor, det vill säga 190 kronor mindre än den skattesänkning som kom löntagaren tillgodo.

För en inkomstnivå på 40 000 går reformen med en vinst på 583 kronor. Jämkat mot jobbskatteavdraget blir det 2 425 kronor i vinst för staten. För löntagaren blir det något mindre i plånboken. Istället för dagens 27 916 får löntagaren behålla 27 000 kronor. Alltså ger en skattehöjning på 916 kronor för löntagaren 2425 kronor till staten.

Nu är dessa beräkningar kanske att betrakta som glädjekalkyler, men de visar ändå att nettokostnaden för staten blir långt lägre än medborgarlönen gånger antalet medborgare.

Vad blir detta på totalen? Nedan följer ett mycket ungefärligt försök att räkna ut ungefär vilken storleksordning kostnaden skulle kunna landa i.

Tabell 2: Kostnader för ett system med medborgarlön

[Diagram borttaget av formateringskäl]

Tabellen utgår ifrån hur skattebetalare mellan 20 och 64 år är fördelade på olika inkomstnivåer (2010, SCB). För varje inkomstkategori finns den genomsnittliga månadskostnaden för medborgarlönen redovisad, enligt den beräkningsgrund som redovisats ovan. Med den som utgångspunkt har den totala årskostnaden för varje inkomstkategori räknats fram genom att månadskostnaden först multiplicerats med 12 och därefter med antalet medborgare som har en inkomst i det spannet. När samtliga kostnader för medborgarlönen summerats landar notan på cirka 252 miljarder. Det skulle i så fall vara den totala nettokostnaden, givet ovan stipulerade nivåer på medborgarlöner och skatter.

För att jämförelsen ska bli helt rättvis bör en justering också göras mot jobbskatteavdraget. Månadskostnaden för medborgarlönen är justerad mot den totala kostnaden för kommunalskatten. Men den nivån är i dagsläget subventionerad med jobbskatteavdraget som staten betalar. Den statliga utgiften försvinner med införandet av medborgarlön, varför en beräkning också bör göras för jobbskatteavdragets

kostnader. Enligt beräkningen i tabellen landar en sådan summering på cirka 80 miljarder. Reglerat mot den utgiften skulle alltså den justerade nettokostnaden för medborgarlönesystemet bli omkring 171 miljarder.

Denna kostnad ska sedan ställas mot de kostnader i nuvarande system som försvinner i och med förändringen. I förslaget handlar det om att medborgarlönen ersätter ekonomiskt bistånd (socialbidrag), studiemedel, delar av sjukförsäkringen, aktivitetsersättning, bostadsbidrag, barnbidrag och visst arbetsmarknadsstöd. Enligt SCB ligger dessa ersättningar på följande nivåer:

Tabell 3: Kostnader för socialförsäkringar 2012

Skattepliktiga transfereringar	
Sjuk- och aktivitetsersättning	45 889
Sjukersättningar	21 283
Arbetsmarknadsstöd	31 639
Övrigt	4 116
Skattefria transfereringar	
Barnbidrag	23 918
Studiestöd inkl studielån	28 487
Bostadsbidrag	17 189
Ekonomiskt bistånd	11 632
Övrigt	10 320
Summa ersättningar	194 473

Ej medräknat:

Pensioner

Föräldrapenning

Sammanräknat handlar det alltså om cirka 200 miljarder kronor i utbetalningar. Man kan förmoda att administrationen av allt detta också kostar en del, men för att komma fram till en någorlunda rimlig bedömning av storleken på den besparingen krävs en mer seriös utredning. Den enda beräkningen av administration som redovisas i den offentliga statistiken är den för studiestöd och den motsvarar 2,4 miljarder. Ett rimligt antagande är att administrationskostnaden för sjukförsäkring, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsstöd ligger betydligt högre.

Man kan i och för sig också anta att effekterna inte slår fullt ut. En del av studiestödssystemet består ju till exempel av lån och kan därför inte räknas med i totalen. Samtidigt är det ekonomiska biståndet inte en statlig utgiftspost, utan den kostnaden ligger på kommunerna. Om kommunerna befrias från den utgiften är det rimligt att anta att kommunalskatten kan sänkas i motsvarande grad, alternativt att resurserna används till något annat. Det är alltså att betrakta som en samhällsekonomisk pluspost. En annan viktig aspekt att ta fasta på är att flera av ersättningstyperna är skattepliktiga.

Sammantaget torde det ändå vara rimligt att anta att utgiftsminskningen i och med omvandlingen landar någonstans mellan 160 och 200 miljarder. I så fall är det i slutändan en fråga om justeringar för att få kostnaden för medborgarlönen att stämma överens med besparingen. Med den ovan skisserade utformningen handlar det alltså om ett fullt finansierat reformförslag.

Konsekvenser

Ett system av det slag som här föreslås kan förväntas få fler och andra effekter än de rent ekonomiska som beräkningarna ovan har visat. Socialförsäkring, sjukförsäkring och arbetslöshetsförsäkring påverkas var för sig på olika sätt. Därmed påverkas också försäkringssystemens huvudmän (kommunerna, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och de fackliga organisationerna). Men utöver detta kan man också förvänta sig effekter på arbetsmarknadens område, till exempel som en följd av att incitamenten för att gå in i lågbetalda och slitsamma arbeten sjunker när alternativet inte längre är utslagning och fattigdom.

När det gäller försörjningsstödet torde det inte innebära någon större dramatik att ersätta det med medborgarlön. Den nuvarande så kallade riksnormen är fastställd till 3840 kronor i månaden. På den läggs en summa för att täcka boendekostnaden, vanligtvis 3000 kr i månaden. Sammanlagt landar normen under den ovan föreslagna nettonivån på medborgarlönen. Att ersätta försörjningsstöd med medborgarlön innebär med andra ord en inkomstförstärkning jämfört med fastställda normer.

Men upphävandet av den individuella prövningen innebär också ett upphävande av nivåanpassningen på stödet. Alla får samma medborgarlön, det sker ingen särskild behovsanpassning. En del får något mer än de behöver, enligt riksnormen. Andra får något mindre. Vilka som får mindre och vad det får för konsekvenser skulle behöva utredas särskilt. Eventuellt kan ett medborgarlönssystem behöva kompletteras med en särskild pott för individer som av olika skäl drabbas av en orimlig försämring.

Även i relation till studiestödet som idag är 8 920 kronor för 4 veckor (2 796 kr i bidrag, 6 124 kr i lån) ligger den föreslagna medborgarlönen över fastställd maxnivå. Med förslaget försvinner också lånedelen, vilket i och för sig kan diskuteras. Å ena sidan kan det uppfattas som en angelägen studiestödsreform att göra universitetsstudier lånebefriade. Å andra sidan blir det ett väldigt generöst system jämfört med vad som har varit fallet tidigare och det tål att utredas vad detta kan få för konsekvenser. En risk är att andelen studenter som inte blir klara med sina studier ökar och i så fall kan antagningssystemen behöva justeras till det. Villkoret för att få en utbildningsplats vid ett högre lärosäte bör även fortsättningsvis vara att man läser färdigt sina kurser.

Sjukförsäkringen kan inte förväntas bli ersatt helt och hållet med medborgarlön. Den som arbetar och blir sjuk måste kunna få en ersättning som under sjukdomstiden täcker upp för förlorad lönearbetsinkomst. Det behöver finnas en sjukförsäkring som omfattar förlorad arbetsförtjänst. Finansieringen av en sådan försäkring kan kvarstå i samma form som idag, det vill säga via arbetsgivaravgiften.

A-kassan är redan idag avgiftsfinansierad utanför skattesystemet och skulle kunna ha en motsvarande utformning även efter införandet av medborgarlön (även om avgiftsuttaget behöver bli mer solidariskt). Den kvarstår också i sin funktion som omställningsförsäkring med främsta syfte att täcka upp för inkomstbortfall som uppstår i samband med uppsägning och arbetslöshet. De fackliga organisationernas roll och betydelse på detta område kvarstår i och med reformen.

Även den fackliga rollen som bevakare av arbetsvillkor och anställningstrygghet blir oförändrad eller möjligen utvecklad. Sannolikt får facket en starkare ställning genom att medborgarlönen erbjuder ett alternativ för den enskilde till att ta slitsamma jobb med dålig lön. Den arbetsköpare som vill få sådant arbete utfört kommer sannolikt att få betala extra för det. Arbetsökande får härmed en starkare förhandlingsposition. De fackliga organisationerna har alla möjligheter att se till att utnyttja denna förstärkta förhandlingsposition på ett optimalt sätt.

Med införandet av medborgarlön är alternativet för den anställde inte längre frånvaro av inkomst. Därmed försvinner också rädslan för social misär som incitament för att gå in i anställningar med dåliga villkor. Denna rädsla har på senare år utvecklats till en reell konkurrent till fackligt engagemang (<http://www.dagensarena.se/innehall/svart-for-facket-att-konkurrera-med-radslan/>). Medborgarlönen tar bort denna rädsla.

Den ovillkorade grundtrygghet som medborgarlönen ger skapar också möjligheter för människor att pröva nya vägar. Istället för att låsa fast sig i en tillsvidareanställning på heltid öppnas möjligheter upp för att gå ner i tid, gå en utbildning eller kanske till och med omskola sig, starta ett företag eller lägga mer tid på den ideella föreningen. Mot bakgrund av de matchningsproblem som idag präglar arbetsmarknaden torde detta kunna fungera som en välkommen vitamininjektion.

Ideellt arbete och det demokratiska medborgarskapet

Det ideella arbetet utgör en omfattande och betydelsefull del av den sammanlagda mängd arbete som utförs i samhället idag. Närmare hälften av svenskarna lägger i genomsnitt 16 timmar i månaden på ideellt arbete, enligt en rapport från Ersta Sköndal högskola (Lars Svedberg m fl 2010. "Svenskarnas engagemang är större än någonsin. Insatser i och utanför föreningslivet". Stockholm: Ersta Sköndal högskola). Framförallt är det föreningar som organiserar den här typen av arbete. Det handlar då om idrottsföreningar, kulturföreningar, politiska och religiösa organisationer, frivilligorganisationer och hobbyorganisationer. Tillsammans motsvarar det ideella arbetet omkring 400 000 heltidstjänster.

Det ideella arbetet bildar alltså en omfattande sektor när det gäller antalet nedlagda arbetstimmar. Arbetet som utförs där kan tveklöst betraktas som samhällsnyttigt, utifrån flera olika aspekter. Men det har också en alldeles särskild karaktär som gör att det skiljer sig från lönearbetet.

Svedberg m fl. (2010:7-8) tar upp fyra perspektiv på det ideella arbetet. Det första tar fasta på det ideella engagemangets betydelse för en levande demokrati. Genom föreningslivet får individen en kanal för att utöva politiskt medborgarskap. De demokratiska arbetsformerna fungerar som en demokratiskola och är samtidigt i sig själva en resurs för demokratiska processer.

Det andra perspektivet handlar om föreningslivets betydelse för att stärka det sociala kapitalet. I forskningen om socialt kapital ingår det ideella engagemanget som en viktig komponent och dess positiva effekter på folkhälsa, engagemang och lycka är väl belagda.

Det tredje perspektivet lyfter fram tillhörigheten som en egen aspekt av ideellt engagemang. Att vara tillhörig är då både inkluderande och exkluderande. Å ena sidan definieras tillhörigheten till en viss organisation eller ett visst nätverk, men å andra sidan markerar denna tillhörighet också ett avståndstagande till andra tillhörigheter.

Ett fjärde perspektiv förstår det ideella engagemanget som en medborgerlig plikt. Att engagera sig ideellt är också något man förväntas göra som en god medborgare.

Kännetecknande för ideellt arbete är också att det utförs av helt andra skäl än lönearbetet. Enligt de frivilligarbetande själva är det viktigaste skälet till engagemanget att det hjälper människor att ha en aktiv roll i ett demokratiskt samhälle. På andra plats kommer argumentet som säger att ”frivilliga aktiva ger något annat än det som avlönad, professionell personal erbjuder”. På tredje plats kommer den moraliska aspekten, ”alla har en moralisk skyldighet att göra frivilliga insatser någon gång i sitt liv”. (Svedberg m fl 2010:27)

På frågan ”Vilka var de främsta anledningarna till att du började arbeta frivilligt?” svarar 60 procent att ”Jag vill bidra till organisationen”. 57 procent svarar att ”Jag vill göra nytta för andra människor”. På tredje plats, med en svarsfrekvens på 55 procent, kommer alternativet ”Det är ett sätt att utöva mitt intresse”. (Svedberg m fl 2010:28)

När frivilligarbetarna får frågan vad de tycker är viktigt i det ideella arbetet lyfter de fram ”Att hjälpa någon” som det främsta skälet. På andra plats kommer ”Att ha/få trevliga kamrater” och på tredje plats ”Att få lära sig något”. (Svedberg m fl 2010:29)

Utifrån dessa svar framstår det som att det finns fler och andra skäl att arbeta än piskor och morötter. När människor får välja själva väljer de att vara (med)mänskliga och demokratiska. Inte därför att de tjänar på det, utan därför att de får andra att må bra av det och därför att de därmed också mår bra själva.

Att gynna utvecklingen av den ideella sektorn kan på goda grunder antas främja samhällets demokratiska utveckling, folkhälsan, känslan av tillhörighet och det aktiva medborgarskapet. Samtliga dessa aspekter känns igen från formuleringarna i partiprogrammets allmänna grundsatser och torde utan problem kunna ställas upp som angelägna socialdemokratiska målsättningar. Ett ekonomiskt ersättningssystem som skapar förutsättningar för människor att själva välja var de vill lägga sin tid och sitt engagemang öppnar upp både för fler engagerade och mer tid till den ideella sektorn.

Mot den bakgrunden blir förslaget om medborgarlön inte bara en strategi för att åtgärda brister i socialförsäkringssystemet, utan också ett sätt att stärka det demokratiska medborgarskapet. Tillsammans med andra åtgärder på andra samhällsområden kan medborgarlönen till och med bli en viktig komponent i en sammanhållen strategi för en samhällsutveckling i demokratisk riktning.

Incitament för arbete

Frågan varför vi arbetar är värd en egen diskussion. Med system som forcerar arbetslinjen, som hotar med indragna ersättningar eller som jagar människor till lönearbete vänder sig människor till arbetet inte av lust, utan av tvång. När det enda alternativet till arbete är fattigdom, utslagning och misär påverkar det incitamenten till att arbeta. Och att arbeta av rädsla för att bli fattig är inte samma sak som att arbeta för att utveckla sig själv eller för att bidra till det allmänna.

De ersättningssystem som omgärdar arbetslivet idag påverkar inte bara försörjningsmöjligheterna, utan också arbetets själva karaktär. Om arbetslöshet innebär en osäker ekonomisk situation leder det till rädsla för arbetslöshet. Rädsla för arbetslöshet leder till att den som har en tillsvidareanställning håller fast vid den, trots att man kanske egentligen vill jobba med något annat. Konsekvensen blir att färre människor som egentligen vill byta jobb gör det. Man stannar kvar i ett arbete man inte trivs med. Alternativet är värre.

Konsekvensen av detta blir lägre arbetstillfredsställelse och ett sämre utfört arbete. I ett frihetsperspektiv måste en sådan situation betraktas som mycket problematisk. Vad är det för samhälle

som tvingar människor att göra saker de inte vill och hindrar dem från att göra saker de vill? Pressen och otryggheten skapar ofrihet. Den skapar begränsningar för människors handlingsutrymme. Det i sig är ett argument mot press och otrygghet.

För den som är arbetslös innebär otryggheten och pressen att söka jobb att man går in i första bästa anställning utan att ta hänsyn till de långsiktiga konsekvenserna. Detta är en av grundstenarna i den ekonomiska teorin om sänkta reservationslöner, som ligger till grund för dagens arbetsmarknadspolitik. På kort sikt kan insatserna minska arbetslösheten, men de gör det på bekostnad av att människor hamnar i fel jobb. På lång sikt får detta snarare negativa konsekvenser. Det kan ge mer positiva effekter om den arbetsökande hamnar i ett jobb som bättre utnyttjar dennes humankapital. (Nordlund, Madelene och Strandh, Mattias 2008. "Göra illa för att hjälpa eller hjälpa för att göra illa? Arbetslösas reservationslöner, jobbchanser och återanställningsinkomster". Sociologisk Forskning 2008:32-54)

Förslaget om medborgarlön handlar alltså inte om huruvida vi ska arbeta eller inte, utan om varför vi ska arbeta.

Marginal- och inlåsnings effekter

I vissa medborgarlönesystem minskar medborgarlönen för den som har annan inkomst vilket ger upphov till margineffekter för den som går från medborgarlön till arbete. Med den ovan föreslagna konstruktionen läggs lönen från lönearbetet ovanpå medborgarlönen (eller vice versa). Det görs alltså inget avdrag på medborgarlönen för den som arbetar. Den som går från en försörjning på enbart medborgarlön till ett lönearbete kommer alltid att få en klart märkbar inkomstökning. Den märks av redan från första kronan.

Konstruktionen är möjlig genom den relativt höga skatt som tas ut på den sammanlagda summan. Istället för att markera en skarp brytpunkt mellan bidragsberoende och lönearbete erbjuds en mjuk övergång mellan tillstånden. Egentligen upphävs uppdelningen överhuvudtaget eftersom "bidraget", eller "lönen" som vi föredrar att kalla den, följer med in i lönearbetet.

Så istället för att markeras som ett skarpt trappsteg mellan två olika tillstånd förvandlas brytpunkten till ett sluttande plan där det inte går att avgöra när man har gått från det ena tillståndet till det andra. Lutningen på detta plan är en nödvändig förutsättning för systemets finansiering, men kommer för de flesta inkomstgrupperna inte att märkas som någon större skillnad.

Härigenom undviks en del av de inlåsnings tendenser som kan bli konsekvensen av alltför påtagliga margineffekter. Om skillnaden mellan bidragsberoende och lönearbete är för liten eller till och med negativ så motverkas incitamentet att gå in i ett arbete. Ett exempel på detta är situationen som gällde för många barnfamiljer innan införandet av maxtaxa på dagis. Den största inverkan på margineffekten hade då de förhållandevis höga dagisavgifterna. För familjer med flera barn kunde det handla om flera tusen i månaden. Det innebar att övergången från föräldraledighet till lönearbete i vissa fall kunde bli direkt olönsam genom att inkomstökningen åts upp av dagisavgifter och pendlingskostnader.

Liknande effekter uppstår i branscher där lönerna är så låga att de ligger under gränsvärdet för socialbidragsnormen. Den enda ekonomiska anledningen för någon att ta ett sådant jobb är om kuratorn hotar med att dra in socialbidraget. Ett system som erbjuder en ovillkorad grundinkomst ger inte upphov till några sådana effekter.

Medborgarlön eller basinkomst?

Begreppet medborgarlön har i perioder varit föremål för många och hätska debatter och kan av den anledningen uppfattas som infekterat. En del tycks värja sig mot det rent reflexmässigt, med den typen av debatter i färskt minne. Basinkomst är ett alternativt begrepp för ungefär samma sak. Ibland har det begreppet använts som ett alternativ till det mer kontroversiella alternativet. I den här motionen används begreppet medborgarlön. Skälet är att det till sin semantiska betydelse bär på några viktiga poänger.

Att begreppet innefattar ordet medborgare signalerar att det handlar om en generell och ovillkorad ersättning. Alla omfattas av den. Ordet medborgare lyfter också fram medborgarskapets betydelse, vilket också det kan uppfattas som poängfyllt i dagens kundfokuserade offentlighet.

Att kalla ersättningen för ”lön” är en markering mot alternativa benämningar som ”bidrag” eller ”ersättning”. Medborgarlön är alltså inte ett bidrag; det är en lön.

Lön för vad? Här kommer kombinationen in: lön för att vara medborgare. I medborgarskapet ingår nämligen inte bara rättigheter, utan också skyldigheter. Den som tar emot en lön för sitt medborgarskap kan förväntas uppfylla sina medborgerliga plikter.

Poängerna med begreppet medborgarlön – lön för att vara medborgare – betonar att det handlar om något mer än en slags socialförsäkring. Det handlar också om att bidra till att utveckla demokratin i samhället och om att göra sin plikt som medborgare.

Invändningar

Den främsta och kanske viktigaste invändningen mot en medborgarlönereform kan sammanfattas i frågeställningen ”Varför ska man arbeta om man får lön utan att arbeta?”.

Frågan tar spjörn i den så kallade arbetslinjen, som verkar utgå ifrån att arbete är ett nödvändigt ont som människor måste tvingas till med piska (hot om fattigdom) och morot (lön). Om dessa externa motivationsfaktorer tas bort kommer många människor sluta att arbeta, förmodas det, och då går samhället under.

Utgångspunkten bygger på två antaganden som tål att diskuteras. Det ena antagandet handlar om nödvändigheten av lönearbete och det andra handlar om varför vi arbetar.

Att lönearbetet är en viktig grund för ett fungerande samhälle råder det ingen tvekan om. Vissa saker måste göras och någon måste göra det. Vad som ibland glöms bort är att det finns andra typer av arbete än lönearbetet och att dessa arbetsformer också är viktiga för att samhället ska fungera. Bland dessa kan nämnas ideellt arbete, reproduktivt arbete och underhållsarbete. Om man med arbetslinjen menar att det övergripande målet med allt är att alla människor ska engageras i just lönearbete riskerar man att fastna i en onyanserad, trubbig och i många delar kontraproduktiv hållning som motverkar frihet och lycka och som inte går i takt med utvecklingen. Hållningen utgår ifrån att människor ska tvingas arbeta med sådant som de inte vill arbeta med och att samhället ska använda tvångsåtgärder för att åstadkomma detta. Vad är det som säger att det måste vara på det sättet? Vad är det för samhälle som tvingar människor att göra sådant som de egentligen inte vill?

Att människor skulle sluta arbeta om arbetstvånget togs bort är ett antagande med tveksam evidens. Visst finns det lata människor som inte vill arbeta. Men det finns också stor population människor som vill arbeta men som av olika skäl inte kan eller tillåts göra det. Arbetslösheten är en stor och avgörande faktor som idag hindrar människor att arbeta. Arbetslöshetsförsäkringen är en annan sådan faktor. Genom

konstruktionen med krångliga regler, hårda villkor och karensdagar avskräcker försäkringen den som är arbetslös från att gå in i tillfälliga eller osäkra anställningar. Även sjukförsäkringen har liknande regler. Fram tills nyligen kunde man bli av med ersättningen om man ertappades med att arbeta under sin sjukskrivningsperiod. Idag har Försäkringskassan släppt lite på reglerna, men fortfarande finns tydliga tidsgränser uppsatta för hur mycket man får arbeta och även regler för med vad man får arbeta.

Med ett ersättningssystem som tillåter människor som kan och vill arbeta att göra det med bibehållen ersättning kan fler förväntas bidra till det allmänna med eget arbete, utifrån egna förutsättningar och med den egna inre motivationen som drivkraft. Det är alternativet till dagens arbetsförbud.

Vad gör människor som inte behöver arbeta? Är total sysslolöshet ett alternativ för dem? Nyligen presenterades en studie av personer som vunnit stora summor på lotteri och hur det påverkar deras beteende och självuppfattning (Hedenus, Anna 2011: "At the end of the rainbow. Post-winning life among Swedish lottery winners"). Undersökningen baserar sig på en kvantitativ enkätstudie av 420 lotterivinnare och en kvalitativ intervjustudie med fjorton av dessa. Resultaten visar att endast en liten minoritet av vinnarna drar ner på sin arbetstid efter lotterivinsten. Bland de vinnare som har fått mycket stora summor är det en signifikant högre andel som minskar sin arbetstid och även tar ut längre perioder av obetald ledighet, men det är fortfarande en väldigt liten andel. Bland dem med arbeten utan möjlighet till vidareutbildning eller låg grad av inflytande var det fler som gick ner i tid. Äldre lotterivinnare med fysiskt ansträngande arbeten och anställda med arbetstider som de själva inte kan påverka tog också i högre utsträckning ut förtida pension. Men den stora majoriteten valde alltså att stanna kvar i sina arbeten, trots att de inte var ekonomiskt beroende av det. Detta talar för att en reform som ger människor möjlighet till försörjning utan att arbeta inte med nödvändighet kommer att leda till en massflykt från arbetet.

När det gäller den kategori människor som inte vill arbeta finns det flera aspekter som kan vara värda att reflektera över innan man sätter sig till doms över dem. Till att börja med kan det vara bra att ha en bild av vad dessa individer menar med arbete och vad de i så fall inte vill arbeta med. Det kan ju vara så att de arbeten som står till buds, om det finns några, erbjuder farlig eller skadlig arbetsmiljö och låg lön. Den typen av arbeten är det nog ganska få som vill jobba med och i så fall handlar problemet mer om att man inte vill jobba med vissa arbeten än om att man skyr arbete som sådant.

I debatten brukar inställningen till personer som avstår från tråkiga och lågbetalda arbeten vara minst sagt fientlig. Den allmänna uppfattningen verkar vara att andra som inte vill arbeta är lata. Men det är inte alltid så att personer som hyser denna uppfattning själva gladeligen och dagligen går till sådana arbeten.

En del av dem som "inte vill arbeta" vänder sig egentligen mot 40-timmarsnormen. Den som har familj eller något annat projekt i livet kanske inte tänker sig en tillvaro utan arbete överhuvudtaget, utan snarare en situation där arbetet omfattar en mindre del av dagen eller veckan. Man vill ha möjlighet att arbeta deltid för att kunna förverkliga sina livsprojekt. Detta handlar inte om lathet, utan om en önskan att vid sidan av arbetet kunna göra andra saker.

Vidare kan man förmoda att alternativet till det föraktade arbetet knappast är total sysslolöshet. Snarare lär det handla om andra former av sysselsättning. Bland dessa andra former är det många som ger positiva återverkningar på samhället, fullt jämförbara med många lönearbeten. Någon kanske vill pröva vingarna med en företagsidé. Någon vill utbilda sig. Någon vill lägga mer tid på idrottsföreningen. Någon vill hjälpa skolor och läxor. Någon vill vara volontär i äldreboendet. Detta är exempel på aktiviteter som

skulle kunna utföras och som har en verksam nyttoeffekt i ett samhällsperspektiv, men som inte utförs idag eftersom de är obetalda. Vill man göra en samhällsinsats måste man ha ett lönearbete vid sidan av så att man har försörjningen tryggad.

Som en parentes kan den här typen av sysslor kontrasteras mot några lönearbeten som kanske inte har samma nyttoeffekt i ett samhällsperspektiv. Tobaksindustrin, vapenindustrin, alkoholindustrin, spelindustrin och porrindustrin brukar i fonsdsammanhang lyftas fram som exempel på oetiska affärsområden. Dessa branscher utgör en inte helt obetydlig andel av den totala industrin. De erbjuder hundratusentals lönearbeten världen över. Till den här typen av arbeten finns det alltså resurser. Men för att klippa gräset på den lokala fotbollsplanen, spola isen på vintern eller sköta hästarna i ryttarföreningens stall, till den typen av jobb finns det inga pengar till anställningar. Därför utförs den sortens sysslor utan betalning. Samhällsnyttiga och obetalda tjänster står i detta exempel mot samhällsskadliga och betalda tjänster. Är lönearbete per definition samhällsnyttigt?

En mer oroväckande invändning handlar om hur medborgarlönen slår i ett jämställdhetsperspektiv. Kan reformen leda till att kvinnor stannar hemma med barnen? I familjer med en traditionell kvinnosyn kan detta bli en reell konsekvens. Å andra sidan innebär medborgarlönen att det tidigare obetalda hemarbetet erkänns och blir betalt. På det viset minskar kvinnans ekonomiska beroendeställning i relation till mannen. Den ekonomiska möjlighet som medborgarlönen skapar för kvinnor i den här situationen kan då antingen leda till att kvinnan fastnar i hemmet eller till att hon frigör sig från den situationen. Ersättningen styr inte åt endera hållet. Valet hur medborgarlönen ska användas ligger hos mottagaren. Detta kan jämföras med de nu rådande ersättningsystemen (till exempel vårdnadsbidrag och föräldraförsäkring) som villkoras med att den som tar emot ersättningen arbetar i hemmet. Sådana krav ligger alltså inte inbyggda i medborgarlönen. Det är en ersättning som ger möjligheter, men den styr inte hur dessa möjligheter ska förvaltas.

Hur blir det då med alla socionomer och handläggare som idag arbetar med de behovsprövande systemen? Kommer de att bli arbetslösa? Säkerligen kommer en hel del administrativt och granskande arbete att bli överflödigt. Men när det gäller socionomerna kan man förmoda att det mesta av deras kompetens kommer att vara nödvändig även utan ett behovsprövande socialförsäkringssystem. Människor kommer att behöva socialt stöd och sociala insatser även om deras ekonomiska situation är tryggad. Det kommer också att finnas ett fortsatt behov av förmedlingsverksamhet, arbetsmarknadsutbildningar och förmodligen också subventionerad sysselsättning. Samhällets stödinsatser upphör inte i och med införandet av medborgarlön. Sociala problem försvinner inte. Ofrivillig arbetslöshet försvinner inte. Medborgarlönen löser inte alla problem. Bara vissa.

Fördelar och poänger

Avslutningsvis kan det vara på sin plats att sammanfatta medborgarlönens förtjänster. Ett socialförsäkringssystem som bygger på medborgarlön:

- Bejakar människors inneboende vilja att arbeta och bidra till det allmänna
- Erbjuder ett alternativ till misstroende och tvångsåtgärder
- Vidgar synen på arbete
- Skapar flexibilitet på arbetsmarknaden, på medborgarnas villkor
- Stärker medborgarskapet

- Främjar den ideella sektorn
- Främjar folkhälsan
- Höjer lögstämkomsterna och minskar klyftorna
- Minskar oron och frustrationen för den som blir sjuk eller förlorar sitt lönearbete
- Utvecklar demokratin
- Stärker löntagarnas ställning på arbetsmarknaden
- Minskar bidragsberoendet
- Bygger på tillit istället för misstroende
- Frigör tid för sociala och medicinska professioner så att de kan hjälpa människor istället för att granska dem
- Motverkar inlåsnings effekter
- Erkänner det obetalda arbetet
- Minskar kostnaderna för administration och kontroll
- Minskar fattigdomen
- Minskar ekonomisk stress
- Främjar småföretagsamhet och framväxten av nya idéer
- Främjar fortbildning och kompetensutveckling
- Gynnar arbetstillfredsställelsen, bland annat genom att ge människor möjlighet att arbeta på sina egna villkor.
- Förenklar regelverken
- Fungerar rättvist
- Ger människor frihet

Det sistnämnda argumentet är kanske det viktigaste. Vad annat är målet för en politisk rörelse på demokratin, rättvisans och solidaritetens grund än människans frigörelse?

Med detta sagt är det dags att koka ner dessa tankar i konkreta förslag. Den utformning som är skissad ovan baserar sig på högst preliminära beräkningar och kvalificerade gissningar. För att kunna bli verklighet krävs det att förslaget konkretiseras och baseras på betydligt mer omfattande underlag. Det behövs en ordentlig utredning.

Samtidigt kan det finnas kommuner i landet som är intresserade av att gå före och pröva idén i praktiken. Idag ges inte sådana möjligheter, eftersom det skulle förutsätta vissa juridiska och resursmässiga justeringar från statens sida. Motionen föreslår därför att det skapas sådana möjligheter. Därmed skulle det också bli möjligt att studera och lära av faktiska erfarenheter.

Partikongressen föreslås besluta:

- A126:1 att ta initiativ till en nationell översyn av sjuk- social- och arbetslöshetsförsäkringssystemen med målet att utforma ett enklare, mer generellt och mindre granskande trygghetssystem
- A126:2 att särskilt utreda möjligheterna att inrätta ett system med medborgarlön i enlighet med motionens intentioner
- A126:3 att tillsätta en utredning med uppdraget att formulera ett konkret förslag till hur ett medborgarlönesystem kan se ut

A126:4 att ge möjlighet för den eller de kommuner som så önskar att på försök pröva system med medborgarlön

Martin Lind, Tybble-Sörby S-förening

Örebro arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

MOTION A127

ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

Nationell handlingsplan för att bekämpa barnfattigdomen

2009 levde ungefär 248 000 barn under förhållanden som av Rädda Barnen definieras som barnfattigdom. Inkomstklyftorna har sedan dess fortsatt att öka i Sverige och i takt med det ökar också antalet barn som lever i ekonomiskt utsatta hushåll. De som drabbas hårdast av de ökade klyftorna är barnen.

Barns liv och vardag påverkas av många saker, där familjens ekonomiska situation är en stor faktor. Barn som växer upp i ekonomiskt utsatta familjer har en ökad risk för sjukdom, dödlighet, skaderisk och mår generellt sett psykiskt sämre än andra barn. Detta leder i sin tur till att barnen presterar sämre i skolan, vilket påverkar deras framtida möjligheter till vidare studier och arbete.

Barn har själva ingen möjlighet att påverka sina levnadsförhållanden. I det goda samhälle som vi socialdemokrater står upp för ska alla barn kunna växa upp med likvärdiga förutsättningar till utbildning, utveckling och en meningsfull fritid. Enligt Förenta Nationernas barnkonvention har alla barn rätt till en skälig levnadsstandard och alla barn ska kunna växa upp under trygga förhållanden. Varje barn har rätt att, oberoende av sin bakgrund och familjens ekonomi, växa och utvecklas efter sina egna förutsättningar och önskemål.

Idag i Sverige finns det många barn som inte ges den rätten.

Socialdemokratin måste alltid verka för att alla barn ska ha samma möjligheter och förutsättningar i livet. För att nå dit måste vi våga sätta ambitiösa mål.

Partikongressen föreslår besluta:

A127:1 att Socialdemokraterna ska verka för att ta fram en nationell handlingsplan för insatser som syftar till att halvera barnfattigdomen i Sverige till år 2020

Lena Baastad

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A128

BORLÄNGE ARBETAREKOMMUN

Pensioner och välfärd

Den svenska välfärden är resultatet av många generationers tålmodiga arbete. Med små resurser satsade de sin livserfarenhet och solidariska tänkande i ett av historiens största sociala reformarbete. Hur kunde de – hur orkade de? Människor som hade svält och sjukdom som ständig gäst i sina ofta undermålliga bostäder. Genom obrottslig sammanhållning drev de kapitalet tillbaka, till gnag för de svaga och egendomslösa. Frihet – Jämlikhet – Solidaritet, var deras honnörsord till vardags som helg!

Tiden har inte stått stilla. Ovanstående deviser och honnörsord har uttunnats och i en del fall nått lättmjölksstadiet som degenereras dag för dag!

SAP:s extrakongress 1996 riktade skarp kritik mot 1994-års pensionsbeslut och tvingade fram ett rådslag i pensionsfrågan – 15 000 medlemmar deltog men resultatet hemligstämplades – varför?

1997 års Framtidskongress förkastade fempartisöverenskommelsen om nya pensionssystemet. Trots detta valde partiets ledning att tolka beslutet som ett stöd för pensionssystemet. Återigen negligerades medlemmarnas åsikter! Av 550 svar var det bara ett fåtal som stödde partiledningens linje. Alltså – en klar majoritet ville ha en annan lösning.

I dag 2012 har de flesta erfarit – en del ganska hårdhänt – hur pensionssystemet urholkats. Signaler om höjd pensionsålder har kommit, bromsen i systemet slår till allt oftare. Signaler om förluster i de olika AP-fonderna duggar lika tätt som regnskurarna sommaren 2012. Signaler om en vidklyftig administration med höga löner, tjänstebilar och en i mina ögon vidlyftig representation förekommer! Repr för AP-fonderna har använt sin röst för godkännande av vidlyftiga lönelöft och andra förmåner för tex Nordeas direktör som för 2011 får ett lönelöft på 14,5 milj. + 26 milj. för pensionärerna slår bromsen till! Regeringen sa fy – AP-repr. Ja!

Rent praktiskt kan följande tex förklara omöjligheten i dagens pensionssystem. En sjuksköterska som arbetat efter skolans slut med en inkomst på 27 600 kr/ mån. kommer att få ca 16 000 kr i pension och med 30 % skatt har hon inte fullt 12 000 kr. En gift med garantipension får 6967 kr/ mån + bostadstillägg på 4820 kr/mån totalt 11 787 kr/mån. För en ogift blir siffrorna 7 810 + 4 820 tot. 12 630-

Sätt nuvarande system på en flotte och kapa förtöjningarna! Vi hoppas inom pensionärsleden på förståelse och att även vår ålderspension beskattas som uppskjuten lön!

Partikongressen föreslår besluta:

- A128:1 att SAP snabbt och kraftfullt verkar för en inkomstfördelning som tillgodoser allas rätt till en dräglig utkomst och att inkomstklyftorna återföres till en mer anständig nivå som främjar samhällssolidariteten
- A128:2 att SAP på ett markant sätt förändrar och förbättrar ungdomars rätt till utbildning och arbete för att bibehålla förståelsen och förtroendet mellan åldersgrupperna

- A128:3 att SAP snarast återstår de nedskärningar som gjorts med anledning av de ekonomiska kriserna. Vi ställer upp solidariskt krissituationer som drabbar landet, men vi är inte beredda att finansiera banker företag och personer som dränerat svensk ekonomi
- A128:4 att SAP inbjuder våra fackliga centralorganisationer – LO, TCO och SACO för att gemensamt göra en ordentlig utvärdering av pensionssystemet för att därefter utforma ett nytt pensionssystem som rymmer ovanstående grundläggande krav

Göte Johansson

Borlänge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A129

KALMAR LÄNS PARTIDISTRIKT

Socialdemokratin kan utrota barnfattigdom

I dag lever 350 000 barn i Sverige i fattigdom. Det är en för oss socialdemokrater rent skamlig siffra. Vi förde inte en tillräckligt stark politik för dessa barn och deras familjer under vår regeringstid. Den politik som nu förs, och har förts under mera än en mandatperiod av den borgerliga alliansen, kommer att utsätta allt flera barn för fattigdom.

När vi tar regeringsmakten 2014 ska ett av våra löften vara att vi kommer att utrota barnfattigdomen inom en tioårsperiod. Med en tydlig strategi där vi outtröttligt fattar en rad beslut som leder fram till målet. Vi måste se till att ensamstående föräldrar får det lättare, se till att sjukförsäkringen blir human och vi måste reformera alla områden där det behövs. Kort sagt måste hela samhället genomlysas utifrån ett barnfattigdomsperspektiv och en plan tas fram. Nollvision för barnfattigdom är målet och det är realistiskt med en socialdemokratisk regering.

Partikongressen föreslås besluta:

- A129:1 att distriktkongressen ställer sig bakom intentionerna i motionen
- A129:2 att motionen sänds vidare till partiets nästkommande kongress för behandling

Annika Högberg

Kalmar läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A130

HÄRJEDALENS ARBETAREKOMMUN

Socialdemokratisk politik för ett jämlikare samhälle

Ojämligheten i vardagslivets villkor orsakas av djupa sociala strukturer och processer. Ojämligheten är systematisk och bygger på sociala normer, politik och traditioner som innebär att en ojämn fördelning av makt, välstånd och andra nödvändiga sociala resurser accepteras eller till och med förstärks.

Klyftorna i samhället växer, vilket orsakar allt större skillnader i inkomster och hälsa bland olika grupper. Onödig ohälsa ökar bland funktionshindrade, sjukskrivna och arbetslösa. Onödig då dessa gruppers livsvillkor är politiskt påverkbara. Klyftor i inkomster och inflytande hotar demokratins legitimitet och ger argumentation till antidemokratiska krafter. Socialdemokratien i Sverige måste tydligt visa på en politik för att bättre fördela makt och resurser i Sverige så att fler grupper blir engagerade i bygget av det hållbara mångkulturella samhället.

Partikongressen föreslås besluta:

- A130:1 att partistyrelsen får i uppdrag att utveckla vår politik för att på djupet motverka orsakerna till den ojämlika fördelningen av makt, pengar och resurser
- A130:2 att tillsätta en nationell tvärsektoriell Marmot-kommission för att ta fram förslag på hur vi kan organisera ett samhälle med jämlikare fördelning av makt, pengar och resurser
- A130:3 att partiet utvecklar studieportalen i samarbete med ABF med material om hur vi kan utveckla vår egen inre demokrati
- A130:4 att partiet utvecklar studieportalen i samarbete med ABF med material kring hur vi arbetar för att bredda medlemsvärvning för att nå grupper som inte är representerade i olika uppdrag

Jonny Springe

Härjedalens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A131

NORBERGS ARBETAREKOMMUN

Stå upp för den lilla människan

Det är vår mening att Socialdemokratiska Arbetarepartiets viktigaste uppgift är att föra en politik som skall gagna alla och inte bara ett fåtal. Vi måste med all kraft motverka att Sverige utvecklas till ett tvåtredjedelssamhälle!

Vi matas ständigt, när vi möter våra väljare eller när vi tar del av medias rapporter, med berättelser om svårigheter och missförhållanden som drabbar enskilda människor. Det kan handla om nedmontering och

fragmentisering av infrastruktur som järnvägs- och teletrafik. Det kan vara problem inom viktiga serviceområden som post, apotek och bilprovning. Det kan icke minst handla om försämringar och rena skandalförhållanden inom vård, omsorg och skola..

Vi kan inte längre acceptera att våra gemensamma tillgångar och skattepengar försvinnas genom utförsäljningar och privatiseringar. Verksamheter, infrastruktur, fastigheter och offentliga miljöer har under en följd av år drabbats av en förskingring med hänvisning till marknadskrafterna, EU-regler eller konkurrensutsättningens välsignelser. Detta leder inte bara tillsvårigheter för den lilla människan utan även till en utarmning av kompetenser och förutsättningar för de drabbade att göra ett bra arbete.

Världshälsokonferensen i Ottawa slog redan 1986 fast att (citat): Hälsa skapas och upplevs av människor i deras dagliga liv, där de lär sig, arbetar, leker och älskar. Hälsa skapas genom att bry sig om sig själva och andra, genom att ha möjligheter att fatta beslut och ha kontroll över sina livsvillkor, och genom att vara övertygad om att det samhälle man bor i skapar möjligheter för att befolkningen ska ha ett hälsosamt liv. (WHO, 1986, s.2)

Detta tolkar vi som en uppmaning att politiken är skyldig att stärka solidariteten och arbeta för ett samhälle som genom gemensamma lösningar stärker den lilla människans trygghet och möjligheter till ett hälsosamt liv.

Vårt uppdrag – värna människan.

Partikongressen föreslår besluta:

- A131:1 att redan genomförda förändringar utvärderas utifrån människans och samhällets perspektiv
- A131:2 att om utvärderingarna visar att situationen inte är bra, så ska vi socialdemokrater ändra vår politik så att sakernas tillstånd förbättras till att gagna alla medborgare
- A131:3 att nya förslag om privatiseringar och utförsäljningar alltid först ska vägas mot tänkt nytta för alla berörda människor och alla landsändar

Eva Pålsson och Ingrid Falquist

Norbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A132

BORLÄNGE ARBETAREKOMMUN

Utrota barnfattigdomen

Omkring en kvarts miljon barn i Sverige beräknas växa upp i fattiga familjer där brist på pengar är ett ständigt problem. Det är förknippat med känslor av skam och rädsla. Under 2011 blev 663 barn i Sverige vräkta. Dessutom ökar anmälningarna om misshandel mot barn. Detta är fakta som gäller idag, i Sverige, i ett av de rikaste länderna i världen. Är det värdigt ett välfärdsland som vårt? Är det värdigt att barn far illa i vårt land? Hur kan vi tillåta detta?

Sverige är ett land där klyftorna ökar. Den rikaste tiondelen av Sveriges barnfamiljer har det så gott ställt att varje familj skulle kunna försörja drygt tre lika stora familjer. Samtidigt finns det i vissa områden en barnfattigdom som omfattar mer än hälften av dem som bor i området.

Många av de utsatta är barn och ungdomar i familjer där föräldrarna saknar inkomst. Detta beror till stor på den nedmontering av välfärdsstaten som nu sker. Vårt samhälle går isär och de barn som kallas fattiga drabbas dubbelt då de ofta bor i områden där skolor och annan kommunal service saknar resurser.

Alla barn måste få växa upp med likvärda och rimliga grundläggande villkor. Vi som känner ansvar för den uppväxande generationen måste agera för att skapa rättvisa villkor när det gäller familjers och framför allt barns villkor.

Åtgärder på både nationell, landstings och kommunal nivå är nödvändiga för att kunna förändra den allvarliga situationen. Fattigdom kan avskaffas. Barns villkor kan och måste förändras.

Partikongressen föreslår besluta:

- A132:1 att partiet arbetar för en reformering av samhällets skyddsnet och genomför en offensiv satsning för att öka jämlikheten i Sverige
- A132:2 att partiet tar initiativ till att kommunala handlingsplaner upprättas för att ge alla barn en skälig levnadsnivå. Detta som ett första steg i kampen för ett rättvisare samhälle
- A132:3 att vi alla måste ta upp kampen för ett rättvist och solidariskt samhälle där alla kan leva ett drägligt liv

Ola Brossberg

Borlänge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A133

KUNGSBACKA ARBETAREKOMMUN

Vi-känsla för större trivsel, trygghet och rättvisa

Vi lever i en tid när allt mer ses som individens ansvar. Att lyckas ekonomiskt eller inte är upp till dig. Att du får ett jobb överhuvudtaget eller inte är upp till dig. Att dina barn hamnar i en skola med bra resurser är upp till dig. Att du får en hygglig pension eller inte är upp till dig. Att du som gammal blir väl omhändertagen är upp till dig – du är kund och väljer själv vem som skall ta hand om dig.

Exemplen kan bli många men dessa räcker väl för att tydliggöra tendensen.

Det fanns en tid när det allt inte enbart hängde på individen. Det fanns en tid när politiken formades som ett samarbete mellan samhälle och individerna. Alla förväntades göra så gott de kunde och samhället fanns där för att backa upp dem som inte själv hade resurser – ekonomiska eller andra – att klara upp alla problem de drabbades av. Grunden var tanken att vi alla hör ihop, att vi alla får det bättre när vi hjälper varandra. Ungdomar som trivs och hamnar i skola och jobb hamnar inte så lätt i kriminella och

halvkriminella gäng. Det skapar en större trygghet för alla. Mindre otrygghet på kvällarna. Mindre rädsla för inbrott. Dessutom tryggheten i att veta att vi hör ihop som grupp och samhällsindivider.

Att lyfta fram samarbetet mellan samhälle och individ är en av de viktigaste uppgifterna för socialdemokratiska partiet idag. De grundläggande sociala funktionerna skall vara en fråga för staten och samhället, inte enstaka vinstdrivande företag. Skola, åldrvård, sjukvård, kommunikationer av olika slag skall garanteras av staten för det gemensamma bästa. Privata företag kan finnas inom dessa områden men då med ansvar för verksamheten, inte som nu när tex. tågresenärer återkommande drabbas av att de ansvariga järnvägsföretagen inte tar ansvar för konsekvenserna.

Det är dags för socialdemokraterna att se över sin helhetspolitik vad gäller samhällsstrukturen för att återskapa en vi-känsla som skapar större trivsel, trygghet och rättvisa i Sverige.

Partikongressen föreslår besluta:

A133:1 att partistyrelsen arbetar för en politik enligt dessa riktlinjer inför valet 2014

Birgitta Tingdal, s-kvinnor i Kungsbacka

Kungsbacka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

MOTION A134

LUNDS ARBETAREKOMMUN

Ökad rättvisa och jämlikhet kräver en offensiv politik

Vårt partiprogram skall utgöra den självklara grunden för den socialdemokratiska politiken. I inledningen till vårt partiprogram anges bl.a följande:

”Socialdemokratin vill forma ett samhälle grundat på demokratins ideal och alla människors lika värde. Fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle är den demokratiska socialismens mål. Denna människors frihet förutsätter jämlikhet. Jämlikhet innebär att alla människor trots olika förutsättningar ges samma möjlighet att forma sitt eget liv och påverka sitt samhälle. Denna jämlikhet förutsätter rätten att välja och utvecklas olika, utan att olikheterna leder till underordning och klyftor i makt och inflytande över vardag och samhälle.

Socialdemokratin vill låta dessa demokratins ideal präglade hela samhället och människors inbördes förhållande. Vårt mål är ett samhälle utan över- och underordning, utan klasskillnader, könssegregation eller etniska klyftor, ett samhälle utan fördomar och diskriminering, ett samhälle där alla behövs och alla får plats, där alla har samma rätt och samma värde, där alla barn kan växa till fria och självständiga vuxna, där alla kan styra sitt liv och sin vardag och i jämlik och solidarisk samverkan söka de samhälleliga lösningar, som gagnar det gemensamma bästa.”

Per Albin Hansson uttryckte i sitt klassiska folkhemstal i riksdagen 1928 vilka visioner vårt parti hade vid denna tid:

”Hemmets grundval är gemensamheten och samkänslan. Det goda hemmet känner icke till några privilegierade eller tillbakasatta, inga kelgrisar och inga styvbarn. Där ser icke den ena ner på den andre, där försöker ingen skaffa sig fördel på andras bekostnad, den starke trycker icke ner och plundrar den svage. I det goda hemmet råder likhet, omtanke, samarbete, hjälpsamhet.

Tillämpat på det stora folk- och medborgarhemmet skulle detta betyda nedbrytandet av alla sociala och ekonomiska skrankor, som nu skilja medborgarna i privilegierade och tillbakasatta, i härskande och beroende, i rika och fattiga, besuttna och utarmade, plundrare och utplundrade.”

Vi befinner oss långt från målsättningarna i vårt partiprogram och långt från Per-Albins vision om ett svenskt folkhem. Klassklyftorna har ökat i Sverige under ganska många år. Det framgår av ett otal rapporter och undersökningar, bland annat av LO:s rapporter. LO:s rapport, ”Makteliten – kommer igen”, som är en studie av inkomstutvecklingen för makteliten under perioden 1950–2010, påvisar denna utveckling på ett detaljerat plan. I rapporten delas makteliten in i tre grupper, den ekonomiska, den demokratiska och den byråkratiska eliten. Utifrån denna indelning konstateras bl.a. följande:

Ökad rättvisa och jämlikhet kräver en offensiv politik 2012-09-09

- När skillnaden i inkomster mellan maktelit och industriarbetare var som minst – år 1980 – var maktelitens genomsnittliga inkomst 5 industriarbetarlöner. År 2010 motsvarade maktelitens inkomst före skatt 17 industriarbetarlöner.
- Gruppen som kallas den ekonomiska eliten hade år 1980 en inkomst som motsvarade, 9 industriarbetarlöner. 2010 motsvarade inkomsten 46 industriarbetarlöner.
- Den demokratiska eliten hade år 1980 en inkomst som motsvarade knappt 3 industriarbetarlöner år 1980. År 2010 motsvarade deras inkomster 5,9 industriarbetarlöner.
- Inkomsterna för den byråkratiska eliten var också som minst i början på 1980-talet och motsvarade då 4 industriarbetarlöner. 2010 utgjorde gruppens genomsnittliga inkomst 8 industriarbetarlöner.

Man kan naturligtvis undra varför det blivit så? Vi kan dock inte endast skylla på borgerliga regeringar, eftersom vi socialdemokrater haft regeringsmakten under större delen av de senaste 30 åren. Det behövs ett samlat grepp om den ekonomiska politiken, med en tydlig utvecklings- och fördelningsprofil, som syftar till att upphäva själva uppdelningen i högre och lägre skikt. Socialdemokratin måste återigen sätta rättvisan och jämlikheten högst upp på dagordningen, och mera aktivt arbeta för att minska klyftorna i samhället. Vårt mål är att skapa ett samhälle utan förlorare. Det måste genomsyra politiken i sin helhet.

En starkt bidragande orsak till de ökande klyftorna är förstås den höga arbetslösheten. Vi har inte haft full sysselsättning sedan slutet av 1980-talet. En orsak till detta är att inflations-bekämpningen under många år var ett överordnat mål för den ekonomiska politiken. Det viktigaste målet för en socialdemokratisk politik är däremot att skapa arbeten. Utöver detta måste vi självklart se över skatter, A-kassan och andra ersättningar och göra kraftfulla satsningar på utbildning.

Vi behöver inte vara oroliga att bedriva en klassisk socialdemokratisk jämställdhetspolitik. Tvärtom, alla opinionsundersökningar tyder på att frihet, rättvisa, och solidaritet har stort stöd i breda folklager. Vi måste tro på vårt eget partiprogram och vår egen förmåga.

Vår uppgift måste vara att ingjuta mod och framtidstro i människor, men det kräver att vi är i rörelse och visar att samhällsförändring är möjlig i realiteten. Att driva reformpolitik för jämlikhet är i sig ett sätt

att bryta ett borgerligt dagordningsprivilegium. Mot en politik för jämställdhet har de borgerliga partierna inget motmedel.

Som arbetsgivare i stat, regioner/landsting och kommuner har vi naturligtvis möjlighet att driva en lönepolitik som successivt medverkar till att löneklyftorna minskar, och som därmed också bidrar till en ökad jämlikhet och jämställdhet.

Eftersom samhällsekonomin sannolikt inte tål att alla löntagare får fortsatt lika stora löneökningar som under senare år måste det göras riktade löneökningar till de lägst avlönade. Det är inte alltid så enkelt att få gehör i mer välbetalda grupper för att de måste "hålla igen" för dem som är lågavlönade. Olika yrkesgrupper jämför sig oftast med den eller de som har mer lön och bättre förmåner. Vi bör som parti självklart driva frågor rörande rättvisa, jämlikhet och solidaritet på alla plan. Det är också en jämställdhetsfråga eftersom många anställda, inom de fackförbund som har många lågavlönade, är kvinnor.

Den nye franske presidenten François Hollande vill införa ett slags mått för hur mycket en chef ska få tjäna i ett statligt bolag. Ingen ska få erhålla mer än tjugo gånger lönen för den sämst betalda i bolaget, vilket kan innebära löneförändringar på uppåt 70 procent för vissa direktörer. Vi bör ta liknande beslut i Sverige, i annat fall kommer vi aldrig tillrätta med de allt större klyftorna i vårt land.

Vi måste återta tolkningsföreträdet – dagordningsprivilegiet – inte minst beträffande orden frihet och valfrihet. Ett jämlikt samhälle innebär frihet och valfrihet för många människor. Valfrihet av i dag är till stor del en chimär. När borgarna i sin retorik talar om frihet bör vi andra ställa samma fråga som Olof Palme en gång gjorde: "Frihet för vem?"

Att minska klyftorna kommer att ta tid. Vi måste jobba med på alla plan målmedvetet. Vi måste börja nu.

Partikongressen föreslås besluta:

- A134:1 att partikongressen uttalar att de nuvarande klasskillnaderna i Sverige är oacceptabla
- A134:2 att partikongressen, med vårt partiprogram som utgångspunkt uppdrar åt partistyrelsen att verka för att en strategi med målsättningen att minska klyftorna i Sverige utarbetas
- A134:3 att partikongressen, med vårt partiprogram som utgångspunkt uppdrar åt partistyrelsen att verka för att bedriva en ideologisk offensiv och en politik som tydligt visar vårt partis vilja och ambition att minska klyftorna i Sverige
- A134:4 att partikongressen, med vårt partiprogram som utgångspunkt uppdrar åt partistyrelsen att verka för att medverka till att tydliggöra löneskillnader, lönehöjningar och andra förmåner mellan olika grupper i samhället i syfte att få underlag för bl. a. politiska beslut
- A134:5 att partikongressen, med vårt partiprogram som utgångspunkt uppdrar åt partistyrelsen att verka för att det i bolag och andra verksamheter där staten, regioner/landsting och kommuner har majoritetägande sätts ett tak för hur mycket chefstjänstemän skall ha i lön, bonusar och andra förmåner i förhållande till genomsnittslönen för normalinkomsttagare. Målsättningen bör vara att återställa den relation som gällde 1980
- A134:6 att partikongressen, med vårt partiprogram som utgångspunkt uppdrar åt partistyrelsen att verka för att partiet i olika politiska organ konsekvent driver en lönepolitik som bidrar till att minska löneskillnaderna

A134:7 att partikongressen, med vårt partiprogram som utgångspunkt uppdrar åt partistyrelsen att verka för att höjningar av löner, ersättningar och motsvarande utgår från och allt redovisas i fasta krontal

Gunnar Jönsson, Jon Helgason och Claes-Göran Jönsson
Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.